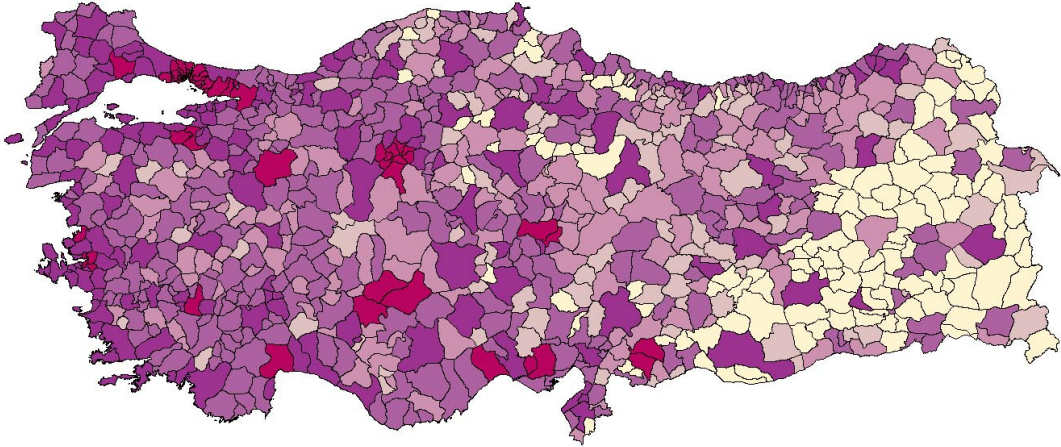

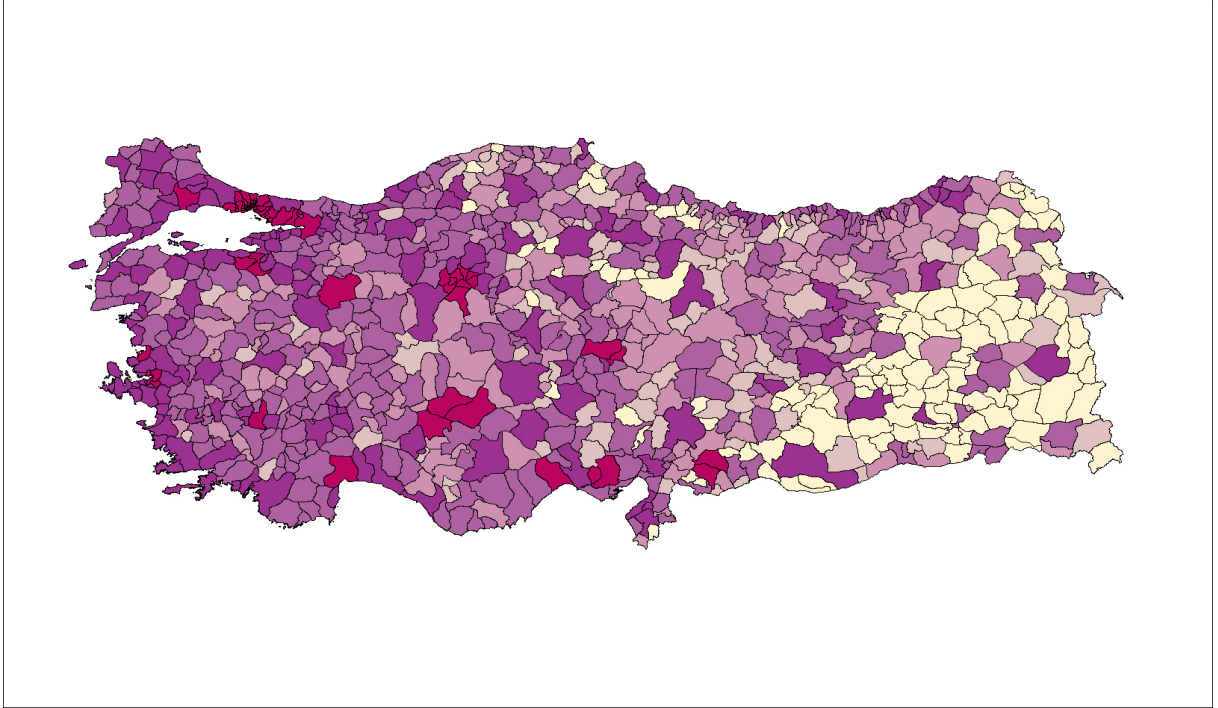
İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI ARAŞTIRMASI (2004)

NİSAN 2004

İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI ARAŞTIRMASI (2004)

Bülent DİNCER
Metin ÖZASLAN

**BÖLGESEL GELİŞME VE YAPISAL UYUM
GENEL MÜDÜRLÜĐÜ**

NİSAN 2004

Bu Çalışma Devlet Planlama Teşkilatının görüşlerini yansıtmaz. Sorumluluğu yazarına aittir. Yayın ve referans olarak kullanılması Devlet Planlama Teşkilatının iznini gerektirmez; İnternet adresi belirtilerek yayın ve referans olarak kullanılabilir. Bu e-kitap, <http://ekutup.dpt.gov.tr/> adresindedir.

Bu yayın elektronik ortamda 1 adet pdf dosyası üretilmiştir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ.....	vii
1. GİRİŞ.....	1
2. BÖLGESEL GELİŞME EĞİLİMLERİ: İL VE İLÇELER ÖLÇEĞİNDE KALKINMA VE PLANLAMA ÇALIŞMALARININ ARTAN ÖNEMİ.....	9
2.1. Bölgesel Gelişme Dinamiklerinde Meydana Gelen Değişimler	9
2.2. Türkiye’de Uygulanan Başlıca Bölgesel Gelişme Politikaları: Geri Kalmış Yörelerimizin Temel Sorunları ve Ortak Özellikleri.....	11
2.3. İl ve İlçe Ölçeğinde Kalkınma Girişimlerinin ve Planlama Sisteminin Geliştirilmesi.....	16
3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	23
3.1. Amaç.....	23
3.2. Araştırmanın Kapsamı.....	24
3.3. Kullanılan Değişkenler.....	25
3.3.1. Sosyal Değişkenler.....	28
3.3.2. Ekonomik Değişkenler.....	30
3.4. Araştırma Tekniği.....	32
3.4.1. Teknik Seçimi.....	32
3.4.2. Temel Bileşenler Analizi Tekniği.....	35
3.5. Temel Bileşenler Analizi Tekniğinin Uygulanması.....	41
4. İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI.....	49

5. GELİŞMİŞLİK ENDEKSİNE GÖRE KADEMELİ İLÇE GRUPLARI.....	55
5.1. Genel Değerlendirme.....	55
5.2. Birinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	56
5.3. İkinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	59
5.4. Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	61
5.5. Dördüncü Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	62
5.6. Beşinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	64
5.7. Altıncı Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu.....	66
6. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER.....	71

KAYNAKÇA.....	79

EKLER

EK-1. İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması.....	83
EK-2. İlçelerin Bağlı Oldukları İl İçinde Gelişmişlik Sıralaması	105
EK-3 Merkez İlçeler Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması.....	129
EK-4 İlçeler İtibarıyla Sosyo-Ekonomik Göstergeler.....	133
Adana.....	135
Adıyaman.....	136
Afyon.....	137
Ağrı.....	139
Amasya.....	140
Ankara.....	141
Antalya.....	143
Artvin.....	144
Aydın.....	145
Balıkesir.....	147
Bilecik.....	149
Bingöl.....	150
Bitlis.....	151
Bolu.....	152
Burdur.....	153
Bursa.....	154
Çanakkale	155
Çankırı	156

Çorum.....	157
Denizli.....	158
Diyarbakır.....	160
Edirne.....	161
Elazığ.....	162
Erzincan.....	163
Erzurum.....	164
Eskişehir.....	166
Gaziantep.....	167
Giresun.....	168
Gümüşhane.....	169
Hakkari.....	170
Hatay.....	171
Isparta.....	172
Mersin.....	173
İstanbul.....	174
İzmir.....	175
Kars.....	177
Kastamonu.....	178
Kayseri.....	180
Kırklareli.....	181
Kırşehir.....	182
Kocaeli.....	183
Konya.....	184
Kütahya.....	186
Malatya.....	187
Manisa.....	188
Kahramanmaraş.....	189
Mardin.....	190
Muğla.....	191
Muş.....	192
Nevşehir.....	193
Niğde.....	194
Ordu.....	195
Rize.....	197
Sakarya.....	198
Samsun.....	199
Siirt.....	200
Sinop.....	201
Sivas.....	202
Tekirdağ.....	204
Tokat.....	205
Trabzon.....	206
Tunceli.....	208
Şanlıurfa.....	209
Uşak.....	210
Van.....	211
Yozgat.....	212
Zonguldak.....	212
Akrasay.....	214
Bayburt.....	215
Karaman.....	216
Kırıkkale.....	217
Batman.....	218

Şırnak.....	219
Bartın.....	220
Ardahan.....	221
İğdır.....	222
Yalova.....	223
Karabük.....	224
Kilis.....	225
Osmaniye.....	226
Düzce.....	227

EK-5 Seçilmiş Göstergelere Göre İlk ve Son 25 İlçe Sıralaması.....229

Toplam Nüfus Büyüklüğüne Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	231
Şehirleşme Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	232
Nüfus Artış Hızına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	233
Nüfus Yoğunluğuna Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	234
Nüfus Bağımlılık Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	235
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğüne Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	236
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	237
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	238
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	239
İşsizlik Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	240
Okur-Yazar Nüfus Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	241
Bebek Ölüm Oranına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	242
Fert Başına Genel Bütçe Gelirine Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	243
Gelir ve Kurumlar Vergisinin Ülke İçindeki Payına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	244
Tarımsal Üretim Değerinin Ülke İçindeki Payına Göre İlk ve Son 25 İlçe.....	245

TABLÖLAR

TABLO-1: Araştırmada Kullanılan Değişkenler.....	26
TABLO-2: Temel Bileşenlerin Varyans ve Açıklama Oranları	45
TABLO-3: Temel Bileşen Yükleri Matrisi.....	46
TABLO-4: Değişkenlerin Birinci Temel Bileşendeki Ağırlıkları.....	47
TABLO-5 Kademeli İlçe Gruplarına Göre Göstergeler.....	69
TABLO-6 Kademeli İlçe Gruplarına Göre Coğrafi Bölgeler.....	70

HARİTALAR

HARİTA-1: Birinci Derecede Gelişmiş İlçeler.....	57
HARİTA-2: İkinci Derecede Gelişmiş İlçeler.....	60
HARİTA-3: Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler	61
HARİTA-4: Dördüncü Derecede Gelişmiş İlçeler	63
HARİTA-5: Beşinci Derecede Gelişmiş İlçeler.....	64
HARİTA-6: Altıncı Derecede Gelişmiş İlçeler.....	66
HARİTA-7: Gelişmişlik Endeksine Göre Kademeli İlçe Grupları.....	68

KISALTMALAR

AB :	Avrupa Birliği
BYKP :	Beş Yıllık Kalkınma Planı
DAP :	Doğu Anadolu Projesi
DİE :	Devlet İstatistik Enstitüsü
DOKAP :	Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı
DPT :	Devlet Planlama Teşkilatı
GAP :	Güneydoğu Anadolu Projesi
GBM :	Geleneksel Bölge Merkezi
GSYİH :	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
İBB :	İstatistiki Bölge Birimleri
İGE :	İnsani Gelişme Endeksi
KOBİ :	Küçük ve Orta Boy İşletmeler
KOBKENT:	Küçük ve Orta Boy Kentler
KOSGEB :	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSS :	Küçük Sanayi Siteleri
KÖY :	Kalkınmada Öncelikli Yöreler
OSB :	Organize Sanayi Bölgeleri
ÖİK :	Özel İhtisas Komisyonu
SEGE :	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi
YPK :	Yüksek Planlama Kurulu
YSO :	Yeni Sanayi Odakları

ÖNSÖZ

Ulusal kaynakların en yüksek ekonomik ve sosyal faydayı sağlayacak şekilde geliştirilmesi ve bölgeler arası dengesizliklerin en aza indirilmesi, Kalkınma Planlarımızın temel amaçlardan başlıcaları olmuştur. Kalkınma Planlarımızda belirtilen temel hedefler doğrultusunda Müsteşarlığımızca yaklaşık beş yıllık aralıklarla, ayrı ayrı veya birlikte, ilçelerin, illerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini belirleyen çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda, ekonomik ve sosyal alanlardan seçilen ve gelişmişlik düzeylerini en iyi biçimde yansıtabilecek çok sayıda değişken kullanılmaktadır.

İlçelerin, illerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyindeki değişmelerin ortaya konulması amacını taşıyan bu araştırmalar; çeşitli ölçekteki mekansal birimlerin ekonomik ve sosyal sektörler itibarıyla zaman içinde izlenmesini ve karşılaştırmalar yapılmasını sağladığı gibi, Kalkınmada Öncelikli Yörelere belirlenmesine, kamu kaynaklarının tahsisine ve özel sektör yatırımlarının yönlendirilmesine ilişkin politikaların belirlenmesinde temel dayanak niteliği taşımaktadır.

İller ve bölgeler itibarıyla yapılan en son sosyo-ekonomik gelişmişlik araştırması, Mayıs-2003 tarihinde hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Mevcut çalışma ise, belirtilen çalışmayı tamamlamakta ve ilçelerin gelişmişlik sıralamasını ortaya koymaktadır. Çalışma sonuçları, ilçelerin mevcut ve zaman içerisinde göstermiş oldukları sosyo-ekonomik gelişmelerin izlenmesine, farklılıkların ortaya konulmasına ve il ve ilçe ölçeklerinde kalkınma ve planlama çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Başta Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı olmak üzere, araştırmanın veri sağlanması aşamasında katkıda bulunan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimi sunar, araştırmanın değişik aşamalarında katkıda bulunan Planlama Uzmanları Taner KAVASOĞLU, Orkun KAYA; Planlama Uzman Yardımcıları Murat KARA, Celil YAMAN; Bilgisayar İşletmeni Oğuz Yaşar ŞENER ile araştırmayı özenle tamamlayan Planlama Uzmanları Bülent DİNCER ve Metin ÖZASLAN'ı ayrıca kutlarım.

Dr. Ahmet TIKTIK
Müsteşar

1. GİRİŞ

Türk planlama sisteminde, ulusal kaynakların en yüksek ekonomik ve sosyal faydayı sağlayacak şekilde geliştirilmesi ve bölgeler arası dengesizliklerin en aza indirilmesi temel amaçlardan başlıcaları olmuştur. Kalkınma planlarımızda; bölgesel gelişme politikalarının uygulanmasında; sürdürülebilirlik, bölgeler arası bütünleşme, sosyal ve ekonomik dengelerin sağlanması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, fırsat eşitliği, kültürel gelişme ve katılımcılık ilkelerinin esas alınacağı önemle belirtilmiştir. 2001-2005 dönemi için hazırlanan VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planında da (BYKP), ulusal kaynakların en yüksek ekonomik ve sosyal faydayı sağlayacak şekilde geliştirilmesi ve bölgeler arası dengesizliklerin en aza indirilmesi temel amaçlardan biri olarak dile getirilmiştir. Planda, mevcut yeni dünya düzeninde, yerel dinamiklerin ekonomik kalkınma ve bölgesel gelişme sürecindeki öneminin arttığı belirtilerek, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması ve gelişme imkanlarının belirlenmesi amacıyla, bölgelerin özellikleri, farklılıkları, gelişmişlik düzeyleri ve temel sorunları ile potansiyellerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara devam edileceği ifade edilmiştir.

VIII'nci BYKP'da da belirtildiği gibi, dünya ekonomisinde yaşanan küreselleşme eğilimleri önemli yapısal değişimlere hız kazandırmıştır. Bu süreç, bölgesel ve yerel ekonomilerin de küresel ekonomide birer aktör olarak yer almasını sağlayarak, bu birimler arasındaki rekabeti artırmıştır. Yaşanan gelişmeler kalkınma anlayışını makro ölçekten mikro ölçeğe indirirken, kent ve bölgeler yeni kalkınma anlayışının sürükleyici unsurları durumuna gelmiştir. Böylece, bölgesel gelişme konusu diğer ülkelerde olduğu gibi artan ölçüde ülkemizde de önemli gündem maddeleri arasında yer almaya başlamıştır. Ayrıca, ülkemizde son yıllarda bölgesel gelişme politikalarının Avrupa Birliği (AB) politikalarına uyumu için gerekli çalışmalara hız verilmesi ve bölgesel politikalar konusunda başlatılan işbirliğine yönelik çalışmaların yoğunlaşmış olması da mekansal bazlı politikaların Türk Planlama sistemi içerisinde önemini artırmıştır¹.

Son dönemlerde dünya ekonomisinde ve kalkınma anlayışında meydana gelen değişimler, AB ile uyum sürecimizde yaşanan gelişmeler ile planlama anlayışımızın

¹ Bu kapsamda son gelişme Müsteşarlığımız tarafından 2003 yılında yatay bir eksen olarak bölgesel gelişmeyi merkeze koyan Ulusal Kalkınma Planı'nın (UKP) hazırlanmasıdır. UKP, ülkedeki toplam 26 adet Düzey 2 Bölgesi içerisinde, en geri kalmış 12 adet Düzey 2 Bölgesinin geliştirilmesi için AB kaynaklarıyla da desteklenecek bölgesel programlar içermektedir.

öncelikleri birlikte düşünüldüğünde, ülkemizdeki idari bölümlemenin temeli ve kamu yönetiminin en önemli alt sistemleri olan “İlçe” ve “İl” ölçeklerinden başlayan bir kalkınma anlayışının ve buna uygun bir planlama sisteminin geliştirilmesi gereği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Kamu yönetim sistemimizin ülke coğrafyasındaki temel eksenleri olan il ve ilçelerimizin gelişmesi, aynı zamanda topyekün ülke kalkınmasına da katkı sağlayacaktır. Bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarının kabul edilebilir bir duruma getirilmesi ve görece geri kalmış yörelerin kalkındırılması amacı, doğal olarak il ve ilçe kademelerinden başlayan bir kalkınma ve planlama sistemini gerekli kılmaktadır².

Anayasamızda da belirtildiği üzere, genel yönetimin taşradaki temel yönetim kademesi ve merkezi yönetimin taşradaki en üst yönetim birimi, “İl”dir. İl ve ilçe yönetimlerinin genel yönetim içindeki özellikli ve öncelikli konumları dikkate alındığında, gerek yönetsel yeniden yapılanmada, gerekse kalkınma sürecinde, bu yönetim kademelerinin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Ulusal düzeyde ekonomik ve sosyal kalkınma yanında, bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesinde ve ülke genelinde dengeli bir kalkınmanın sağlanmasında il ve ilçeler, temel birimler olarak değerlendirilmek durumundadır. Kalkınmanın mekan boyutunun, yerel, bölgesel ve ülke basamaklarından oluştuğu düşünüldüğünde, iller ve ilçeler, kalkınma çalışmalarının ve gelişme stratejilerinin tespitinde yerel düzeydeki en önemli basamaklar olmaktadır. İl ve ilçelere dayalı yönetim sistemimizin bu özelliği, aynı zamanda iller ve ilçeler ölçeğinde kamu, özel ve gönüllü sektörler arasında örgütlenebilme kapasitesinin varlığına ve yine bu kapsamda yerel düzeyde ortak hedefler temelinde bir uzlaşmanın sağlanmasına da olanak sağlamaktadır. İller ve ilçeler gibi alt kademe yerleşim birimlerimizdeki örgütlenebilme ve motivasyon potansiyellerinin, bütünleştirilmiş üst ölçekli bölgesel planlar ve stratejiler ile uyumlulaştırılmış ilçe ve il gelişme planlarıyla somutlaşması, hem yerel aktörler arasında uzlaşma sürecini, hem yerel sektörlere dayalı bir uzmanlaşma eğilimini ve hem de belirlenen il ve ilçe hedeflerine ortak çalışma ile ulaşılmasını sağlayacaktır.

Günümüzde kalkınma anlayışı ve araçları aşağıdan-yukarı bir gelişme modeli çerçevesinde yerel birimlere önemli işlevler yüklerken, kalkınma stratejilerinin hazırlanması

² Günümüzde hakim bölgesel gelişme paradigması konumunda olan Yerel İçsel Gelişme (YİG) Yaklaşımında da sürdürülebilir bölgesel gelişmenin sağlanmasında içsel potansiyellerin harekete geçirilmesi ve kalkınma ekseninin alttan-yukarı olması gerektiği öne sürülmektedir. YİG yaklaşımında, sorunların yerel olması kadar, çözüme yönelik girişimlerin de yerel olması gerektiği kabul edilmektedir.

ve uygulanması aşamalarında temel unsurlardan birisi olarak “katılımcılık” ilkesi öne çıkmaktadır. Mevcut durum, kalkınma ve planlama çalışmaları ve uygulamaları, başta il ve ilçelerde bulunan kamu, özel ve gönüllü sektörlerin etkin katılımını ve işbirliğini gerekli kılmaktadır. Ülkemizin hızla ve dengeli kalkınabilmesi, kalkınma düşüncesi ve amacının yalnız merkezi yönetim (ve onun taşra birimleri) tarafından değil, özel ve sivil kesimdeki tüm kuruluşlar ve kişiler tarafından benimsenmesine ve üzerinde uzlaşarak uygulamaya geçirilmesine bağlıdır. Bu amacın gerçekleşebilmesi için, merkezi idare ve kamu sektörü yanında, yerel birimlerin, özel ve gönüllü sektörlerin ve ayrıca bireylerin girişimcilik güçlerinden yararlanılması yoluna gitmek gerekliliği ortadadır. Yerel düzeydeki kurum ve kuruluşların, yörelere ilişkin karar ve uygulamalarda etkin kılınması, yerel temsilciler aracılığıyla halkın katkı ve desteklerinin sağlanması, ayrı bir önem taşımaktadır. Yerel girişim(cilik) gücünü kalkınmaya kanalize etmede; yerel toplulukların, demokratik kitle örgütlerinin, vakıf ve derneklerin, yerel basın ve halkın temsilini arttıran diğer sivil oluşumların desteklenmesi ve kalkınma girişimleri ile diğer yönetsel ve ekonomik etkinliklerde bu unsurlarla yeterli işbirliği sağlanması gerekmektedir. Zira, il ve ilçe ölçeklerinde yapılacak gelişme planlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi aşamalarında geniş katılımlı kurumsallaşma ve dayanışma biçimleri yadsınamayacak derecede önem taşımaktadır.

İl ve ilçe gelişme stratejilerinin oluşturulmasında ilk adım, doğal olarak il ve ilçelerin ekonomik ve sosyal sektörler itibarıyla yapısal durumunu saptamak ve potansiyellerini ortaya çıkarmaktır. Bu kapsamda Müsteşarlığımızca, yerel ve ulusal ölçekte kalkınma plan ve programlarına veri sağlama amacıyla, yaklaşık beş yıllık aralıklarla, ayrı ayrı veya birlikte, ilçelerin, illerin ve bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endekslerini (SEGE) belirleyen çalışmalar yapılmaktadır. SEGE çalışmalarında, ekonomik ve sosyal alanlardan seçilen ve gelişmişlik düzeylerini en iyi biçimde yansıtabilecek çok sayıda değişken kullanılmaktadır. Bu çalışmalar; ilçelerin, illerin ve çeşitli ölçekte bölgelerin (Düzyey 2, Düzyey 3 bölgeleri ve coğrafi bölgeler) ekonomik ve sosyal açılardan yapısal niteliklerini belirlemektedir. Ayrıca, söz konusu çalışmalar; demografi, istihdam, eğitim, sağlık, sanayi, tarım, inşaat, mali ve diğer refah göstergeleri olarak sınıflandırılan değişkenlerin bileşik endeksine dayanan çalışmalar olmaları nedeniyle önem taşımaktadır. Araştırma sonuçlarını kullanarak farklı gelişmişlik seviyesi gösteren yerleşme gruplarını saptamak, bölge ve alt bölgeleri analiz etmek ve homojen bölgeleri belirlemek mümkün olmaktadır. Kalkınma Planlarımızda belirtilen temel hedefler doğrultusunda çeşitli ölçekteki mekansal birimlerin sosyo-ekonomik

gelişmişlik düzeyindeki değişmelerin ortaya konulması amacını taşıyan bu araştırmalar; tüm bu düzeylerin ekonomik ve sosyal sektörler itibarıyla süreç içinde izlenmesini ve karşılaştırmalar yapılmasını sağladığı gibi, Kalkınmada Öncelikli Yörelere (KÖY) belirlenmesine, kamu kaynaklarının tahsisine ve özel sektör yatırımlarının yönlendirilmesine ilişkin politikaların belirlenmesinde de temel dayanak niteliği taşımaktadır. SEGE çalışmalarının bir diğer boyutu bölgelerin, altbölgelerin, illerin ve bu çalışmaya konu olan ilçelerimizin karşılaştırmalı üstünlüklere dayalı olarak önceliklerinin belirlenmesi; ulusal tercihler doğrultusunda, mevcut ve gelişmesi muhtemel sektörlerde uzmanlaşmalarının sağlanmasıdır³. Bu çalışmalarda temel beklenti; ilçelerin, illerin ve bölgelerin gelişmesi açısından yapılacak olan diğer çalışmalara ve uygulamalara ışık tutmaktır.

İlçe, il ve bölge ölçeklerinde karşılaştırmalı olarak gelişmişlik göstergelerinin belirlendiği bu ve benzeri çalışmalara ilişkin değinilmesinde yarar görülen bir diğer konu da, “gelişme” kavramıyla ilgili olmaktadır. Zira, 1970’li yıllarda gelişmenin felsefesinde yaşanan değişim, önemli ölçüde “gelişme”yi ölçen göstergelere de yansımıştır. Günümüzde kabul gördüğü biçimiyle “gelişme”, sosyal ve ekonomik göstergeler arasında bir etkileşim yapısı sergileme eğilimindedir. Gelişme kavramında meydana gelen ve beşeri sermaye ile sosyal ve mekansal dengeli gelişmeyi kalkınmanın en önemli unsurları olarak odak noktasına alan yeni anlayış; plan ve programlarda yer alan gelişme stratejilerinde, politikalar, ilkeler ve tedbirler olarak kendini göstermektedir. Bu tür bir anlayış, doğal olarak kalkınma analizinin kapsamını da genişletmektedir. Benzer şekilde VIII’nci BYKP’nda da (2001-2005) bölgesel gelişmeye ilişkin olarak “*sürdürülebilir gelişme*” kavramı önemli bir yere sahip olmaktadır. Plan’da “Bölgesel gelişme politikalarının uygulanmasında; sürdürülebilirlik, bölgeler arası bütünleşme, sosyal ve ekonomik dengelerin sağlanması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, fırsat eşitliği, kültürel gelişme ve katılımcılık ilkeleri esas alınacaktır” ifadesi ile bütüncül bir gelişme anlayışının önemi vurgulanmıştır.

³ Satın alma gücü paritesine göre kişi başına gelir, istihdam; işsizlik, sektörel üretim, çalışan başına üretim, işgücüne katılım oranı ile ilgili verilerin il ve ilçeler bazında mevcut olmaması, uluslararası ölçekte karşılaştırmalı analizlerin yapılmasını güçleştirmektedir. Başta Avrupa Birliği olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşlar, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının değerlendirilmesi ve bölgesel politikaların uygulanmasında başlıca göstergeler olarak; satın alma gücü paritesi cinsinden kişi başına GSYİH ve işsizlik oranı göstergeleri ile beraber gelişmişliği yansıtan çeşitli veriler kullanılmaktadırlar. Ülkemizin AB ile uyum sürecinde ise ortak bir veri tabanı oluşturma gayesiyle istatistik veri tabanlarının uyumlaştırılması çalışmaları sürdürülmektedir. 2005 yılı sonu itibarıyla, ekonomik, sosyal ve çevresel göstergeler AB fonlarından finanse edilen ve DİE tarafından yürütülmekte olan “Türk İstatistik Sisteminin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında üretilmektedir.

Son dönemlerde kalkınma anlayışında meydana gelen gelişmeler ve sürdürülebilir gelişme yaklaşımının öne çıkması, mekansal birimler bazında çok-boyutlu SEGE serilerinin de önemini artırmıştır. İlçelerin, illerin ve bölgelerin gelişmişlik performanslarının ve geleceğe yönelik projeksiyonlarda tutarlılıklarının değerlendirilmesi açısından, GSYİH serileri ile SEGE serileri karşılaştırıldığında SEGE serilerinin güçlü yönlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

(1) GSYİH serileri sadece ekonomik gelişmişliği açıklayan bir veri seti kullanırken, SEGE serileri ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardan seçilen ve çok sayıda değişkenin içerildiği bir veri seti kullanmaktadır. Diğer bir deyişle, GSYİH değişkenleri sadece kapasite genişlemesini ve fiziki büyümeyi içermekte iken, SEGE'nin çok boyutlu yapısı, sosyal yapıyı da yansıtan çeşitli göstergelerin de içinde yer aldığı genel gelişmişlik düzeyini yansıtmaktadır. Böylece sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda birbirleriyle karşılıklı etkileşim içindeki çok sayıda göstergenin birlikte ele alındığı bütüncül bir yaklaşımı ifade etmektedir. Belirtilen yaklaşım doğrultusunda SEGE çalışmaları niceliksel ekonomik büyüme anlayışından ziyade, yapısal ve insani gelişmeyi de içine alan ve ölçülebilir nitelikteki sosyal değişkenleri içeren niteliksel bir sosyo-ekonomik gelişme, daha genel bir ifadeyle toplumsal gelişme yaklaşımını benimsemektedir.

(2) SEGE serileri, mevcut durumun analizi yanında, “gelişmenin yönü” konusunda da daha gerçekçi ve açıklayıcı sonuçlar elde etmeyi mümkün kılmaktadır. İlçe, il ve bölge ölçeklerinde yaklaşık beş yıllık dönemler itibarıyla yinelenen SEGE serileri yoluyla, ülke genelinde çeşitli ölçekteki yörelerin ekonomik ve sosyal sektörler açısından gelişme yönleri ve geldikleri son durumları zaman serileri bazında izlenebilmektedir. SEGE serilerinde dönemler, yaklaşık beş yıllık orta vadeli bir süreci içermekte iken; GSYİH serileri yıllık bazda yapılmaktadır. Bilindiği gibi, GSYİH sonuçları özellikle kriz dönemlerinde inişli çıkışlı ve istikrarsız bir yapı ortaya koymaktadır. Bu nedenle SEGE çalışmaları, orta ve uzun dönemli kalkınma politikaları geliştirmeye, uygulamaya ve sonuçlarını izlemeye daha elverişli bir veri seti sunmaktadır.

(3) SEGE çalışmalarında, sosyal ve ekonomik alanlardan seçilen çok sayıda değişkeni içeren bir veri seti kullanılmaktadır. Sözgelimi 1996 ve 2003 yıllarında tamamlanan İller ve Bölgeler İtibarıyla SEGE çalışmalarında 58 adet değişken kullanılmıştır. Her iki araştırmada

benzer veri seti kullanılması, iki dönem arasındaki gelişmelerin izlenebilmesini sağlamıştır. Benzer şekilde en son 1996 yılında tamamlanan ilçeler bazındaki SEGE çalışmasıyla, bu çalışmada da 32 adet değişken içeren aynı veri seti kullanılmıştır. Son iki dönemde (iller ve bölgeler bazında 1996 ve 2003, ilçeler bazında ise 1996 ve 2004) yapılan endeks çalışmalarında kullanılan veri setlerinde aynı değişkenler yer almasına rağmen, sıralamalarda sıçrama niteliği taşıyan önemli farklılıklar ortaya çıkmadığı gözlenmiştir. Bu durum yerel birimlerin yapısal nitelikli zayıf ve güçlü boyutlarını dikkate alan, daha gerçekçi değerlendirmeler yapmaya ve daha tutarlı orta ve uzun dönemli yerel gelişme politikaları uygulamaya imkan tanımaktadır.

(4) Türkiye'deki uygulamada, GSYİH değerlerine yıl içindeki üretim değerleri ile ulaşılmaktadır. Yerel ekonomiler sözkonusu olduğunda bu tür bir yaklaşımın ise başlıca iki konuda darboğazı bulunmaktadır. Bunlardan ilki, ulusal ölçekte üretim yapan, fakat içinde bulunduğu yerel ekonomiye dışsallığı ve katkısı sınırlı olan üretim birimlerinin söz konusu yerel ekonomilerin gelir seviyesini yapay bir biçimde yükseltmesidir. İkincisi ise, aynı yıl içerisinde meydana gelen üretime yönelik konjonktürel dalgalanmalara karşı aşırı derecede duyarlı olmasıdır. Diğer bir deyişle, bu yöntem en son yıl içerisinde yapılan üretime odaklanarak, yerel birimlerin önceki yıllardaki performanslarını ve yapılaşmış niteliklerini gözardı etmektedir. SEGE çalışmalarında ise kullanılan çok sayıda ekonomik ve sosyal değişken yoluyla, geçmiş dönemlerde yapılan sosyal ve fiziki yatırım stokları da değerlendirme kapsamına alınmaktadır. Bu şekilde, geçmiş dönemlerde yapılan eğitim, sağlık, yol, organize sanayi bölgeleri (OSB), enerji gibi sosyal ve fiziki altyapı yatırım stokları yerel birimlerin sosyo-ekonomik gelişmişliğini ölçen başlıca değişkenler olmakta ve bu yolla genel gelişmişlik düzeyi ve yerel yapılar daha gerçekçi tespit edilebilmektedir.

(5) Gelişmiş bir istatistik tekniği olan Temel Bileşenler Analizi Tekniğinin kullanıldığı SEGE çalışmaları nesnel ve bilimsel kriterlerle yapılmakta ve yöntemde öznel müdahalelere yer verilmemektedir.

İller ve bölgeler itibarıyla yapılan en son SEGE Araştırması, Mayıs-2003 tarihinde hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Bu çalışmada iller, coğrafi bölgeler ve İstatistikî Bölge Birimleri (İBB) bazında sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri tespit edilmiş, sektörel bazda analizler yapılmış ve daha önce yapılan 1996 çalışması ile karşılaştırmalar yapılmıştır.

Mevcut çalışma ise, ilçelerin gelişmişlik sıralamasını ortaya koymakta ve belirtilen çalışmayı tamamlamaktadır.

Yukarıda belirtilen yaklaşımlar doğrultusunda bu çalışmanın öncelikli amacı, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerini tespit etmek ve bu tespit doğrultusunda gelişmişlik sıralamalarını yapmaktır. İkinci amaç ise, aynı veri setini kullanarak, benzer özellikleri taşıyan ilçe gruplarını tespit etmektir.

Çalışma sonuçları, ilçelerin mevcut ve zaman içerisinde göstermiş oldukları sosyo-ekonomik gelişmelerinin izlenmesini, farklılıklarının ortaya konulmasını ve kullanılan göstergelerin gelişmişliğe olan nispi katkıların belirlenmesini sağlayacaktır. Ayrıca, çalışmada ilçelerin Türkiye genelinde yer alan tüm ilçeler içerisindeki gelişmişlik sıralamasının yapılması yanında, ilçelerin aynı il içerisindeki sıralamaları da ortaya konulmaktadır. Böylece, bölge, il ve ilçe düzeylerinde yapılacak planların hazırlanmasında önemli bir veri seti sunulmuş olmaktadır. Çalışma sonuçlarının kullanılabilmesi için diğer alanlar ise şöyle özetlenebilir: yerel potansiyellerin belirlenmesi, kamu kaynaklarının rasyonel dağılımı, planlama kararlarının mekana yansımaları, teşvik ve kamu yardımı politikalarının belirlenmesi, kamuda personel rotasyonu, özelleştirme, lisanslama ve kamu hizmetlerinin fiyatlandırılmasında farklı yöreler için farklı uygulamaların belirlenmesi, ülke düzeyinde uygulanan politikaların farklı yörelerde ne gibi etkileri olduğunun gözlemlenmesi.

Mevcut idari yapı temelinde 872 ilçenin kapsandığı araştırmada⁴; sosyal (demografik, istihdam, eğitim, sağlık, alt yapı, diğer refah) ve ekonomik (imalat, inşaat, tarım, mali) alanlardan seçilen 32 adet değişken kullanılmaktadır. Araştırmada birbiriyle bağımlı olan değişkenlerin kullanılmasına imkan veren gelişmiş bir istatistik tekniği olan Temel Bileşenler Analizi uygulanmıştır. Çalışma şu bölümlerden oluşmaktadır:

Giriş bölümünün ardından gelen İkinci bölümde; il ve ilçe ölçeklerinde kalkınma ve planlama çalışmaları gibi araştırmanın genel çerçevesini belirleyen konular tartışılmış ve genel hatlarıyla dünyada ve Türkiye’de bölgesel gelişme alanında yaşanan başlıca eğilimler

⁴ Ankara, İstanbul ve İzmir illerinin Büyükşehir belediyeleri kapsamında yer alan ilçeleri gelişmiş merkezler olarak kabul edilip, değerlendirme dışı tutulmuştur. Ayrıca, Adana, Bursa, Gaziantep, Kayseri ve Konya illerinde Büyükşehir kapsamındaki ilçeler ise tek tek ele alınmamış, Büyükşehir (Merkez İlçe) adı altında tek bir başlıkta incelenmiştir.

ile Türkiye’de uygulanmakta olan başlıca bölgesel gelişme politikaları ve bölgesel gelişmişlik farklılıkları sorunu özetlenmiştir. Bu sorunlara yönelik çözüm arayışları kapsamında il ve ilçeler bazında kalkınma ve planlama çalışmalarının etkinleştirilmesi, soruna yaklaşımda ana odak noktası olmuştur.

Üçüncü Bölümde çalışmanın amaç, kapsam ve araştırma tekniğinin anlatıldığı araştırma yöntemine yer verilmiştir. Bu bölümde, mekansal birimler bazında yapılan sosyo-ekonomik gelişmişlik araştırmalarında kullanılan yöntemler ve istatistiksel teknikler değerlendirilerek, “Temel Bileşenler Analizi” tekniği tanımlanmıştır. Ayrıca, kapsam ve kullanılan değişkenler gibi yöntemle ilişkin diğer konular da ele alınmıştır.

Analizlerin ilk bölümü olan dördüncü bölümde, araştırma kapsamındaki 872 ilçenin, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması yapılmıştır.

“Gelişmişlik Endeksine Göre Kademeli İlçe Grupları” adını taşıyan beşinci bölümde, ilçeler için elde edilen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması ve endeks değerleri baz alınarak, ilçeler farklı gelişmişlik kademelerine göre 6 gruba ayrılmıştır. Bu bölümde amaç; aynı özellikleri taşıyan ilçe gruplarının belirlenmesidir.

Yedinci ve son bölümde ise araştırma sonucu elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve başlıca öneriler sıralanmıştır.

Ayrıca, Ek 1’de ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, Ek 2’de ilçelerin bağlı oldukları il içindeki gelişmişlik sıralaması, Ek 3’te merkez ilçelerin gelişmişlik sıralaması, Ek 4’te çalışmada kullanılan bir kısım değişkenlerin değerleri ile seçilmiş değişkenler bazında ilçe performansları ve Ek 5’te ise seçilmiş bazı göstergeler itibarıyla ilk ve son 25 ilçenin yer aldığı tablolar bulunmaktadır.

2. BÖLGESEL GELİŞME EĞİLİMLERİ: İL VE İLÇELER ÖLÇEĞİNDE KALKINMA VE PLANLAMA ÇALIŞMALARININ ARTAN ÖNEMİ

2.1. Bölgesel Gelişme Dinamiklerinde Meydana Gelen Değişimler

1970'li yıllardan sonra artan küreselleşme eğilimleri, ekonomik kalkınmanın ve bölgesel gelişmenin itici gücü olarak yerel dinamiklerin önemini artırmış ve yerel kalkınma yaklaşımları kalkınma anlayışında merkezi bir öneme sahip olmuştur. Ürün, sermaye ve işgücü piyasalarının artan ölçüde dışa açıldığı, rekabet olgusunun arttığı ve küresel bir nitelik kazandığı yeni dünya ekonomisinde, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmeye rağmen, bilgiye olan ihtiyaç da artmıştır. Diğer yandan, bilgiye erişimde ve tabana yaymada, hem kamu yönetimindeki merkeziyetçi bürokratik yapılanmalar, hem de iş dünyasındaki ölçek ekonomileri rasyoneli üzerine kurulu piramide benzer hiyerarşik firma örgütlenmeleri yetersiz kalmaya başlamıştır. Bilginin başlıbaşına bir üretim faktörü durumuna geldiği ve küresel ölçekte rekabetin arttığı yeni dünya ekonomisinde; esneklik kabiliyeti yüksek küçük ölçekli birimler ile yatay düzlemde ağ-şebeke (*network*) etkileşimleri temelinde örgütlenmiş kurumsal yapılanmalar önemlerini artırmıştır. Bu kapsamda yeni kalkınma yaklaşımlarında merkezi idare ve kamu sektörü yanında, yerel birimler ile özel sektör ve sivil toplum örgütlerine, daha da önemlisi yatay düzlemde işbirliği ve ortaklık sağlama amacıyla oluşturulan kurumsal yapılanmalara önemli işlevler düşmektedir.

Küreselleşme sürecinde rekabet, insan kaynaklarının geliştirilmesi, küresel piyasanın dinamik olarak izlenmesi, örgüt yapılarında esneklik ve maliyet kontrolü gibi konularda hızla değişen koşullara uyum arayışları geleneksel bölge anlayışını da değiştirerek, yeni bir bölge yaklaşımı oluşturmuştur. Finans sektöründe merkezileşmenin artmasına bağlı olarak, kontrol ve yönetim kendi içlerinde hiyerarşik bir kademelenme gösteren ve küresel ölçekte hizmet veren “dünya kentleri”nde toplanırken, sanayi üretimi metropoliten alanların dışına dağılmaya başlamıştır. Bu durum, hem yeni sanayi kümelenme alanlarının, hem de ölçekleri farketmeksizin kentlerin kalkınma sürecini yönlendirmede görece önemlerini artırmış; kentler, kent ağları ve bölgeler arası yarış hızlanmıştır. Nitekim, küresel ekonomide yeniden yapılanma süreçleri ile mekanda yeniden yapılanma süreçlerinin içiçe bir gelişme izlediği görülmektedir.

Yerel birimlerin küresel bir dünya ekonomisinde birer aktör olarak yer almasının önünü açan gelişmeler sonucunda, yerel strateji ve politikalar, yerel ekonomilerin de gelişme performansını belirleme durumuna gelmiştir. Çeşitli ülkelerde yaşanan deneyimler göstermektedir ki, yerel örgütlenme ve uyum kapasitesi yüksek yerel birimler, küreselleşmenin getirdiği rekabet ortamında daha başarılı olabilmekte ve böylece küresel tehditleri ve rekabet baskısını, yerel fırsat ve avantajlara çevirebilmektedirler. Ayrıca, dinamik yerel birimler içinde buldukları ülkelerin dışa açılmasında da önemli işlevler görmektedir. Dünya ekonomisinde gözlenen artan yerelleşme eğilimleri ile kentsel ekonomiler olgusu, geleneksel gelişme anlayışını ve beraberinde kalkınma araçlarını da değiştirmektedir. Geline aşamada temel anlayış; bölgesel gelişmenin tepeden-aşağı değil, yerel aktörlerin katılımıyla aşağıdan-yukarı olması doğrudur. Böyle bir anlayış ise kalkınma sürecinde temel politika olarak başta insan kaynakları olmak üzere, yerel içsel kaynakların harekete geçirilmesi gerekliliğini öne çıkarmaktadır.

Küresel rekabetin yarattığı baskı ortamı; hem ekonomik bir analiz birimi olarak “mekan”ın, hem de yeni birer ekonomik aktör olarak “yerel birimler”in önemini artırmaktadır. Diğer taraftan, yerel girişimcilik, yerel kaynaklar, bilgi ve beceriler stoğu ve diğer yerel potansiyellere de bağımlı olarak belirli sektörlerde uzmanlaşma becerisi gösterebilen yöreler, dünya ekonomisi içerisinde karşılaştırmalı bir üstünlük ve beraberinde rekabet avantajı elde edebilmektedirler. Tüm bu gelişmeler; girişimcilik ve özellikle yerel düzeyde ortak girişimcilik (*partnership*) olgularının, ortaya çıkan küresel rekabet ortamında belirleyici bir değişken olarak ekonomik analizde yerini almasını sağlamıştır. Yerel girişimcilik kabiliyeti yüksek yöreler, daha da önemlisi kamu, özel ve gönüllü sektör kuruluşlarından oluşan yerel kurumların belirli stratejiler ve politikalar doğrultusunda organize olabildiği ve ortak hareket ettiği kentler, diğerleri ile olan rekabette öne çıkmaktadır. Bu nedenle; kamu, özel ve gönüllü sektörlerin etkin bir işbirliği ve ortaklık modelleri çerçevesinde organize olabildiği yörelerimizin yerel ekonomik gelişme sürecini hızlandıracaklarını öngörebiliriz.

Dünya ekonomisinin küreselleşme doğrultusundaki değişimi, ekonomide yerelleşme yanında, ulusal ekonomilerin de rol ve işlevlerinde önemli değişimleri beraberinde getirmiştir. Bunların başında; merkezi ve yerel idareler ile kamu ve özel sektör ayırımlarının geleneksel anlamlarının değişmesi gelmektedir. Zira, küresel rekabet ortamı; küçük, rekabetçi ve esnek yapılarıyla küçük ve orta boy işletmeler (KOBİ’ler) yanında, yerel sosyo-kültürel boyutları

ekonomik ilişkilere göreli olarak daha kolay taşıyabilen küçük ve orta boy kentlerin (KOBKENT'ler) önemini artırırken, merkezi-yerel idareler ve kamu-özel sektör karşılıkları yerine, kurumlar arası işbirliği girişimleri ile yaygınlaşan ortaklık modelleri öne çıkmıştır. Yeni kalkınma anlayışı, tüm bu düzeyler arasında etkileşime, işbirliğine ve uzlaşmaya dayalı yeni bir işbölümünü ve iyi yönetişimi gerekli kılmaktadır.

Küreselleşme sürecinde yerel birimlerin ve mekanın artan önemi yanında, AB'ne uyum politikaları çerçevesinde Türkiye'de de; bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi, yerel ve bölgesel potansiyellerin harekete geçirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma anlayışı önem kazanmıştır. Diğer yandan Türkiye'de geçmiş dönemlerde ekonomik gelişme alanında önemli mesafeler alınmasına ve çok çeşitli bölgesel gelişme politikaları uygulanmasına rağmen, bölgeler arasında sosyo-ekonomik gelişmişlik farklılıkları günümüzde de sorun olmaya devam etmektedir.

2.2. Türkiye'de Uygulanan Başlıca Bölgesel Gelişme Politikaları: Geri Kalmış Yörelere Temel Sorunları ve Ortak Özellikleri

Türkiye'de Planlı dönemden önce bölge planlaması, bir imar aracı olarak ele alınmış ve fiziki yerleşme planı yapımı olarak tanımlanmıştır. 1960 yılından günümüze uzanan planlı dönemde ise planlama, imar planlamasının dar kapsamından çıkarılarak; fiziksel, sosyal ve ekonomik boyutların da içerildiği bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde değerlendirilmeye başlanmıştır. Ayrıca, planlı dönemde bölgesel gelişmeye ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının giderilmesine özel bir önem verilmiştir. Hazırlanan tüm kalkınma planlarında bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi öncelikli alanlardan biri olmuştur.

Planlı dönemde yaşanan gelişmelerden biri, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının somut verilerle belirlenmesi ve bölgesel gelişmeyi hızlandırmak amacı doğrultusunda kaynak tahsislerinin yapılmasıdır. Geri kalmış yörelere, bu yörelerden elde edilen bütçe gelirinin çok üzerinde harcama yapmak, planlı dönemin yatırım ve harcama politikalarının temel özelliklerinden biri olmuştur. Bu amaçla, tüm plan ve programlarda kamu yatırımlarının dağılımında, geri kalmış bölgelere öncelik verilmiştir. Kamu yatırım politikaları yanında, özel sektörü bu yörelere çekebilmek için yapılan devlet yardımları ve uygulanan personel

politikaları da, bölgeler arası dengesizliği gidermede kullanılan başlıca kamu araçları olmuştur.

Ülkemizde bölgesel gelişmenin hızlandırılması ve bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesinde temel araç olan bölgesel gelişme planlarının yanısıra; yatırım teşvikleri, kalkınmada öncelikli yöre (KÖY) politikaları, organize sanayi bölgeleri (OSB) ve küçük sanayi siteleri (KSS) ile kırsal kalkınma projeleri gibi çeşitli kalkınma araçları kullanılmıştır.

Bunların en başında gelen *Bölgesel Gelişme Planları* hem kalkınma planlarının sektörel öncelikleri ile mekansal boyutların bütünleştirilmesi, hem de bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını azaltmak ve sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çeşitli dönemlerde hazırlanan bölgesel gelişme planlarının başlıcaları; Doğu Marmara Planlama Projesi, Antalya Projesi, Çukurova Bölgesi Projesi, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Zonguldak-Bartın-Karabük Bölgesel Gelişme Projesi, Doğu Anadolu Projesi (DAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) ve Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi'dir. Ancak son yıllara kadar anılan bölgesel kalkınma projelerinden GAP dışında kalanlar kapsamlı bir uygulama şansı bulamamıştır. Ayrıca, AB ile uyum sürecinin hızlandığı son yıllarda AB finansman desteği ile yürürlüğe konulmakta olan bölgesel kalkınma programlarının hazırlıklarına da başlanmıştır⁵. AB'ye ekonomik ve sosyal uyum sürecinin çerçevesini oluşturan Ön Ulusal Kalkınma Planı ise DPT tarafından hazırlanarak YPK tarafından onaylanmıştır. Ekonomik ve sosyal uyumun en önemli yatay önceliği olarak bölgesel gelişmeye ağırlık veren Plan'da, finansman desteğinin en geniş olduğu alan bölgesel gelişme olarak tespit edilmiştir.

Diğer bir bölgesel gelişme aracı olan *Yatırım Teşvikleri* uygulamaları ise, Cumhuriyet'in başından beri bir araç olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte, 1960 sonrası planlı dönemde, özel sektör için yol gösterici bir niteliğe sahip olan kalkınma planlarının başlatılması ile yatırım teşvikleri kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde çıkarılan kararname ve tebliğler ile yürütülmeye başlanmıştır. Teşvik politikalarının

⁵ Bu Programlardan 2004 yılında uygulamaya geçmesi planlananlar, TR83 (Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat), TR82 (Çankırı, Kastamonu ve Sinop) ve TRA1 (Erzurum, Erzincan ve Bayburt) Düzey-II Bölgeleri Entegre Bölgesel Kalkınma Programı ile Van, Hakkari, Muş ve Bitlis illerini kapsayan TRB2, Düzey-II bölgesiyle sınırlı, Doğu Anadolu Kalkınma Programıdır.

amaçlarından biri, ekonomik ve sosyal açılardan geri kalmış yörelerin kalkınmasını hızlandırmak amacıyla bu yörelere ilişkin özel teşvik politikalarının uygulanması olmuştur.

Bu çerçevede, KÖY'ler belirlenerek bu yörelere yönelik özendirici politikalar devreye sokulmuştur. İlk olarak 1968'de tespit edilen kalkınmada öncelikli yörelerin kapsamı, 1990'lı yıllarda genişletilerek, bugün 49 il 2 ilçeye (ada konumundaki Bozcaada ve Gökçeada) ulaşmış bulunmaktadır. Planlı Dönemde başlatılan KÖY uygulaması yukarıda ifade edildiği gibi kalkınma faaliyetlerinin planlanması, programlanması ve uygulanması aşamalarında; teşvik sistemi, kaynak tahsisi ve kamu harcama politikaları ile ilişkilendirilmiştir. Zira, genel teşvik mevzuatı kapsamında geri kalmış yöreler için özel tedbirler alınmazken, KÖY uygulaması ile ülke genelinde uygulanan genel teşvik tedbirlerinin bu tür yörelerde daha yüksek oranlarda uygulanması yoluna gidilmiştir. KÖY politikası kapsamında getirilen kamu destekleri sadece teşvik tedbirleriyle sınırlı kalmamış, aşağıdaki destekleri de içermiştir: (1) KÖY'lerde çalışanların ücretlerini nispi olarak iyileştiren uygulamalar, (2) tarımsal ve mesleki amaçlı kredi destekleri, (3) Kamu Ortaklığı Fonundan yatırımlara sağlanan finansman desteği, (4) DPT Bütçesinden KÖY'lerdeki yerel idarelerce sürdürülen projelere sağlanan finansman imkanları.

Türkiye'de hem kentsel ve bölgesel gelişme, hem de sanayi kuruluşları için altyapı geliştirme aracı olarak kullanılan bir diğer mekansal düzenleme aracı ise; orta ölçekli sanayiler için OSB, küçük ölçekli sanayiler için ise KSS kurmak olmuştur. Planlı dönemin başlangıcından günümüze değin uygulanmakta olan OSB ve KSS politikaları, yerel sermaye birikiminin il dışına çıkmasını engellemede ve yerel ekonomiye transferinde önemli bir kalkınma aracı olarak işlev görmüştür. Dışsal ekonomilerin oluşumunda, sanayinin yöreselleşmesinde ve sanayi birimleri arasında tamamlayıcılık ilişkilerinin gelişmesinde önemli katkılar sağlamış olan OSB ve KSS'ler, yerel düzeyde küçük ve orta ölçekli işletmelerin gelişmelerine elverişli bir ortam sağlayarak, sanayinin yerelleşmesine ve böylece sanayinin bölgeler arasında daha dengeli dağılımına da önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

Türkiye'de uygulanmış ve uygulanmakta olan *Kırsal Kalkınma Projelerinin* başlıca amaçları ise geri kalmış yörelerde tarımsal faaliyetlerin ve gelirin artırılması yoluyla refahın yükseltilmesi olmuştur. Kırsal Kalkınma Projeleri, Dünya Bankası kredi desteği ile 1970'li yılların sonlarında DPT tarafından başlatılmış ve şu faaliyet alanlarını içermiştir: Tarım ve

hayvancılığın geliştirilmesi, sulama, köy yolları yapımı, orman yolları yapımı, içme suyu göletleri, içme suyu sağlanması, tarımsal ve hayvansal üretimin artırılması, ağaçlandırma. Tamamlanan ve devam eden Kırsal Kalkınma Projeleri ise şunlardır: Çorum-Çankırı Kırsal Kalkınma Projesi, Erzurum Kırsal Kalkınma Projesi, Bingöl-Muş Kırsal Kalkınma Projesi (1990-1999), Yozgat Kırsal Kalkınma Projesi (1991-2001) ve Ordu-Giresun Kırsal Kalkınma Projesi (1995-2003).

Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, geçmiş dönemlerde Türkiye ekonomisi, yapısal dönüşüm ve uluslararası piyasalara entegre olma bakımından büyük ilerlemeler kaydetmiş olmasına rağmen, bölgeler arası gelişmişlik farklılıkları bugün de önemli bir sorun olarak varlığını devam ettirmektedir. Türkiye'nin uzun dönemde kaydettiği ekonomik büyüme performansı, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının giderilmesinde beklenen olumlu etkiyi yaratamamıştır. AB'ye katılım sürecinde önemli bir aşamaya geldiğimiz şu günlerde, gerek AB'ye üye ülkeler ve Türkiye arasında, gerekse Türkiye'nin kendi içerisinde bölgeler arasında önemli ölçüde ekonomik ve sosyal gelişmişlik farklılıkları bulunmaktadır. Süreç içerisinde, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının giderilmesi amacıyla yönelik bazı politikalar oluşturulup, birtakım kalkınma araçları kullanılmış olsa da, plan ve programlarda öngörülen hedeflere ulaşılamamış, bölgeler arası dengesizlikler diğer tüm yapıları etkileyen bir sorun yumağı olarak varlığını sürdürmüştür. Uygulanmakta olan politikalar bazı yörelerde yerel potansiyellerin harekete geçirilmesinde önemli katkılar sağlamış olmakla birlikte, ülke genelinde bölgesel dengesizliklerin azaltılmasında yetersiz kalmıştır. Bunda genel yönetimdeki aksaklıkların payı olduğu kadar, taşrada, il ve ilçe düzeyinde kalkınmaya ivme kazandıracak bir yönetim ve planlama sisteminin kurulamamış olmasının da önemli bir payı vardır. Zira, il ve ilçe yönetimleri örgütsel ve işlevsel yönlerden, günün koşulları karşısında yetersiz kalmış, mevcut yapı ve işleyiş tarzı, hızla değişen ekonomik, toplumsal ve siyasi ortama ve gelişen gereksinimlere uyum sağlayamamıştır.

Gelinen aşamada, araştırma sonuçlarından da görülebileceği gibi birinci ve ikinci kademedeki gelişmiş ilçeler ile Türkiye ortalamasının altındaki diğer kademe gruplarında yer alan ilçeler arasında önemli ölçüde gelişmişlik farklılıkları bulunmaktadır. Ekonomik ve sosyal gösterge değerlerine bakıldığında, Türkiye ortalaması ile özellikle Doğu, Güneydoğu Anadolu, Karadeniz ve Orta Anadolu gibi az gelişmiş bölgelerimizde yer alan ilçelerimizin değerleri arasında önemli ölçüde farklılıklar olduğu görülmektedir. Genel olarak

değerlendirildiğinde Türkiye’de; gelirin yanı sıra nüfus yapısı, fiziki ve sosyal alt yapı, girişimcilik, insan kaynakları, eğitim düzeyi, sağlık hizmetlerine erişim, çevre kalitesi, istihdam, kadının rolü gibi konularda farklı ölçekteki mekan birimleri arasında önemli ölçüde dengesizlikler bulunmaktadır. Azgelişmiş ilçelerimizin temel sorunları gözönünde bulundurulduğunda insan odaklı bir kalkınma anlayışı doğrultusunda bu tür yörelerimizin içsel potansiyellerini harekete geçirmeye yönelik olarak; başta KOBİ’ler olmak üzere yerel kalkınma girişimlerinin desteklenmesi ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, altyapı yatırımlarına fon sağlanması ve kırsal kalkınmanın teşvik edilmesi öncelikli müdahale alanları olarak öne çıkmaktadır. Azgelişmiş yörelerimizin ve buralarda yer alan ilçelerimizin istihdam düzeyi ve rekabet güçlerinin artırılması yoluyla bölgeler arası ekonomik ve sosyal gelişmişlik farklılıklarının azaltılması ülkemizin temel öncelikleri arasındadır. Bu amacı gerçekleştirmede ivedilik arzeden gelişme alanları şu şekilde özetlenebilir:

(1) Bölgelerimizde insan kaynaklarının güçlendirilmesi, girişimcilik yeteneklerinin ve özellikle kendi hesabına çalışma, iş ve istihdam yaratma potansiyellerinin artırılması,

(2) Mevcut ve yeni kurulacak KOBİ’lerin desteklenmesi ve ağ-şebeke (*network*) tarzı etkileşim örgütlenmeleri biçiminde işbirliği-ortaklık potansiyellerinin yükseltilerek, kolektif düzeyde rekabet etme güçlerinin artırılması,

(3) Yeni özel sektör yatırımlarının gerçekleşmesi ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi açısından önem taşıyan fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının desteklenmesi,

(4) Kırsal alanda ekonomik faaliyet çeşitliliğinin sağlanması,

(5) Yerel katılımı artıracak, ortak girişim alanlarını geliştirecek ve yerel ekonomik gelişmeye yerel aktörlerin kolektif müdahalesini düzenleyecek yeni yerel yönetim modelleri ile kurumsal yapının güçlendirilmesi.

Yukarıda özetlenen ve çözümü ivedilik arzeden sorun alanları, azgelişmiş yörelerimizin potansiyellerinden yararlanmada ve ülke genelinde dengeli bir kalkınma sağlanmasında engel teşkil etmektedirler. Her iki amacı gerçekleştirmede temel strateji ise azgelişmiş yörelerin sürdürülebilir bir gelişme yapısına kavuşturulmasıdır. Yerel ölçekte sürdürülebilir gelişmenin

sağlanmasında, başta insan kaynakları ve kurumsal kapasiteler olmak üzere yerel potansiyellerin geliştirmesini amaçlayan yerel gelişme stratejileri ve programları önem taşımaktadır. Bu durum ise kaçınılmaz olarak il ve ilçe ölçeklerinden başlayan kalkınma girişimlerini ve buna uygun hem aşağıdan yukarı, hem de yukarıdan aşağı çalışan etkileşimli ve esnek bir planlama sistemini gerekli kılmaktadır.

2.3. İl ve İlçe Ölçeğinde Kalkınma Girişimlerinin ve Planlama Sisteminin Geliştirilmesi

Anayasamızda da belirtildiği üzere, genel yönetimin taşradaki temel yönetim kademesi ve merkezi yönetimin taşradaki en üst yönetim birimi “İl”dir. İl Sistemi, Cumhuriyet’in Osmanlı'dan miras aldığı temel yönetsel yapılardan biridir. Bugünün il yönetimi, yapı ve işlevleri itibarıyla 19’ncü yüzyılda biçimlenmiştir. Söz konusu yüzyıl, Osmanlı'nın gerilemesine çözüm arayışları içinde devletin batılılaşma hareketlerine açık olduğu ve yönetim dahil pek çok alanda yeniden yapılanmanın yaşandığı bir dönem olmuştur. İl yönetimi de 1860'lı yıllarda (1861 Cebel-i Lübnan Nizamnamesi, 1864 Tuna Vilayet Nizamnamesi uygulamalarıyla) Fransa'dan “*departement*” yönetimi örnek alınarak oluşturulmuş ve Osmanlı Devleti yüzyıllardır taşrada uyguladığı “*eyalet*” örgütlenmesini terk ederek “*vilayet*” örgütlenmesine geçmiştir. Yaklaşık 140 yıllık bir geçmişi olan il sistemi Cumhuriyet'ten önce ve Cumhuriyet döneminde örgütsel, işlevsel ve mekansal olarak değişimler yaşamıştır. Cumhuriyet yönetiminin kamu yönetimini yeniden düzenleme çabalarının bir ürünü olan 1926 tarih ve 1426 sayılı Vilayet İdaresi Kanunu ile 1949 tarih ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, bu dönemde il genel yönetimini biçimlendiren temel düzenlemeler olmuştur. Ayrıca 1924, 1961 ve 1982 Anayasalarında illere ilişkin hükümlere yer verilmiş ve il sistemi bu anayasal ve yasal ekseninde bugüne kadar gelmiştir.

Yapısal olarak il yönetim sisteminin temel parçası olan ilçeler ise, kamu hizmetlerinin halka götürülmesinde ve ülke genelinde sosyal ve ekonomik yaşamın geliştirilmesinde son derece önemli bir işleve sahip olmuştur. Bu nedenle Türk yönetim ve planlama sisteminde ilçelere özel bir önem verilmiştir. Örneğin Birinci BYKP’nda ilçeler, hizmetlerin halka götürüldüğü temel hizmet birimleri olarak kabul edilmiştir. İlçeler, kamu kurumlarının teşkilatlarının bulunduğu, mevcut nüfus, alan, mali kaynaklar, personel, araç açısından sahip

olduğu imkanlar nedeniyle mahalli sorunların çözümlendiği toplum kalkınmasının yerel yapı taşları olarak değerlendirilmiştir.

İl ve ilçelere dayalı idari sistemimizin köklü bir geçmişe sahip olması nedeniyle, il ve ilçelerimiz süreç içerisinde idari tasniflerle de örtüşen ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla bütünleşmiş organik birer yerel birim olarak belirginlik kazanmıştır. Yukarıda da ifade edildiği gibi, küreselleşme ve yerelleşme birlikteliği bir yandan yerel birimler arasındaki rekabeti artırırken, diğer yandan da yerel birimler içinde işbirliğine ve dayanışmaya dayalı bir uzlaşmayı gerekli kılmaktadır. Diğer bir deyişle, küresel rekabet sürecinde, kamu, özel ve gönüllü sektörlerin ortaklık modellerine dayalı olarak etkin bir yerel organizasyon oluşturduğu yerel birimlerin, rekabet sürecinde daha başarılı oldukları bilinmektedir. İdari, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla organik birer kalkınma aktörü durumundaki il ve ilçelerimiz ise, hem ortak yerel hedef ve stratejiler çerçevesinde yerel uzlaşma ve hem de diğer yerel birimler ile rekabet açısından önemli bir potansiyel sunmaktadır. Fiili durumda da il ve ilçelerimiz arasında yoğun bir kalkınma rekabeti yaşandığı gözlenmektedir. İl ve ilçelerimizin uzlaşma ve rekabet potansiyelleri bu birimlerin ulusal kalkınma sürecinde ekonomik kalkınma aktörleri olarak değerlendirilmelerini gerekli kılmaktadır. İl ve ilçelerimizdeki mevcut potansiyelin alt ölçekte ilçe planlarıyla, üst ölçekte de bölgesel ve ulusal kalkınma planlarıyla entegre edilmiş il gelişme planlarıyla somutlaşması, yerel uzlaşma sürecini ve belirlenmiş hedeflere ortak çalışma ile ulaşılmasını sağlayacaktır. Bu kapsamda il ve ilçe ölçeklerindeki kalkınma çalışmaları ve gelişme planlarının sağlayacağı başlıca yararlar şunlar olacaktır:

- İl ve ilçelerde bulunan tüm kurum ve kuruluşların geniş katılımlarıyla hazırlanacak olan gelişme planları yoluyla il ve ilçeler; kısa, orta ve uzun vadede gelişmelerine yön verecek, genel eğilimleri tespit edebilecek ve gelecek projeksiyonlarını eşgüdümleyeceklerdir.
- İl ve ilçelerimizin karşılaştırmalı üstünlüklere sahip oldukları alanlar belirlenebilecek, mevcut ve gelişmesi muhtemel sektörlerde uzmanlaşmaları sağlanabilecektir. Böylece il ve ilçe gelişme stratejileri, yöresel kaynakları ve potansiyelleri harekete geçiren, geri kalmış yörelerimizin sosyo-ekonomik düzeyini yükselten, kırsal kalkınmayı sağlayan ve ulusal plan ve programlar ile bölgesel gelişme stratejileri ve planlarının gerçekleşmesini besleyen bir işlevi yerine getirecektir.

- İl ve ilçe ölçeklerindeki gelişme stratejilerinin bölgesel gelişme stratejilerinin hareket noktası olduğu düşünüldüğünde, bölgesel gelişme stratejileriyle uyumlu bir biçimde hazırlanacak alt ölçekli gelişme stratejileri, ülkemizin hızlı ve dengeli olarak kalkınmasının vazgeçilmez araçları olacaktır.
- İl ve ilçelerin temel yönetim birimleri olduğundan hareketle hazırlanacak il ve ilçe gelişme planları; yerel yönetimlerin güçlendirilmesine de katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bir yandan ülke ve bölge ölçeğinde planlama, öte yandan da il içinde yer alan yerel yönetimlerin planlama çalışmalarının bütünleştirilmesi açısından gerekli bir basamak olacaktır. Kent, belde ve kırsal alan planlamalarının da etkinleştirilmesi açısından il ve ilçe gelişme planları önemli katkı sağlayacaktır. Kent düzeyinde yerel planlama birimleri, mahalle düzeyine kadar katılıma olanak veren bir yapıda olacaktır. Yerel sivil örgütler etkin ve talep edici bir katılım olanağı bulacaklardır. Ayrıca, uygulama planları ve projeleri ile yerel girişimcilere hareket serbestisi sağlanabilecektir. Bu kademedeki imar yasası ile tanımlanan planlama faaliyetleri ve kentsel tasarım çalışmaları için önemli bir baz oluşturulacak, yerel ekonomiyi ve yerellik bilincini güçlendirecek ekonomik, sosyal, kültürel girişimler yönlendirilebilecek ve desteklenebilecektir. Böylece toplumun istekleri, gereksinimleri, kapasiteleri ve tercihlerinin en fazla öne çıkarıldığı planlama yaklaşımı izlenmiş olacaktır.
- Yerel katılımı ve yerel demokrasiyi ön plana çıkaran, yetki ve kaynak olarak güçlendirilmiş bir taşra yönetim düzeni oluşmasına katkı sağlayacaktır. Böyle bir sistem içinde il ve ilçe yönetimleri, kamusal hizmet ve yatırımları makro politika ve uygulamalarla uyumlaştırarak, hizmetleri eşgüdümleyecektir. Söz konusu planlarla uyumlu olarak yerel hizmetler üzerinde karar verme yetkisi yerel karar vericilere devredilmiş olacaktır. Böylece idari sistem daha demokratik bir nitelik kazanırken yerel hizmetlerin sunumunda etkinlik, verimlilik ve kalite artırılmış olacaktır.
- Yerel potansiyellerin harekete geçirilmesine katkı sağlanacak ve böylece atıl kapasite kullanımı önlenecek ve küçük ve orta boy girişimlerin ve girişimcilerin ekonomiye etkin bir biçimde katılımı sağlanacaktır. Kalkınmanın iller ve ilçeler ölçeğinden başlatılması, ülke kalkınmasında da önemli bir işlev görecektir. Kırsal yörelere götürülen hizmetlerin yüküne halkın daha kolay ve istekle katılımına fırsat verilmiş ve hizmet istemleriyle bunun getireceği yük arasında ilişki kurulmuş olacaktır.

Bununla beraber, il ve ilçe gelişme stratejilerinin, ülke ve bölge gelişme stratejilerinden bağımsız olmaması gerekmektedir. Bölgesel gelişme stratejileri ile bütünleşmiş il ve ilçe gelişme stratejileri, ülkemizin hızlı ve dengeli kalkınmasının vazgeçilmez araçları olmak durumundadır. İl ve ilçe ölçeğindeki gelişme planlarında izlenecek stratejiler, yerel ekonomik kaynakları ve potansiyelleri harekete geçiren, yörenin sosyo-ekonomik düzeyini adil ve dengeli bir tarzda yükselten, kırsal kalkınmayı ve ulusal plan ve programların gerçekleşmesini sağlayan bir bütünsel çerçevede düzenlenmelidir. Bu kapsamda, gelişme planlarında; il ve ilçelerin kısa, orta, uzun vadelere (5 yıl, 10 yıl ve 2023) izleyeceği temel stratejilere, öncelikli/öncü sektörlerle ve varılmak istenen sosyal ve ekonomik (makro ve mikro) hedeflere yer verilmesi önem taşımaktadır. Ayrıca, her bir yörenin üstünlükleri, gelişmeye elverişli alanları, sektörel öncelikleri, potansiyelleri ile kısıtlarının da belirtilmesi gereken il ve ilçe gelişme planlarının dünyadaki, Türkiye'deki ve il ve ilçelerin bulunduğu bölgedeki gelişmelere de yer vermesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede; üst (*Kalkınma Planları, Bölgesel Strateji ve Planlar*) ve alt ölçekteki fiziksel planlama boyutu öne çıkan diğer planlarla (*Çevre Düzeni Planları, Kırsal Gelişme Planları, Kentsel Planlar-Nazım ve Uygulama Planları*) ilişkisinin ve eşgüdümünün kurulması önem taşımaktadır.

Bütüncül bir yaklaşımla hazırlanması gereken ve sürekli yenilenmesi beklenen il ve ilçe ölçeğindeki gelişme planlarında, plan hazırlama ve uygulama aşamalarında yönetime ilişkin temel strateji “katılımcılık” olmalıdır. Plan çalışmaları ve uygulamaları başta il ve ilçelerde bulunan kamu, özel ve gönüllü sektörler olmak üzere, komşu il ve bölgede yer alan kurum ve kuruluşlar ile merkezi idarenin temsilcilerinin işbirliği ve katılımıyla gerçekleştirilmelidir. Yerel, bölgesel ve merkezdeki kurumlar arasında hem plan yapma, hem de uygulama sürecinde bir iş bölümünün ve eşgüdümün oluşturulması esas alınmalıdır. Zira, ülkemizin hızla kalkınabilmesi, kalkınma düşüncesi ve amacının yalnız merkezi yönetim (ve onun taşra birimleri) tarafından değil, tüm kuruluşlar ve kişiler tarafından benimsenmesi ve üzerinde birleşilerek uygulamaya geçilmesi ile olanaklıdır. Bunun için, devletin temel altyapıyı sağladığı bir ortam oluşturularak, diğer kurumların ve bireylerin girişimcilik güçlerinden yararlanılması yoluna gidilmelidir. Yerel düzeydeki meclislerin, yörelere ilişkin karar ve uygulamalarda etkin kılınması, yerel temsilciler aracılığıyla halkın katkı ve desteklerinin sağlanması, bu açıdan ayrı bir önem taşımaktadır. Yerel girişimcilik gücünü kalkınmaya kanalize etmede; yerel toplulukların, demokratik kitle örgütlerinin, vakıf ve derneklerin, yerel basın ve halkın temsilini artıran diğer sivil oluşumların desteklenmesi önem taşımaktadır. İl

ve ilçe düzeyinde yapılacak gelişme planlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi aşamalarında geniş katılımlı kurumlaşma ve dayanışmanın özendirilmesi önem taşımaktadır.

Katılımla ilgili bir diğer konu, il ve ilçe ölçeklerinde yapılacak gelişme planlarında sadece merkezi idarenin kaynaklarına yönelik bir planlama, programlama, projelendirme ve nihai aşamada bütçelemeye gidilmemesidir. Bu ölçekteki planlar, merkezi idare kaynakları yanında ve daha da önemlisi il ve ilçelerde bulunan kamu, özel ve gönüllü sektörlerin kısa, orta ve uzun vadede yapacağı yatırımların ve kaynakların da nasıl kullanılacağını öngören bir plan niteliği taşımaktadır. İl ve ilçe gelişme planları öncelikli olarak yerel kaynakların nasıl kullanılacağına dair planlama araçları olmak durumundadır. Ayrıca, uzlaşma temelinde hazırlanacak olan yerel gelişme planları yerel kurum ve kuruluşların ortak bir çalışması olduğundan, yerel kurum ve kuruluşların birlikte izlemesi gereken ve idari uygulama mekanizmasını da tarif eden bir plan olarak düşünülmelidir.

Bugün gelinen aşamada, il ve ilçe kademelerinden başlayan kalkınma ve planlama çalışmaları bir gereklilik arz etmektedir. Aslında planlı kalkınma döneminin başlarında il ve ilçe yönetimlerine bu sorumluluk verilmekle beraber, yönetsel ve yasal ortam ve koşullar yeterince oluşturulmadığı için bu ölçekte planlama çalışmaları gerçekleştirilememiştir. Günümüzde çoğu ilçenin ve hatta özellikle geri kalmış bazı illerin, planlı kalkınma anlayışının koşullarına ve gereklerine uyumu bakımından bazı sorunlar ve engeller bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; yetersiz mali kaynaklar ve kaynak dağıtımındaki dengesizlikler, yerel örgütsel yapının işlevsel olmaması, çağdaş koşullara ve ülke gereksinimlerine uygun mevzuat düzenlemelerinin gerçekleştirilmemesi, uzman personel, modern donanım ve araç gereç yetersizlikleri, yöre halkının yönetime ve kalkınma faaliyetlerine yeterli bir düzeyde katılım ve katkılarına sağlayacak mekanizmaların kurulamamasıdır. Bu sorunların giderilmesi, etkili bir ilçe sistemi ve yerel yönetim yapılanmasının, istikrarlı ve etkin makro ekonomik politikalarla desteklenmesi durumunda, taşranın bugünkünden çok farklı ve hızlı bir gelişme ivmesi kazanacağı kuşkusuzdur. Ülkenin sahip olduğu insan gücü, bilgi ve deneyim birikimi ile maddi ve doğal kaynaklar böyle bir dinamik süreci başarıyla yürütmeye elverişlidir.

Bu kapsamda il ve ilçe gelişme stratejilerinin başarıyla uygulanabilmesinin, taşranın yönetsel düzeninde birtakım değişikliklerin yapılmasıyla doğrudan ilişkili olduğunu belirtmek gerekir. Taşrada merkezîyetçi politika ve uygulamaların terk edilmesi ile, yerel kademelerdeki

yönetmel birimlere daha fazla yetki, görev ve kaynak transferinde bulunulması, bununla birlikte aynı zamanda genel kamu yönetiminin yöresel ve bölgesel kaynak ve potansiyelleri harekete geçirerek özendirici, destekleyici, eşgüdümleyici, düzenleyici ve denetleyici bir işlev görmesi önem taşımaktadır.

Değnilmesinde yarar görülen bir diğer konu da, bu çalışmanın da katkı sağlamayı amaçladığı il ve ilçeler ölçeğinde veri altyapısına ilişkindir. İl ve ilçe ölçeklerinde planlamanın vazgeçilmez bileşeni olan bilgi üretme, sistematik olarak il envanteri ve il istatistik raporları hazırlama şeklindedir. Ancak, il planlama ve koordinasyon müdürlüklerinin yeterince kurumsallaşamaması ve bu birimlerin, personel, teknik donanım ve benzeri konularda yaşadıkları aksaklıklar nedeniyle, çeşitli illerde veri derleme çalışmaları önemli ölçüde aksamaktadır. Bu nedenle, tüm il ve ilçeleri içeren eşdeğerde veri tabanları ve ihtiyaçlara karşılık verebilecek gelişmiş bir veri bankasının yetersizliği sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Son yıllarda başta internet olmak üzere bilgi teknolojilerinin getirdiği yeni imkanlar ile bu tür bir altyapıyı oluşturmaya dönük ciddi çalışmalar yapılsa da bunlar henüz bütünleştirilememiş ve yaygınlaştırılmamıştır. Ayrıca, bölgesel ve/veya iller arasında bilgi akışı ve bilginin eşgüdümlü üretimi ve paylaşımında da yetersizlikler bulunmaktadır. Veri tabanı sorunlarını çözmek için illerin (il özel idareleri ve illerdeki yerel yönetimlerce) sayısal ve grafiksel (harita, uydu görüntüleri vb.) bilgi envanterlerinin yapılması, verilerin illerin tüm ilçelerini kapsayacak biçimde ilçe bazında toplanması ve üretilmesi planlama faaliyetleri için ivedilik arz etmektedir.

3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1. Amaç

Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması yönünde oluşturulacak strateji ve planların hazırlanması aşamasında, bölgelerin gelişmişlik düzeylerinin sosyo-kültürel ve ekonomik değişkenler yardımıyla ölçülmesi ve birbirleriyle analitik olarak karşılaştırılması önem taşımaktadır.

Bu nedenle ölçülmek istenen gelişme kavramının öncelikle tanımı ve bileşenlerinin neler olduğu ortaya konmalıdır. Gelişme kavramına zaman içinde farklı anlamlar yüklenmiştir. Ondokuzuncu yüzyılda gelişme ekonomik büyüme anlamına gelirken, milli ya da kişisel gelir, yaratılan katma değer, sanayi sektöründe üretim düzeyi ve çalışan hacmi gibi bazı göstergeler temel ölçütler olarak kullanılmıştır. Yirminci yüzyılın başlarında gelişme kavramı sosyal refah içeriği kazanmış, gelir yanında toplumların sahip oldukları fiziksel ve sosyal alt yapıyı da kapsar olmuştur. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde ise gelişme yaşam kalitesi ile ölçülmeye başlanmıştır. Yaşam kalitesi, özellikle nitelikli doğal, fiziksel, sosyal ve kültürel çevrenin varlığı ve tüketilme olanağına kavuşulması anlamını taşımaktadır.

Sosyo-ekonomik gelişme bir toplumun demografik yapısının, kırsal nüfus, doğum ve ölüm oranlarının, yatay ve dikey hareketliliğin, şehirleşme hızının, aile büyüklüğünün, gelir dağılımının ekonomik gelişmeye paralel değişikliklere uğraması olarak tanımlanmaktadır.

SEGE çalışmalarında gelişme kavramı; fiziki kapasite artışı, gelir artışı gibi ekonomik gelişmeler yanında, bunların toplum kesimleri, gelir grupları ve bölgeler arası dağılımı ile sosyal ve kültürel birikimlerin yansıtılabildiği toplumsal gelişme düzeyi olarak ele alınmaktadır. Bu tür bir ele alış, gelirin yanı sıra, yerel birimlerin işgücü yapılarının, işsizlik düzeylerinin, eğitim derecelerinin, yatırım düzeylerinin daha genel bir ifadeyle gerçek yaşam standartlarının, rekabet düzeylerini belirlemede daha etkili olduğunu öne çıkarmaktadır.

Yerleşim birimlerinin mevcut gelişme düzeylerinin tespiti ve yer aldığı ülke, bölge ve il sınırları içerisindeki diğer yerleşimlere kıyasla gelişmişlik düzeylerinin ölçülebilir ve karşılaştırılabilir göstergeler aracılığı ile saptanması; kamusal politikaların oluşturulması, gelişmenin yönlendirilmesi ile strateji ve planların hazırlanmasında önemli bir role sahiptir.

Dünyada da bölgeler ve yerleşimler arası gelişme farklılıklarını ölçmek üzere çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Ülkeleri gelişmişlik düzeyi açısından değerlendiren Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı İnsani Gelişme Raporu'nda kullanılan insani gelişme endeksi (İGE), kişi başına düşen gelir, eğitim düzeyi, sağlık (ortalama yaşam süresi) gibi üç temel alandaki verilerin birlikte değerlendirilmesinden oluşmaktadır.

Avrupa Birliği'nde bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının değerlendirilmesi ve bölgesel politikaların uygulanması açısından önem taşıyan başlıca göstergeler; satınalma gücü paritesi cinsinden kişi başı gayri safi yurt içi hasıla, demografik yapı, işsizlik oranı, gayri safi yurt içi hasılanın ve istihdamın sektörel dağılımı ile diğer ekonomik ve sosyal gelişmeyi yansıtan istatistikî verilerdir.

Yukarıda belirtilen kavram ve hedefler doğrultusunda bu çalışmanın temel amacı, çok boyutlu ve soyut olan gelişme kavramının tek boyutlu, ölçülebilir ve somut bir hale getirilmesine olanak tanıyan teknikler kullanılarak her ilçe için bir gelişmişlik endeksinin üretilmesi; bu endeks kullanılarak ülke genelinde mevcut tüm ilçelerin analitik ve bilimsel bir metotla karşılaştırılması, sıralandırılması ve gruplandırılmasıdır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma, 2000 yılındaki idari yapı esas alınarak 81 ilin toplam 872 ilçesini kapsamaktadır.

İlçelerin gelişmişlik seviyelerinin tespitine esas teşkil eden göstergeler incelendiğinde; Ankara, İstanbul ve İzmir illerinin Büyükşehir kapsamındaki ilçelerinin diğer ilçelere oranla oldukça gelişmiş seviyede uç değerlere sahip oldukları görülmüştür. Bu durumun, araştırmada kullanılan istatistikî yöntem açısından genel sıralama sonuçları üzerinde yanıltıcı etkileri

olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle İstanbul, Ankara ve İzmir illeri Büyükşehir kapsamındaki ilçeleri gelişmiş merkezler olarak kabul edilip, araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

Diğer taraftan, Adana, Bursa, Gaziantep, Kayseri ve Konya illerinde yer alan Büyükşehir kapsamındaki ilçeler iç içe geçmiş bir yapıda şehir bütünü oluşturmaktadır. Bu ilçeler, birbirinden bağımsız olarak tek tek ele alınmamış; Büyükşehir başlığı altında incelenmesinin daha anlamlı olduğu düşünülmüştür. Bu ilçeler;

Adana-Büyükşehir	(Seyhan, Yüreğir)
Bursa-Büyükşehir	(Osmangazi, Nilüfer, Yıldırım)
Gaziantep-Büyükşehir	(Şahinbey, Şhitkamil)
Kayseri-Büyükşehir	(Kocasinan, Melikgazi)
Konya-Büyükşehir	(Karatay, Meram, Selçuklu)

2000 yılından sonra Büyükşehir statüsüne geçen illerin merkez ilçeleri ise Büyükşehir kapsamında değerlendirilmemiş, 2000 yılı idari yapısında mevcut olan Merkez ilçeleri dikkate alınmıştır.

Sonuç olarak, araştırma 81 ilde 872 ilçe esas alınarak yapılmış, bu ilçeler gelişmişlik endeksine göre sıralanmış, ayrıca buldukları il içerisinde diğer ilçelere göre sıralamaları yapılmıştır.

3.3. Kullanılan Değişkenler

Gelişme kavramı ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapılardaki ilerleme gibi bir çok veriyi içerdiğinden, gelişmenin ölçülebilmesi için yapılacak çalışmalarda gelişmeyi oluşturan bu değişkenlerin mümkün olduğu kadar çok boyutunun hesaba katılması gerekmektedir.

Bu çalışmada sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesini yansıttığı var sayılan ve gelişmişliğin neden ve/veya sonucu olarak ortaya çıkan çok sayıda gösterge arasından; ilçe bazında temin edilebilen ve yapılan değerlendirmeler sonucunda tutarlı ve güvenilir olduğu saptanan 32 adet değişken kullanılmıştır (Tablo-1).

TABLO-1: ARAŞTIRMADA KULLANILAN DEĞİŞKENLER

<u>YIL</u>	<u>DEĞİŞKEN</u>	<u>KAYNAK</u>	<u>BİRİM</u>
DEMOGRAFİK GÖSTERGELER			
2000	1 Toplam Nüfus	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Kişi
2000	2 Şehirleşme Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
1990-00	3 Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Binde
2000	4 Nüfus Bağımlılık Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	5 Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Kişi
İSTİHDAM GÖSTERGELERİ			
2000	6 Sanayi İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	7 Ticaret İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	8 Ulaştırma İşkolunda Çalış. Top. İstih. Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	9 İnşaat İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	10 Mali Kurumlar İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	11 Ücretli Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	12 Ücretli Çalışan Kadınların Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	13 İşverenlerin Toplam İstihdama Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
EĞİTİM GÖSTERGELERİ			
2000	14 Okur-Yazar Nüfus Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	15 Okur-Yazar Kadın Nüfus Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
2000	16 Üniversite Bitirenlerin 23+ Yaş Nüfusa Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde
SAĞLIK GÖSTERGELERİ			
2000	17 Bebek Ölüm Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Binde
SANAYİ GÖSTERGELERİ			
2000	18 İmalat Sanayii İşyeri Sayısı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Adet
2000	19 İmalat Sanayii Yıllık Çalışanlar Ortalama Sayısı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Kişi
2000	20 İmalat Sanayii Kurulu Güç Kapasite Miktarı	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Beygir Gücü
2000	21 Fert Başına İmalat Sanayi Elektrik Tüketimi	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Kws
2000	22 Fert Başına İmalat Sanayi Katma Değeri	DİE-İmalat Sanayii İstatistikleri	Milyon TL
TARIM GÖSTERGELERİ			
2000	23 Tarımsal Üretim Değerinin Türkiye İçindeki Payı	DİE-Tarımsal Yapı ve Üretim	Yüzde
MALİ GÖSTERGELER			
2000	24 Banka Şube Sayısı	Bankalar Birliği	Adet
2000	25 Fert Başına Genel Bütçe Gelirleri	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	26 Fert Başına Genel Bütçe Giderleri	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	27 Genel Bütçe Gelirlerinin Giderlere Oranı	Maliye Bakanlığı	Yüzde
2000	28 Fert Başına Gelir Vergisi	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	29 Fert Başına Kurumlar Vergisi	Maliye Bakanlığı	Milyon TL
2000	30 Gelir ve Kurumlar Vergisinin Türkiye İçindeki Payı	Maliye Bakanlığı	Yüzde
DİĞER REFAH GÖSTERGELERİ			
2000	31 Hane Başına Telefon Abone Sayısı	Türk-Telekom AŞ	Adet
2000	32 Borulu Su Tesisatı Bulunan Konut Oranı	DİE-Genel Nüfus Sayımı	Yüzde

Söz konusu 32 değişkenin büyük bir kısmı, Devlet Planlama Teşkilatınca yayınlanan 2003 Yılı İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'nda kullanılan 58 adet gösterge içerisinde de yer almaktadır. Ayrıca, değişkenler 1996 yılında yayınlanan İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması çalışmasında kullanılan 32 adet değişkenle paralellik göstermektedir.

Ülkemizde genel yönetim açısından en küçük istatistiksel bilgi toplama ünitesi olarak ilçe düzeyinin temel alınması ilkesi henüz benimsenmemiştir. Birçok kurum il ve bölge düzeyinde örgütlendiğinden istatistiksel çalışmalar da genelde il düzeyinde yapılmaktadır. Bu nedenle ilçe bazında veri temininde güçlükler yaşanmaktadır. Örneğin gelişmenin ana unsurlarından biri olarak kabul edilen gayri safi hasıla ve sağlık personelinin ve hizmetlerinin dağılımı gibi göstergeler ilçe ölçeği için mevcut değildir. Bu durum, araştırmanın sonuçlarını etkileyen ve belli ölçüde sınırlayan bir faktör olmuştur. Ancak, çalışmada kullanılan değişkenler gelişmenin temel bileşenlerini ilçe bazında temsil edebilecek niteliğe sahip değişkenler arasından seçilmiştir.

Değişkenlere ait verilerin istatistiksel açıdan daha tutarlı hale getirilmesi ve ilçelerin nüfus ve yüzölçümleri gibi büyüklüklerin etkisini ortadan kaldırmak için mevcut değerler yardımcı veriler aracılığıyla oranlanarak, değişken haline getirilmiştir.

Bu kapsamda verilerin büyük bir kısmı ilçe nüfuslarıyla veya bu etkiyi ortadan kaldıracak çeşitli büyüklüklere bölünerek, oransal hale getirilmiştir. Böylece, ilçelerin gelişmişliğinin, yüzölçümleri ya da nüfuslarıyla orantılı olarak değil, büyük ölçüde fert başına düşen refah payı olarak değerlendirilmesi sağlanmıştır.

Kullanılan tüm değişkenlerin nüfusa oranlanıp, fert başına düşen değerler ölçeğinde kullanılması halinde, nüfusu oldukça fazla olan ilçeler aleyhinde bir durum ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle, göstergelerin duyarlılığını artırdığı durumlarda değişkenler; orantılı ya da fert başına düşen değerler olarak, bunun dışında ise ilçeler itibarıyla toplam

mutlak büyüklükler olarak kullanılmış ve denge sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece, bir taraftan, nüfusu fazla olan ilçelerin bu nedenle üst sıralarda yer almaları önlenirken, diğer taraftan bu ilçelerin aynı nedenle daha alt sıralarda yer almaları sakıncası giderilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamaları incelenirken, bu hususun önemle dikkate alınması gerekmektedir.

Araştırmada birbiriyle bağımlı olan çok sayıda değişkenin değerlendirilmesine imkan veren teknikler kullanılarak, belirli bir boyutu açıklayan birden fazla değişken kullanılmıştır. Kullanılan bu değişkenler demografik, istihdam, eğitim, sağlık, üretim, mali ve diğer refah değişkenleri ana başlıkları altında toplanmıştır.

3.3.1 Sosyal Değişkenler

a. Demografik Değişkenler

Gelişen bir ekonomide nüfus ve nüfusun özellikleri, kaynakların sosyal ve ekonomik sektörler arasındaki dağılımını büyük ölçüde etkilemektedir; dolayısıyla ekonominin büyüme hızı, istihdam düzeyi, sektörel üretim artış oranları, sermaye birikimi, ihracat ve ithalat oranları, doğal kaynakların kullanılması da nüfus değişkenine bağlı olarak değişmektedir.

Bu nedenle nüfus ve nüfusun özellikleri gelişmişliğin ölçülmesinde kullanılacak göstergeler arasında yer almaktadır. Demografik değişkenler toplam nüfus, şehirleşme oranı, yıllık ortalama nüfus artış hızı, nüfus bağımlılık oranı ve ortalama hanehalkı büyüklüğünden oluşmaktadır.

Bu göstergelerden nüfus bağımlılık oranı, ekonomik açıdan aktif olmayan ve tüketici durumda bulunan yaş grubun oranını, ortalama hanehalkı büyüklüğü ise hanehalkı üyelerinin faydalanabilecekleri kaynakların üyeler arasındaki dağılımını ortaya koyduğundan az gelişmişliğin göstergeleri arasında kabul edilmektedir.

Kullanılan değişkenlerden; toplam nüfus, 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı itibarıyla nüfusu; şehirleşme oranı, 2000 yılı itibarıyla ilçe merkezinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranını; yıllık ortalama nüfus artış hızı, nüfusun 1990-2000 yılları arasında yıllık ortalama artış hızını; nüfus bağımlılık oranı, 15-64 yaş grubundaki her yüz kişi için 0-14 yaş grubu ile 65 ve daha yukarı yaş grubundaki kişi sayısını; ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2000 yılı itibarıyla aynı konutta yaşayan ortalama kişi sayısını göstermektedir.

b. İstihdam Değişkenleri

İlçelerdeki temel ekonomik faaliyetlerin yapısı istihdamın sektörel dağılımıyla ortaya konulabilmektedir. Sosyo-ekonomik gelişmeyle birlikte, toplam istihdam içinde, tarım sektörünün payı, görece olarak gerilerken sanayi ve hizmetler sektörlerinin payı artmaktadır. Bu kapsamda sanayi, ticaret, ulaştırma ve haberleşme, inşaat ve mali kurumlar işkollarında çalışanların toplam istihdam içerisindeki payları istihdam göstergeleri arasında yer almıştır.

Diğer istihdam değişkenlerinden olan ücretli çalışanların ve işverenlerin toplam istihdam içindeki payının artması, iş hacminin genişlemesi ve iktisadi faaliyetlere katılımın yaygınlığı anlamına gelmektedir. Ücretli çalışanlar içinde kadınların oranı ise; kadınların çalışma hayatına ve ekonomik faaliyetlere katılımı yanında, sosyal gelişmişliği de açıklamaktadır.

Bu çalışmada kullanılan istihdam değişkenleri 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarından alınmıştır.

c. Eğitim Değişkenleri

Ülkelerin gelişmişlik düzeyleri incelendiğinde, gelişmişlik düzeyleri ile o ülkede yaşayan toplumun eğitim seviyesi arasında güçlü bir ilişki bulunduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi yüksek bir toplum, kültürel ve ekonomik değerlerin üretilmesinde temel unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Eğitim toplumlarında gelişmenin temel araçları olan bilgi ve teknolojinin üretilmesini, nitelikli işgücünün oluşmasını ve sosyal kalkınmayı sağlayan temel dinamiktir.

Bu nedenle eğitim düzeyinin birincil göstergesi olan okur yazar nüfus oranı ile toplumun yetişmiş insan kaynağını ortaya koyan yüksek öğrenim görmüş olanların oranı eğitim göstergeleri arasında yer almıştır. Ayrıca, gelişmişliğin temel bileşenleri arasında kabul edilen okuma yazma bilen kadın nüfus oranı da çalışmada yer almıştır.

Değişkenlerden, okur yazar nüfus oranı, 2000 yılı nüfus sayımına göre okuma yazma bilen nüfusun altı ve yukarı yaştaki toplam nüfusa oranını, okur-yazar kadın nüfus oranı 2000 yılı nüfus sayımına göre okuma yazma bilen kadın nüfusun altı ve yukarı yaştaki toplam

kadın nüfusa oranını, üniversite bitirenlerin oranı, 2000 yılı nüfus sayımına göre üniversite ya da yükseköğretim bitirenlerin 23 ve üstü yaş nüfusuna oranını göstermektedir.

d. Sağlık Değişkeni

Sağlık hizmetlerinin bir yerleşimde yeterli ve nitelikli bir şekilde sunulması ve vatandaşların bu hizmetlerden yararlanabilmesi olanakları, o yerin sosyal gelişme düzeyini yansıtan unsurlar arasındadır.

Bu çalışmada sağlık değişkeni olarak kullanılan ve her bin canlı doğan bebek için bir yaşını doldurmadan ölen bebek sayısını gösteren bebek ölüm oranı, ilçelerdeki sağlık hizmetlerinin yaygınlığı, eğitim ve kültür düzeyi, ekonomik olanaklar gibi sosyo-ekonomik unsurlar açısından bir gösterge niteliğinde olup, gelişmeyle ters orantılıdır. Bebek ölüm oranı verileri DİE 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarından alınmıştır.

3.3.2 .Ekonomik Değişkenler

a. Üretimle İlgili Değişkenler

Sanayi sektörünün gelişimi tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişin temel bir göstergesidir. Sanayi sektöründeki gelişmeler toplumun sosyo-kültürel yapısını ve ekonomik sistemi bir bütün olarak etkilemektedir.

Ülke genelindeki toplam sanayi üretiminin büyük bir kısmını imalat sanayii oluşturduğu için çalışmada imalat sanayisiyle ilgili 5 ayrı gösterge kullanılmıştır. Bu göstergeler, imalat sanayiindeki işyeri sayısı, yıllık çalışanlar ortalama sayısı, kurulu güç kapasite miktarı, fert başına elektrik tüketimi, fert başına katma değerdir.

Göstergeler 2000 yılı itibarıyla DİE'den alınmış olup, ilçelerde faaliyet gösteren kamu sektörüne ait işyerlerinin tamamı ile özel sektörde 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerini kapsamaktadır.

Ülkemizde çalışan kesimin yaklaşık yarısının gelirini tarım sektöründen elde ettiği dikkate alınır, ilçelerdeki tarımsal gelişmeyi ve üretim düzeyini belirten göstergelerin bilinmesi önemlidir. Bu nedenle, ilçenin coğrafi yapısı, iklim özellikleri, pazarlara yakınlığı, üretimde modernizasyon gibi özellikleri yansıtan bitkisel, hayvansal ürünler ve canlı hayvan üretimi değerlerini kapsayan tarımsal üretim değeri gösterge olarak kullanılmıştır. Tarımsal üretim değeri 2000 yılı itibarıyla, DİE'den sağlanmıştır.

b. Mali Değişkenler

İlçelerdeki gelir seviyesi ve sermaye birikiminin ortaya konması için yerleşimlerdeki banka şubesi sayısı ve gelir, gider ve vergi tutarları mali değişkenler olarak kullanılmıştır.

Bankalar, gelirin kullanılması ve saklanması ile borçlandırılmalarda yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu nedenle sermaye birikimini ortaya koymak üzere kullanılan banka şube sayısı değişkeni 2000 yılı itibarıyla kamu ve özel sektöre ait tüm ticari bankaların sayısını içermektedir ve Bankalar Birliği'nden temin edilmiştir.

Kişisel ve kurumsal gelir düzeyini yansıtan göstergelerden fert başına genel bütçe gelirleri, fert başına genel bütçe giderleri, genel bütçe gelirlerinin giderlere oranı, fert başına gelir vergisi, fert başına kurumlar vergisi, gelir ve kurumlar vergisinin Türkiye içindeki payı 2000 yılı itibarıyla Maliye Bakanlığı'ndan alınmıştır.

3.3.3. Diğer Refah Değişkenleri

Gelir ve refah düzeyinde sağlanan gelişmeler, çağdaş hizmet ve araçlardan yararlanma olanakları ile kitle iletim ve iletişim araçlarından faydalanma oranını da arttırmaktadır. Bu nedenle, 2000 yılı itibarıyla, Türk Telekom'dan temin edilen hanehalkı başına düşen telefon miktarı da bu kapsamda gösterge olarak değerlendirilmiştir.

İlçelerdeki yaşam kalitesini etkileyen temel etmenlerden biri olan içme suyunun varlığı, borulu su tesisatı bulunan konut oranı ile ortaya konmaktadır. Bu gösterge nüfusun çağdaş hizmet ve olanaklardan yararlanma ve altyapı donanım düzeyini gösteren değişkenler kapsamında yer almaktadır. Değişken, 2000 Yılı DİE Nüfus Sayımından alınmıştır.

3.4. Araştırma Tekniği

3.4.1. Teknik Seçimi

Planlama açısından ülke, bölge, il ve ilçeler arası sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerinin belirlenmesi için, yerleşim birimleri arasındaki farklılıkları oluşturan ve birbirleriyle etkileşim içindeki göstergelerin mümkün olduğunca birlikte ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle, kullanılan göstergeler, verilerin toplanabilir ve güvenilirliğine bağlı olarak çok sayıda olabilmektedir.

Gelişmişlik sıralamalarının yapıldığı benzer çalışmalarda, önceleri endeksleme ve taksonomi gibi istatistik teknikleri kullanılmıştır. Bu gibi tekniklerde, gelişmişliği tanımlayan değişkenler, araştırmacı tarafından seçilmekte ve her değişken eşit değer taşımaktadır. Böylece, araştırmacıya farklı değişken gruplarıyla, farklı gelişmişlik sıralamaları elde etme fırsatı tanımaktadır. Belli bir değişken ya da değişkenler grubu açısından sıralama yapmak için söz konusu teknikler kullanılabilir. Ancak, yapılmak istenen genel bir gelişmişlik sıralaması ise, kullanılacak tekniğin nesnelliği vazgeçilmez bir koşul olmaktadır.

Endeksleme ve taksonomi teknikleri, değişkenler için somut ve objektif bir ağırlıklandırma getirememiş olmaları yanında, ağırlıklandırma ve sonuçlar üzerinde de araştırmacıya çok fazla insiyatif tanımaktadır. Bu nedenlerle, yerleşim birimlerinin gelişmişlik sıralamalarının yapıldığı araştırmalarda, söz konusu tekniklerin kullanılmasından vazgeçilmiştir. Bunların yerine, daha tutarlı sonuçlar verebilen, istatistiki anlamlılık testleri yapılabilen ve birçok ülkede değişik araştırmacılar tarafından benzer amaçlarla yaygın olarak kullanılan, temel bileşenler analizi (*principal components analysis*) tekniği kullanılmış ve kabul görmüştür.

Temel bileşenler analizi, kabaca, çok sayıdaki özelliklerin belli bir nitelik yönünden özetlenmesini ve ortak nitelik ve biçimlerden bir soyutlama yapabilmeyi mümkün kılmaktadır. Bu özelliğiyle temel bileşenler analizi, çok sayıda ve farklı boyuttaki bilgi setinin kapsadığı ortak ve temel anlamı veya bilgi özünü açığa çıkarabilme, görebilme ve tanımlayabilmeyi sağlayan istatistiksel bir tekniktir.

Mekansal gelişmişlik farklılıklarının belirlenmesi konusunda çalışan araştırmacıların birçok değişkeni dikkate almaları ve çok değişkenli bir uzayda karar vermeleri zorunluluğu vardır. Bu ise, çok değişkenli bir uzayda değişken sayısını azaltarak, analizi daha küçük boyutlu bir uzaya indirgeme amacını taşıyan temel bileşenler analizi ile mümkün olmaktadır. Temel bileşenler analizi ile bir taraftan değişkenlere uygulamacının isteğine bağlı olabilecek ağırlıklar verilmesinden kurtulunurken, diğer taraftan birbiriyle etkileşim içinde olan çok sayıdaki değişkenden, bu değişkenlerin bileşkeleri olarak ortaya çıkan daha az sayıda yeni değişkenler ya da faktörler (temel bileşenler) oluşturulmaktadır. İstatistiki açıdan hiçbir bilgi kaybına neden olmaksızın elde edilen temel bileşenler, aynı zamanda birbirinden bağımsızdırlar. Böylece değişkenler arası bağımlılık yapısı da ortadan kaldırılmaktadır.

Temel bileşenler analizi, analiz konusu değişkenler arasında görülen istatistiki ilişkilerin, bir ya da birkaç temel faktörün etkisi sonucunda meydana geldiği varsayımı üzerine kurulmuş çok değişkenli istatistiksel bir tekniktir. Değişkenler arasındaki ilişkilerin büyük bir bölümü ise tek bir temel faktörün etkisi sonucu ortaya çıkmaktadır. Literatürde, söz konusu temel faktöre “genel nedensel faktör”, “bileşen” veya “boyut” adları verilmektedir. Bu araştırmada, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerinin, kullanılan tüm değişkenlere etki eden ve birlikte değişimlerini sağlayan “genel nedensel faktör” olduğu kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle, “genel nedensel faktör”, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlikleridir.

Temel bileşenler analizinde değişkenlere keyfi ağırlık verilmesinden kurtulunurken, çok sayıda değişkenden, bu değişkenlerin sahip oldukları bilginin büyük bir kısmını taşıyan daha az sayıda yeni değişkenler elde edilerek, değişkenler arası bağımlılık yapısı ortadan kaldırılmaktadır. Ayrıca, sonuçlar üzerinde istatistiki anlamlılık testleri de yapılabilmektedir.

Diğer taraftan, seçilen, daha doğrusu veri tabanı bulunabilen bütün değişkenlerin belirlendiği uzayda illerin yerlerini tespit edip, bunlar arasındaki farklılıkları herhangi bir uzaklık tanımına göre belirlemek anlamlı olmamaktadır. Çünkü, böyle durumlarda, değişkenler arasındaki karşılıklı ilişki dikkate alınamamakta, göstergelerin seçimi aşamasında bile tek bir olayın farklı ölçümleri tekrar değerlendirilerek, gelişmişliğin bir boyutu önceden ağırlıklandırılmış olmaktadır.

Bunun yanında, ağırlıklar setinin boyutları ve değişkenler arası bağımlılık yapısı düşünüldüğünde, değişkenlere subjektif ağırlıklar verilmesi, eşit ağırlıklar verilmesi ile aynı sakıncaları taşımaktadır. Gerek bu sakıncaları giderebilmek ve gerekse daha önce aynı yöntemle yapılmış olan araştırmalar ile karşılaştırmaya imkan vermesi bakımından bu çalışmada;

- Kullanılan çok sayıda gösterge arasındaki istatistiki ilişki ve ilişkinin derecesi ve yönü dikkate alınarak, değişkenler arası bağımlılık yapısını ortadan kaldırılabilen,
- Veri setindeki değişkenliği etkileyen temel boyutların ayrı ayrı ortaya çıkarılmasıyla sosyo-ekonomik gelişmişlik boyutu tanımlanabilen,
- Bağımsızlık yapısı içinde değişkenlerin objektif kıstaslara göre ağırlıklar alabildiği,
- Ağırlıklandırmalar sonucunda, değişkenlerin doğrusal birleşiminden elde edilen temel bileşen ya da genel nedensel faktör yardımıyla, ilçelerin gelişmişlik seviyelerinde gösterdikleri farklılıkların sayısal olarak ortaya çıkarılmasıyla, ilçeler için bir anlamda sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi elde edilebilen,
- Değişkenlere etki eden genel nedensel faktör (gelişmişlik) yanında, diğer özel faktörlerin de ortaya çıkması sağlanarak, gelişmenin birbirinden bağımsız boyutları tanımlanabilen, temel bileşenler analizi tekniği kullanılmıştır.

Temel bileşenler analizi; değişkenler setini gelişmişlik gibi yapay bileşenler cinsinden doğrusal olarak çözümleyen, diğer bir deyişle, verinin birbirinden bağımsız boyutlarını, gözlenen değişkenler cinsinden tanımlayan bir istatistik tekniğidir. Temel bileşenler analizi tekniğinin kullanıldığı bu çalışma sonucunda;

- Bütün değişkenlerin tanımladığı uzaydaki ortak varyansın maksimumu hesaba katılarak, bulunacak birinci temel bileşen, yani ilk bağımsız boyut, toplam ortak varyansın mümkün olan en büyük kısmına sahip olabilecek,

- Kullanılan tüm değişkenlerin tekniğin kendi içinde ağırlıklandırılmaları ile oluşturulan doğrusal birleşim (birinci temel bileşen) yoluyla, genel bir sosyo-ekonomik gelişmişlik tanımı elde edilerek, bu tanıma göre gözlemler arasındaki farklılıklar ortaya çıkabilecek,
- Heterojen bir yapı gösteren ilçeler arasındaki farklılıkların ortaya çıkarılmasıyla, homojen bölgeler ayrımı yapılabilecek,
- Değişkenlerin sosyo-ekonomik gelişmişliğe olan nispi katkıları belirlenebilecektir.

3.4.2. Temel Bileşenler Analizi Tekniği

Çok değişkenli istatistiksel analizde n tane bireye (nesne) ilişkin p tane değişken (özellik) incelenmektedir. Bu değişkenlerden birçoğunun birbiriyle ilişkili ve değişken sayısının (p) çok büyük olması, çeşitli değerlendirmeler yapılmasını güçleştirmektedir. Böyle durumlarda temel bileşenler analizi başvuru en önemli teknik olmaktadır. Genel olarak değişkenler arasındaki bağımlılık yapısının yok edilmesi ve/veya boyut indirgeme amacıyla kullanılan bu teknik başlı başına bir analiz olduğu gibi başka analizler için veri hazırlama tekniği olarak da kullanılmaktadır.

Temel bileşenler analizi; bir değişkenler setinin varyans-kovaryans yapısını, bu değişkenlerin doğrusal birleşimleri vasıtasıyla açıklayarak, veri indirgenmesi ve yorumlanmasını sağlayan, çok değişkenli bir istatistik tekniğidir⁶. Teknikte, karşılıklı bağımlılık yapısı gösteren, ölçüm sayısı n olan p adet değişken; doğrusal, dikey ve birbirinden bağımsız olma özelliklerini taşıyan k ($k \leq p$) tane yeni değişkene dönüştürülmektedir.

Her biri n ölçümünde p değişkenin oluşturduğu bir sistem düşünüldüğünde, sistemin toplam değişkenliği (varyansı) p değişkenin tümü tarafından açıklanmaktadır. Toplam değişkenliğin önemli bir kısmı, k ($k \leq p$) bileşen tarafından açıklanabildiği durumlarda, k bileşen orijinal p değişkenini temsil edebilmektedir. Bu durumda n ölçümdeki p değişken, önemli bir bilgi kaybı olmadan, n ölçümündeki k değişkene indirgenmektedir. Söz konusu k adet

⁶ Teorik modelin açıklanmasında Johnson'un (1982) "*Applied Multivariate Statistical Analysis*" adlı kitabından yararlanılmıştır.

yeni değişken, orijinal değişkenlerin bazı kısıtlamalara bağlı kalınarak oluşturulmuş çeşitli doğrusal birleşimleridir.

Cebirsel olarak temel bileşenler, n ölçümündeki p değişkenin doğrusal birleşimleridir. Geometrik olarak ise; orijinal koordinat eksenlerini oluşturan p değişkenin temel bileşenlerin herbiri yeni eksenleri meydana getirmesi suretiyle döndürülmüş yeni bir koordinat sistemini göstermektedir. Maksimum varyansın yönünü gösterecek ve birbirinden bağımsız olacak şekilde döndürülerek oluşturulan yeni koordinat sistemi, değişkenler arası korelasyon yapısını son derece tutarlı temsil etmektedir.

Analiz ile ulaşılmaması istenilen ilk sonuç; X_1, X_2, \dots, X_p gibi p tane değişkeni, önemli bir bilgi kaybına neden olmaksızın, bu değişkenleri temsil edebilen daha az sayıda değişkene indirgemek ve değişkenlere etki eden genel nedensel faktörleri elde etmektir. Daha sonra indirgenmiş yeni değişkenler ile çalışmanın amacı doğrultusunda çeşitli sonuçlara ulaşılabilmektedir.

X_1, X_2, \dots, X_p vektörlerinin standartlaştırılmış hali olan Z_1, Z_2, \dots, Z_p vektörlerinin p tane doğrusal birleşimi, ya da temel bileşeni;

$$Y_1 = (a_1)^t Z = a_{11} Z_1 + a_{21} Z_2 + \dots + a_{p1} Z_p$$

$$Y_2 = (a_2)^t Z = a_{12} Z_1 + a_{22} Z_2 + \dots + a_{p2} Z_p$$

... ..

$$Y_p = (a_p)^t Z = a_{1p} Z_1 + a_{2p} Z_2 + \dots + a_{pp} Z_p$$

Burada; Z_1, Z_2, \dots, Z_p 'ler standartlaştırılmış veri matrisinin satır vektörleri (p değişkene ait p tane satır vektör), Y_1, Y_2, \dots, Y_p 'ler temel bileşenler, a_{ij} 'ler ise her bir temel bileşenin hangi değişkenle, hangi oranda ilişkilendirildiğini gösteren sabit sayılardır. a_{ij} sabit sayıları temel bileşen yükleridir. Temel bileşen yükleri, temel bileşenlerin değişkenlere varyans katkısını gösteren ağırlıklardır ve temel bileşenleri, değişkenlerin hangi ağırlıklarla

tanımladıklarını göstermektedir. Temel bileşenler birbirine dikey seçileceğinden, a_{ij} ağırlıkları değişkenler ile temel bileşenler arasındaki korelasyon katsayısıyla orantılıdır. $a_{ij} = i$ 'inci değişkenin j 'inci temel bileşendeki ağırlığıdır.

Temel bileşenlerin varyansları ve kovaryansları;

$$\text{Var}(Y_i) = \text{Var}((\mathbf{a}_i)^t \mathbf{Z}) = (\mathbf{a}_i)^t \mathbf{S} \mathbf{a}_i = (\mathbf{a}_i)^t \mathbf{R} \mathbf{a}_i$$

$$\text{Cov}(Y_i, Y_k) = (\mathbf{a}_i)^t \mathbf{S} \mathbf{a}_k = (\mathbf{a}_i)^t \mathbf{R} \mathbf{a}_k \quad \text{dır.} \quad \begin{array}{l} i = 1, 2, \dots, p \\ k = 1, 2, \dots, p \end{array}$$

Eşitlikteki \mathbf{S} , standartlaştırılmış veri matrisinin kovaryans matrisi, \mathbf{R} standartlaştırılmış veri matrisinin korelasyon matrisidir. Standartlaştırılmış veri matrisi kullanıldığından $\mathbf{R} = \mathbf{S}$ 'dir.

Y_1, Y_2, \dots, Y_p temel bileşenleri, orijinal değişkenlerin birbirinden bağımsız ve varyansları toplam sistem varyansını mümkün olabilecek en fazla bir biçimde açıklayan doğrusal birleşimleri olacak şekilde seçilecektir.

Bunun için izlenecek yol; birinci temel bileşen (Y_1), toplam varyansa katkısı maksimum olacak şekilde Z_1, Z_2, \dots, Z_p 'lerin doğrusal birleşimleri olarak belirlenmektedir. İkinci temel bileşen (Y_2), birinci temel bileşenden bağımsız olarak, birinci temel bileşenin açıkladığı varyanstan sonra geriye kalan toplam varyansa katkısı maksimum olacak şekilde, aynı biçimde üçüncü ve daha sonraki temel bileşenler her birinin toplam varyansa katkısı maksimum olacak şekilde ve birbirinden bağımsız olarak aşağıda gösterildiği gibi saptanmaktadır.

Toplam varyansa katkısı en fazla olan birinci temel bileşen,

$$Y_1 = a_{11}Z_1 + a_{21}Z_2 + \dots + a_{p1}Z_p \quad \text{doğrusal birleşimidir.}$$

$\text{MaxVar}(Y_1) = (\mathbf{a}_1)^t \mathbf{R} \mathbf{a}_1$ eşitliğinden \mathbf{a}_1 vektörü birinci temel bileşenin varyansını maksimum yapacak şekilde belirlenmektedir. Ancak, \mathbf{a}_1 vektörü

herhangi bir sabit sayı ile çarpılarak, değişkenlik hiçbir kısıtlamaya bağlı kalmaksızın artırılabilir. Bundan dolayı \mathbf{a}_i vektörlerinin birim uzunlukta ($(\mathbf{a}_i)^t \cdot \mathbf{a}_i = 1$) seçilmesi uygun olacaktır. Bu şekilde seçilen;

- Birinci temel bileşen, $\max \text{Var}((\mathbf{a}_1)^t \mathbf{Z})$ ve $(\mathbf{a}_1)^t \cdot \mathbf{a}_1 = 1$ şartlarını sağlayan $(\mathbf{a}_1)^t \mathbf{Z}$ doğrusal birleşimidir.

- İkinci temel bileşen, $\max \text{Var}((\mathbf{a}_2)^t \mathbf{Z})$ ile $(\mathbf{a}_2)^t \cdot \mathbf{a}_2 = 1$ ve

$\text{Cov}((\mathbf{a}_1)^t \mathbf{Z}, (\mathbf{a}_2)^t \mathbf{Z}) = \text{Cov}(Y_1, Y_2) = 0$ şartlarını sağlayan $(\mathbf{a}_2)^t \mathbf{Z}$ doğrusal birleşimidir.

- i inci temel bileşen, $\max \text{Var}((\mathbf{a}_i)^t \mathbf{Z})$, $(\mathbf{a}_i)^t \cdot \mathbf{a}_i = 1$ ve $k < i$ için $\text{Cov}(Y_i, Y_k) = 0$ şartlarını sağlayan $(\mathbf{a}_i)^t \mathbf{Z}$ doğrusal birleşimdir.

Amaç, değişkenlerin doğrusal birleşimlerinin oluşmasını sağlayan a_{ij} ($i=1,2,\dots,p; j=1,2,\dots,p$) katsayılarını, belirtilen şartlara bağlı kalarak tespit etmektir.

Teorik yapısı kısaca açıklanan temel bileşenler analizinde elde edilebilecek bazı önemli sonuçları sıralamak gerekirse;

Sonuç-1

- \mathbf{Z} ; n ölçümdeki p değişkenden oluşan standartlaştırılmış veri matrisi,

- \mathbf{R} ; \mathbf{Z} 'nin korelasyon matrisi,

- $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_p \geq 0$ korelasyon matrisinin öz değerleri,

- $\mathbf{e}_1, \mathbf{e}_2, \dots, \mathbf{e}_p$ korelasyon matrisinin standartlaştırılmış ($(\mathbf{e}_i)^t \mathbf{e}_i = 1$) öz vektörleri olursa,

i inci temel bileşen;

$$\mathbf{Y}_i = (\mathbf{e}_i)^t \mathbf{Z} = e_{1i} \mathbf{Z}_1 + e_{2i} \mathbf{Z}_2 + \dots + e_{pi} \mathbf{Z}_p \quad \text{ve}$$

$$\text{Var}(\mathbf{Y}_i) = (\mathbf{e}_i)^t \mathbf{R} \mathbf{e}_i = \lambda_i$$

$$\text{Cov}(\mathbf{Y}_i, \mathbf{Y}_k) = (\mathbf{e}_i)^t \mathbf{R} \mathbf{e}_k = 0 \quad \text{olur.} \quad \begin{array}{l} i = 1, 2, \dots, p \\ k = 1, 2, \dots, p \\ i \neq k \end{array}$$

Sonuç-1'den temel bileşenler (\mathbf{Y}_i);

- Birbirinden bağımsızdır,
- Varyansları, her birine karşılık gelen korelasyon matrisinin öz değerine (λ_i) eşittir,
- Her birini oluşturan değişkenlerin, ne şekilde ağırlıklandırıldığını gösteren yükleri (\mathbf{a}_i vektörleri), söz konusu temel bileşene karşılık gelen öz değerlerin standartlaştırılmış öz vektörüdür (\mathbf{e}_i vektörleri). Diğer bir ifadeyle $\mathbf{a}_i = \mathbf{e}_i$ dir. Burada; $a_{ij} = e_{ij} = i$ inci değişkenin j inci temel bileşendeki ağırlığıdır.

Sonuç-2:

- Orijinal sistemin toplam varyansı, temel bileşenlerin toplam varyansına eşittir.

$$s_1 + s_2 + \dots + s_p = \sum_{i=1}^p \text{Var}(z_i) = \lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_p = \sum_{i=1}^p \text{Var}(Y_i)$$

Veri matrisinin toplam değişkenliği, temel bileşenlerin gösterdiği toplam değişkenliğe eşit olduğundan;

$$k^{\text{nci}} \text{ temel bileşenin açıkladığı değişkenlik oranı} = \frac{\lambda_k}{\lambda_1 + \lambda_2 + \dots + \lambda_p} \quad k = 1, 2, \dots, p$$

Uygulamalarda birkaç temel bileşen, toplam değişkenliğin yüzde 80'inden büyük bir oranını açıklayabiliyorsa, bu bileşenlerin büyük bir bilgi kaybına neden olmaksızın orijinal p değişkeni temsil edebileceği kabul edilmektedir.

Sosyal içerikli araştırmalarda bu oran daha düşüktür. Ayrıca, değeri 1'den küçük olan özdeğerlere karşılık gelen temel bileşenler, istatistiksel olarak önemsiz bilgi taşıdıklarından değerlendirme dışı bırakılmaktadır.

Sonuç-3:

Değişkenler ile temel bileşenler arasındaki korelasyon katsayıları,

$$r_{Y_i, Z_k} = \frac{e_{ki} \sqrt{\lambda_i}}{\sqrt{s_k}} \quad \begin{array}{l} i = 1, 2, \dots, p \\ k = 1, 2, \dots, p \end{array}$$

Eşitlikten anlaşılacağı gibi, öz vektörler $\mathbf{e}=(\mathbf{e}_1, \mathbf{e}_2, \dots, \mathbf{e}_p)$ ler, değişkenler ile temel bileşenler arasındaki korelasyon katsayıları ile orantılıdır. Her bir e_{ki} , k 'nci değişkenin i 'inci temel bileşenin oluşumundaki önemini göstermektedir.

Buraya kadar açıklanan temel bileşenler yöntemi kısaca özetlenecek olursa;

- n ölçümündeki p değişkene ait veri matrisi standartlaştırılmakta,
- Standartlaştırılmış veri matrisinin korelasyon matrisi bulunmakta,
- Korelasyon matrisinin öz değerleri ve standartlaştırılmış öz vektörleri hesaplanmakta,
- Öz değerlerden temel bileşenlerin toplam varyansı açıklama oranları elde edilmekte,
- Her bir öz vektörün devrik vektörü ile standartlaştırılmış veri matrisi çarpılarak temel bileşen değerleri bulunmaktadı.

3.5. Temel Bileşenler Analizi Tekniğinin Uygulanması

Bu bölümde, daha önce teorik modeli açıklanan temel bileşenler analizinin, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyelerinin tespiti amacıyla uygulaması açıklanmaktadır.

Çalışmaya, bölüm 3.3'te belirtilen, sosyal ve ekonomik olarak, ilçelerin yapısal niteliklerini belirleyici varsaydığımız, 32 değişken kullanılarak başlanmıştır. Dolayısıyla, veri matrisi 872 ilçeye ait 32 değişken setini içermektedir ve 32 x 872 boyutundadır.

$$\mathbf{X} = \begin{bmatrix} X_{1,1} & X_{1,2} & \dots & X_{1,872} \\ X_{2,1} & X_{2,2} & \dots & X_{2,872} \\ \cdot & \cdot & \dots & \cdot \\ X_{32,1} & X_{32,2} & \dots & X_{32,872} \end{bmatrix}$$

Matrisin satırları değişkenleri, sütunları ise ilçeleri göstermektedir.

X_{ij} = i 'inci değişkenin j 'inci ilçedeki değeridir.

Değişkenlerin sayısal değerleri, TL, kişi, m^2 gibi çok farklı birimlerde ve büyüklüklerde olduğundan, her değişkene ait sayısal değerlerden, değişkenin aritmetik ortalaması çıkarılıp, standart sapmasına bölünerek standartlaştırılmıştır. Standart hale getirilen her değişkenin ortalaması 0, varyansı 1 olur. Standartlaştırma işlemi ile farklı birimlerde ve çok farklı büyüklüklerde olan değişkenlerin, bu yüzden daha fazla ya da daha az ağırlıklandırılmaları önlenmektedir.

İstatistiksel analizler, amaca uygun olarak seçilen çeşitli paket programlar kullanılarak, bilgisayar ortamında yapılmıştır. Programa girdi olarak, tamamen aynı sonuçları verebilen veri matrisi (\mathbf{Z}) veya değişkenler arası korelasyon matrisi (\mathbf{R}) girilebilmektedir.

Girdi olarak 32x872 boyutunda standartlaştırılmış veri matrisi kullanılmıştır. Veri matrisinden elde edilen korelasyon matrisinin öz vektörlerinin oluşturduğu temel bileşen yükleri matrisi, bu matrisin devriği (e^t) ile standartlaştırılmış veri matrisinin çarpılması suretiyle elde edilen temel bileşen değerleri matrisi, çıktı olarak alınmıştır. Ayrıca, korelasyon matrisinin öz değerleri, temel bileşenlerin açıklama oranları, temel bileşenler ile değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları ve değişik aşamalarda yapılan istatistiksel anlamlılık testlerinin de sonuçları alınmıştır.

Temel bileşenler analizi tekniğinin kuramsal açıklamasının yapıldığı bölümde değinildiği üzere, öz değeri 1'den büyük olan temel bileşenler, verinin temel boyutlarını ortaya çıkarmak için yeterli oldukları gibi önemli oranda bilgi de içermektedirler. Bu nedenle, öz değeri 1'den küçük olan temel bileşenler dikkate alınmamıştır.

Temel bileşenlerin öz değerleri ve açıklama oranları tablo-2'de verilmiştir. Tabloda görüleceği gibi, elde edilen 32 temel bileşenden sadece 7 tanesinin varyansı birden büyüktür. Bu bileşenler, toplam değişkenliğin yüzde 77,8'ini açıklamaktadır. Diğer taraftan, birinci temel bileşen toplam değişkenliğin veya veri setinin sahip olduğu bilginin önemli bir bölümüne sahiptir. Birinci temel bileşen, elde edilen 7 temel bileşen arasında, verideki toplam değişkenliğin yüzde 36,6'sını tek başına açıklayabilmiştir. Yüzde 36,6 açıklama oranı; araştırmanın, 32 adet değişkenle ilçe ölçeğinde yapılması ve ekonomik boyutu temsil eden göstergeler yanında sosyal göstergeleri de kapsamı dikkate alındığında, oldukça yüksek düzeyde bulunmaktadır.

Birinci temel bileşenin; yüksek açıklama oranıyla beraber, her bir değişkenin bu bileşende aldıkları ağırlıklar ve yüksek korelasyon katsayıları dikkate alındığında, ilçelerin gelişmişlik seviyelerini yansıttığı varsaydığımız ve gelişmişlik nedensel faktörü etkisi altında kalan 32 değişkeni temsil edebileceği görülmüştür. Birinci temel bileşen, değişkenlerin tümüne eş zamanlı ve ortak tesir eden veya değişkenler tarafından etkilenen, genel faktör olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, birinci temel bileşen, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişliğini tanımlayabilen "*gelişmişlik nedensel faktörü*" olarak değerlendirilmiştir.

Değişkenlerin her bir temel bileşende sahip oldukları ağırlıkları (temel bileşen yükleri = a_{ij} = e_{ij}) Tablo-3'de verilmiştir. İncelemede kolaylık sağlaması bakımından değişken tanımları tablolarda kodlanarak ayrıca belirtilmiştir.

Tablo-3'de yer alan temel bileşen yükleri matrisi, önemli bir kavramsal içeriğe sahiptir. Matris, yatay ve dikey olmak üzere iki farklı şekilde incelenir. Dikey olarak her sütun, her bir değişkenin temel bileşenlerdeki ağırlıklarını, yatay olarak her satır, bir temel bileşende değişkenlerin sahip oldukları ağırlıkları ya da önem derecelerini ifade etmektedir. Tablonun birinci sütununda, ilçelerin genel gelişmişlik seviyelerinin tespitinde değişkenlerin, hangi ağırlıkta ve yönde etkili olduğu görülebilir.

Temel bileşen yükleri matrisi sadece değişkenlerin temel bileşenlerdeki ağırlıklarını vermekle kalmayıp, aynı zamanda bu ağırlıkların yönünü de belirtebilmektedir. Temel bileşen yükü negatif değer almış ise, zıt yönde bir ilişki; pozitif değer almış ise, aynı yönde bir ilişki mevcuttur. Söz konusu ilişki, kavramsal olarak, temel bileşenlerin açıkladığı boyut ile değişkenler arasında görülen istatistiksel bağıntı yapısıdır.

Araştırmada kullanılan her bir değişken ile sosyo-ekonomik gelişmişlik arasındaki neden-sonuç ilişkileri, gözlem ve uzman görüşleri de dikkate alınarak bölüm 3.3'te ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucunda, sosyo-ekonomik gelişmeyle bağlantıları bakımından; nüfus bağımlılık oranı, ortalama hanehalkı büyüklüğü ve bebek ölüm oranı değişkenlerinin zıt yönde, diğer 29 değişkenin ise doğru orantılı ya da aynı yönde bir yapıya sahip oldukları görülmüştür.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik boyutunu açıklayan birinci temel bileşende ise, her bir değişkenin sahip olduğu ağırlıkların yönü incelendiğinde; söz konusu üç değişkenin negatif, bunun dışında kalan 29 değişkenin ise pozitif ağırlıklar aldıkları görülmektedir. Elde edilen bu sonuç; araştırma öncesi gözlem ve düşüncelere dayalı olarak yapılan kuramsal değerlendirmelerin, matematiksel bir modelin çözümlenmesi suretiyle ortaya çıkarılan bulgularla desteklendiğini göstermesi yanında, kullanılan teknik yöntemin konuyla olan tutarlılığını ortaya koyması bakımından da önemlidir.

Tablo-4’de, değişkenlerin, gelişmişlik nedensel faktörü olan birinci temel bileşendeki ağırlıkları büyüklük sırasına göre verilmiştir. Bu tabloda, sosyo-ekonomik gelişmişlik tanımının, ağırlıklı olarak hangi unsurlarla tanımlandığı görülmektedir.

Teknik modelin uygulamasında bir sonraki aşama, ilçelerin gelişmişlik sıralamasının elde edilmesi olmuştur. Bunun için, birinci temel bileşende, değişken ağırlıkları vektörünün devriği alınarak, standartlaştırılmış veri matrisiyle çarpılmış, bu suretle temel bileşen değerleri bulunmuştur.

Temel bileşen değerleri, ilçeler için sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi olarak kabul edilmiştir. Bir sonraki bölümde yer alan ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması ve endeksi, ilçeler itibarıyla, temel bileşen değerlerinin büyüklük sırasına göre dizilmesi suretiyle oluşturulmuştur.

Uygulamanın son aşamasında, ilçeler, sosyo-ekonomik gelişmişlik olarak, kendi içlerinde benzerlik, birbirleri arasında ise farklılık gösteren kademeli homojen gruplara ayrılmıştır.

TABLO-2: TEMEL BİLEŞEN VARYANS VE AÇIKLAMA ORANLARI

Temel Bileşenler	Öz Değerler (Varyans)	Toplam Varyansın Yüzdesi Olarak Açıklanan Varyans	Toplam Varyansın Birikimli Yüzdesi Olarak Açıklanan Varyans
1	11,70000	36,56	36,56
2	4,22800	13,21	49,77
3	3,01500	9,42	59,20
4	2,22900	6,97	66,16
5	1,40200	4,38	70,54
6	1,27600	3,99	74,53
7	1,03300	3,23	77,76
8	0,90400	2,83	80,58
9	0,82100	2,57	83,15
10	0,72900	2,28	85,43
11	0,63200	1,97	87,40
12	0,54400	1,70	89,10
13	0,48700	1,52	90,62
14	0,39500	1,23	91,85
15	0,36600	1,14	93,00
16	0,33100	1,03	94,03
17	0,27400	0,86	94,89
18	0,26200	0,82	95,71
19	0,22300	0,70	96,40
20	0,19700	0,62	97,02
21	0,19200	0,60	97,62
22	0,16100	0,50	98,12
23	0,12900	0,40	98,53
24	0,11700	0,37	98,89
25	0,08547	0,27	99,16
26	0,07431	0,23	99,39
27	0,06925	0,22	99,61
28	0,05844	0,18	99,79
29	0,02802	0,09	99,88
30	0,02018	0,06	99,94
31	0,01140	0,04	99,98
32	0,00699	0,02	100,00

TABLO-3: TEMEL BİLEŞEN YÜKLERİ MATRİSİ

DEĞİŞKEN	Temel Bileşen 1	Temel Bileşen 2	Temel Bileşen 3	Temel Bileşen 4	Temel Bileşen 5	Temel Bileşen 6	Temel Bileşen 7
ISMALI	0,07347	-0,04977	-0,03675	0,10534	0,01440	-0,02486	0,07355
KUCRETLI	0,06825	-0,02359	-0,02726	0,03742	-0,01045	-0,00151	0,07810
ISTICARE	0,06773	-0,04429	-0,04789	0,12476	0,12328	0,02217	0,20021
UCRETLI	0,06697	-0,01731	-0,02873	0,16244	-0,20532	-0,04515	-0,13483
ISVEREN	0,06535	-0,03476	-0,04209	0,10821	0,09732	0,02684	0,32026
YUKSEKOK	0,06282	-0,05687	-0,04479	0,15333	0,00089	-0,10862	0,05810
SUBE	0,06216	0,10764	-0,10875	-0,04484	0,13692	-0,14740	-0,04722
ISSANAYI	0,06174	0,00567	0,02136	-0,04533	-0,17256	0,16801	0,03042
GELKUR	0,06081	0,14098	-0,01681	-0,06553	0,08273	-0,11547	-0,07901
GELVER	0,05604	0,01257	0,12306	0,00744	-0,13303	-0,07172	0,22966
CALORT	0,05525	0,13796	-0,05521	-0,13228	-0,07138	0,02526	-0,01006
OKURYAZ	0,05514	-0,13031	0,02563	-0,16411	0,05431	0,06362	-0,08347
KOKURYAZ	0,05430	-0,12787	0,02656	-0,17480	0,07634	0,07329	-0,04538
NUFUS	0,05409	0,12504	-0,12513	-0,01066	0,18001	-0,08296	-0,10600
ISYER	0,05318	0,13166	-0,07479	-0,11882	-0,01037	-0,01259	-0,02629
ISULAST	0,05228	-0,02207	-0,01277	0,16452	-0,06132	0,10003	-0,06199
BORUIC	0,05162	-0,10887	0,01592	-0,12973	0,04133	0,08537	-0,16765
SEHORAN	0,05143	-0,02019	-0,04877	0,17161	-0,13185	0,08307	-0,37444
TELFABON	0,04978	-0,09049	0,01382	0,00658	-0,00160	-0,20872	0,36193
CEVGUC	0,04953	0,12930	-0,00862	-0,12733	-0,13510	0,03410	0,02243
IMELKTR	0,04721	0,12709	0,03532	-0,12789	-0,22449	0,14671	0,09451
ISINSAAT	0,04492	-0,03918	-0,00052	0,13367	-0,01992	0,25091	-0,05548
NUFART	0,03523	0,01707	-0,04036	0,13119	0,25185	0,44434	0,00958
FKATMAD	0,03215	0,05957	0,17242	-0,03862	-0,25531	0,23679	0,12729
TARURPAY	0,03019	0,04349	-0,08430	-0,03768	0,37796	-0,10881	-0,03726
KURVER	0,02958	0,06383	0,27278	0,05843	0,10948	-0,04274	-0,10602
GIDER	0,02784	-0,01150	-0,02921	0,14701	-0,27105	-0,40246	-0,34671
GELGID	0,02737	0,04768	0,26929	0,06192	0,18794	-0,08084	-0,02334
GELIR	0,02339	0,05192	0,27641	0,08016	0,18939	-0,11048	-0,15369
BEBEK	-0,02291	0,08715	-0,01059	0,13857	-0,07570	-0,16001	0,44606
ORTHANE	-0,04812	0,11609	-0,03537	0,17839	0,02883	0,21669	-0,12301
BAGIMLI	-0,05124	0,13600	-0,03197	0,17605	0,01457	0,09243	0,07867

TABLO-4: DEĞİŞKENLERİN BİRİNCİ TEMEL BİLEŞENDEKİ AĞIRLIKLARI

	DEĞİŞKENLER	Temel Bileşen 1
1	Mali Kurumlar İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	0,07347
2	Ücretli Çalışan Kadınların Toplam İstihdama Oranı	0,06825
3	Ticaret İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	0,06773
4	Ücretli Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	0,06697
5	İşverenlerin Toplam İstihdama Oranı	0,06535
6	Üniversite Bitirenlerin 22+ Yaş Nüfusa Oranı	0,06282
7	Banka Şube Sayısı	0,06216
8	Sanayi İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	0,06174
9	Gelir ve Kurumlar Vergisinin Türkiye İçindeki Payı	0,06081
10	Fert Başına Gelir Vergisi	0,05604
11	İmalat Sanayii Yıllık Çalışanlar Ortalama Sayısı	0,05525
12	Okur-Yazar Nüfus Oranı	0,05514
13	Okur-Yazar Kadın Nüfusun Toplam Kadın Nüfusa Oranı	0,05430
14	Toplam Nüfus	0,05409
15	İmalat Sanayii İşyeri Sayısı	0,05318
16	Ulaştırma ve Haberleşme İşkolunda Çalış. Top. İstih. Oranı	0,05228
17	Borulu Su Tesisatı Bulunan Konut Oranı	0,05162
18	Şehirleşme Oranı	0,05143
19	Hane Başına Telefon Abone Sayısı	0,04978
20	İmalat Sanayii Kurulu Güç Kapasite Miktarı	0,04953
21	Fert Başına İmalat Sanayi Elektrik Tüketimi	0,04721
22	İnşaat İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı	0,04492
23	Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı	0,03523
24	Fert Başına İmalat Sanayi Katma Değeri	0,03215
25	Tarımsal Üretim Değerinin Türkiye İçindeki Payı	0,03019
26	Fert Başına Kurumlar Vergisi	0,02958
27	Fert Başına Genel Bütçe Giderleri	0,02784
28	Genel Bütçe Gelirlerinin Giderlere Oranı	0,02737
29	Fert Başına Genel Bütçe Gelirleri	0,02339
30	Bebek Ölüm Oranı	-0,02291
31	Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	-0,04812
32	Nüfus Bağımlılık Oranı	-0,05124

4. İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI

Bu bölümde, 2000 yılı idari bölünüşüne göre İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin Büyükşehir ilçeleri dışında kalan ülke genelindeki toplam 872 ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması yapılmıştır. Ek-1’de her bir ilçenin 872 ilçe içerisindeki konumları yer almaktadır. Ek-1’deki aynı tablolarda ilçeler gelişme düzeylerine göre altı kademeye ayrılmıştır. İlçelerin bağlı oldukları iller içerisindeki konumunu gösteren diğer bir liste ise Ek-2’de yer almaktadır.

Bu araştırmanın genel çerçevesini, veri seti olarak kullanılan 32 adet sosyo-ekonomik değişken oluşturmaktadır. Doğal olarak, söz konusu değişkenler ve kullanılış biçimleri, sonuçlar üzerinde önemli ölçüde etkili olmaktadır. Diğer bir deyişle, nihai sıralamalarda, değişkenlerin kullanılış tarzına ve ağırlıklarına göre, çok küçük boyutlarda esnemeler olabilmektedir. Bu kapsamda, sonuçlar üzerinde “esneklik etkisi” olan değişkenlerin değerlendirilmesi ve yorumlanması açısından, aşağıdaki unsurların dikkate alınması yararlı olacaktır.

Araştırmada kullanılan değişkenlerin büyük bir çoğunluğu, “fert başına düşen” değerleri veya oransal büyüklükleri yansıtmaktadır. Dolayısıyla, sosyal ve ekonomik göstergelerin ilçe toplam nüfusuna oranını ifade eden fert başına düşen değerler veya oransal büyüklükler, ilçelerin sıralamadaki konumlarını belirleyen önemli bir etken niteliğindedir.

Diğer taraftan, söz konusu belirleyicilik faktörü, ilçe toplam nüfusunun ya da sosyo-ekonomik göstergelerinin mutlak büyüklüğü ile ilgili değildir. Toplam nüfus büyüklükleri birbirine yakın olan ilçelerin sıralamadaki konumları, çok farklı olabilmektedir. Bunun yanında, nüfus büyüklükleri düşük düzeyde bulunan bazı ilçelerin sıralamada oldukça üst sıralarda yer aldıkları da görülebilmektedir.

Bu çerçevede, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasını ve endeks değerlerini belirleyen temel faktörlerin; sadece ilçelerin sahip oldukları nüfus büyüklüğü, yüzölçümü, ya

da şehirleşme oranı gibi birtakım toplam ve yüzeysel büyüklükler olmadığını gözönünde bulundurmak gerekmektedir. Toplam ve yüzeysel büyüklüklerden ziyade sıralamayı belirleyen başlıca unsurlar; ilçelerdeki demografik yapının, işgücü talebinin, istihdamın sektörel dağılımının, eğitim ve sağlık hizmetlerinin, fiziki ve sosyal altyapı olanaklarının, üretim seviyesinin ve gelir düzeyinin ilçe nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamada sağladıkları başarı olmaktadır. Başka bir anlatımla, ilçelerin sahip olduğu nüfus büyüklüğü, iktisadi ve sosyal faaliyetlerin dinamizmi ve/veya sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleriyle birebir orantılı değildir. Nitekim, ilk bakışta sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında üst sıralarda yer alan ilçelerin, sıralamadaki yeri ile nüfusu arasında doğru orantı gözlenirse de, bu durumun genelleştirilmesi mümkün değildir. Buradan bir sonuç çıkarılması gerekirse, denilebilir ki, nüfusu büyük olduğu halde alt sıralarda yer alan ilçelerde iktisadi yaşama katılım düzeyi, verimlilik, uzmanlaşma, rekabet gücü ile ekonomik ve sosyal yatırımların nüfusun ihtiyaçlarını karşılama düzeyi görece olarak düşüktür.

Sıralama değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken diğer bir unsur ise; ülke idari bölünüşündeki yönetim kademelerinden biri olan “ilçe” tanımıyla ilgilidir. Zira, ilçeler, illerde olduğu gibi, genellikle ilçe merkeziyle özdeşleştirilmektedir. Araştırmada analiz konusu olan ilçe, ülke merkezi idare bölümlerinden biri olan ve ilçe merkezi ile bucak ve köylerini de kapsayan yerleşim birimidir. İlçelerin genel gelişmişlik düzeyleri değerlendirilirken ilçe merkezleri yanında, ilçelere bağlı kırsal kesimlerin de bir bütün olarak değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Ülkemizde, bağlı bulunduğu il merkezinden daha gelişmiş ilçeler olduğu gibi, il idari yapısı içinde merkez ilçe ve diğer ilçeler arasındaki gelişmişlik farkının büyük boyutlara ulaştığı iller de bulunmaktadır. İlçelerin gelişmişlik sıralamasını değerlendirirken bu hususun önemle dikkate alınması gerekmektedir⁷. Aksi takdirde, ilçe merkezi dikkate alınarak yapılacak yüzeysel bir değerlendirme, aynı ilçenin kırsal kesimlerini dikkate almadığı için yanıltıcı sonuçlar ortaya koyabilecektir.

İlçelerin gelişmişlik endeks değerleri incelendiğinde, üst sıralarda yer alan bazı ilçeler hariç, diğer ilçelerin endeks değerlerinin birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, sıralamada ardarda gelen ve endeks değerleri itibarıyla önemli oranda farklılık göstermeyen ilçelerin, birbirinden mutlak olarak daha gelişmiş veya az gelişmiş olduklarını

⁷ Merkez ilçelerin gelişmişlik sıralaması Ek-3’de verilmiştir.

söylemek çok anlamlı olmamaktadır. Sonuç itibarıyla, ilçelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, genel ve bütünsel bir yaklaşımla değerlendirildiği takdirde anlam kazanmaktadır.

Araştırma sonucu elde edilen sıralama ile ilgili bazı genel bulgular ise ana hatlarıyla şu şekilde özetlenebilir:

- Araştırma öncesi yapılan değerlendirmeler sonucunda, İstanbul, Ankara ve İzmir illerinde yer alan Büyükşehir kapsamındaki ilçelerin tüm göstergelerde diğer ilçelere oranla oldukça yüksek ve dolayısıyla uç değerlere sahip oldukları görülmüştür. Bu nedenle söz konusu ilçeler gelişmiş merkezler olarak kabul edilip araştırma kapsamı dışında bırakılmışlardır.

- Sıralamada en gelişmiş ilk 25 ilçe arasında, merkez ilçeler haricinde 12 ilçe bulunmaktadır. Söz konusu ilçelerden; Körfez, Gebze, Aliağa ve İskenderun'da sanayi sektörünün, Kemer, Kuşadası, Çeşme ve Marmaris gibi ilçelerde ise turizm sektörünün oldukça gelişmiş olduğu belirtilebilir.

- Genel olarak turizm merkezi niteliği kazanmış ilçelerin üst sıralarda yer aldıkları dikkat çekmektedir. Söz konusu ilçelerin turizm sektöründen elde ettikleri gelirin yüksek olması yanında, nüfus büyüklüklerinin de nispi olarak düşük olması ilk etapta gözlenen ortak özelliklerdir. Aynı zamanda, bu ilçelerde iktisadi faaliyetler içerisinde sanayi sektörünün ağırlığının olmadığı gözlenmektedir. Bu ilçelerde turizm sektörünün ticari ve mali sektörlere ivme kazandırmasına paralel olarak, genel işsizlik oranı düşük, nüfusun eğitim düzeyi ve fert başına gelir seviyesi ise yüksektir.

- Sıralamanın bölgeler itibarıyla değerlendirmesi yapılacak olursa, en gelişmiş ilçelerin Marmara bölgesinde bulunduğu, bu bölgeyi sırasıyla Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinin takip ettiği görülmektedir.

- İlçelerin bağlı buldukları iller içindeki gelişmişlik sıralamalarının yer aldığı Ek-2'de görüleceği üzere, her ilde ilk sırayı genellikle merkez ilçeler almaktadır. Bununla beraber, aynı il sınırları içinde merkez ilçe dışındaki bazı ilçelerin merkez ilçeden daha gelişmiş

oldukları görülmektedir. Bağlı buldukları ilin merkez ilçesinden daha gelişmiş olan ilçeler; Merzifon, Kuşadası, Didim, Bandırma, Bozüyük, Kığı, Tatvan, Bozcaada, İskenderun, Abana, Lüleburgaz, Körfez, Gebze, Marmaris, Bodrum, Çorlu, Marmara Ereğlisi, Çerkezköy ve Ereğli ilçeleridir.

- Bazı ilçeler oldukça düşük düzeyde nüfusa sahip olmalarına rağmen, üst sıralarda yer almaktadırlar. Bu tip ilçelere en belirgin örnek Bozcaada, Abana, Armutlu, Gökçeada, Marmara, Yalılıyük, Termal, Babadağ ve Murgul'dur. Bu durumun başlıca nedeni, yukarıda da ifade edildiği gibi sıralamanın büyük oranda fert başına ya da oransal değişkenler tarafından belirlenmesidir. Diğer bir ifadeyle, ilçelerdeki gelişmişlik nüfusla bire bir orantılı değildir. SEGE çalışmalarındaki gelişmişlik tanımı nicelikten ziyade, yaşam kalitesi gibi niteliksel boyutları yansıtmaktadır.

- Gelişmiş il sınırları içerisinde nispi olarak az gelişmiş ilçelere rastlanabilmektedir. Bu durum özellikle, il sınırları içerisinde gelişmişlik farklılıklarının yüksek düzeyde bulunduğu illerde gözlenmektedir. Merkez ilçe ile diğer ilçeler arasında gelişmişlik farkının en yüksek olduğu illerden başlıcaları Adana, Gaziantep, Giresun, Kastamonu, Ordu ve Samsun'dur.

Araştırma sonuçları dikkate alındığında, gelişmiş ilçeleri diğerlerinden ayıran başlıca unsurlar olarak şu özellikleri öne çıkmaktadır:

- İktisadi faaliyetlerin finansmanında rol oynayan organizasyonlardan biri olan mali kurumlardaki istihdamın, iktisaden faal nüfus içindeki payı gelişmiş ilçelerde görece olarak büyüktür.
- İktisadi faaliyetlerin gelişmesi ve yoğunlaşması neticesinde, ticaret ile uğraşan kesimin istihdamının da, iktisaden faal nüfus içindeki oranı görece olarak yüksektir. Buna karşılık, tarımda çalışanların oranı gelişmişlik derecesi arttıkça düşmektedir.
- Ticari ve mali hayatın büyümesine bağlı olarak, kişisel gelirin ve refahın artması sonucu, gelişmiş ilçelerde belirli bir sermaye birikimi oluşmuştur.

- İstihdamın yapısı açısından önem taşıyan bir diğer özellik ise, gelişmiş ilçelerde ücretli çalışanların ve işverenlerin toplam istihdam içindeki oranının ülke ortalamasının üstünde yer almasıdır.
- İktisadi faaliyetler içerisinde sanayi kesiminin payı gelişmiş ilçelerde görece olarak yüksektir.
- Diğer yandan gelişmişlik derecesi arttıkça nüfusun bağımlılık oranı düşmektedir. Buna paralel olarak gelişmiş ilçelerde işgücüne katılım oranı yükselmektedir.
- Sosyo-ekonomik gelişmenin dinamizmini oluşturan insan gücünün eğitim ve öğrenim düzeyi gelişmiş ilçelerde yüksektir.
- Bazı istisnai durumlar dışında, gelişmiş ilçelerde şehirleşme ve nüfus artış oranları da yüksektir.
- Gelişmişlik derecesi arttıkça bebek ölüm oranları düşmektedir.
- Kadın nüfusun işgücüne katılım oranı ve eğitim düzeyi gelişmiş ilçelerde nispi olarak yüksektir.

5. GELİŞMİŞLİK ENDEKSİNE GÖRE KADEMELİ İLÇE GRUPLARI

5.1 Genel Değerlendirme

İller, ilçeler ve bölgeler bazında sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi araştırmalarının temel amaçlarından bir diğeri, eşdeğer gelişmişlik seviyesine sahip il ve ilçe kademelerinin belirlenmesi ve bu şekilde ülke genelinde homojen alanların saptanması olmaktadır. Nitekim bu bölümde, farklı gelişmişlik kademesinde bulunan ilçe gruplarının tespiti ve bu yolla homojenlik arzeden ilçe gruplarının belirlenmesi ve analizi yer almaktadır.

Bilindiği üzere, homojen bölgeler ayrılmasıyla ekonomik ve sosyal gelişmenin mekana yansması belirlenmekte ve bölgesel analizler için önemli bir girdi sağlanmaktadır. Bunun yanında, farklı gelişmişlik düzeyindeki il ve ilçe gruplarının belirlenmesi, bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına yönelik düzenlemelere de etkinlik kazandırmaktadır.

Homojen bölgeler, karakteristikleri (*homojenlik etkeni*) birbirine mümkün olduğu kadar yakın birimlerin oluşturduğu bir bütünlük arz etmektedir. Söz konusu karakteristiklerin seçiminde ise çeşitli kriterler kullanılmakla beraber, üzerinde birleşilen belirli bir veri seti bulunmamaktadır.

Bu araştırmada kullanılan sosyo-ekonomik değişkenler, ilçeleri farklı gelişmişlik gruplarına ayırabilecek "*homojenlik etkeni*" olarak ele alınmıştır. Bu amaçla, önce SEGE değerlerinde önemli oranlarda farklılık gösteren noktalar saptanmış ve sırasıyla, coğrafi konum ve daha önce yapılan ayrımların değerlendirilmesiyle de kademeli ilçe grupları belirlenmiştir.

Çözümlemeler ve değerlendirmeler sonucunda ülke; farklı gelişmişlik düzeylerinde altı ayrı ilçe grubuna ayrılmıştır. Bilindiği gibi, araştırma öncesi yapılan değerlendirmeler sonucu, metropolitan merkezlerden İstanbul, Ankara ve İzmir illeri Büyükşehir kapsamındaki

ilçelerinin, tüm göstergelerde diğer ilçelere oranla oldukça gelişmiş bir düzeyde oldukları ve uç değerlere sahip oldukları görülmüştür. Bu nedenle söz konusu ilçeler gelişmiş merkezler olarak kabul edilip, araştırma kapsamı dışında tutularak, kademeli ilçe gruplarına dahil edilmemişlerdir.

Bölüm sonunda yer alan Harita-7 ve Tablo-5’de görüleceği üzere, en gelişmiş birinci grupta 15, ikinci grupta 152, üçüncü grupta 309, dördüncü grupta 117, beşinci grupta 100 ve en az gelişmiş altıncı grupta ise 119 ilçe yer almaktadır.

Karşılaştırma ve değerlendirme yapılabilmesini kolaylaştırmak bakımından, değişkenler belirlenen altı gruba göre yeniden düzenlenmiştir. Altı grup itibarıyla, ticari gizliliği bulunmayan değişkenlerin değerleri kademeli ilçe grupları, bölgeler ve metropolitan üç merkez İstanbul, Ankara ve İzmir illeri Büyükşehir kapsamındaki ilçeleri itibarıyla Tablo-5 ve Tablo-6’da verilmiştir.

Tablolar incelendiğinde, değişken değerlerinin en fazla gelişmiş ilçe grubundan en az gelişmiş ilçe grubuna doğru aşamalı olarak azalan bir dizi izlediği görülmektedir.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik kriterine göre ayırımı yapılan ilçe gruplarının analizinde; değişkenlerin ait oldukları 2000 yılı değerleri gözönüne alınarak, genellikle ülke ortalamasına göre aldıkları değerler ve oransal büyüklükler, karşılaştırmalar yoluyla değerlendirilmiştir.

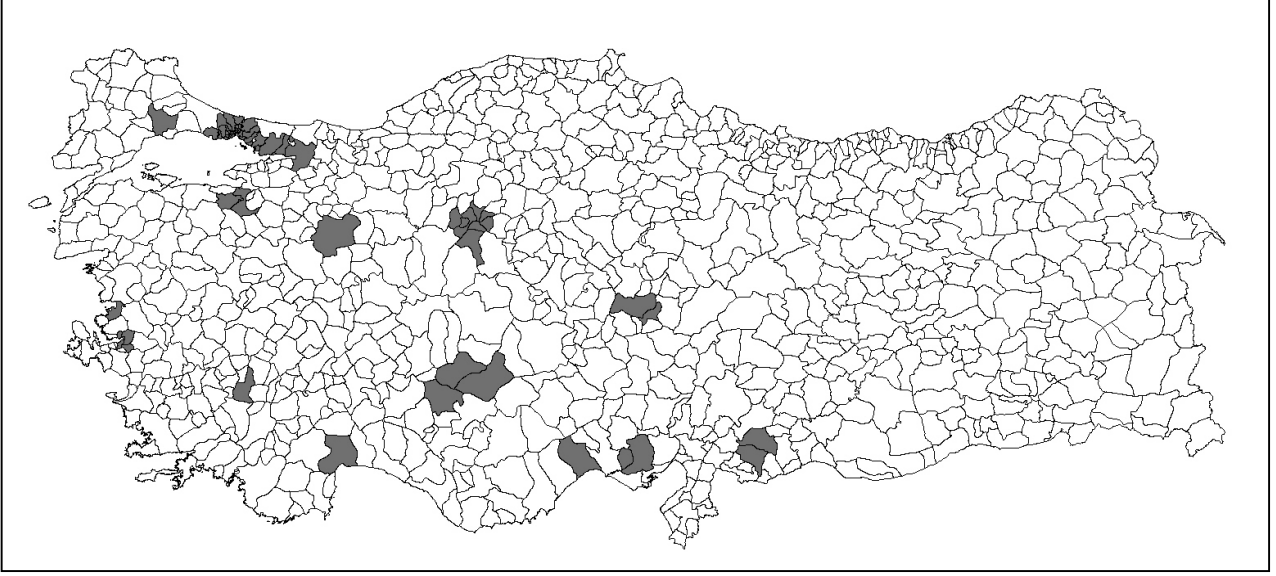
5.2. Birinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

Birinci derecede gelişmiş ilçeler grubu; sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında ilk onbeş sırada yer alan ilçeleri kapsamaktadır. Bu ilçeler sırasıyla; Bursa-Büyükşehir, Adana-Büyükşehir, Kocaeli-Körfez, Kocaeli-Gebze, İzmir-Aliğa, Antalya-Merkez, Eskişehir-Merkez, Gaziantep-Merkez, Denizli-Merkez, Konya-Büyükşehir, Kocaeli-Merkez, İstanbul-Büyükçekmece, Mersin-Merkez, Kayseri-Büyükşehir ve Tekirdağ-Çorlu ilçeleridir (Harita-1).

Birinci derecede gelişmiş ilçeler grubunda yer alan ilçelerin coğrafi bölgeler itibarıyla dağılımı incelendiğinde; Marmara’dan 6, İç Anadolu’dan 3, Akdeniz’den 3, Ege’den 2 ve

Güneydoğu Anadolu'dan 1 ilçe bulunduğu görülmektedir. Bu grupta Doğu Anadolu ve Karadeniz Bölgelerinden ilçe bulunmamaktadır.

Harita-1: Birinci Derecede Gelişmiş İlçeler

Harita 1'den de izlenebileceği gibi, birinci derecede gelişmiş ilçeler grubunda yer alan ilçeler, ülkenin batı kesimlerinde bulunmakla birlikte, ülke coğrafyasına benek benek dağılmış durumdadır. Bu gruptaki ilçelerin bir bölümü İstanbul, İzmir ve Adana gibi geleneksel bölge merkezlerinin (GBM) ardbölgelerinde (*hinterland*) yer almaktadır. GBM'lerdeki iktisadi faaliyetler yayılma (*decentralisation*) dinamikleri ile zamanla çevrelerindeki ilçeleri dinamik gelişme merkezleri durumuna getirmiştir. Turizm merkezi olarak ortaya çıkan Antalya-Merkez ise bu gruptaki ilçeler içerisinde turizme dayalı olarak farklı bir gelişme çizgisi izlemektedir. Bu gruptaki diğer ilçe grupları ise son dönemlerde Yeni Sanayi Odakları (YSO) olarak tanımlanan ilçelerden oluşmaktadır. Sanayi sektörü temelinde gelişmiş YSO'lar, GBM'lerdeki yayılma dinamiklerinden bağımsız olarak, kendi içsel potansiyelleri ekseninde bir gelişme çizgisi izlemişlerdir. Bu tür odaklar, başlıbaşına birer çekim merkezi olmayı başararak, mekansal gelişmenin Anadolu'ya taşınmasında önemli bir işlev görmektedir. Zira, YSO'lar ulusal düzeyde GBM'ler ekseninde gerçekleşen mekansal gelişme eğilimlerini kırarak, birkaç büyüme merkezi etrafında gerçekleşmekte olan kutuplaşmış büyüme eğilimlerine karşı alternatif bir gelişme eğilimini gündeme taşımaktadır.

Gelişmişlik sıralamasının yer aldığı Ek-1’de, söz konusu onbeş ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişlik endeks değerlerinin diğer gruplarda yer alan ilçelere oranla oldukça yüksek düzeyde bulunduğu görülmektedir.

Birinci gruptaki ilçelerin toplam nüfusu 8.905.761 kişi ile ülke nüfusunun yüzde 13’ü kadardır. Nüfusun önemli bir bölümü (yüzde 80) kentlerde yaşamaktadır. 1990-2000 yılları arasında nüfus artış hızı, yıllık ortalama binde 33,27 ile ülke genel seviyesinin (binde 18,29) oldukça üstündedir. Nüfus yoğunluğunun da ülke ortalamasının üstünde olduğu bu ilçelerde, ortalama hanehalkı sayısı ve nüfus bağımlılık oranı değerleri ise ülke ortalamasının altında kalmaktadır.

Birinci derecede gelişmiş ilçeler grubunda iktisadi faaliyetlerin sanayi ve hizmetler sektöründe yoğunlaştığı, buna paralel olarak sanayi, ticari ve mali kurumlar istihdamının toplam istihdam içindeki paylarının yüksek olduğu görülmektedir. Toplam istihdamın yüzde 25’i sanayi, yüzde 14’ü ticaret ve yüzde 4’ü mali kurumlar sektörlerindedir.

İktisadi faaliyetlerin sanayi ve hizmetler sektörlerinde yoğunlaşması neticesinde ücretli çalışanların, ücretli çalışan kadınların ve işverenlerin toplam istihdama katılım oranları yüksektir. Ücretli çalışanların ve ücretli çalışan kadınların toplam istihdama oranları sırasıyla; yüzde 62 ve yüzde 13 ile ülke genel seviyesinin (yüzde 44 ve yüzde 9) bir hayli üzerindedir. Aynı şekilde, işverenlerin toplam istihdama oranı (yüzde 3,9) ülke genel seviyesinin (yüzde 2,6) üzerindedir.

Birinci grubun, genel anlamda eğitim düzeyi, diğer gruplarla karşılaştırıldığında oldukça iyi durumdadır. Toplam nüfusun yüzde 91’i, kadın nüfusun ise yüzde 86’sı okuma yazma bilmektedir. Gruptaki ilçeler, istihdam olanakları, gelir düzeyi, sosyal hayat standartları, genel bir ifadeyle refah düzeyi bakımından görece olarak avantajlı durumda olduklarından, nitelikli işgücü için çekim merkezi niteliği taşımaktadırlar. Üniversite ya da yüksek okul bitirenlerin oranı yüzde 10,3 ile ülke ortalaması olan yüzde 9,1 seviyesinin üzerindedir.

Ulusal ve uluslar arası ölçekte üretim yapan sanayi kuruluşlarının önemli bir bölümü bu grupta yer alan ilçelerde faaliyet göstermektedir. Sanayi sektörü için çarpıcı bir gösterge ise, orta

ve büyük ölçekli imalat sanayiine ait göstergelerdir. İstanbul, Ankara ve İzmir illeri Büyükşehir kapsamındaki ilçeler hariç olmak üzere, orta ve büyük ölçekli imalat sanayii işyerlerinin yüzde 45'i bu grupta yer alan onbeş ilçede faaliyet göstermektedir.

Ekonomik faaliyetlerin sanayi, ticaret ve turizm sektörlerinde yoğunlaştığı bu ilçelerde tarımsal faaliyetlerden sağlanan gelir düşük düzeydedir. Grubun ülke tarımsal üretimi içindeki payı sadece yüzde 5,87 düzeyindedir.

2000 yılı rakamlarıyla fert başına genel bütçe gelirleri ülke genelinde 464 milyon lira iken, grupta 707 milyon lira düzeyindedir. Gelir ve kurumlar vergisinin yüzde 13'ü bu gruptaki ilçelerden tahsil edilmektedir.

5.3. İkinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

İkinci derecede gelişmiş ilçeler grubu Marmara'dan 48, Ege'den 34, Karadeniz'den 27, İç Anadolu'dan 19, Akdeniz'den 15, Doğu Anadolu'dan 6 ve Güneydoğu Anadolu'dan 3 ilçe olmak üzere toplam 152 ilçeden oluşmaktadır.

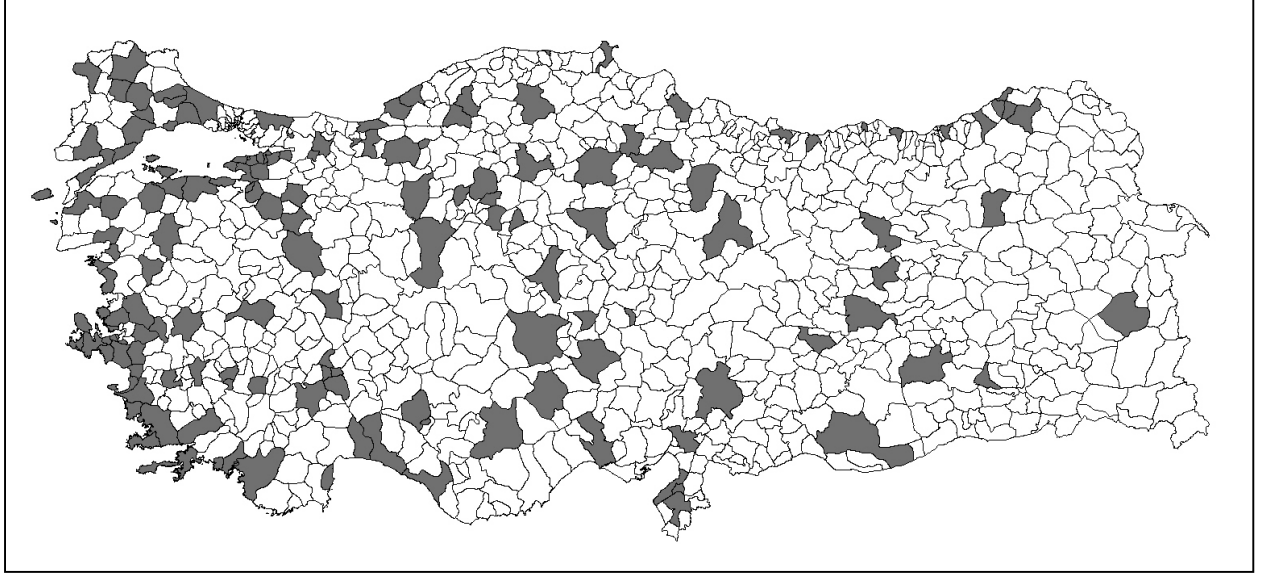
Grubu oluşturan ilçelerin toplam nüfusu 17.626.704 kişi ve ülke nüfusu içindeki payı yüzde 26'dır. Grup içinde nüfusun yüzde 20'si Marmara, yüzde 17'si Ege, yüzde 17'si Karadeniz, yüzde 15'i Akdeniz, yüzde 12'si İç Anadolu, yüzde 10'u Doğu Anadolu ve yüzde 9'u Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşamaktadır.

İkinci derecede gelişmiş ilçelerin sosyo-ekonomik göstergeleri incelendiğinde, birinci derecede gelişmiş ilçelerde olduğu gibi, ülke ortalamalarının üzerinde değerler almakla beraber, birinci derecede gelişmiş merkezlerin performansına ulaşamadıkları görülmektedir.

Harita 2 incelendiğinde ikinci derecede gelişmiş ilçeler grubunun ülkenin batı ve orta kesimlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Ülkenin doğu kesimlerinde bulunan ikinci derecede gelişmiş ilçelerin ise, özellikle Merkez ilçelerden oluşmakla birlikte az gelişmiş doğu bölgelerinde gelişme adacıkları olarak ortaya çıktıkları gözlenmektedir. Dikkat çeken bir başka oluşum ise özellikle ülkenin kıyı kesimlerindeki turizm merkezlerinin bu grupta yer

almasıdır. Turizm sektörü, bu gruptaki ilçelerin üst sıralara çıkmasında sürükleyici bir işlev görmüştür.

Harita-2: İkinci Derecede Gelişmiş İlçeler

Grup genelinde şehirleşme oranı yüzde 66,21, 1990-2000 yılları arasında yıllık ortalama nüfus artış hızı binde 22,33'dür. Nüfus bağımlılık oranı ve ortalama hanehalkı büyüklüğü ülke genel seviyesinin altındadır.

İstihdamın sektörel dağılımı, çalışan kesimin tarım ve hizmetler sektörlerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Toplam istihdamın yüzde 45'i tarım, yüzde 13'ü sanayi ve yüzde 42'si hizmetler sektörlerinde çalışmaktadır. İstihdamın yüzde 47'sini ücretli çalışanlar, yüzde 2,52'sini işverenler oluşturmaktadır.

Eğitim düzeyi ülke ortalamasının üzerindedir. Toplam nüfusun okur yazar oranı yüzde 88,6, kadın nüfusun okur yazar oranı yüzde 82,2'dir. Üniversite ya da yüksek okul bitirenlerin oranı ise yüzde 9,2 seviyesindedir.

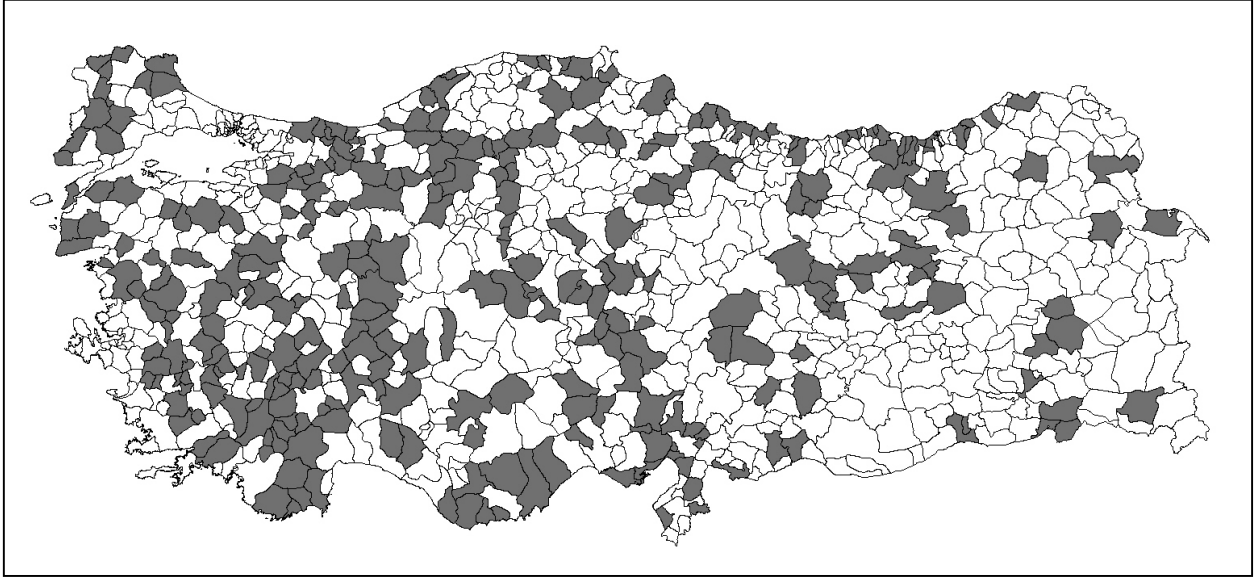
İkinci derecede gelişmiş ilçelerde ekonomik faaliyetler tarım ve hizmetler sektöründe yoğunlaşmakla beraber, küçük ve orta ölçekli sanayiler de gelişmiştir. Grubun ülke tarımsal üretim değeri içindeki payı yüzde 29,51'dir. Diğer taraftan, İstanbul, Ankara ve İzmir illeri

Büyükşehir kapsamındaki ilçeler hariç olmak üzere, orta ve büyük ölçekli imalat sanayii işyerlerinin yüzde 40'ı grubu oluşturan ilçelerde faaliyet göstermektedir.

5.4. Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

Üçüncü derecede gelişmiş ilçeler grubunda 309 ilçe yer almaktadır. Gruptaki ilçelerin coğrafi bölgelere göre dağılımı incelendiğinde; Karadeniz'den 67, İç Anadolu'dan 60, Ege'den 55, Akdeniz'den 50, Marmara'dan 44, Doğu Anadolu'dan 22 ve Güneydoğu Anadolu'dan 11 ilçe bulunduğu görülmektedir.

Harita-3: Üçüncü Derecede Gelişmiş İlçeler

Harita 3'den de izlenebileceği gibi, bu grupta yer alan ilçeler, ülkenin orta, batı ve kuzeydoğu bölgelerinde kümelenmişlerdir. Bu ilçelerin genel karakteristiği özellikle endüstriyel bitkiler üretiminde uzmanlaşmalarıdır. Tarım ağırlıklı bir ekonomik yapı sergileyen bu ilçeler, ülke tarımsal üretim değerlerinin yüzde 40'ını gerçekleştirmektedirler.

Grubu oluşturan ilçelerin toplam nüfusu 13.882.853 kişi, ülke nüfusu içindeki payı ise yüzde 20'dir. Grup içinde nüfusun yüzde 23'ü Karadeniz, yüzde 19'u Akdeniz, yüzde 18'i

Ege, yüzde 15'i İç Anadolu, yüzde 10'u Marmara, yüzde 8'i Güneydoğu ve yüzde 7'si Doğu Anadolu Bölgesinde yaşamaktadır.

Demografik göstergelerin çoğu ülke ortalamalarının altında bulunmaktadır. Şehirleşme oranı yüzde 47,56 düzeyinde, 1990-2000 döneminde yıllık ortalama nüfus artış hızı ise yüzde 7,23'dür. Nüfus bağımlılık oranı (yüzde 57,88) ve ortalama hanehalkı büyüklüğü (yüzde 4,75) ülke ortalamasının üzerindedir.

Nüfusun önemli bir kısmı tarım sektöründe çalışmaktadır. Toplam istihdamın yüzde 69,68'i tarım, yüzde 6,39'u sanayi ve yüzde 23,93'ü hizmetler sektöründe yer almaktadır.

Sanayi ve hizmetler sektörlerinin yeterince gelişme gösterememesi, ücretli çalışanlar ve işverenler oranlarının düşük seviyede gerçekleşmesine neden olmuştur. Ücretli çalışanların ve işverenlerin toplam istihdama oranı sırasıyla yüzde 25,45 ve yüzde 1,28'dir.

Temel sosyal göstergelerden okur yazar nüfus oranı (yüzde 85,84) ve okur yazar kadın nüfus oranı (yüzde 78,37) ülke genel seviyesinin (yüzde 87,30 ve yüzde 80,62) altındadır.

5.5. Dördüncü Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

Dördüncü derecede gelişmiş ilçeler grubunda 177 ilçe yer almaktadır. Gruptaki ilçelerin coğrafi bölgelere göre dağılımı incelendiğinde; Karadeniz'den 54, İç Anadolu'dan 48, Ege'den 24, Doğu Anadolu'dan 23, Marmara'dan 10, Güneydoğu Anadolu'dan 10 ve Akdeniz'den 9 ilçe bulunduğu görülmektedir.

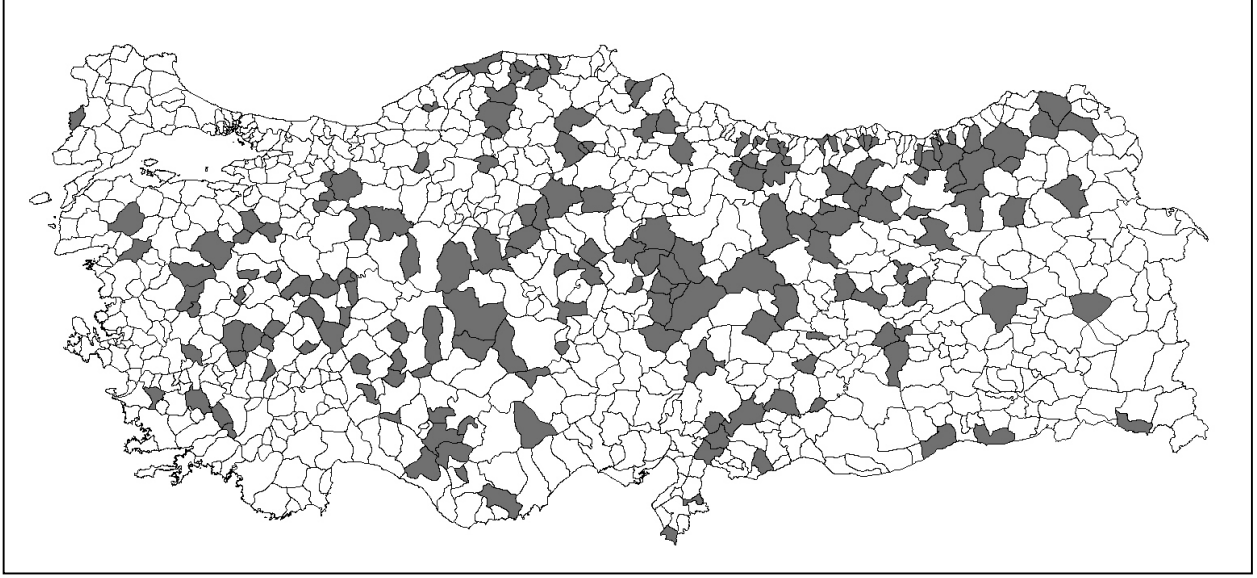
Harita 4 incelendiğinde bu grupta yer alan ilçelerin ülkenin batı kesimlerinde seyrilmeye başladığı, diğer yandan Orta Anadolu'dan Kuzeydoğu Anadolu'ya doğru uzanan bir aksta yoğunlaştıkları gözlenmektedir.

Dördüncü derecede gelişmiş ilçeler grubunun toplam nüfusu 5.380.428, ülke nüfus içindeki payı ise yüzde 8'dir. Grup içinde nüfusun yüzde 26'sı Karadeniz, yüzde 26'sı İç

Anadolu, yüzde 14'ü Doğu Anadolu, yüzde 12'si Güneydoğu, yüzde 11'i Ege, yüzde 6'sı Akdeniz ve yüzde 4'ü Marmara Bölgesinde yaşamaktadır.

Bu grup, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini yansıtan değişkenlerin tamamında ülke genel ortalamalarından daha düşük değerlere sahiptir.

Harita-4: Dördüncü Derecede Gelişmiş İlçeler

Nüfusun önemli bir kısmı köylerde yaşamaktadır. Şehirleşme oranı yüzde 36,27 ile ülke genel seviyesinin (yüzde 64,9) oldukça altında bulunmaktadır. Doğurganlık oranının yüksek olduğu gruptaki ilçeler göç verdiklerinden, yıllık nüfus artış oranı düşüktür. 1990-2000 dönemi ortalama yıllık nüfus artış oranı binde 3,21'dir.

Grup, istihdamın sektörel dağılımı itibarıyla tarım ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. Tarımda çalışanların toplam istihdam içindeki payı yüzde 79,86'dır. Sanayi ve hizmetler sektörlerinin payları ise sırasıyla yüzde 3,25 ve yüzde 16,89'dur.

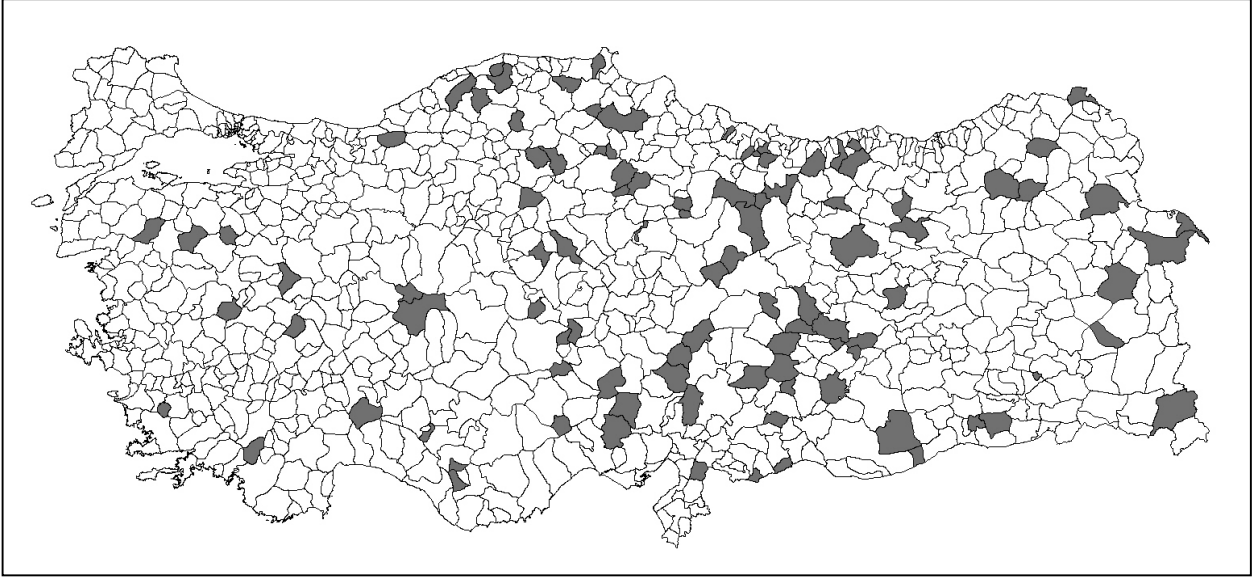
Okur yazar nüfus oranı (yüzde 82,46), okur yazar kadın nüfus oranı (yüzde 73,64) ve üniversite ya da yüksekokul bitirenlerin oranı (yüzde 4,01) ülke ortalamalarının (sırasıyla; yüzde 87,3 , yüzde 80,62 , yüzde 9,07) gerisindedir.

Ülke tarımsal üretim değerinin yüzde 11,61'i dördüncü grupta yer alan 177 ilçede gerçekleştirilmektedir. Diğer taraftan orta ve büyük ölçekli imalat sanayii işyeri sayısı 134'dür.

5.6. Beşinci Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

Beşinci derecede gelişmiş ilçeler grubu Karadeniz'den 30, İç Anadolu'dan 22, Doğu Anadolu'dan 22, Güneydoğu Anadolu'dan 10, Akdeniz'den 8, Ege'den 5 ve Marmara'dan 3 ilçe olmak üzere toplam 100 ilçeden oluşmaktadır (Harita-5).

Harita-5: Beşinci Derecede Gelişmiş İlçeler

Grubu oluşturan ilçelerin toplam nüfusu 2.886.984 kişidir. Ülke nüfusu içindeki payı yüzde 4'dür. Grup içinde nüfusun yüzde 28'i Doğu Anadolu, yüzde 24'ü Karadeniz, yüzde 20'si Güneydoğu Anadolu, yüzde 16'sı İç Anadolu, yüzde 8'i Akdeniz, yüzde 3'ü Ege ve yüzde 2'si Marmara Bölgesinde yaşamaktadır.

Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini yansıtan değişkenler incelendiğinde; dördüncü derecede gelişmiş ilçeler gibi, grubun tüm göstergeler itibarıyla ülke ortalamalarının altında değerlere sahip olduğu görülmektedir.

Beşinci derece gelişmiş ilçeler grubu, yüzde 36,40'lık şehirleşme oranı, yüzde 73,70'lik nüfus bağımlılık oranı ve 6,1'lik hanehalkı büyüklüğü gibi bazı temel demografik göstergeler

itibarıyla altıncı derecede gelişmiş ilçelerden sonra en düşük değerlere sahip ilçeleri kapsamaktadır.

Harita 5'ten de izlenebileceği gibi bu grupta yeralan ilçeler, yoğunluk Orta ve İç Doğu Anadolu'da olmak üzere, ülke coğrafyasına benek benek dağılmıştır. Bu gruptaki ilçelerden bazıları ise, ülkenin nispi olarak gelişmiş İç Batı bölgelerinde yer almakta ve homojen olarak görece bir gelişmişlik düzeyi yakalamış bu bölgede, geri kalmış ilçe adacıkları niteliği sergilemektedir.

Beşinci derecede gelişmiş ilçeler grubunda istihdamın sektörel dağılımında en önemli dilimi tarım sektöründe çalışanlar oluşturmaktadır. Tarım sektöründe istihdam edilenler oranının yüzde 82 olduğu grupta, sanayi ve hizmetler sektörlerindeki istihdam oranları sırasıyla; yüzde 2 ve yüzde 16'dır. Benzer şekilde, ücretli çalışan ve işverenler oranları düşük seviyelerde bulunmaktadır. Ücretli çalışanlar ve işverenlerin toplam istihdam içindeki oranı sırasıyla; yüzde 15,8 ve yüzde 0,7 düzeyindedir.

Grubun eğitim göstergeleri ülke ortalamalarının oldukça gerisindedir. Grubun okur yazar nüfus oranı yüzde 77,64, okur yazar kadın nüfus oranı yüzde 67,27 ve üniversite ya da yüksek okul bitirenler oranı yüzde 3,6'dır. Aynı gösterge değerlerinin Türkiye ortalama değerleri ise sırasıyla; yüzde 85,30, yüzde 80,62 ve yüzde 9,07'dir.

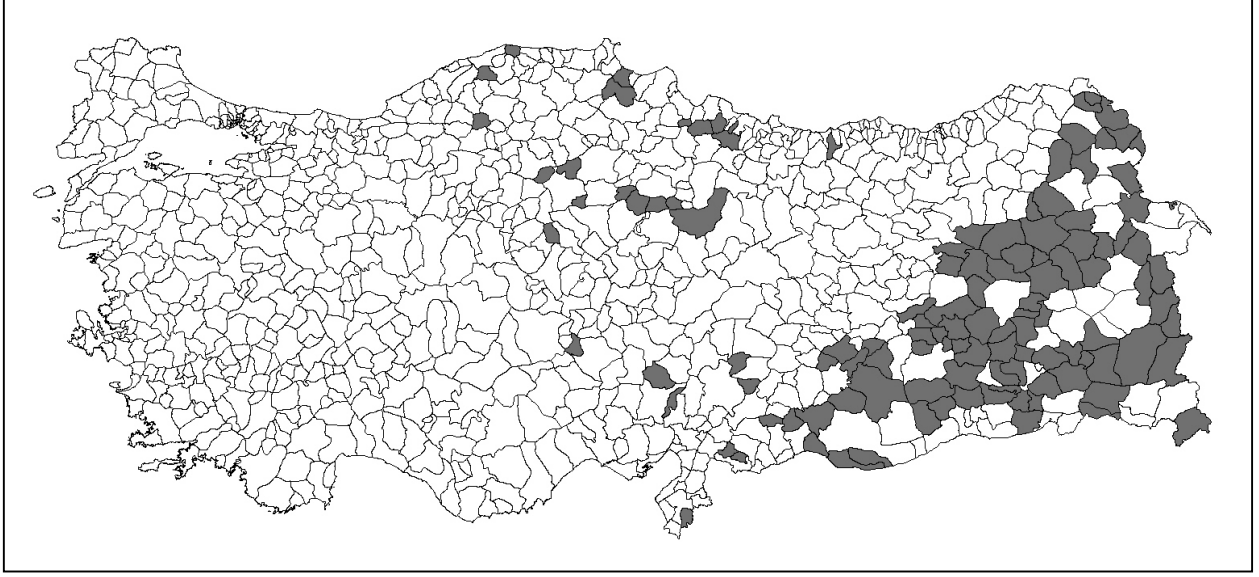
Grubu oluşturan ilçelerin ortak özelliği, tarım ağırlıklı ekonomik yapıya sahip olmakla beraber, tarımsal verimliliğin düşük olmasıdır. Diğer bir ifadeyle, tarımsal karakterin yaygınlığı tarımsal üretim göstergelerine yansımamaktadır. Grubun ülke tarımsal üretim değeri içindeki payı sadece yüzde 5,99 seviyesindedir.

Temel ekonomik faaliyetlerin sanayi ve hizmetler sektöründe gelişmediği bu ilçelerde orta ve büyük ölçekli imalat sanayii işyeri sayısı sadece 13'tür. Söz konusu tesislerin büyük bir kısmı ise kamu sektörüne aittir.

5.7. Altıncı Derecede Gelişmiş İlçeler Grubu

Kademeli ilçe grupları arasında, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksine göre en düşük değerlere sahip ilçelerin yer aldığı bu grupta 119 ilçe bulunmaktadır.

Harita-6: Altıncı Derecede Gelişmiş İlçeler

Altıncı derecede gelişmiş ilçeler grubunda yer alan ilçelerin coğrafi bölgeler itibarıyla dağılımı incelendiğinde; Doğu Anadolu'dan 51, Güneydoğu Anadolu'dan 42, Karadeniz'den 14, İç Anadolu'dan 7 ve Akdeniz'den 5 ilçe bulunduğu görülmektedir.

Harita 6'dan da izlenebileceği gibi, ağırlıklı olarak, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki ilçelerden oluşan bu grupta Marmara ve Ege Bölgelerinden ilçe bulunmamaktadır. Diğer yandan, Orta Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinin bazı ilçeleri bu grupta yer almaktadır.

Grubu oluşturan ilçelerin toplam nüfusu 4.254.177 kişidir. Ülke nüfus içindeki payı ise yüzde 6'dır. Grup içinde nüfusun yüzde 43'ü Doğu Anadolu, yine yüzde 43'ü Güneydoğu Anadolu, yüzde 6'sı Karadeniz, yüzde 5'i İç Anadolu ve yüzde 3'ü ise Akdeniz Bölgesinde yaşamaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini yansıtan değişkenler genel olarak incelendiğinde, altıncı derecede gelişmiş ilçeler grubunun kademeli ilçe grupları arasında en

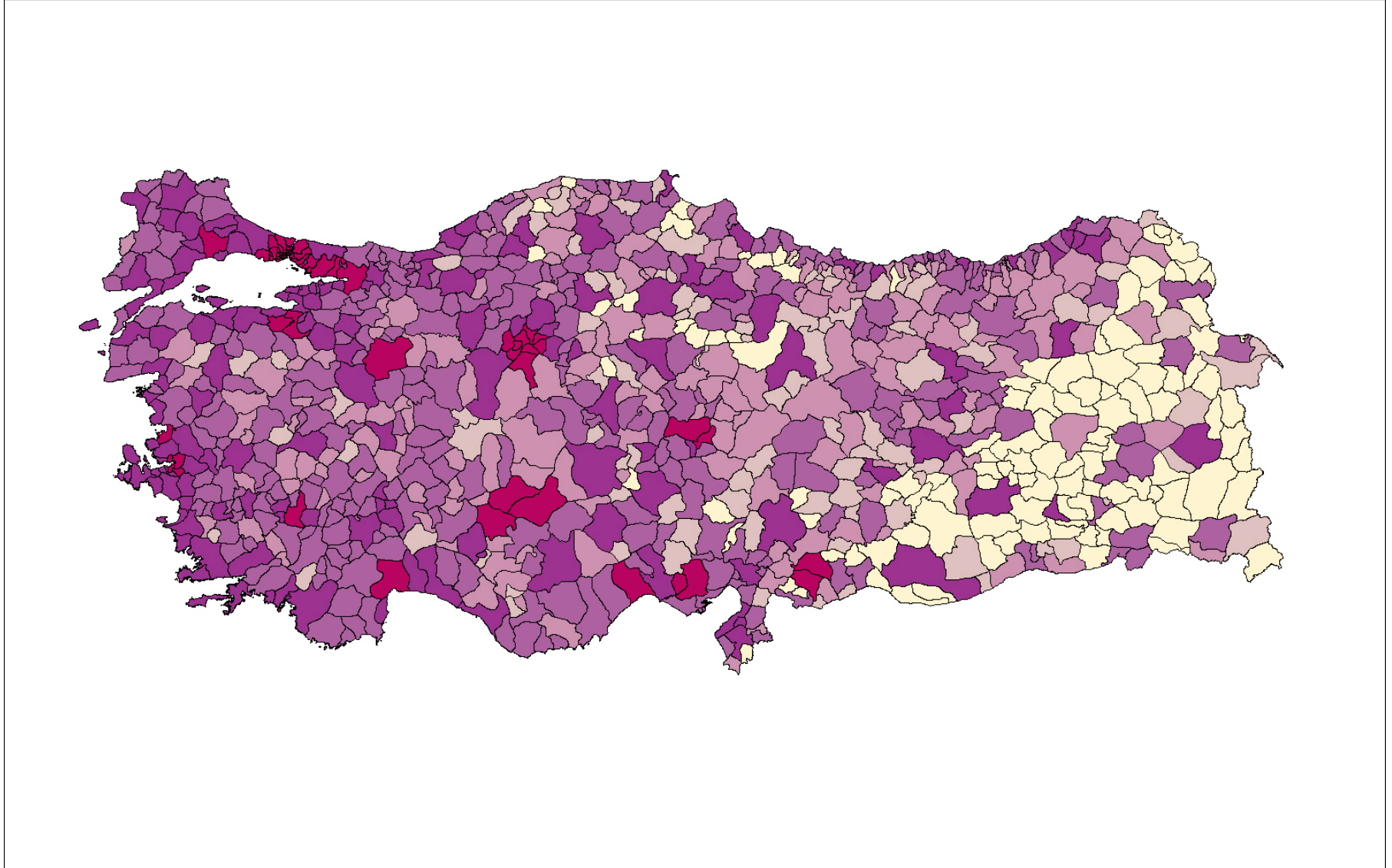
düşük değerlere sahip olduğu görülmektedir. Nitekim, gelişmişlik düzeyi görece olarak düşük düzeyde bulunan bu gruptan diğer gruplara yoğun bir göç yaşanmaktadır.

Mevcut demografi göstergeleri itibarıyla, grubu oluşturan ilçelerde geniş aile yapısının hüküm sürdüğü görülmektedir. Ayrıca, yüksek doğurganlık oranına paralel olarak, bebek ölüm oranı da çok yüksektir. Bu oluşum nüfus bağımlılık oranı ve ortalama hanehalkı büyüklüğü gibi göstergelere yansımaktadır. Nüfus bağımlılık oranı yüzde 93,69 ve ortalama hanehalkı sayısı 7,54 olan Grup, ülke ortalama seviyesinin (yüzde 55,10 ve 4,50) bir hayli üzerindedir.

Grup, istihdamın sektörel dağılımı itibarıyla tarım ağırlıklı bir yapı sergilemektedir. Tarım sektöründe çalışanların oranı yüzde 83,18'dir. Kademeli gruplar arasında, tarımsal istihdamın en büyük dilime sahip olduğu ilçeler bu grupta yer almaktadır. Diğer taraftan, sanayi ve hizmetler sektörü istihdam oranları sırasıyla; yüzde 1,17 ve yüzde 15,65'dir.

Altıncı gruptaki ilçeler, eğitim göstergelerinin tamamında en düşük değerlere sahiptir. Okur yazar nüfus oranı yüzde 67,55; okur yazar kadın nüfus oranı yüzde 52,95 ve üniversite bitirenler oranı yüzde 3,26 seviyesindedir. Bu oranlar ülke genelinde sırasıyla; yüzde 87,30, yüzde 80,62 ve yüzde 9,07'dir.

Ülke tarımsal üretim değeri içindeki payı yüzde 7,36 olan grupta, orta ve büyük ölçekli üretim yapan imalat sanayii işyeri sayısı ise sadece 10'dur.

TABLO-5: KADEMELİ İLÇE GRUPLARINA GÖRE GÖSTERGELER

	nüfus	şehir	nufart	bağımlı	orthane	issanayi	isticare	ismali	ücretli	işveren	okuryaz	kokuryaz	üniver	işyer	tarpay	fertgelir	fertgelver	gelkurtr
1. Grup	8 905 761	79,76	33,27	51,33	4,18	24,84	14,21	3,90	62,31	3,91	90,99	85,92	10,33	2 956	5,87	706 823	125 966	12,80
2. Grup	17 626 704	66,21	22,33	52,64	4,31	12,54	10,74	2,44	46,88	2,52	88,57	82,16	9,18	2 547	29,51	232 280	78 686	13,73
3. Grup	13 882 853	47,56	7,23	57,88	4,75	6,39	5,28	1,14	25,45	1,28	85,84	78,37	5,39	851	39,27	68 002	34 284	4,56
4. Grup	5 380 428	36,27	3,21	64,45	5,49	3,25	2,99	0,67	17,61	0,77	82,46	73,64	4,01	134	11,61	29 571	16 999	0,85
5. Grup	2 886 984	36,40	7,94	73,70	6,10	2,00	2,57	0,51	15,75	0,70	77,64	67,27	3,60	13	5,99	25 589	10 784	0,29
6. Grup	4 254 177	32,62	7,09	93,69	7,54	1,17	1,68	0,32	15,68	0,59	67,55	52,95	3,26	10	7,36	11 308	6 534	0,26
3 Büyükşehir(*)	14 867 020	95,78	28,02	43,50	3,76	28,47	18,93	8,87	80,15	5,71	93,59	89,83	14,92	4 607	0,39	1 332 901	336 110	67,50
Türkiye	67 803 927	64,90	18,29	55,10	4,50	13,35	9,67	3,11	43,52	2,61	87,30	80,62	9,07	11 118	100,00	463 551	119 935	100,00
Türkiye-3il hariç	52 936 907	56,23	15,71	58,70	4,76	9,84	7,52	1,77	35,02	1,88	85,49	77,96	7,23	6 511	99,61	219 399	59 224	32,50

(*) İstanbul, Ankara Ve İzmir illeri Büyükşehir ilçeleri gelişmiş merkezler olarak kabul edilerek araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

nüfus	Toplam Nüfus
şehir	Şehirleşme Oranı
nufart	Yıllık Ortalama Nüfus Artış Hızı
bağımlı	Nüfus Bağımlılık Oranı
orthane	Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü
issanayi	Sanayi İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı
isticare	Ticaret İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı
ismali	Mali Kurumlar İşkolunda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı
ücretli	Ücretli Çalışanların Toplam İstihdama Oranı
işveren	İşverenlerin Toplam İstihdama Oranı
okuryaz	Okur-Yazar Nüfus Oranı
kokuryaz	Okur-Yazar Kadın Nüfusun Toplam Kadın Nüfusa Oranı
üniver	Üniversite Bitirenlerin 22+ Yaş Nüfusa Oranı
işyer	İmalat Sanayii İşyeri Sayısı
tarpay	Tarım Üretim Değerinin Türkiye İçindeki Payı
fertgelir	Fert Başına Genel Bütçe Gelirleri
fertgelver	Fert Başına Gelir Vergisi
gelkurtr	Gelir ve Kurumlar Vergisinin Türkiye İçindeki Payı

TABLO-6: KADEMELİ İLÇE GRUPLARINA GÖRE COĞRAFİ BÖLGELER

	nüfus	şehir	nufart	bağımlı	orthane	issanayi	isticare	ismali	ücretli	işveren	okuryaz	kokuryaz	üniver	işyer	tarpay	fertgelir	fertgelver	gelkurtr	
1. Grup	Akdeniz	2 750 871	82,58	29,93	52,86	4,28	14,60	17,22	4,63	58,97	3,84	89,53	84,09	11,54	343	3,62	280 614	111 975	3,16
	Doğu Anadolu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ege	457 911	68,36	34,94	44,33	3,70	31,60	12,09	3,39	62,05	3,68	93,20	89,04	11,48	328	0,20	394 198	176 511	0,90
	Güneydoğu	949 559	89,89	31,95	70,79	5,04	30,52	15,36	2,97	63,77	4,48	85,26	76,92	6,43	248	0,40	148 064	52 946	0,52
	İç Anadolu	1 982 752	88,86	25,58	50,52	4,12	23,34	13,84	3,95	65,51	4,43	92,37	87,95	10,76	541	0,79	233 063	99 288	2,06
	Karadeniz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Marmara	2 764 668	68,84	43,01	45,91	3,96	30,88	12,26	3,62	62,90	3,61	92,91	88,71	9,78	1 496	0,86	1 714 368	175 727	6,16
2. Grup	Akdeniz	2 607 348	57,19	27,38	52,27	4,56	10,19	13,39	2,20	43,29	2,38	89,11	83,11	10,33	229	4,55	230 018	61 430	1,59
	Doğu Anadolu	1 749 558	81,48	31,77	58,91	5,12	8,13	10,91	2,68	54,19	2,35	85,31	76,79	10,82	96	0,75	119 203	66 753	1,08
	Ege	3 084 521	58,23	23,31	47,34	3,74	12,50	11,14	2,44	45,61	2,82	90,17	84,68	9,33	714	6,88	364 878	93 051	2,96
	Güneydoğu	1 528 956	77,06	40,47	84,32	6,29	7,48	10,04	2,03	45,75	1,89	74,39	60,68	7,86	63	1,58	77 552	41 101	0,59
	İç Anadolu	2 077 131	68,66	14,40	56,10	4,46	11,09	8,28	2,20	42,11	2,08	89,36	83,30	8,01	282	5,60	166 929	70 855	1,50
	Karadeniz	2 973 771	66,54	10,92	48,20	4,28	12,34	10,26	2,70	46,50	2,49	90,05	84,25	9,51	391	4,14	220 065	88 481	2,52
	Marmara	3 605 419	65,88	21,27	45,69	3,79	17,55	10,26	2,53	50,99	2,78	92,12	87,81	8,38	772	6,00	288 688	97 036	3,50
3. Grup	Akdeniz	2 634 617	47,41	14,16	57,55	4,77	5,11	5,31	1,18	23,76	1,38	87,62	81,25	6,17	74	10,35	55 332	30 199	0,75
	Doğu Anadolu	1 021 351	62,46	9,75	68,66	6,07	3,95	4,98	1,25	35,94	1,17	80,41	69,00	7,17	24	0,87	70 621	29 385	0,28
	Ege	2 454 093	39,85	2,32	51,93	4,03	7,07	5,15	1,00	24,16	1,27	86,81	79,87	4,52	171	8,65	71 032	40 058	0,95
	Güneydoğu	1 044 385	71,44	21,16	80,79	6,21	6,33	7,17	1,33	41,00	1,45	77,15	64,89	6,44	31	1,40	98 902	30 246	0,31
	İç Anadolu	2 115 264	46,77	9,43	57,16	4,92	5,85	4,80	1,21	23,71	1,18	88,31	81,94	5,37	81	5,48	52 178	26 740	0,54
	Karadeniz	3 159 155	44,91	2,09	57,07	5,03	6,72	5,11	1,11	22,72	1,25	85,34	77,68	5,29	310	6,23	70 108	38 372	1,17
	Marmara	1 453 988	40,10	0,94	50,63	3,93	8,29	5,71	1,14	26,42	1,30	87,90	81,81	4,49	160	6,28	80 256	40 372	0,57
4. Grup	Akdeniz	346 489	30,95	1,21	62,93	5,48	3,13	2,58	0,52	19,78	0,69	82,32	73,62	4,20	12	1,19	25 189	13 646	0,04
	Doğu Anadolu	757 163	42,32	0,69	68,28	6,34	2,68	2,80	0,71	24,09	0,73	80,41	69,28	5,32	16	1,06	31 288	19 807	0,14
	Ege	584 582	27,01	3,79	57,13	4,50	4,04	2,89	0,56	15,83	0,89	84,49	76,48	3,12	17	1,68	37 262	20 499	0,11
	Güneydoğu	666 929	52,49	19,16	82,22	6,85	2,80	3,80	0,63	23,41	0,87	75,41	63,19	4,67	10	1,62	25 038	12 937	0,08
	İç Anadolu	1 411 455	34,23	4,38	61,81	5,70	3,09	2,82	0,75	15,39	0,79	86,18	79,09	3,93	22	2,91	24 481	14 514	0,19
	Karadeniz	1 373 171	34,80	-0,74	63,08	5,35	3,40	3,13	0,71	15,75	0,75	82,41	73,93	3,89	53	2,24	29 867	17 912	0,23
	Marmara	240 639	22,78	-10,85	53,47	3,74	3,72	3,02	0,61	13,96	0,52	81,07	73,23	2,81	4	0,91	52 523	25 108	0,06
5. Grup	Akdeniz	223 165	23,85	-3,10	64,61	5,38	1,97	2,09	0,51	13,70	0,87	81,67	72,63	3,72		0,61	25 695	11 513	0,03
	Doğu Anadolu	794 325	40,86	13,75	76,15	6,59	1,68	2,76	0,51	20,75	0,67	75,79	63,28	4,55	6	1,08	36 436	9 982	0,07
	Ege	84 286	21,53	-4,30	63,84	4,43	2,23	2,07	0,44	9,87	0,70	82,20	73,64	2,71		0,23	29 556	14 892	0,01
	Güneydoğu	587 608	54,04	32,66	86,33	7,42	2,28	3,79	0,56	20,47	0,82	70,40	57,21	3,92	2	1,63	22 706	9 636	0,05
	İç Anadolu	448 074	28,15	0,99	67,82	5,90	1,76	2,19	0,49	12,09	0,82	83,15	74,97	3,23		1,02	14 801	9 447	0,04
	Karadeniz	685 968	29,18	-4,49	70,97	5,79	2,16	2,20	0,50	12,41	0,57	79,98	71,31	2,97	4	1,17	21 266	12 206	0,08
	Marmara	63 558	17,41	-11,27	56,89	3,68	3,23	2,44	0,49	13,25	0,38	79,04	71,11	2,41	1	0,25	33 763	17 472	0,01
6. Grup	Akdeniz	143 515	22,02	-1,19	76,14	6,06	2,04	1,50	0,28	12,12	0,58	78,03	67,16	2,58		0,42	14 120	7 925	0,01
	Doğu Anadolu	1 815 017	30,16	6,29	96,56	7,83	0,79	1,54	0,30	15,00	0,56	67,94	52,64	3,34	1	0,98	10 116	5 033	0,08
	Ege	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Güneydoğu	1 831 182	38,10	11,79	96,54	7,86	1,35	1,86	0,33	18,65	0,64	63,57	47,57	3,42	5	4,95	11 613	7 473	0,12
	İç Anadolu	217 315	22,52	3,58	77,36	6,44	1,50	1,56	0,40	10,56	0,51	81,35	72,94	3,06	1	0,57	10 917	6 294	0,01
	Karadeniz	247 148	25,15	-11,04	80,06	6,00	1,69	1,76	0,30	9,99	0,55	74,68	64,93	2,56	3	0,44	16 515	10 016	0,02
	Marmara	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

2000 yılı idari bölünüşü esas alınarak ülke genelindeki 81 ilin 872 ilçesini kapsayan bu çalışmada, ilçelerin ekonomik ve sosyal yapılarını doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen 32 adet değişken kullanılmıştır. Çözümleme işlemlerinde ise çok değişkenli istatistik tekniklerinden temel bileşenler analizinden yararlanılmıştır. Böylece, her bir ilçe için sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi (SEGE) olarak tanımlanabilecek sayısal değerler elde edilmiş ve bu değerlere göre ilçelerin sıralaması yapılmıştır. Buna ek olarak, SEGE değerlerinde önemli oranlarda farklılık gösteren noktalar tespit edilerek, ilçeler farklı gelişmişlik düzeylerine göre altı homojen gruba ayrılmıştır. Bu gruplar, birinci kademedan altıncı kademeye, diğer bir deyişle en gelişmiş ilçe grubundan en geri kalmış ilçe grubuna doğru 6 kademeli bir yapı sergilemektedir. Bu kademeler genel olarak değerlendirildiğinde; birinci ve ikinci kademelerdeki ilçelerin ülke ortalamalarının üzerinde bulunduğu, diğer 4 grubun ise ülke ortalamaları altında kaldığı gözlenmektedir.

Birinci derecede gelişmiş ilçeler kademesindeki ilçeler, çoğunlukla ülkenin batı kesimlerinde yer almakla birlikte, ülke coğrafyasına benek benek dağılmış durumdadır. Bu ilçeler gelişme çizgilerine göre kendi içlerinde üç farklı gruba ayrılmaktadır. İlk grup, İstanbul, İzmir ve Adana gibi geleneksel bölge merkezlerinin (GBM) ardbölgelerinde yer alan ilçelerden oluşmaktadır. GBM'lerdeki iktisadi faaliyetlerin yayılma dinamiklerine dönüşmesi, zamanla çevrelerinde bulunan ilçeleri dinamik gelişme merkezleri durumuna getirmiştir. Turizm merkezi olarak ortaya çıkan Antalya-Merkez İlçe ise birinci kademede yer alan ilçeler içerisinde turizme dayalı olarak farklı bir gelişme çizgisi izlemektedir. Birinci kademede üçüncü ilçe grubu ise son dönemlerde Yeni Sanayi Odakları (YSO) olarak tanımlanan ilçelerden oluşmaktadır. Sanayi sektörü temelinde gelişmiş YSO'lar, GBM'lerdeki yayılma dinamiklerinden bağımsız olarak, kendi içsel potansiyelleri ekseninde bir gelişme çizgisi izlemişlerdir. Bu tür odaklar, birer çekim merkezi olmayı başararak, mekansal gelişmenin Anadolu'ya taşınmasında önemli bir işlev görmektedir. Zira, YSO'lar ulusal düzeyde GBM'ler ekseninde gerçekleşen mekansal gelişme eğilimlerini kırarak, birkaç büyüme merkezi etrafında gerçekleşmekte olan kutuplaşmış büyüme eğilimlerine karşı alternatif bir gelişme eğilimini ülke gündemine taşımaktadır.

İkinci derecede gelişmiş ilçeler kademesi ise ülkenin Batı ve Orta Anadolu kesimlerinde yoğunlaşmıştır. Ülkenin doğu kesimlerinde yer alan ikinci derecede gelişmiş ilçelerin ise, özellikle Merkez ilçelerden oluşmakla birlikte az gelişmiş doğu bölgelerinde gelişme adacıkları olarak ortaya çıktıkları gözlenmektedir.

Üçüncü kademedeki ilçeler ise; ülkenin Orta ve Kuzeydoğu Anadolu Bölgelerinde kümelenmiştir. Bu grupta yer alan ilçelerin genel karakteristiği özellikle endüstriyel bitkiler üretiminde uzmanlaşmalarıdır. Tarım ağırlıklı bir ekonomik yapı sergileyen bu ilçeler, ülke tarımsal üretim değerlerinin yüzde 40'ını gerçekleştirmektedir. Dördüncü kademede yer alan ilçeler ise Orta Anadolu'dan Kuzeydoğu Anadolu'ya doğru uzanan bir aksta yoğunlaşmıştır.

Beşinci kademedeki ilçeler çoğunluğu Orta ve İç Doğu Anadolu'da olmak üzere, ülke coğrafyasına benek benek dağılmıştır. Bu gruptaki ilçelerden bazıları, ülkenin nisbi olarak gelişmiş İç Batı bölgelerinde bulunmakta ve homojen olarak görece bir gelişmişlik düzeyi yakalamış bu bölgede geri kalmış ilçe adacıkları niteliği sergilemektedir.

En az gelişmiş ilçe grubu olan altıncı kademe ise, ağırlıklı olarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki ilçelerden oluşmaktadır. Bu grupta Marmara ve Ege Bölgelerinden ilçe bulunmazken, Orta Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinin bazı ilçeleri bu grupta yer almaktadır. Beşinci ve altıncı kademeleri oluşturan ilçelerin ortak özelliği, tarım ağırlıklı ekonomik yapıya sahip olmalarına rağmen tarımsal verimlilik oranlarının düşük olmasıdır. Diğer bir ifadeyle, tarımsal karakterin yaygınlığı tarımsal üretim göstergelerine yansımamaktadır. Bu iki kademe grubunun ülke tarımsal üretim değeri içindeki payları toplamı sadece yüzde 13,35 seviyesindedir.

Değişkenler bazında genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, geri kalmış ilçelerde okur-yazar oranı, genel bütçe gelirleri, imalat sanayii işyeri sayısı ve kişi başına imalat sanayii katma değeri gibi göstergeler Türkiye ortalamalarının altında kalmaktadır. Diğer yandan; nüfus bağımlılık oranı, ortalama hanehalkı büyüklüğü ve bebek ölüm oranı gibi göstergeler itibarıyla geri kalmış ilçelerin Türkiye ortalamalarının oldukça üzerinde yer aldıkları gözlenmektedir.

Alt kademelerde yer alan geri kalmış ilçelerimizin en temel ve ortak özelliği az gelişmiş yörelere özgü tarım sektörü ağırlıklı bir yapı sergilemeleridir. Bununla birlikte, bu bölgelerimizde tarımsal verimlilik düşük ve tarımda gizli işsizlik oranları yüksektir. Tüm bu nedenlerle bu tür yerleşim birimlerinden gelişmiş bölgelere doğru, sermaye ve genç işgücünü de içeren yoğun bir göç yaşanmakta ve göç olgusu adeta az gelişmişlik kısır döngüsünü beslemektedir. Etkin kamu politikaları ile dışsal müdahaleler olmadığı sürece, bu tür yörelerin kendi içsel dinamikleri ile mevcut kısır döngüyü kırmaları zor görünmektedir. Bu kapsamda, geri kalmış ilçelerimizin içsel potansiyellerini harekete geçirerek yerel rekabet güçlerini artırmak ve bu yolla gelişmişlik göstergelerini ülke ortalamalarına yaklaştırarak ülke genelinde dengeli bir bölgesel yapı oluşturmak gereği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmede ulusal kaynaklardan ve AB'den sağlanacak finansman desteği önemli bir işlev görecektir. Bununla birlikte, kaynakların yönlendirilmesinde temel amaç, bu bölgelerin içsel potansiyellerinin geliştirilmesi ve rekabet güçlerinin artırılması ile sürdürülebilir bir bölgesel gelişme yapısına kavuşturulmaları olmalıdır.

Sosyal ve ekonomik alanları yansıtan endeks sonuçlarına genel olarak baktığımızda az gelişmiş ilçelerimizin ortak nitelikleri ve giderilmesi ivedilik arzeden temel sorun alanları olarak aşağıdaki konuların öne çıktığı gözlenmektedir. AB'ye katılım öncesinde hazırlanan Ulusal Kalkınma Planında yer alan bölgesel öncelikler de gözönünde bulundurulduğunda sorun ve öneriler şu şekilde tanımlanabilir:

Alt kademelerde yer alan ilçelerimizde insan sermayesinin niteliğini artıracak altyapı donanımı sınırlı kalmaktadır. Kırsal karakterin ağır bastığı nüfusun ise, girişimcilik yönelimleri ve istihdam yaratma kapasitesi doğal olarak zayıf kalmaktadır. Bu nedenle insan kaynaklarının güçlendirilmesine yönelik politika araçları ivedilik arz etmektedir. Bu kapsamda, istihdam yapısının tarım dışı sektörler lehine değiştirilmesi, ekonominin ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirilmesi, işgücü niteliğinin bilgi çağının gerekleri doğrultusunda yükseltilmesi ve işgücü piyasasında etkinliğin ve işgücü verimliliğinin artırılması ihtiyacı, özellikle geri kalmış ilçelerimizde daha yoğun olarak hissedilmektedir.

İstihdamın artırılmasında ve işsizliğin azaltılmasında mevcut ve muhtemel KOBİ'ler önemli bir rol üstlenecektir. Bu çerçevede, KOBİ'lere ve bireysel girişimlere yönelik eğitim, proje, finansman, organizasyon, pazarlama ve teknoloji alanında sağlanacak destekler önem

taşımaktadır. Özellikle, yerel ölçekte insan gücü niteliğinin artırılması ve bölgelerde faaliyet gösteren KOBİ'lerde eğitim ve danışmanlık hizmetleri programlarının uygulanması önem arz etmektedir. Geri kalmış ilçelerde gelir getirici faaliyetleri desteklemek yoluyla yerel potansiyelleri harekete geçirecek ve böylece gelirin ve istihdamın artırılmasına katkı sağlayacak projeler geliştirilmelidir.

Alt kademelerde yer alan ilçelerimizde sanayi potansiyeli ülke ortalamalarının altında kalmaktadır. Mevcut sanayi işletmeleri ise çoğunlukla kamu öncülüğü veya iştirakiyle kurulan sanayi işletmeleri ile yöresel kaynaklara ve yerel pazarlara bağımlı düşük teknoloji içeren ve emek-yoğun sektörlerde faaliyet gösteren küçük ölçekli özel sektör işletmelerinden oluşmaktadır. Bu tür yörelerdeki sanayi potansiyelinin düşüklüğü ile, özellikle KOBİ'lerin istihdam ve rekabet kapasiteleri birlikte düşünüldüğünde, mevcut ve muhtemel KOBİ işletmelerinin geliştirilmesi başlıbaşına önem taşımaktadır. Özellikle bu bölgelerde KOBİ geliştirme stratejilerinden olan KSS ve OSB gibi sanayi altyapı uygulamaları, KOSGEB ile girişimci yönlendirme birimleri gibi sanayi destek birimleri ve uygun kredi politikalarının geliştirilmesi öncelik arz etmektedir. Ayrıca, KOBİ'ler arasında enformasyon akışını ve teknoloji transferini sağlayacak, KOBİ'lerin işbirliği ve ortaklık potansiyellerini yükseltecek ve böylece kolektif rekabet düzeylerini artıracak ağ-şebeke tarzı kurumsallaşmalara öncelik vermek gerekmektedir. Alt kademelerde yer alan ilçelerdeki KOBİ'lerin ihtiyaçları dikkate alınarak; Hazine Müsteşarlığı tarafından yatırım ve işletme desteği ve KOSGEB tarafından işletme ve teknoloji desteği sağlamak suretiyle KOBİ'lerin rekabet edebilirlikleri artırılmalıdır.

Geride kalmış ilçelerimizde düşük düzeydeki girişimciliğin geliştirilmesi ve üretim, yönetim ve pazarlama konularındaki teknik kapasitelerinin artırılmasıyla, buralardaki KOBİ'ler ile diğer mikro ölçekli işletmelerin, görece daha gelişmiş bölgelerimizdeki KOBİ'lerle rekabet edebilirliği artacaktır. Bu kapsamda, yerel oda, birlikler ve dernekler yanında, Hizmet Birlikleri ve kurulacak olan Bölgesel Kalkınma Ajansları'na da önemli görevler düşecektir. Ayrıca, bilgi ve iletişim teknolojileri alt yapısının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmalıdır. Bu çerçevede; telekomünikasyon alt yapısının geliştirilmesi ve internet gibi yeni haberleşme hizmetlerinin geri kalmış ilçelere götürülmesi, buralardaki KOBİ'lerin bölge içi, ulusal ve uluslararası boyutta e-ticarete başlamasını ve yeni ekonomik faaliyetlerin yaratılmasını sağlayacaktır.

Büyük çoğunluğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu ile Karadeniz Bölgesi gibi az gelişmiş yörelerimizde bulunan alt kademe ilçelerimizde, coğrafi koşulların ve yerleşme düzeninin de olumsuz etkileri ile tüm sektörlerde yatırımlardan yeterince getiri elde edilememektedir.

Bu durum ise, özellikle mevcut ve yapılacak yeni yatırımlar için önem taşıyan ve yerel ekonomilerin gelişmesinde önemli bir etken olan kentsel ekonomilere dönüşümün sağlanamamasına neden olmaktadır. Ayrıca, fiziki ve sosyal altyapı yatırımlarının düşük olması, kentsel ve kırsal yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemekte ve böylece girişimcilerin ve nitelikli işgücünün daha gelişmiş bölgeleri tercih etmelerine neden olmaktadır. Bu nedenlerle, kentsel ve kırsal altyapının geliştirilmesine yönelik fiziki ve sosyal altyapı projelerinin gerçekleştirilmesi ve ülke ortalamalarına yaklaştırılması ivedilik arz etmektedir. Bu kapsamda, alt kademe ilçelerimizdeki küçük ölçekli altyapıların desteklenmesi ile yaşam kalitesine katkı sağlayan veya işletmeleri geliştirmek için ihtiyaç duyulan kollektif tesislerin ve altyapının inşası ve kalitesinin artırılması önem taşımaktadır.

Küçük ölçekli altyapı alanındaki iyileşmeler ile KOBİ'lerin ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, kırsal kalkınma konularındaki girişimler ile birlikte geri kalmış ilçelerdeki sosyo-ekonomik koşulları geliştirme yönünde katkı sağlayacaktır. Bu alandaki başlıca faaliyet alanları; çevre düzenlemesi dahil, mevcut endüstriyel tesislerin iyileştirilmesi, mevcut binaların iç mimarisinin yenilenmesi, elektrik, su, doğalgaz ve kanalizasyon şebekelerine bağlanması, ticaret ve fuar alanlarının iyileştirilmesi, bu alanlara giriş yollarının iyileştirilmesi, atık su arıtma tesisleri ve kanalizasyon inşaatları yapımı veya mevcutlarının geliştirilmesi, üretim tesislerinin yoğunlaştığı alanları birbirine bağlayacak yeni yolların yapımı veya mevcut yolların iyileştirilmesi, turizm ile ilgili küçük ölçekli kamu altyapısı, müze ve kültür merkezleri gibi kamunun sahibi olduğu binaların turizm amaçlı olarak yenilenmesi, yeniden inşa edilmesi, tarihi ve kültürel anıtların restorasyonudur.

Alt kademelerde yer alan ilçelerimizin en önemli ortak özelliği tarım sektörü ağırlıklı bir yapı sergilemelerine rağmen, tarımsal verimliliğin düşüklüğü ve tarımda gizli işsizlik oranlarının yüksek oluşudur. Bu nedenle tarımsal yapıyı ve örgütlenmeyi modernize edecek ve kırsal kesimde alternatif istihdam olanaklarını sağlayacak tedbirler, önceliğini korumaktadır. Ayrıca kırsal ve kentsel yapılar arasındaki mevcut farklılıkların da kırsal kesimi göçe sevk edici boyutu dikkate alındığında, kırsal altyapıyı ve yaşam kalitesini zenginleştirecek politikaların önemi kendiliğinden öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, kırsal

alandaki yaşayan nüfus için istihdam alanlarının artırılması ve gelir yaratacak faaliyetlerin desteklenmesi, tarımsal arazilerin daha etkin kullanılması için kapasitenin geliştirilmesi, modern tarım tekniklerinin kullanılması yoluyla kırsal kesimdeki nüfusun yaşam kalitesinin artırılması, kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Bu alanlardaki iyileşmeler, kırdan kente göçün önlenmesi ile bölgeler arası ve bölge içi dengesizliklerin giderilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, tamamlayıcı ve alternatif tarımsal faaliyetler yoluyla çiftçilerin gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi; çayır ve meraların ıslahı, meralarda otlatmanın kontrol altına alınması; tarım sektöründeki KOBİ'lerin yeni iş kurma, mevcutlarını geliştirme, mikro kredi olanaklarından faydalanma ve pazar geliştirme konularında desteklenmesi; organik tarım, su ürünleri, seracılık ve orman ürünleri gibi gelir getirici alternatif tarımsal faaliyetlere yönelik olarak, tarımsal teknikleri iyileştirici ve içsel gelişme potansiyellerini harekete geçirici kırsal kalkınma projelerine öncelik verilmesi önem taşımaktadır.

Hayvancılık potansiyelinin yüksek olduğu bölgelerde ise, hayvancılık ve tarla balıkçılığı projeleri ile, mevcut işletmeler ve hayvansal ürün üretimine yönelik işletmeler desteklenmeli, kooperatif ve şirketleşme faaliyetleri özendirilmelidir. Bu amaçla, Hayvancılık İhtisas Bölgelerinden etkin bir biçimde yararlanılmalıdır. Düşük gelir grubunda bulunan vatandaşlarımıza kaynak transferi sağlamak ve erozyonla mücadele amacıyla Hazine arazilerinin üzerinde ağaçlandırma, derelerin tahkimi, alanların erozyon önleme amaçlı otlandırılması ve mera çalışmaları yapılmalıdır.

Çalışmada yer yer değinildiği gibi yeni bölgesel kalkınma anlayışı, önemli ölçüde işbirliği, güven ve dayanışma motifleriyle oluşturulan örgütlenme kapasitesine ve kurumsal kapasite zenginliğine dayanmaktadır. Ancak, ***özellikle alt kademelerde yer alan ilçelerimizde insan gücü kaynaklarının niteliğinin düşük olması yanında, örgütlenme ve kurumsallaşma kapasitesi de düşüktür.*** Bu nedenle, sözkonusu bölgelerde yerel katılımı artıracak, ortak girişim alanlarını genişletecek ve yerel ekonomik gelişme sürecine ilgili tüm aktörlerin kolektif müdahalesini düzenleyecek ortaklıklara dayalı yönetim ve yeni toplum kalkınması modelleri yoluyla yerel kurumsal yapıların güçlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu kapsamda, bölgesel düzeyde etkin bir kurumsal yapılanma sağlanmalı ve kapasite geliştirme girişimleri desteklenmelidir. İl ve ilçelerde gerekli eğitim sağlanarak programlama, proje hazırlama,

uygulama izleme ve değerlendirme konularında etkili idari kapasite oluşturulması önem arz etmektedir.

AB fonlarının en etkin şekilde kullanılmasına yönelik olarak, il ve ilçelerin gelişmesine katkıda bulunabilecek aktörlerin eğitime ve kapasitelerinin geliştirilmesine önem verilmelidir. Özellikle genç nüfusun ve kadın işgücünün desteklenmesi, bilgi ve becerilerinin artırılması sağlanmalıdır. Üniversiteler ve eğitim-araştırma kurumları ile sanayi arasındaki işbirliği desteklenmelidir. Pilot uygulamalar yoluyla bu gibi yöntemlerin etkinliği uygulamalı olarak gösterilmelidir.

Yukarıda sıralanan sorunların çoğunluğu yerel nitelik taşımaktadır. Günümüzde bölgesel gelişme yaklaşımı dışsal müdahalelerin önemini yadsımasa da, gelişmenin sürdürülebilirliği açısından içsel potansiyellerin geliştirilmesine özel bir önem vermektedir. Bu kapsamda, sorunlara yönelik çözümlerin de yerel olması önem taşımaktadır. Bu da il ve ilçe ölçeklerinden başlayan alttan-yukarı bir kalkınma yaklaşımını ve buna uygun bir planlama sistemini gerekli kılmaktadır. Bununla birlikte il ve ilçe ölçeklerinde planlama çalışmalarının başarısı, bu planlama hiyerarşisine ilişkin temel yasal düzenlemelerin yapılmasına bağlıdır. Özellikle uygulamanın başarısı açısından planlar arası ilişki ve bağlayıcılık konuları bu yönde düzenlemeler ile belirlenmeyi gerektirmektedir.

Bir diğer konu il ve ilçe ölçeklerinde planlama çalışmalarının süreklilik gerektiren bir yaklaşım içermesidir. Bu nedenle sürekli bir örgütsel sahibinin bulunması gerekmektedir. Özellikle Valiliklerdeki İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlükleri birimlerinin sürekli olarak plan hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında etkin olabilmesi, metodoloji konusunda eğitilmelerini zorunlu kılmaktadır. Ayrıca yaşadıkları statü, ücret ve personel takviyesi sorunları VIII'nci BYKP'da öngörüldüğü gibi ivedilikle çözümlenmelidir.

Üçüncü önemli konu; il ve ilçe planlama çalışmalarının illerde yeni bir kurumsallaşmaya gidilmesini zorunlu kılmasıdır. Bu konunun da ülke çapında birliktelik sağlayacak şekilde geliştirilecek bir modelle oluşturulması önem taşımaktadır.

İl ve ilçe gelişme planlarına ilişkin olarak bir diğer konu, nitelikli bilgi edinilmesine yönelik güçlüklerdir. Söz konusu güçlükler; tam ve uzun dönemli verilerin derlenmemiş

ve/veya eksik derlenmiş olması, verilere ulaşılamaması ve aynı konuya ilişkin farklı kurumlardan elde edilen verilerin birbirleri ile çelişmesi olarak sıralanabilir. Bu tür eksiklikler ise daha ayrıntılı değerlendirmelerin ve projeksiyonların yapılmasını engellemektedir. Bu nedenle ülkemizdeki bilgi derleme ve değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. SEGE çalışmaları ise iller ve ilçeler bazında yapılacak kalkınma ve planlama çalışmalarına önemli bir veri girdisi sağlayarak, bu alandaki boşluğun doldurulmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

KAYNAKÇA

Aydemir, Ş. ve Aydemir, S., (1990) Planlamaya Katılabilirlik ve Yeni Bir Örgütsel Düzen Gereği, **Türkiye’de 14. Dünya Şehircilik Günü**, 6-8 Kasım 1999, İstanbul

Aydemir, Ş. ve Aydemir, E., S., (1998) Bölge ve Bölge Planlamada Örgütlenmenin Yeniden Yapılanması, **8. Ulusal Bölge Bilimi/ Bölge Planlama Kongresi**, 24-25 Eylül 1998, Taşkışla, İstanbul

Avrupa Birliği (2003) **AB 2003 İlerleme Raporu**. DPT-ABİGM: Ankara

DİE (1990) **Genel Nüfus Sayımı, Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri**. DİE: Ankara.

DİE (2000) **Genel Nüfus Sayımı. Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri**. DİE: Ankara.

Dincer B., Özasan M., Kvasoğlu, T. (2003) **İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması**. DPT-BGYUGM: Ankara.

Dincer B., Özasan M., Satılmış E. (1996) **İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması**. DPT-BGYUGM: Ankara.

Dincer, Bülent, (1996) **İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması**, DPT-BGYUGM: Ankara.

Dincer, Bülent (1993) **İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Seviyelerinin Belirlenmesinde Kullanılan Yöntemler ve Karşılaştırılmaları**. DPT Uzmanlık Tezi. (Çoğaltılmamış)

DPT (2003) **Ulusal Kalkınma Planı**. DPT: Ankara

DPT (2000) **Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005)**, DPT: Ankara.

DPT (2000) **Bölgesel Gelişme Özel İhtisas Komisyonu Raporu**. DPT: Ankara.

DPT (1985) **İl ve İlçelerin Ekonomik ve Sosyal Gelişmişlik Seviyelerinin Tesbiti Araştırması**. DPT-KÖYB Ankara.

DPT (1981) **İlçeler İtibariyle İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması**. DPT-KÖYD Ankara.

Foskett, D. J. (1963) **Classification and Indexing in The Social Sciences**, London.

Granadesikan, R. (1977) **Methods for Statistical Data Analysis of Multivariate Observations**, New Jersey.

Harbison, F. (1970) **Quantitative Analysis of Modernization and Development**, New Jersey.

- Harman, H. (1967) **Modern Factor Analysis**, Chicago.
- Johnson, R. A. ve Wichern D. (1982) **Applied Multivariate Statistical Analysis**, New Jersey.
- Keleş, Ruşen (1994) **Yerinden Yönetim ve Siyaset**. Cem/ Kültür Yayınları: Ankara
- McGranahan, D. (1985) **Measurement and Analysis of Socio-Economic Development**, Geneva.
- Özaslan, Metin (2004) “Küresel-Yerel Etkileşiminin Yeni Örgütlenme Biçimleri: Ağ-Şebeke (Network) Tarzı Firma ve İdari-Kurumsal Örgütlenmeler”. **Kentsel Ekonomik Araştırmalar Sempozyumu I**. DPT: Ankara.
- Özaslan, Metin (2003) “Küreselleşme Sürecinde Kentsel Ekonomiler ve Yerel Sanayi Odağı Olarak Kayseri”. **Kayseri Ekonomisi Sempozyumu I**. Erciyes Üniversitesi İİBF. KTO Yayınları 51: Kayseri.
- Özaslan M. ve Şeftalici H. (2003) **Kayseri İl Gelişme Raporu**. DPT-BGYUGM: Ankara.
- Özaslan M., Erşahin G., Akkahve D. ve Sabuncu A. (2001) **Düzce İli Raporu**, DPT-BGYUGM: Ankara.
- Özaslan M. ve Sabuncu A. (Koordinatörler) (2000) **Yeni Sanayi Odakları ve Girişimcilik-Ortaklıklar Alt Komisyonu Raporu**, VIII’nci BYKP Bölgesel Gelişme Ö.İ.K. Raporu içinde, DPT: Ankara.
- Özaslan Metin (1999) **Yerel Gelişmede Kamu ve Kurumsal Yapı**. DPT Uzmanlık Tezi. (Çoğaltılmamış)
- Özaslan Metin (1996) **Afyon İli Raporu**, DPT-BGYUGM: Ankara.
- Özşen, Tayfur (1987) **Planlama Yönetimi (Türkiye’de APK Birimleri Uygulaması)**. İçişleri Bakanlığı Yayını: Ankara
- Özşen, Tayfur ve diğ. (2004) İl Gelişme Planlaması ve Mersin, Batman, Çankırı Uygulamaları. **Kentsel Ekonomik Araştırmalar Sempozyumu I**. DPT: Ankara.
- Parlak, Bekir (1998) **Türkiye’de İl Genel Yönetimi: Sorunlar, Yaklaşımlar ve Öneriler**. Basılmamış Doktora Tezi, Sivas.
- Sanalan T. ve diğ. (1973), **Kalkınmada Öncelikli Yörelere Tespiti ve Bu Yörelere Teşvik Tedbirleri**. DPT-KÖYD: Ankara.
- Sarıca, İsmail (1991) **Kalkınmada Öncelikli Yörelere İlgili Temel Konular**, DPT-KÖYB: Ankara
- Schilderink, J. H. F. (1969) **Factor Analysis Applied to Developed and Developing Countries**, Netherlands.
- Tatlıdil, H. (1992) **Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz**, Ankara.

Tokcan, Ç. (1965) **İlçelere Göre Sosyo-Ekonomik Yönden Gelişmişlik Endeksi Ön Çalışması**, DPT-SPD: Ankara.

UNDP (2001) **İnsani Gelişme Endeksi (İGE)**. UNDP: Ankara

EK-1

İLÇELERİN

SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK

SIRALAMASI

872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi	Gelişmişlik Grubu
	İSTANBUL	Büyükşehir	Bu kapsamdaki ilçeler, gelişmiş merkezler olarak kabul edilip, araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.	
	ANKARA	Büyükşehir		
	İZMİR	Büyükşehir		
1	BURSA	Büyükşehir	7,95333	1
2	ADANA	Büyükşehir	5,71564	1
3	KOCAELİ	Körfez	5,07532	1
4	KOCAELİ	Gebze	4,56749	1
5	İZMİR	Aliağa	4,49592	1
6	ANTALYA	Merkez	3,99069	1
7	ESKİŞEHİR	Merkez	3,89817	1
8	GAZİANTEP	Büyükşehir	3,70467	1
9	DENİZLİ	Merkez	3,69197	1
10	KONYA	Büyükşehir	3,54941	1
11	KOCAELİ	Merkez	3,52581	1
12	İSTANBUL	Büyükçekmece	3,45162	1
13	MERSİN	Merkez	3,35555	1
14	KAYSERİ	Büyükşehir	3,32022	1
15	TEKİRDAĞ	Çorlu	3,08189	1
16	ANTALYA	Kemer	2,79398	2
17	AYDIN	Kuşadası	2,75635	2
18	TEKİRDAĞ	Marmaraereğlisi	2,74491	2
19	İZMİR	Çeşme	2,69252	2
20	SAKARYA	Merkez	2,60751	2
21	HATAY	İskenderun	2,56211	2
22	MUĞLA	Marmaris	2,51737	2
23	BALIKESİR	Bandırma	2,51255	2
24	MANİSA	Merkez	2,46533	2
25	SAMSUN	Merkez	2,46298	2
26	YALOVA	Merkez	2,42273	2
27	MUĞLA	Bodrum	2,42137	2
28	TRABZON	Merkez	2,39588	2
29	TEKİRDAĞ	Çerkezköy	2,23899	2
30	EDİRNE	Merkez	2,14004	2
31	KARABÜK	Merkez	2,10701	2
32	ZONGULDAK	Ereğli	2,10159	2
33	BALIKESİR	Merkez	2,09334	2
34	ISPARTA	Merkez	2,09238	2
35	KIRKLARELİ	Lüleburgaz	2,08161	2
36	ÇANAKKALE	Bozcaada	2,05888	2
37	MALATYA	Merkez	2,01459	2
38	KOCAELİ	Derince	1,97738	2
39	ÇANAKKALE	Merkez	1,95451	2
40	ANTALYA	Alanya	1,93190	2
41	ERZURUM	Merkez	1,92489	2
42	KIRIKKALE	Merkez	1,92203	2
43	İZMİR	Urla	1,89214	2

<i>872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası</i>	<i>İl</i>	<i>İlçe</i>	<i>Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi</i>	<i>Gelişmişlik Grubu</i>
44	TEKİRDAĞ	Merkez	1,86420	2
45	KAYSERİ	Hacılar	1,80856	2
46	BURSA	Gemlik	1,79897	2
47	BOLU	Merkez	1,79561	2
48	ANKARA	Kazan	1,78712	2
49	AYDIN	Didim	1,75196	2
50	İSTANBUL	Sultanbeyli	1,74182	2
51	BİLECİK	Bozüyük	1,71347	2
52	UŞAK	Merkez	1,70571	2
53	AYDIN	Merkez	1,69830	2
54	İZMİR	Torbalı	1,68983	2
55	ORDU	Merkez	1,68126	2
56	SIVAS	Merkez	1,66151	2
57	SAKARYA	Sapanca	1,66147	2
58	KÜTAHYA	Merkez	1,64375	2
59	AFYON	Merkez	1,53160	2
60	İSTANBUL	Silivri	1,51671	2
61	İZMİR	Seferihisar	1,50888	2
62	İZMİR	Kemalpaşa	1,49886	2
63	ÇORUM	Merkez	1,47724	2
64	BALIKESİR	Ayvalık	1,45980	2
65	ANTALYA	Manavgat	1,45821	2
66	GİRESUN	Merkez	1,45632	2
67	KOCAELİ	Gölcük	1,44418	2
68	MUĞLA	Merkez	1,41047	2
69	ISPARTA	Uluborlu	1,40411	2
70	DIYARBAKIR	Merkez	1,39749	2
71	ELAZIĞ	Merkez	1,38624	2
72	K.MARAŞ	Merkez	1,37067	2
73	BURSA	İnegöl	1,36120	2
74	BURSA	Mudanya	1,35475	2
75	İZMİR	Selçuk	1,33781	2
76	BALIKESİR	Edremit	1,33150	2
77	MERSİN	Tarsus	1,29431	2
78	BURDUR	Merkez	1,28548	2
79	İZMİR	Foça	1,27305	2
80	MUĞLA	Datça	1,26732	2
81	RİZE	Merkez	1,26549	2
82	MANİSA	Turgutlu	1,23913	2
83	AYDIN	Nazilli	1,22549	2
84	İZMİR	Karaburun	1,22390	2
85	BİLECİK	Merkez	1,21727	2
86	ZONGULDAK	Merkez	1,21346	2
87	KASTAMONU	Abana	1,20486	2
88	YALOVA	Çınarcık	1,17381	2
89	NEVŞEHİR	Merkez	1,16603	2
90	ARTVİN	Merkez	1,16436	2

872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi	Gelişmişlik Grubu
91	BURSA	Kestel	1,15507	2
92	ANKARA	Elmadağ	1,15308	2
93	KARAMAN	Merkez	1,13624	2
94	ANKARA	Akyurt	1,13339	2
95	BURSA	Orhangazi	1,13050	2
96	BALIKESİR	Burhaniye	1,12760	2
97	TUNCELİ	Merkez	1,12096	2
98	DÜZCE	Merkez	1,11568	2
99	BURSA	Gürsu	1,11499	2
100	KOCAELİ	Karamürsel	1,11054	2
101	YALOVA	Çiftlikköy	1,10206	2
102	YALOVA	Altınova	1,09948	2
103	KIRŞEHİR	Merkez	1,09067	2
104	MUĞLA	Ortaca	1,07099	2
105	ANKARA	Polatlı	1,06823	2
106	KIRKLARELİ	Merkez	1,06821	2
107	İSTANBUL	Çatalca	1,05129	2
108	ÇANKIRI	Merkez	1,04942	2
109	KARABÜK	Safranbolu	1,04657	2
110	İSTANBUL	Şile	1,04394	2
111	TEKİRDAĞ	Muratlı	1,04158	2
112	AYDIN	Söke	1,04132	2
113	MUĞLA	Dalaman	1,03833	2
114	ARTVİN	Arhavi	1,03525	2
115	YALOVA	Armutlu	1,02851	2
116	SİNOP	Merkez	1,02409	2
117	MANİSA	Soma	1,01445	2
118	ÇANAĞKALE	Gökçeada	0,99118	2
119	KASTAMONU	Merkez	0,99032	2
120	HATAY	Merkez	0,98304	2
121	ÇANAĞKALE	Çan	0,97671	2
122	OSMANİYE	Merkez	0,97609	2
123	BALIKESİR	Erdek	0,96294	2
124	İZMİR	Menderes	0,95987	2
125	BALIKESİR	Marmara	0,94883	2
126	DENİZLİ	Honaz	0,93721	2
127	ISPARTA	Atabey	0,93583	2
128	MUĞLA	Fethiye	0,91185	2
129	ANKARA	Çubuk	0,88645	2
130	İZMİR	Dikili	0,87898	2
131	DÜZCE	Gümüşova	0,87346	2
132	KONYA	Yalıhüyük	0,86014	2
133	KONYA	Seydişehir	0,85217	2
134	RİZE	Ardeşen	0,84893	2
135	EDİRNE	Keşan	0,84485	2
136	MANİSA	Salihli	0,82197	2
137	TOKAT	Merkez	0,81785	2

872 İlçe İçinde				Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe		Gelişmişlik Endeksi	Grubu
138	HATAY	Belen		0,80827	2
139	ERZİNCAN	Merkez		0,78524	2
140	YALOVA	Termal		0,78017	2
141	ÇANAKKALE	Gelibolu		0,77882	2
142	İZMİR	Menemen		0,76476	2
143	BURSA	Karacabey		0,76269	2
144	YOZGAT	Merkez		0,75984	2
145	BATMAN	Merkez		0,75922	2
146	ŞANLIURFA	Merkez		0,75601	2
147	KIRKLARELİ	Babaeski		0,74868	2
148	BOLU	Yeniçağa		0,72530	2
149	VAN	Merkez		0,71686	2
150	DENİZLİ	Sarayköy		0,71456	2
151	AMASYA	Merzifon		0,71109	2
152	ISPARTA	Gönen		0,69437	2
153	DÜZCE	Akçakoca		0,69084	2
154	TEKİRDAĞ	Saray		0,69015	2
155	NİĞDE	Merkez		0,68957	2
156	ANTALYA	Serik		0,68450	2
157	AMASYA	Merkez		0,68128	2
158	ANKARA	Beypazarı		0,67674	2
159	BALIKESİR	Gönen		0,67568	2
160	KONYA	Ereğli		0,67151	2
161	DENİZLİ	Babadağ		0,66462	2
162	ARTVİN	Hopa		0,65695	2
163	TRABZON	Beşikdüzü		0,65167	2
164	ARTVİN	Murgul		0,64686	2
165	MUĞLA	Milas		0,63003	2
166	TEKİRDAĞ	Şarköy		0,62666	2
167	AKSARAY	Merkez		0,62392	2
168	SAMSUN	Ondokuzmayıs		0,60049	3
169	BALIKESİR	Susurluk		0,59933	3
170	KAYSERİ	Talas		0,59817	3
171	GÜMÜŞHANE	Merkez		0,59389	3
172	ÇANAKKALE	Eceabat		0,58507	3
173	AMASYA	Suluova		0,58123	3
174	İZMİR	Tire		0,58065	3
175	ADIYAMAN	Merkez		0,57604	3
176	BİLECİK	Söğüt		0,56238	3
177	KİLİS	Merkez		0,54860	3
178	MANİSA	Akhisar		0,54044	3
179	MERSİN	Silifke		0,52395	3
180	İZMİR	Bergama		0,52172	3
181	ISPARTA	Yenişarbademli		0,51742	3
182	HATAY	Dört Yol		0,51668	3
183	SİİRT	Merkez		0,50841	3
184	BURDUR	Bucak		0,50648	3

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
185	ANKARA	Şkoçhisar	0,50530	3
186	ADANA	Ceyhan	0,50077	3
187	ÇANAKKALE	Ezine	0,49619	3
188	BİLECİK	Osmaneli	0,49485	3
189	KARS	Merkez	0,48958	3
190	TOKAT	Turhal	0,47802	3
191	ADANA	Pozantı	0,46680	3
192	NEVŞEHİR	Ürgüp	0,46644	3
193	SAKARYA	Pamukova	0,46365	3
194	DÜZCE	Kaynaşlı	0,46294	3
195	HATAY	Erzin	0,45779	3
196	ESKİŞEHİR	İnönü	0,45294	3
197	BURSA	Mustafakemalpaşa	0,45191	3
198	MERSİN	Anamur	0,44577	3
199	İZMİR	Ödemiş	0,44508	3
200	DENİZLİ	Çardak	0,43032	3
201	ÇANAKKALE	Biga	0,42349	3
202	ANKARA	Nallıhan	0,41900	3
203	EDİRNE	Uzunköprü	0,41792	3
204	SAMSUN	Bafra	0,40944	3
205	MARDİN	Merkez	0,40114	3
206	KONYA	Akşehir	0,39866	3
207	DENİZLİ	Serinhisar	0,39827	3
208	RİZE	Fındıklı	0,39417	3
209	DÜZCE	Cumayeri	0,37792	3
210	NİĞDE	Bor	0,37449	3
211	BOLU	Gerede	0,37367	3
212	MUĞLA	Ula	0,37142	3
213	ÇANKIRI	Çerkeş	0,37131	3
214	KIRKLARELİ	Pınarhisar	0,37047	3
215	KÜTAHYA	Tavşanlı	0,36059	3
216	ORDU	Fatsa	0,35842	3
217	TRABZON	Vakfıkebir	0,34044	3
218	ANTALYA	Finike	0,34021	3
219	KIRKLARELİ	Vize	0,33640	3
220	ISPARTA	Senirkent	0,33158	3
221	KIRIKKALE	Yahşihan	0,32637	3
222	OSMANİYE	Bahçe	0,31628	3
223	AYDIN	Buharkent	0,31566	3
224	ISPARTA	Eğirdir	0,31113	3
225	SAKARYA	Ferizli	0,31085	3
226	SAMSUN	Tekkeköy	0,30310	3
227	NEVŞEHİR	Avanos	0,30077	3
228	ISPARTA	Keçiözümlü	0,29912	3
229	MUĞLA	Yatağan	0,29571	3
230	MERSİN	Erdemli	0,29564	3
231	ESKİŞEHİR	Çifteler	0,29217	3

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
232	BURSA	Yenişehir	0,28969	3
233	ELAZIĞ	Ağın	0,28672	3
234	SAKARYA	Akyazı	0,26360	3
235	DENİZLİ	Bozkurt	0,26045	3
236	K.MARAŞ	Elbistan	0,26005	3
237	KIRIKKALE	Karakeçili	0,25899	3
238	TRABZON	Akçaabat	0,25860	3
239	BARTIN	Merkez	0,25663	3
240	BALIKESİR	Gömeç	0,25481	3
241	GİRESUN	Bulancak	0,25027	3
242	AFYON	Bolvadin	0,25014	3
243	SAKARYA	Hendek	0,24465	3
244	ORDU	Ünye	0,23888	3
245	YOZGAT	Yerköy	0,23511	3
246	SİVAS	Divriği	0,22603	3
247	ÇANKIRI	Atkaracalar	0,21143	3
248	RİZE	İyidere	0,20975	3
249	ANKARA	Kızılcahamam	0,20565	3
250	ANTALYA	Kumluca	0,20565	3
251	BİLECİK	Pazaryeri	0,20538	3
252	TEKİRDAĞ	Malkara	0,20256	3
253	ANKARA	Ayaş	0,20084	3
254	BOLU	Mengen	0,20002	3
255	OSMANIYE	Kadirli	0,19675	3
256	DENİZLİ	Buldan	0,19298	3
257	ZONGULDAK	Alaplı	0,19278	3
258	EDİRNE	Havsa	0,19245	3
259	KIRKLARELİ	Demirköy	0,19085	3
260	BURDUR	Göhlisar	0,19023	3
261	AFYON	Dazkırı	0,18716	3
262	KIRKLARELİ	Pehlivan köyü	0,17995	3
263	SAKARYA	Karasu	0,17887	3
264	MUĞLA	Köyceğiz	0,17722	3
265	ESKİŞEHİR	Mihalgazi	0,16385	3
266	AYDIN	İncirliova	0,16257	3
267	TEKİRDAĞ	Hayrabolu	0,15280	3
268	BURDUR	Altınyayla	0,15277	3
269	BİTLİS	Tatvan	0,14517	3
270	KIRŞEHİR	Mucur	0,14507	3
271	SAKARYA	Geyve	0,14350	3
272	MERSİN	Bozyazı	0,14344	3
273	ADANA	Kozan	0,14144	3
274	KASTAMONU	Tosya	0,13718	3
275	ANTALYA	İbradi	0,13099	3
276	BİNGÖL	Kığı	0,12384	3
277	KARAMAN	Kazımkarabekir	0,12351	3
278	ANTALYA	Kale	0,12003	3

872 İlçe İçinde		Sosyo-Ekonomik		Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
279	DÜZCE	Çilimli	0,11615	3
280	ESKİŞEHİR	Mahmudiye	0,11574	3
281	MARDİN	Yeşilli	0,11503	3
282	SAMSUN	Çarşamba	0,11346	3
283	ÇANAKKALE	Lapseki	0,11279	3
284	MANİSA	Alaşehir	0,11107	3
285	ÇANKIRI	Şabanözü	0,11004	3
286	ÇANKIRI	Korgun	0,10665	3
287	RİZE	Çayeli	0,10428	3
288	TRABZON	Sürmene	0,09897	3
289	GAZİANTEP	Nizip	0,09655	3
290	RİZE	Derepazarı	0,09119	3
291	BURSA	İznik	0,09069	3
292	ÇANAKKALE	Ayvacık	0,08642	3
293	KIRIKKALE	Bahşılı	0,08557	3
294	RİZE	Pazar	0,07905	3
295	ARTVİN	Borçka	0,07600	3
296	SİNOP	Boyabat	0,07266	3
297	EDİRNE	Enez	0,06856	3
298	AYDIN	Yenipazar	0,06672	3
299	SAKARYA	Söğütü	0,06635	3
300	MANİSA	Ahmetli	0,06626	3
301	BURDUR	Karamanlı	0,06611	3
302	EDİRNE	Süleoğlu	0,06363	3
303	ANTALYA	Elmalı	0,06088	3
304	AFYON	Sandıklı	0,06042	3
305	DÜZCE	Gölyaka	0,05986	3
306	TRABZON	Yomra	0,05905	3
307	ANKARA	Çamlıdere	0,05674	3
308	HAKKARİ	Merkez	0,05534	3
309	HATAY	Reyhanlı	0,05528	3
310	TRABZON	Çarşıbaşı	0,05528	3
311	ZONGULDAK	Çaycuma	0,05414	3
312	KONYA	Beyşehir	0,05353	3
313	GİRESUN	Ş.Karahisar	0,05037	3
314	ŞIRNAK	Merkez	0,04898	3
315	DENİZLİ	Akköy	0,04098	3
316	ORDU	Gülyalı	0,04020	3
317	HATAY	Kırıkhan	0,03957	3
318	GİRESUN	Görele	0,03924	3
319	GİRESUN	Eynesil	0,03525	3
320	AYDIN	Germencik	0,03258	3
321	ANTALYA	Kaş	0,03027	3
322	ANTALYA	Korkuteli	0,01904	3
323	ELAZIĞ	Keban	0,01661	3
324	ADANA	Karataş	0,01236	3
325	BARTIN	Amasra	0,01079	3

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
326	SAKARYA	Karapürçek	0,00414	3
327	MERSİN	Çamlıyayla	0,00132	3
328	KASTAMONU	Bozkurt	-0,00144	3
329	AYDIN	Çine	-0,00190	3
330	AYDIN	Sultanhisar	-0,00602	3
331	KAYSERİ	Develi	-0,00604	3
332	GİRESUN	Piraziz	-0,00676	3
333	KAYSERİ	Özvatan	-0,01249	3
334	IĞDIR	Merkez	-0,01516	3
335	ZONGULDAK	Devrek	-0,01585	3
336	BAYBURT	Merkez	-0,02293	3
337	ANTALYA	Gazipaşa	-0,02410	3
338	BİTLİS	Merkez	-0,02550	3
339	TRABZON	Of	-0,02640	3
340	TUNCELİ	Hozat	-0,02648	3
341	YOZGAT	Çandır	-0,03049	3
342	MERSİN	Mut	-0,03611	3
343	ÇORUM	Osmancık	-0,03846	3
344	BİNGÖL	Merkez	-0,04734	3
345	SAKARYA	Kocaali	-0,05069	3
346	KAYSERİ	Yeşilhisar	-0,05354	3
347	İSPARTA	Şarkikaraağaç	-0,05641	3
348	ÇANKIRI	Ilgaz	-0,06033	3
349	HATAY	Samandağ	-0,06135	3
350	ANKARA	Güdül	-0,06416	3
351	ADANA	İmamoğlu	-0,06441	3
352	AĞRI	Merkez	-0,06557	3
353	MALATYA	Yeşilyurt	-0,06595	3
354	MANİSA	Gölmarmara	-0,06818	3
355	ANKARA	Evren	-0,07434	3
356	OSMANİYE	Hasanbeyli	-0,07696	3
357	ESKİŞEHİR	Sarıcakaya	-0,07744	3
358	TOKAT	Niksar	-0,07744	3
359	KÜTAHYA	Gediz	-0,07805	3
360	ŞIRNAK	Cizre	-0,07908	3
361	AFYON	Başmakçı	-0,08177	3
362	KONYA	Sarayönü	-0,08617	3
363	MANİSA	Saruhanlı	-0,08950	3
364	ERZURUM	Aşkale	-0,08951	3
365	RİZE	Hemşin	-0,08967	3
366	MANİSA	Kula	-0,09144	3
367	ÇANAKKALE	Bayramiç	-0,09300	3
368	DENİZLİ	Çivril	-0,09519	3
369	AFYON	Dinar	-0,09649	3
370	KIRŞEHİR	Kaman	-0,09761	3
371	KARABÜK	Eskipazar	-0,09796	3
372	OSMANİYE	Toprakkale	-0,09807	3

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
373	AFYON	Çay	-0,10024	3
374	MUĞLA	Kavaklıdere	-0,10034	3
375	ESKİŞEHİR	Beylikova	-0,10039	3
376	AYDIN	Kuyucak	-0,10149	3
377	TUNCELİ	Ovacık	-0,10444	3
378	ERZİNCAN	Kemaliye	-0,10750	3
379	TRABZON	Dernekpazarı	-0,10877	3
380	KAYSERİ	İncesu	-0,11151	3
381	AFYON	İscehisar	-0,11249	3
382	UŞAK	Banaz	-0,11276	3
383	BALIKESİR	Havran	-0,11492	3
384	KASTAMONU	Seydiler	-0,11507	3
385	DENİZLİ	Çal	-0,11527	3
386	KONYA	Karapınar	-0,11619	3
387	KÜTAHYA	Simav	-0,12338	3
388	MERSİN	Aydıncık	-0,12373	3
389	NEVŞEHİR	Hacıbektaş	-0,12403	3
390	AFYON	Emirdağ	-0,12461	3
391	ISPARTA	Yalvaç	-0,12494	3
392	İZMİR	Bayındır	-0,12842	3
393	GİRESUN	Tirebolu	-0,13053	3
394	KONYA	Kulu	-0,13075	3
395	TRABZON	Arsin	-0,13216	3
396	BURDUR	Tefenni	-0,13255	3
397	KONYA	Çumra	-0,13787	3
398	MANİSA	Kırkağaç	-0,14244	3
399	ŞIRNAK	Silopi	-0,14259	3
400	ÇANKIRI	Kurşunlu	-0,14303	3
401	AYDIN	Köşk	-0,14465	3
402	ESKİŞEHİR	Seyitgazi	-0,14938	3
403	DENİZLİ	Tavas	-0,14984	3
404	KONYA	İlgın	-0,15085	3
405	SİVAS	Gürün	-0,15674	3
406	BURDUR	Çeltikçi	-0,16090	3
407	ŞANLIURFA	Birecik	-0,16133	3
408	ADİYAMAN	Gölbasi	-0,16573	3
409	BOLU	Seben	-0,16630	3
410	NEVŞEHİR	Derinkuyu	-0,16774	3
411	ESKİŞEHİR	Sivrihisar	-0,16841	3
412	BURDUR	Ağlasun	-0,16927	3
413	BİLECİK	Gölpazarı	-0,16945	3
414	BİNGÖL	Yayladere	-0,17023	3
415	EDİRNE	İpsala	-0,17208	3
416	BOLU	Mudurnu	-0,17344	3
417	KARAMAN	Ermenek	-0,17404	3
418	İZMİR	Kınık	-0,17482	3
419	YOZGAT	Sorgun	-0,17494	3

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
420	KARABÜK	Yenice	-0,17532	3
421	NİĞDE	Ulukışla	-0,17591	3
422	AMASYA	Gümüşhacıköy	-0,18357	3
423	SİNOP	Gerze	-0,18990	3
424	ERZURUM	Oltu	-0,19252	3
425	AFYON	Evciler	-0,19677	3
426	BALIKESİR	Bigadiç	-0,19705	3
427	ORDU	Perşembe	-0,19881	3
428	ÇANKIRI	Eldivan	-0,19899	3
429	ELAZIĞ	Kovancılar	-0,20055	3
430	TRABZON	Maçka	-0,20179	3
431	KAYSERİ	Yahyalı	-0,20205	3
432	TUNCELİ	Pülümür	-0,20297	3
433	KOCAELİ	Kandıra	-0,20419	3
434	SİNOP	Türkeli	-0,20448	3
435	ANKARA	Kalecik	-0,20465	3
436	SAMSUN	Terme	-0,20528	3
437	MALATYA	Arapkir	-0,20747	3
438	AKSARAY	Ortaköy	-0,20794	3
439	MANİSA	Demirci	-0,20870	3
440	SİVAS	Suşehri	-0,21177	3
441	KÜTAHYA	Emet	-0,21206	3
442	BİTLİS	Ahlat	-0,21237	3
443	DENİZLİ	Acıpayam	-0,21246	3
444	BURDUR	Kemer	-0,21369	3
445	YOZGAT	Boğazlıyan	-0,21522	3
446	MANİSA	Sarıgöl	-0,21863	3
447	OSMANİYE	Düziçi	-0,21929	3
448	ADANA	Yumurtalık	-0,22099	3
449	SAKARYA	Kaynarca	-0,22225	3
450	İZMİR	Beydağ	-0,22276	3
451	BURSA	Orhaneli	-0,22601	3
452	KÜTAHYA	Dumlupınar	-0,23004	3
453	SİNOP	Ayancık	-0,23062	3
454	AKSARAY	Sarıyahşi	-0,23095	3
455	DENİZLİ	Bekilli	-0,23477	3
456	BURDUR	Yeşilova	-0,23627	3
457	ANTALYA	Akseki	-0,23745	3
458	ERZİNCAN	Üzümlü	-0,23858	3
459	SAMSUN	Ladik	-0,24068	3
460	KIRKLARELİ	Kofçaz	-0,24096	3
461	AFYON	Sultandağı	-0,24347	3
462	KASTAMONU	İnebolu	-0,24444	3
463	KASTAMONU	Taşköprü	-0,24479	3
464	TOKAT	Zile	-0,24669	3
465	BALIKESİR	Manyas	-0,24757	3
466	BALIKESİR	Savaştepe	-0,24773	3

872 İlçe İçinde		Sosyo-Ekonomik		Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
467	AYDIN	Karacasu	-0,24860	3
468	YOZGAT	Yenifakılı	-0,25045	3
469	SİVAS	Akıncılar	-0,25162	3
470	TOKAT	Erbaa	-0,25251	3
471	BURDUR	Çavdır	-0,25648	3
472	EDİRNE	Lalapaşa	-0,26206	3
473	KÜTAHYA	Şaphane	-0,26337	3
474	BOLU	Kıbrısık	-0,26884	3
475	TRABZON	Araklı	-0,26951	3
476	K.MARAŞ	Afşin	-0,26973	3
477	KONYA	Akören	-0,28035	4
478	ISPARTA	Gelendost	-0,28054	4
479	KAYSERİ	Bünyan	-0,28162	4
480	RİZE	Güneysu	-0,28164	4
481	ERZURUM	Ilıca	-0,28178	4
482	GİRESUN	Keşap	-0,28355	4
483	ZONGULDAK	Gökçebey	-0,28682	4
484	SİVAS	Gemerek	-0,28763	4
485	ÇORUM	Alaca	-0,29134	4
486	ARDAHAN	Merkez	-0,29251	4
487	AFYON	Kızılören	-0,29447	4
488	SİVAS	Şarkışla	-0,29641	4
489	ÇORUM	Dodurga	-0,29713	4
490	DENİZLİ	Baklan	-0,30078	4
491	TRABZON	Çaykara	-0,30095	4
492	YOZGAT	Çayıralan	-0,30647	4
493	MALATYA	Battalgazi	-0,30686	4
494	ERZİNCAN	Refahiye	-0,30873	4
495	RİZE	Kalkandere	-0,31047	4
496	DENİZLİ	Güney	-0,31210	4
497	AYDIN	Koçarlı	-0,31431	4
498	KASTAMONU	Ağlı	-0,31583	4
499	ISPARTA	Aksu	-0,31707	4
500	ÇANKIRI	Bayramören	-0,31727	4
501	BİTLİS	Adilcevaz	-0,32168	4
502	SİVAS	Gölova	-0,32642	4
503	ESKİŞEHİR	Alpu	-0,32666	4
504	GAZİANTEP	İslahiye	-0,33183	4
505	SAKARYA	Taraklı	-0,33647	4
506	UŞAK	Eşme	-0,34158	4
507	KASTAMONU	Devrekani	-0,34187	4
508	GÜMÜŞHANE	Torul	-0,34294	4
509	HAKKARİ	Çukurca	-0,34776	4
510	TUNCELİ	Nazımiye	-0,34895	4
511	TRABZON	Hayrat	-0,35413	4
512	GİRESUN	Doğankent	-0,35421	4
513	KONYA	Hüyük	-0,35658	4

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
514	TRABZON	Düzköy	-0,35686	4
515	UŞAK	Ulubey	-0,35792	4
516	DENİZLİ	Beyağaç	-0,36165	4
517	UŞAK	Sivaslı	-0,36194	4
518	TUNCELİ	Çemişgezek	-0,36460	4
519	YOZGAT	Şefaattli	-0,36524	4
520	NEVŞEHİR	Gülşehir	-0,36556	4
521	AMASYA	Taşova	-0,36901	4
522	DENİZLİ	Kale	-0,37328	4
523	SAMSUN	Havza	-0,37355	4
524	ARTVİN	Ardanuç	-0,37503	4
525	ÇORUM	Sungurlu	-0,37605	4
526	ERZİNCAN	Tercan	-0,37623	4
527	UŞAK	Karahallı	-0,37632	4
528	KÜTAHYA	Hisarcık	-0,37653	4
529	MARDİN	Nusaybin	-0,37735	4
530	ÇANAKKALE	Yenice	-0,37841	4
531	KASTAMONU	Çatalzeytin	-0,38169	4
532	BOLU	Göynük	-0,38182	4
533	RİZE	Çamlıhemşin	-0,38202	4
534	ESKİŞEHİR	Mihalıççık	-0,38461	4
535	KONYA	Cihanbeyli	-0,38724	4
536	KÜTAHYA	Pazarlar	-0,38982	4
537	ÇANKIRI	Orta	-0,39171	4
538	KIRŞEHİR	Boztepe	-0,39212	4
539	MANİSA	Köprübaşı	-0,39239	4
540	KONYA	Derebucak	-0,39324	4
541	GİRESUN	Espiye	-0,39516	4
542	KIRIKKALE	Keskin	-0,39775	4
543	TRABZON	Tonya	-0,39861	4
544	KASTAMONU	Küre	-0,40147	4
545	AYDIN	Bozdoğan	-0,40162	4
546	ORDU	Çamaş	-0,40189	4
547	BARTIN	Kurucaşile	-0,40311	4
548	NEVŞEHİR	Kozaklı	-0,40742	4
549	ADİYAMAN	Besni	-0,40959	4
550	GİRESUN	Alucra	-0,41270	4
551	BURSA	Harmancık	-0,41614	4
552	KARAMAN	Başyayla	-0,41912	4
553	GÜMÜŞHANE	Köse	-0,42013	4
554	SİVAS	Kangal	-0,42254	4
555	ARTVİN	Şavşat	-0,42303	4
556	KÜTAHYA	Domaniç	-0,42539	4
557	SİVAS	İmranlı	-0,42572	4
558	TRABZON	Köprübaşı	-0,42616	4
559	KONYA	Doğanhisar	-0,43335	4
560	GÜMÜŞHANE	Şiran	-0,43399	4

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
561	SİVAS	Zara	-0,44251	4
562	KASTAMONU	Daday	-0,44347	4
563	TRABZON	Şalpazarı	-0,44437	4
564	KAYSERİ	Pınarbaşı	-0,44455	4
565	BİLECİK	İnhisar	-0,44544	4
566	BOLU	Dörtdivan	-0,44608	4
567	ERZİNCAN	Otlukbeli	-0,45080	4
568	AFYON	Bayat	-0,45446	4
569	KONYA	Güneysinır	-0,45554	4
570	KIRIKKALE	Delice	-0,45577	4
571	AKSARAY	Güzelyurt	-0,45812	4
572	K.MARAŞ	Göksun	-0,45892	4
573	ORDU	Aybastı	-0,45952	4
574	AFYON	Şuhut	-0,46041	4
575	SAMSUN	Kavak	-0,46485	4
576	GÜMÜŞHANE	Kelkit	-0,46566	4
577	KONYA	Tuzlukçu	-0,46594	4
578	KONYA	Kadınhanı	-0,46701	4
579	KAYSERİ	Sarıoğlan	-0,46791	4
580	MARDİN	Kızıltepe	-0,46970	4
581	SAMSUN	Yakakent	-0,47014	4
582	KASTAMONU	Araç	-0,47076	4
583	YOZGAT	Sarıkaya	-0,47417	4
584	TOKAT	Başçiftlik	-0,47428	4
585	ANKARA	Haymana	-0,47536	4
586	TUNCELİ	Pertek	-0,47705	4
587	KÜTAHYA	Altıntaş	-0,47960	4
588	ERZURUM	Pasinler	-0,48145	4
589	ORDU	Kumru	-0,48426	4
590	GAZİANTEP	Nurdağı	-0,48473	4
591	ESKİŞEHİR	Günyüzü	-0,48869	4
592	KAYSERİ	Felahiye	-0,49003	4
593	K.MARAŞ	Pazarcık	-0,49233	4
594	MANİSA	Gördes	-0,49382	4
595	KARS	Sarıkamyş	-0,49395	4
596	BAYBURT	Aydıntepe	-0,49462	4
597	GAZİANTEP	Oğuzeli	-0,50073	4
598	MALATYA	Hekimhan	-0,50327	4
599	ELAZIĞ	Karakoçan	-0,50382	4
600	ÇORUM	İskilip	-0,50544	4
601	ANKARA	Bala	-0,50651	4
602	AFYON	Çobanlar	-0,50727	4
603	KÜTAHYA	Çavdarhisar	-0,50739	4
604	BALIKESİR	Dursunbey	-0,50857	4
605	KAYSERİ	Tomarza	-0,51146	4
606	KARAMAN	Ayrancı	-0,51339	4
607	BURSA	Keles	-0,51616	4

872 İlçe İçinde		Sosyo-Ekonomik		Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
608	ERZURUM	Pazaryolu	-0,51634	4
609	ÇORUM	Kargı	-0,52154	4
610	DİYARBAKIR	Ergani	-0,52199	4
611	ORDU	Mesudiye	-0,52609	4
612	AFYON	Sincanlı	-0,52711	4
613	K.MARAŞ	Türkoğlu	-0,52882	4
614	YOZGAT	Akdağmadeni	-0,53296	4
615	ELAZIĞ	Maden	-0,53517	4
616	KAYSERİ	Akkışla	-0,53527	4
617	ADİYAMAN	Çelikhan	-0,54032	4
618	BALIKESİR	İvrindi	-0,54161	4
619	ESKİŞEHİR	Han	-0,54218	4
620	AFYON	İhsaniye	-0,54316	4
621	MERSİN	Gülnar	-0,54569	4
622	TOKAT	Reşadiye	-0,55114	4
623	BİLECİK	Yenipazar	-0,55126	4
624	AKSARAY	Eskil	-0,55340	4
625	HATAY	Yayladağı	-0,55389	4
626	ELAZIĞ	Alacakaya	-0,55474	4
627	MALATYA	Darende	-0,55572	4
628	TOKAT	Pazar	-0,55623	4
629	ERZURUM	İspir	-0,55648	4
630	HATAY	Kumlu	-0,55694	4
631	RİZE	İkizdere	-0,55848	4
632	ORDU	Ulubey	-0,56155	4
633	KONYA	Bozkır	-0,56363	4
634	ANTALYA	Gündoğmuş	-0,56617	4
635	ERZİNCAN	İliç	-0,56722	4
636	ORDU	Çatalpınar	-0,56750	4
637	ERZURUM	Uzundere	-0,56759	4
638	KONYA	Derbent	-0,57624	4
639	KONYA	Emirgazi	-0,57790	4
640	BALIKESİR	Sındırgı	-0,57904	4
641	ÇORUM	Oğuzlar	-0,58102	4
642	KONYA	Altınekin	-0,58286	4
643	EDİRNE	Meriç	-0,58358	4
644	İZMİR	Kiraz	-0,58546	4
645	SAMSUN	Alaçam	-0,58680	4
646	KASTAMONU	Cide	-0,58706	4
647	ARTVİN	Yusufeli	-0,58818	4
648	KONYA	Hadım	-0,59179	4
649	MUŞ	Merkez	-0,59441	4
650	ORDU	Kabadüz	-0,59607	4
651	KIRIKKALE	Çelebi	-0,59905	4
652	ADİYAMAN	Samsat	-0,59949	4
653	KIRIKKALE	Balışeyh	-0,59957	4
654	MALATYA	Doğanşehir	-0,61192	5

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
655	ADANA	Karaisali	-0,61422	5
656	ADIYAMAN	Kahta	-0,61547	5
657	BARTIN	Ulus	-0,61946	5
658	KONYA	Yunak	-0,61962	5
659	TOKAT	Yeşilyurt	-0,62058	5
660	KASTAMONU	İhsangazi	-0,62152	5
661	KONYA	Ahırlı	-0,62161	5
662	ORDU	Gölköy	-0,62230	5
663	ADANA	Tufanbeyli	-0,62767	5
664	AYDIN	Karpuzlu	-0,62809	5
665	MARDİN	Midyat	-0,62817	5
666	SİNOP	Erfelek	-0,62970	5
667	KASTAMONU	Hanönü	-0,63220	5
668	KONYA	Çeltik	-0,63234	5
669	ERZİNCAN	Kemah	-0,63593	5
670	KASTAMONU	Şenpazar	-0,63636	5
671	K.MARAŞ	Nurhak	-0,63777	5
672	ISPARTA	Sütçüler	-0,63815	5
673	VAN	Erciş	-0,63825	5
674	BALIKESİR	Kepsut	-0,63967	5
675	MALATYA	Akçadağ	-0,64078	5
676	NİĞDE	Çamardı	-0,64168	5
677	İĞDIR	Aralık	-0,64174	5
678	KAYSERİ	Sarız	-0,64389	5
679	SİVAS	Ulaş	-0,64741	5
680	HATAY	Hassa	-0,64875	5
681	SİİRT	Aydınlar	-0,64883	5
682	ÇANKIRI	Yapraklı	-0,65187	5
683	ORDU	Kabataş	-0,65221	5
684	ORDU	Gürgentepe	-0,65266	5
685	ADIYAMAN	Tut	-0,65274	5
686	ÇORUM	Ortaköy	-0,65301	5
687	ELAZIĞ	Sivrice	-0,65316	5
688	KASTAMONU	Azdavay	-0,65541	5
689	MANİSA	Selendi	-0,65702	5
690	KONYA	Halkapınar	-0,65752	5
691	ELAZIĞ	Baskil	-0,66115	5
692	SİVAS	Koyulhisar	-0,66182	5
693	ERZİNCAN	Çayırli	-0,66601	5
694	ŞANLIURFA	Viranşehir	-0,67109	5
695	SİNOP	Saraydüzü	-0,67727	5
696	KIRŞEHİR	Çiçekdağı	-0,67811	5
697	ARDAHAN	Posof	-0,67821	5
698	KIRŞEHİR	Akpınar	-0,67922	5
699	ÇORUM	Mecitözü	-0,68249	5
700	KARAMAN	Sarıveliler	-0,68293	5
701	BALIKESİR	Balya	-0,68318	5

872 İlçe İçinde		Sosyo-Ekonomik		Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
702	KONYA	Taşkent	-0,68341	5
703	HAKKARİ	Yüksekova	-0,68513	5
704	KİLİS	Elbeyli	-0,68676	5
705	SİVAS	Doğanşar	-0,68753	5
706	ERZURUM	Tortum	-0,68811	5
707	K.MARAŞ	Andırın	-0,69125	5
708	MALATYA	Kuluncak	-0,70015	5
709	DENİZLİ	Çameli	-0,70180	5
710	SAMSUN	Vezirköprü	-0,70191	5
711	TUNCELİ	Mazgirt	-0,70316	5
712	BAYBURT	Demirözü	-0,70332	5
713	ADANA	Aladağ	-0,70529	5
714	VAN	Edremit	-0,70601	5
715	GİRESUN	Çanakçı	-0,71412	5
716	KARS	Kağızman	-0,71810	5
717	BURSA	Büyükorhan	-0,72366	5
718	ŞANLIURFA	Ceylanpınar	-0,72387	5
719	KIRIKKALE	Sulakyurt	-0,72719	5
720	ERZURUM	Olur	-0,72850	5
721	KÜTAHYA	Aslanapa	-0,72882	5
722	ERZURUM	Narman	-0,72898	5
723	GÜMÜŞHANE	Kürtün	-0,73022	5
724	GİRESUN	Dereli	-0,73417	5
725	YOZGAT	Saraykent	-0,73445	5
726	TOKAT	Almus	-0,73644	5
727	GİRESUN	Çamoluk	-0,73863	5
728	ADANA	Saimbeyli	-0,74160	5
729	AKSARAY	Gülağaç	-0,74535	5
730	ÇORUM	Laçın	-0,74580	5
731	MALATYA	Yazıhan	-0,74587	5
732	GAZİANTEP	Araban	-0,74659	5
733	TOKAT	Artova	-0,74848	5
734	AMASYA	Hamamözü	-0,75302	5
735	ÇORUM	Bayat	-0,76073	5
736	AFYON	Hocalar	-0,76229	5
737	AKSARAY	Ağaçören	-0,76340	5
738	MARDİN	Ömerli	-0,76498	5
739	ORDU	İkizce	-0,76891	5
740	SİVAS	Hafik	-0,76926	5
741	GİRESUN	Güce	-0,77294	5
742	AMASYA	Göynücek	-0,77616	5
743	AĞRI	Doğubeyazıt	-0,77728	5
744	MALATYA	Kale	-0,77807	5
745	KARABÜK	Eflani	-0,77933	5
746	GAZİANTEP	Karkamış	-0,78244	5
747	NİĞDE	Altunhisar	-0,78774	5
748	MALATYA	Arguvan	-0,78794	5

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
749	DÜZCE	Yığılca	-0,78858	5
750	MALATYA	Doğanyol	-0,78937	5
751	NEVŞEHİR	Acıgöl	-0,79235	5
752	ORDU	Korgan	-0,79407	5
753	SİVAS	Altınyayla	-0,79505	5
754	SİVAS	Yıldızeli	-0,80550	6
755	ŞANLIURFA	Siverek	-0,80710	6
756	ŞANLIURFA	Suruç	-0,81196	6
757	ELAZIĞ	Palu	-0,81209	6
758	YOZGAT	Çekerek	-0,81328	6
759	ARDAHAN	Göle	-0,81782	6
760	YOZGAT	Aydıncık	-0,81903	6
761	SAMSUN	Salıpazarı	-0,82056	6
762	İĞDIR	Karakoyunlu	-0,82770	6
763	ŞIRNAK	Uludere	-0,83619	6
764	KASTAMONU	Pınarbaşı	-0,83882	6
765	BATMAN	Hasankeyf	-0,84534	6
766	KARS	Akyaka	-0,84890	6
767	KARABÜK	Ovacık	-0,85157	6
768	K.MARAŞ	Çağlayancerit	-0,85395	6
769	ARDAHAN	Çıldır	-0,85812	6
770	OSMANİYE	Sumbas	-0,86007	6
771	DİYARBAKIR	Bismil	-0,86110	6
772	KIRŞEHİR	Akçakent	-0,87653	6
773	ERZURUM	Hinis	-0,87891	6
774	ÇANKIRI	Kızılırmak	-0,88222	6
775	TOKAT	Sulusaray	-0,88329	6
776	SİİRT	Kurtalan	-0,88550	6
777	ÇORUM	Boğazkale	-0,88858	6
778	ERZURUM	Horasan	-0,89632	6
779	BİNGÖL	Yedisu	-0,89771	6
780	GAZİANTEP	Yavuzeli	-0,90075	6
781	ORDU	Çaybaşı	-0,90097	6
782	ÇORUM	Uğurludağ	-0,90369	6
783	GİRESUN	Yağlıdere	-0,90514	6
784	ARDAHAN	Hanak	-0,90769	6
785	VAN	Gevaş	-0,91217	6
786	DİYARBAKIR	Çüngüş	-0,91268	6
787	HATAY	Altınözü	-0,91636	6
788	K.MARAŞ	Ekinözü	-0,91649	6
789	SAMSUN	Ayvacık	-0,93524	6
790	NİĞDE	Çiftlik	-0,93813	6
791	KARS	Selim	-0,95361	6
792	ŞANLIURFA	Bozova	-0,95412	6
793	SİİRT	Eruh	-0,95500	6
794	ŞANLIURFA	Hilvan	-0,97015	6
795	ARDAHAN	Damal	-0,97922	6

872 İlçe İçinde			Sosyo-Ekonomik	Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
796	SAMSUN	Asarcık	-0,99161	6
797	ADANA	Feke	-0,99248	6
798	İĞDIR	Tuzluca	-0,99375	6
799	KARS	Susuz	-1,00333	6
800	BİNGÖL	Genç	-1,02405	6
801	SİNOP	Durağan	-1,02911	6
802	MUŞ	Varto	-1,03815	6
803	ERZURUM	Şenkaya	-1,03849	6
804	DİYARBAKIR	Lice	-1,04093	6
805	AĞRI	Patnos	-1,06560	6
806	ORDU	Akkuş	-1,07261	6
807	KARS	Arpaçay	-1,07705	6
808	DİYARBAKIR	Çermik	-1,07902	6
809	ŞANLIURFA	Halfeti	-1,07927	6
810	DİYARBAKIR	Silvan	-1,08285	6
811	ŞIRNAK	Beytüşşebap	-1,08409	6
812	ERZURUM	Çat	-1,09209	6
813	AĞRI	Eleşkirt	-1,09474	6
814	ŞANLIURFA	Akçakale	-1,09973	6
815	YOZGAT	Kadıışehri	-1,10911	6
816	MARDİN	Dargeçit	-1,11614	6
817	BATMAN	Gercüş	-1,12703	6
818	SİİRT	Baykan	-1,13147	6
819	BİNGÖL	Solhan	-1,14030	6
820	BİNGÖL	Karlıova	-1,15444	6
821	ŞIRNAK	Güçlükonak	-1,15538	6
822	KİLİS	Polateli	-1,16049	6
823	MALATYA	Pötürge	-1,16639	6
824	MARDİN	Mazıdağı	-1,16851	6
825	MUŞ	Hasköy	-1,17070	6
826	BATMAN	Beşiri	-1,17557	6
827	BATMAN	Kozluk	-1,17754	6
828	BİTLİS	Güroymak	-1,19314	6
829	KASTAMONU	Doğanyurt	-1,20091	6
830	MARDİN	Savur	-1,20311	6
831	ELAZIĞ	Arıcak	-1,21134	6
832	HAKKARİ	Şemdinli	-1,23625	6
833	MUŞ	Malazgirt	-1,24760	6
834	MARDİN	Derik	-1,25966	6
835	DİYARBAKIR	Kocaköy	-1,26800	6
836	VAN	Muradiye	-1,27463	6
837	ERZURUM	Köprüköy	-1,28047	6
838	SİNOP	Dikmen	-1,30184	6
839	KARS	Digor	-1,30191	6
840	DİYARBAKIR	Kulp	-1,30528	6
841	BİNGÖL	Adaklı	-1,31228	6
842	AĞRI	Tutak	-1,32542	6

872 İlçe İçinde		Sosyo-Ekonomik		Gelişmişlik
Gelişmişlik Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Grubu
843	AĞRI	Taşlıçay	-1,32921	6
844	KİLİS	Musabeyli	-1,34019	6
845	ADİYAMAN	Sincik	-1,38337	6
846	DIYARBAKIR	Hani	-1,38357	6
847	ŞIRNAK	İdil	-1,39014	6
848	DIYARBAKIR	Çınar	-1,39761	6
849	BATMAN	Sason	-1,41551	6
850	VAN	Saray	-1,41712	6
851	MUŞ	Bulanık	-1,42226	6
852	DIYARBAKIR	Dicle	-1,42443	6
853	DIYARBAKIR	Hazro	-1,43118	6
854	DIYARBAKIR	Eğil	-1,44322	6
855	MUŞ	Korkut	-1,45230	6
856	ERZURUM	Karaçoban	-1,46360	6
857	ŞANLIURFA	Harran	-1,46614	6
858	ADİYAMAN	Gerger	-1,46753	6
859	SİİRT	Pervari	-1,51090	6
860	ERZURUM	Karayazı	-1,51114	6
861	VAN	Gürpınar	-1,51778	6
862	VAN	Çatak	-1,52253	6
863	AĞRI	Hamur	-1,54084	6
864	VAN	Özalp	-1,54656	6
865	VAN	Başkale	-1,55537	6
866	SİİRT	Şirvan	-1,57002	6
867	AĞRI	Diyadin	-1,57880	6
868	BİTLİS	Hizan	-1,59390	6
869	ERZURUM	Tekman	-1,62149	6
870	VAN	Çaldıran	-1,62954	6
871	BİTLİS	Mutki	-1,63985	6
872	VAN	Bahçesaray	-2,01076	6

EK-2

İLÇELERİN BAĞLI OLDUKLARI

İL İÇİNDE GELİŞMİŞLİK

SIRALAMASI

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ADANA	Büyükşehir	2	1	5,71564
ADANA	Ceyhan	186	3	0,50077
ADANA	Pozantı	191	3	0,46680
ADANA	Kozan	273	3	0,14144
ADANA	Karataş	324	3	0,01236
ADANA	İmamoğlu	351	3	-0,06441
ADANA	Yumurtalık	448	3	-0,22099
ADANA	Karaisali	655	5	-0,61422
ADANA	Tufanbeyli	663	5	-0,62767
ADANA	Aladağ	713	5	-0,70529
ADANA	Saimbeyli	728	5	-0,74160
ADANA	Feke	797	6	-0,99248
ADİYAMAN	Merkez	175	3	0,57604
ADİYAMAN	Gölbası	408	3	-0,16573
ADİYAMAN	Besni	549	4	-0,40959
ADİYAMAN	Çelikhan	617	4	-0,54032
ADİYAMAN	Samsat	652	4	-0,59949
ADİYAMAN	Kahta	656	5	-0,61547
ADİYAMAN	Tut	685	5	-0,65274
ADİYAMAN	Sincik	845	6	-1,38337
ADİYAMAN	Gerger	858	6	-1,46753
AFYON	Merkez	59	2	1,53160
AFYON	Bolvadin	242	3	0,25014
AFYON	Dazkırı	261	3	0,18716
AFYON	Sandıklı	304	3	0,06042
AFYON	Başmakçı	361	3	-0,08177
AFYON	Dinar	369	3	-0,09649
AFYON	Çay	373	3	-0,10024
AFYON	İscehisar	381	3	-0,11249
AFYON	Emirdağ	390	3	-0,12461
AFYON	Evciler	425	3	-0,19677
AFYON	Sultandağı	461	3	-0,24347
AFYON	Kızılören	487	4	-0,29447
AFYON	Bayat	568	4	-0,45446
AFYON	Şuhut	574	4	-0,46041
AFYON	Çobanlar	602	4	-0,50727
AFYON	Sincanlı	612	4	-0,52711
AFYON	İhsaniye	620	4	-0,54316
AFYON	Hocalar	736	5	-0,76229

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
AĞRI	Merkez	352	3	-0,06557
AĞRI	Doğubeyazıt	743	5	-0,77728
AĞRI	Patnos	805	6	-1,06560
AĞRI	Eleşkirt	813	6	-1,09474
AĞRI	Tutak	842	6	-1,32542
AĞRI	Taşlıçay	843	6	-1,32921
AĞRI	Hamur	863	6	-1,54084
AĞRI	Diyadin	867	6	-1,57880
AMASYA	Merzifon	151	2	0,71109
AMASYA	Merkez	157	2	0,68128
AMASYA	Suluova	173	3	0,58123
AMASYA	Gümüşhacıköy	422	3	-0,18357
AMASYA	Taşova	521	4	-0,36901
AMASYA	Hamamözü	734	5	-0,75302
AMASYA	Göynücek	742	5	-0,77616
ANKARA	Kazan	48	2	1,78712
ANKARA	Elmadağ	92	2	1,15308
ANKARA	Akyurt	94	2	1,13339
ANKARA	Polatlı	105	2	1,06823
ANKARA	Çubuk	129	2	0,88645
ANKARA	Beypazarı	158	2	0,67674
ANKARA	Şereflikoçhisar	185	3	0,50530
ANKARA	Nallıhan	202	3	0,41900
ANKARA	Kızılcahamam	249	3	0,20565
ANKARA	Ayaş	253	3	0,20084
ANKARA	Çamlıdere	307	3	0,05674
ANKARA	Güdül	350	3	-0,06416
ANKARA	Evren	355	3	-0,07434
ANKARA	Kalecik	435	3	-0,20465
ANKARA	Haymana	585	4	-0,47536
ANKARA	Bala	601	4	-0,50651
ANTALYA	Merkez	6	1	3,99069
ANTALYA	Kemer	16	2	2,79398
ANTALYA	Alanya	40	2	1,93190
ANTALYA	Manavgat	65	2	1,45821
ANTALYA	Serik	156	2	0,68450
ANTALYA	Finike	218	3	0,34021
ANTALYA	Kumluca	250	3	0,20565
ANTALYA	İbradı	275	3	0,13099
ANTALYA	Kale	278	3	0,12003
ANTALYA	Elmalı	303	3	0,06088
ANTALYA	Kaş	321	3	0,03027
ANTALYA	Korkuteli	322	3	0,01904
ANTALYA	Gazipaşa	337	3	-0,02410
ANTALYA	Akseki	457	3	-0,23745
ANTALYA	Gündoğmuş	634	4	-0,56617

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ARTVİN	Merkez	90	2	1,16436
ARTVİN	Arhavi	114	2	1,03525
ARTVİN	Hopa	162	2	0,65695
ARTVİN	Murgul	164	2	0,64686
ARTVİN	Borçka	295	3	0,07600
ARTVİN	Ardanuç	524	4	-0,37503
ARTVİN	Şavşat	555	4	-0,42303
ARTVİN	Yusufeli	647	4	-0,58818
AYDIN	Kuşadası	17	2	2,75635
AYDIN	Didim	49	2	1,75196
AYDIN	Merkez	53	2	1,69830
AYDIN	Nazilli	83	2	1,22549
AYDIN	Söke	112	2	1,04132
AYDIN	Buharkent	223	3	0,31566
AYDIN	İncirliova	266	3	0,16257
AYDIN	Yenipazar	298	3	0,06672
AYDIN	Germencik	320	3	0,03258
AYDIN	Çine	329	3	-0,00190
AYDIN	Sultanhisar	330	3	-0,00602
AYDIN	Kuyucak	376	3	-0,10149
AYDIN	Köşk	401	3	-0,14465
AYDIN	Karacasu	467	3	-0,24860
AYDIN	Koçarlı	497	4	-0,31431
AYDIN	Bozdoğan	545	4	-0,40162
AYDIN	Karpuzlu	664	5	-0,62809
BALIKESİR	Bandırma	23	2	2,51255
BALIKESİR	Merkez	33	2	2,09334
BALIKESİR	Ayvalık	64	2	1,45980
BALIKESİR	Edremit	76	2	1,33150
BALIKESİR	Burhaniye	96	2	1,12760
BALIKESİR	Erdek	123	2	0,96294
BALIKESİR	Marmara	125	2	0,94883
BALIKESİR	Gönen	159	2	0,67568
BALIKESİR	Susurluk	169	3	0,59933
BALIKESİR	Gömeç	240	3	0,25481
BALIKESİR	Havran	383	3	-0,11492
BALIKESİR	Bigadiç	426	3	-0,19705
BALIKESİR	Manyas	465	3	-0,24757
BALIKESİR	Savaştepe	466	3	-0,24773
BALIKESİR	Dursunbey	604	4	-0,50857
BALIKESİR	İvrindi	618	4	-0,54161
BALIKESİR	Sındırgı	640	4	-0,57904
BALIKESİR	Kepsut	674	5	-0,63967
BALIKESİR	Balya	701	5	-0,68318

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
BİLECİK	Bozüyük	51	2	1,71347
BİLECİK	Merkez	85	2	1,21727
BİLECİK	Söğüt	176	3	0,56238
BİLECİK	Osmaneli	188	3	0,49485
BİLECİK	Pazaryeri	251	3	0,20538
BİLECİK	Gölpazarı	413	3	-0,16945
BİLECİK	İnhisar	565	4	-0,44544
BİLECİK	Yenipazar	623	4	-0,55126
BİNGÖL	Kığı	276	3	0,12384
BİNGÖL	Merkez	344	3	-0,04734
BİNGÖL	Yayladere	414	3	-0,17023
BİNGÖL	Yedisu	779	6	-0,89771
BİNGÖL	Genç	800	6	-1,02405
BİNGÖL	Solhan	819	6	-1,14030
BİNGÖL	Karlıova	820	6	-1,15444
BİNGÖL	Adaklı	841	6	-1,31228
BİTLİS	Tatvan	269	3	0,14517
BİTLİS	Merkez	338	3	-0,02550
BİTLİS	Ahlat	442	3	-0,21237
BİTLİS	Adilcevaz	501	4	-0,32168
BİTLİS	Güroymak	828	6	-1,19314
BİTLİS	Hizan	868	6	-1,59390
BİTLİS	Mutki	871	6	-1,63985
BOLU	Merkez	47	2	1,79561
BOLU	Yeniçağa	148	2	0,72530
BOLU	Gerede	211	3	0,37367
BOLU	Mengen	254	3	0,20002
BOLU	Seben	409	3	-0,16630
BOLU	Mudurnu	416	3	-0,17344
BOLU	Kırıscık	474	3	-0,26884
BOLU	Göynük	532	4	-0,38182
BOLU	Dörtdivan	566	4	-0,44608

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
BURDUR	Merkez	78	2	1,28548
BURDUR	Bucak	184	3	0,50648
BURDUR	Göhlisar	260	3	0,19023
BURDUR	Altınyayla	268	3	0,15277
BURDUR	Karamanlı	301	3	0,06611
BURDUR	Tefenni	396	3	-0,13255
BURDUR	Çeltikçi	406	3	-0,16090
BURDUR	Ağlasun	412	3	-0,16927
BURDUR	Kemer	444	3	-0,21369
BURDUR	Yeşilova	456	3	-0,23627
BURDUR	Çavdır	471	3	-0,25648
BURSA	Büyükşehir	1	1	7,95333
BURSA	Gemlik	46	2	1,79897
BURSA	İnegöl	73	2	1,36120
BURSA	Mudanya	74	2	1,35475
BURSA	Kestel	91	2	1,15507
BURSA	Orhangazi	95	2	1,13050
BURSA	Gürsu	99	2	1,11499
BURSA	Karacabey	143	2	0,76269
BURSA	Mustafakemalpaşa	197	3	0,45191
BURSA	Yenişehir	232	3	0,28969
BURSA	İznik	291	3	0,09069
BURSA	Orhaneli	451	3	-0,22601
BURSA	Harmancık	551	4	-0,41614
BURSA	Keles	607	4	-0,51616
BURSA	Büyükorhan	717	5	-0,72366
ÇANAKKALE	Bozcaada	36	2	2,05888
ÇANAKKALE	Merkez	39	2	1,95451
ÇANAKKALE	Gökçeada	118	2	0,99118
ÇANAKKALE	Çan	121	2	0,97671
ÇANAKKALE	Gelibolu	141	2	0,77882
ÇANAKKALE	Eceabat	172	3	0,58507
ÇANAKKALE	Ezine	187	3	0,49619
ÇANAKKALE	Biga	201	3	0,42349
ÇANAKKALE	Lapseki	283	3	0,11279
ÇANAKKALE	Ayvacık	292	3	0,08642
ÇANAKKALE	Bayramiç	367	3	-0,09300
ÇANAKKALE	Yenice	530	4	-0,37841

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ÇANKIRI	Merkez	108	2	1,04942
ÇANKIRI	Çerkeş	213	3	0,37131
ÇANKIRI	Atkaracalar	247	3	0,21143
ÇANKIRI	Şabanözü	285	3	0,11004
ÇANKIRI	Korgun	286	3	0,10665
ÇANKIRI	İlgaz	348	3	-0,06033
ÇANKIRI	Kurşunlu	400	3	-0,14303
ÇANKIRI	Eldivan	428	3	-0,19899
ÇANKIRI	Bayramören	500	4	-0,31727
ÇANKIRI	Orta	537	4	-0,39171
ÇANKIRI	Yapraklı	682	5	-0,65187
ÇANKIRI	Kızılırmak	774	6	-0,88222
ÇORUM	Merkez	63	2	1,47724
ÇORUM	Osmancık	343	3	-0,03846
ÇORUM	Alaca	485	4	-0,29134
ÇORUM	Dodurga	489	4	-0,29713
ÇORUM	Sungurlu	525	4	-0,37605
ÇORUM	İskilip	600	4	-0,50544
ÇORUM	Kargı	609	4	-0,52154
ÇORUM	Oğuzlar	641	4	-0,58102
ÇORUM	Ortaköy	686	5	-0,65301
ÇORUM	Mecitözü	699	5	-0,68249
ÇORUM	Laçın	730	5	-0,74580
ÇORUM	Bayat	735	5	-0,76073
ÇORUM	Boğazkale	777	6	-0,88858
ÇORUM	Uğurludağ	782	6	-0,90369
DENİZLİ	Merkez	9	1	3,69197
DENİZLİ	Honaz	126	2	0,93721
DENİZLİ	Sarayköy	150	2	0,71456
DENİZLİ	Babadağ	161	2	0,66462
DENİZLİ	Çardak	200	3	0,43032
DENİZLİ	Serinhisar	207	3	0,39827
DENİZLİ	Bozkurt	235	3	0,26045
DENİZLİ	Buldan	256	3	0,19298
DENİZLİ	Akköy	315	3	0,04098
DENİZLİ	Çivril	368	3	-0,09519
DENİZLİ	Çal	385	3	-0,11527
DENİZLİ	Tavas	403	3	-0,14984
DENİZLİ	Acıpayam	443	3	-0,21246
DENİZLİ	Bekilli	455	3	-0,23477
DENİZLİ	Baklan	490	4	-0,30078
DENİZLİ	Güney	496	4	-0,31210
DENİZLİ	Beyağaç	516	4	-0,36165
DENİZLİ	Kale	522	4	-0,37328
DENİZLİ	Çameli	709	5	-0,70180

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
DİYARBAKIR	Merkez	70	2	1,39749
DİYARBAKIR	Ergani	610	4	-0,52199
DİYARBAKIR	Bismil	771	6	-0,86110
DİYARBAKIR	Çüngüş	786	6	-0,91268
DİYARBAKIR	Lice	804	6	-1,04093
DİYARBAKIR	Çermik	808	6	-1,07902
DİYARBAKIR	Silvan	810	6	-1,08285
DİYARBAKIR	Kocaköy	835	6	-1,26800
DİYARBAKIR	Kulp	840	6	-1,30528
DİYARBAKIR	Hani	846	6	-1,38357
DİYARBAKIR	Çınar	848	6	-1,39761
DİYARBAKIR	Dicle	852	6	-1,42443
DİYARBAKIR	Hazro	853	6	-1,43118
DİYARBAKIR	Eğil	854	6	-1,44322
EDİRNE	Merkez	30	2	2,14004
EDİRNE	Keşan	135	2	0,84485
EDİRNE	Uzunköprü	203	3	0,41792
EDİRNE	Havsa	258	3	0,19245
EDİRNE	Enez	297	3	0,06856
EDİRNE	Süloğlu	302	3	0,06363
EDİRNE	İpsala	415	3	-0,17208
EDİRNE	Lalapaşa	472	3	-0,26206
EDİRNE	Meriç	643	4	-0,58358
ELAZIĞ	Merkez	71	2	1,38624
ELAZIĞ	Ağın	233	3	0,28672
ELAZIĞ	Keban	323	3	0,01661
ELAZIĞ	Kovancılar	429	3	-0,20055
ELAZIĞ	Karakoçan	599	4	-0,50382
ELAZIĞ	Maden	615	4	-0,53517
ELAZIĞ	Alacakaya	626	4	-0,55474
ELAZIĞ	Sivrice	687	5	-0,65316
ELAZIĞ	Baskil	691	5	-0,66115
ELAZIĞ	Palu	757	6	-0,81209
ELAZIĞ	Arıcak	831	6	-1,21134
ERZİNCAN	Merkez	139	2	0,78524
ERZİNCAN	Kemaliye	378	3	-0,10750
ERZİNCAN	Üzümlü	458	3	-0,23858
ERZİNCAN	Refahiye	494	4	-0,30873
ERZİNCAN	Tercan	526	4	-0,37623
ERZİNCAN	Otlukbeli	567	4	-0,45080
ERZİNCAN	İliç	635	4	-0,56722
ERZİNCAN	Kemah	669	5	-0,63593
ERZİNCAN	Çayırlı	693	5	-0,66601

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ERZURUM	Merkez	41	2	1,92489
ERZURUM	Aşkale	364	3	-0,08951
ERZURUM	Oltu	424	3	-0,19252
ERZURUM	İlca	481	4	-0,28178
ERZURUM	Pasinler	588	4	-0,48145
ERZURUM	Pazaryolu	608	4	-0,51634
ERZURUM	İspir	629	4	-0,55648
ERZURUM	Uzundere	637	4	-0,56759
ERZURUM	Tortum	706	5	-0,68811
ERZURUM	Olur	720	5	-0,72850
ERZURUM	Narman	722	5	-0,72898
ERZURUM	Hınıs	773	6	-0,87891
ERZURUM	Horasan	778	6	-0,89632
ERZURUM	Şenkaya	803	6	-1,03849
ERZURUM	Çat	812	6	-1,09209
ERZURUM	Köprüköy	837	6	-1,28047
ERZURUM	Karaçoban	856	6	-1,46360
ERZURUM	Karayazı	860	6	-1,51114
ERZURUM	Tekman	869	6	-1,62149
ESKİŞEHİR	Merkez	7	1	3,89817
ESKİŞEHİR	İnönü	196	3	0,45294
ESKİŞEHİR	Çifteler	231	3	0,29217
ESKİŞEHİR	Mihalgazi	265	3	0,16385
ESKİŞEHİR	Mahmudiye	280	3	0,11574
ESKİŞEHİR	Sarıcakaya	357	3	-0,07744
ESKİŞEHİR	Beylikova	375	3	-0,10039
ESKİŞEHİR	Seyitgazi	402	3	-0,14938
ESKİŞEHİR	Sivrihisar	411	3	-0,16841
ESKİŞEHİR	Alpu	503	4	-0,32666
ESKİŞEHİR	Mihalıççık	534	4	-0,38461
ESKİŞEHİR	Günyüzü	591	4	-0,48869
ESKİŞEHİR	Han	619	4	-0,54218
GAZİANTEP	Büyükşehir	8	1	3,70467
GAZİANTEP	Nizip	289	3	0,09655
GAZİANTEP	İslahiye	504	4	-0,33183
GAZİANTEP	Nurdağı	590	4	-0,48473
GAZİANTEP	Oğuzeli	597	4	-0,50073
GAZİANTEP	Araban	732	5	-0,74659
GAZİANTEP	Karkamış	746	5	-0,78244
GAZİANTEP	Yavuzeli	780	6	-0,90075

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
GİRESUN	Merkez	66	2	1,45632
GİRESUN	Bulancak	241	3	0,25027
GİRESUN	Şebinkarahisar	313	3	0,05037
GİRESUN	Görele	318	3	0,03924
GİRESUN	Eynesil	319	3	0,03525
GİRESUN	Piraziz	332	3	-0,00676
GİRESUN	Tirebolu	393	3	-0,13053
GİRESUN	Keşap	482	4	-0,28355
GİRESUN	Doğankent	512	4	-0,35421
GİRESUN	Espiye	541	4	-0,39516
GİRESUN	Alucra	550	4	-0,41270
GİRESUN	Çanakçı	715	5	-0,71412
GİRESUN	Dereli	724	5	-0,73417
GİRESUN	Çamoluk	727	5	-0,73863
GİRESUN	Güce	741	5	-0,77294
GİRESUN	Yağlıdere	783	6	-0,90514
GÜMÜŞHANE	Merkez	171	3	0,59389
GÜMÜŞHANE	Torul	508	4	-0,34294
GÜMÜŞHANE	Köse	553	4	-0,42013
GÜMÜŞHANE	Şiran	560	4	-0,43399
GÜMÜŞHANE	Kelkit	576	4	-0,46566
GÜMÜŞHANE	Kürtün	723	5	-0,73022
HAKKARİ	Merkez	308	3	0,05534
HAKKARİ	Çukurca	509	4	-0,34776
HAKKARİ	Yüksekova	703	5	-0,68513
HAKKARİ	Şemdinli	832	6	-1,23625
HATAY	İskenderun	21	2	2,56211
HATAY	Merkez	120	2	0,98304
HATAY	Belen	138	2	0,80827
HATAY	Dörtyol	182	3	0,51668
HATAY	Erzin	195	3	0,45779
HATAY	Reyhanlı	309	3	0,05528
HATAY	Kırıkhan	317	3	0,03957
HATAY	Samandağ	349	3	-0,06135
HATAY	Yayladağı	625	4	-0,55389
HATAY	Kumlu	630	4	-0,55694
HATAY	Hassa	680	5	-0,64875
HATAY	Altınözü	787	6	-0,91636

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
İSPARTA	Merkez	34	2	2,09238
İSPARTA	Uluborlu	69	2	1,40411
İSPARTA	Atabey	127	2	0,93583
İSPARTA	Gönen	152	2	0,69437
İSPARTA	Yenişarbademli	181	3	0,51742
İSPARTA	Senirkent	220	3	0,33158
İSPARTA	Eğirdir	224	3	0,31113
İSPARTA	Keçiborlu	228	3	0,29912
İSPARTA	Şarkikaraağaç	347	3	-0,05641
İSPARTA	Yalvaç	391	3	-0,12494
İSPARTA	Gelendost	478	4	-0,28054
İSPARTA	Aksu	499	4	-0,31707
İSPARTA	Sütçüler	672	5	-0,63815
MERSİN	Merkez	13	1	3,35555
MERSİN	Tarsus	77	2	1,29431
MERSİN	Silifke	179	3	0,52395
MERSİN	Anamur	198	3	0,44577
MERSİN	Erdemli	230	3	0,29564
MERSİN	Bozyazı	272	3	0,14344
MERSİN	Çamlıyayla	327	3	0,00132
MERSİN	Mut	342	3	-0,03611
MERSİN	Aydıncık	388	3	-0,12373
MERSİN	Gülnar	621	4	-0,54569
İSTANBUL	Büyükçekmece	12	1	3,45162
İSTANBUL	Sultanbeyli	50	2	1,74182
İSTANBUL	Silivri	60	2	1,51671
İSTANBUL	Çatalca	107	2	1,05129
İSTANBUL	Şile	110	2	1,04394

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
İZMİR	Aliağa	5	1	4,49592
İZMİR	Çeşme	19	2	2,69252
İZMİR	Urla	43	2	1,89214
İZMİR	Torbalı	54	2	1,68983
İZMİR	Seferihisar	61	2	1,50888
İZMİR	Kemalpaşa	62	2	1,49886
İZMİR	Selçuk	75	2	1,33781
İZMİR	Foça	79	2	1,27305
İZMİR	Karaburun	84	2	1,22390
İZMİR	Menderes	124	2	0,95987
İZMİR	Dikili	130	2	0,87898
İZMİR	Menemen	142	2	0,76476
İZMİR	Tire	174	3	0,58065
İZMİR	Bergama	180	3	0,52172
İZMİR	Ödemiş	199	3	0,44508
İZMİR	Bayındır	392	3	-0,12842
İZMİR	Kınık	418	3	-0,17482
İZMİR	Beydağ	450	3	-0,22276
İZMİR	Kiraz	644	4	-0,58546
KARS	Merkez	189	3	0,48958
KARS	Sarıkamış	595	4	-0,49395
KARS	Kağızman	716	5	-0,71810
KARS	Akyaka	766	6	-0,84890
KARS	Selim	791	6	-0,95361
KARS	Susuz	799	6	-1,00333
KARS	Arpaçay	807	6	-1,07705
KARS	Diğor	839	6	-1,30191
KASTAMONU	Abana	87	2	1,20486
KASTAMONU	Merkez	119	2	0,99032
KASTAMONU	Tosya	274	3	0,13718
KASTAMONU	Bozkurt	328	3	-0,00144
KASTAMONU	Seydiler	384	3	-0,11507
KASTAMONU	İnebolu	462	3	-0,24444
KASTAMONU	Taşköprü	463	3	-0,24479
KASTAMONU	Ağlı	498	4	-0,31583
KASTAMONU	Devrekani	507	4	-0,34187
KASTAMONU	Çatalzeytin	531	4	-0,38169
KASTAMONU	Küre	544	4	-0,40147
KASTAMONU	Daday	562	4	-0,44347
KASTAMONU	Araç	582	4	-0,47076
KASTAMONU	Cide	646	4	-0,58706
KASTAMONU	İhsangazi	660	5	-0,62152
KASTAMONU	Hanönü	667	5	-0,63220
KASTAMONU	Şenpazar	670	5	-0,63636
KASTAMONU	Azdavay	688	5	-0,65541
KASTAMONU	Pınarbaşı	764	6	-0,83882
KASTAMONU	Doğanyurt	829	6	-1,20091

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
KAYSERİ	Büyükşehir	14	1	3,32022
KAYSERİ	Hacılar	45	2	1,80856
KAYSERİ	Talas	170	3	0,59817
KAYSERİ	Develi	331	3	-0,00604
KAYSERİ	Özvatan	333	3	-0,01249
KAYSERİ	Yeşilhisar	346	3	-0,05354
KAYSERİ	İncesu	380	3	-0,11151
KAYSERİ	Yahyalı	431	3	-0,20205
KAYSERİ	Bünyan	479	4	-0,28162
KAYSERİ	Pınarbaşı	564	4	-0,44455
KAYSERİ	Sarıoğlan	579	4	-0,46791
KAYSERİ	Felahiye	592	4	-0,49003
KAYSERİ	Tomarza	605	4	-0,51146
KAYSERİ	Akkışla	616	4	-0,53527
KAYSERİ	Sarız	678	5	-0,64389
KIRKLARELİ	Lüleburgaz	35	2	2,08161
KIRKLARELİ	Merkez	106	2	1,06821
KIRKLARELİ	Babaeski	147	2	0,74868
KIRKLARELİ	Pınarhisar	214	3	0,37047
KIRKLARELİ	Vize	219	3	0,33640
KIRKLARELİ	Demirköy	259	3	0,19085
KIRKLARELİ	Pehlivan köyü	262	3	0,17995
KIRKLARELİ	Kofçaz	460	3	-0,24096
KIRŞEHİR	Merkez	103	2	1,09067
KIRŞEHİR	Mucur	270	3	0,14507
KIRŞEHİR	Kaman	370	3	-0,09761
KIRŞEHİR	Boztepe	538	4	-0,39212
KIRŞEHİR	Çiçekdağı	696	5	-0,67811
KIRŞEHİR	Akpınar	698	5	-0,67922
KIRŞEHİR	Akçakent	772	6	-0,87653
KOCAELİ	Körfez	3	1	5,07532
KOCAELİ	Gebze	4	1	4,56749
KOCAELİ	Merkez	11	1	3,52581
KOCAELİ	Derince	38	2	1,97738
KOCAELİ	Gölcük	67	2	1,44418
KOCAELİ	Karamürsel	100	2	1,11054
KOCAELİ	Kandıra	433	3	-0,20419

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
KONYA	Büyükşehir	10	1	3,54941
KONYA	Yalıhüyük	132	2	0,86014
KONYA	Seydişehir	133	2	0,85217
KONYA	Ereğli	160	2	0,67151
KONYA	Akşehir	206	3	0,39866
KONYA	Beyşehir	312	3	0,05353
KONYA	Sarayönü	362	3	-0,08617
KONYA	Karapınar	386	3	-0,11619
KONYA	Kulu	394	3	-0,13075
KONYA	Çumra	397	3	-0,13787
KONYA	Ilgın	404	3	-0,15085
KONYA	Akören	477	4	-0,28035
KONYA	Hüyük	513	4	-0,35658
KONYA	Cihanbeyli	535	4	-0,38724
KONYA	Derebucak	540	4	-0,39324
KONYA	Doğanhisar	559	4	-0,43335
KONYA	Güneysinır	569	4	-0,45554
KONYA	Tuzlukçu	577	4	-0,46594
KONYA	Kadınhanı	578	4	-0,46701
KONYA	Bozkır	633	4	-0,56363
KONYA	Derbent	638	4	-0,57624
KONYA	Emirgazi	639	4	-0,57790
KONYA	Altınekin	642	4	-0,58286
KONYA	Hadım	648	4	-0,59179
KONYA	Yunak	658	5	-0,61962
KONYA	Ahırlı	661	5	-0,62161
KONYA	Çeltik	668	5	-0,63234
KONYA	Halkapınar	690	5	-0,65752
KONYA	Taşkent	702	5	-0,68341
KÜTAHYA	Merkez	58	2	1,64375
KÜTAHYA	Tavşanlı	215	3	0,36059
KÜTAHYA	Gediz	359	3	-0,07805
KÜTAHYA	Simav	387	3	-0,12338
KÜTAHYA	Emet	441	3	-0,21206
KÜTAHYA	Dumlupınar	452	3	-0,23004
KÜTAHYA	Şaphane	473	3	-0,26337
KÜTAHYA	Hisarcık	528	4	-0,37653
KÜTAHYA	Pazarlar	536	4	-0,38982
KÜTAHYA	Domaniç	556	4	-0,42539
KÜTAHYA	Altıntaş	587	4	-0,47960
KÜTAHYA	Çavdarhisar	603	4	-0,50739
KÜTAHYA	Aslanapa	721	5	-0,72882

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
MALATYA	Merkez	37	2	2,01459
MALATYA	Yeşilyurt	353	3	-0,06595
MALATYA	Arapkir	437	3	-0,20747
MALATYA	Battalgazi	493	4	-0,30686
MALATYA	Hekimhan	598	4	-0,50327
MALATYA	Darende	627	4	-0,55572
MALATYA	Doğanşehir	654	5	-0,61192
MALATYA	Akçadağ	675	5	-0,64078
MALATYA	Kuluncak	708	5	-0,70015
MALATYA	Yazihan	731	5	-0,74587
MALATYA	Kale	744	5	-0,77807
MALATYA	Arguvan	748	5	-0,78794
MALATYA	Doğanyol	750	5	-0,78937
MALATYA	Pötürge	823	6	-1,16639
MANİSA	Merkez	24	2	2,46533
MANİSA	Turgutlu	82	2	1,23913
MANİSA	Soma	117	2	1,01445
MANİSA	Salihli	136	2	0,82197
MANİSA	Akhisar	178	3	0,54044
MANİSA	Alaşehir	284	3	0,11107
MANİSA	Ahmetli	300	3	0,06626
MANİSA	Gölmarmara	354	3	-0,06818
MANİSA	Saruhanlı	363	3	-0,08950
MANİSA	Kula	366	3	-0,09144
MANİSA	Kırkağaç	398	3	-0,14244
MANİSA	Demirci	439	3	-0,20870
MANİSA	Sarıgöl	446	3	-0,21863
MANİSA	Köprübaşı	539	4	-0,39239
MANİSA	Gördes	594	4	-0,49382
MANİSA	Selendi	689	5	-0,65702
KAHRAMANMARAŞ	Merkez	72	2	1,37067
KAHRAMANMARAŞ	Elbistan	236	3	0,26005
KAHRAMANMARAŞ	Afşin	476	3	-0,26973
KAHRAMANMARAŞ	Göksun	572	4	-0,45892
KAHRAMANMARAŞ	Pazarcık	593	4	-0,49233
KAHRAMANMARAŞ	Türkoğlu	613	4	-0,52882
KAHRAMANMARAŞ	Nurhak	671	5	-0,63777
KAHRAMANMARAŞ	Andırın	707	5	-0,69125
KAHRAMANMARAŞ	Çağlayancerit	768	6	-0,85395
KAHRAMANMARAŞ	Ekinözü	788	6	-0,91649

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
MARDİN	Merkez	205	3	0,40114
MARDİN	Yeşilli	281	3	0,11503
MARDİN	Nusaybin	529	4	-0,37735
MARDİN	Kızıltepe	580	4	-0,46970
MARDİN	Midyat	665	5	-0,62817
MARDİN	Ömerli	738	5	-0,76498
MARDİN	Dargeçit	816	6	-1,11614
MARDİN	Mazıdağı	824	6	-1,16851
MARDİN	Savur	830	6	-1,20311
MARDİN	Derik	834	6	-1,25966
MUĞLA	Marmaris	22	2	2,51737
MUĞLA	Bodrum	27	2	2,42137
MUĞLA	Merkez	68	2	1,41047
MUĞLA	Datça	80	2	1,26732
MUĞLA	Ortaca	104	2	1,07099
MUĞLA	Dalaman	113	2	1,03833
MUĞLA	Fethiye	128	2	0,91185
MUĞLA	Milas	165	2	0,63003
MUĞLA	Ula	212	3	0,37142
MUĞLA	Yatağan	229	3	0,29571
MUĞLA	Köyceğiz	264	3	0,17722
MUĞLA	Kavaklıdere	374	3	-0,10034
MUŞ	Merkez	649	4	-0,59441
MUŞ	Varto	802	6	-1,03815
MUŞ	Hasköy	825	6	-1,17070
MUŞ	Malazgirt	833	6	-1,24760
MUŞ	Bulanık	851	6	-1,42226
MUŞ	Korkut	855	6	-1,45230
NEVŞEHİR	Merkez	89	2	1,16603
NEVŞEHİR	Ürgüp	192	3	0,46644
NEVŞEHİR	Avanos	227	3	0,30077
NEVŞEHİR	Hacıbektaş	389	3	-0,12403
NEVŞEHİR	Derinkuyu	410	3	-0,16774
NEVŞEHİR	Gülşehir	520	4	-0,36556
NEVŞEHİR	Kozaklı	548	4	-0,40742
NEVŞEHİR	Acıgöl	751	5	-0,79235
NİĞDE	Merkez	155	2	0,68957
NİĞDE	Bor	210	3	0,37449
NİĞDE	Ulukışla	421	3	-0,17591
NİĞDE	Çamardı	676	5	-0,64168
NİĞDE	Altunhisar	747	5	-0,78774
NİĞDE	Çiftlik	790	6	-0,93813

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
ORDU	Merkez	55	2	1,68126
ORDU	Fatsa	216	3	0,35842
ORDU	Ünye	244	3	0,23888
ORDU	Gülyalı	316	3	0,04020
ORDU	Perşembe	427	3	-0,19881
ORDU	Çamaş	546	4	-0,40189
ORDU	Aybastı	573	4	-0,45952
ORDU	Kumru	589	4	-0,48426
ORDU	Mesudiye	611	4	-0,52609
ORDU	Ulubey	632	4	-0,56155
ORDU	Çatalpınar	636	4	-0,56750
ORDU	Kabadüz	650	4	-0,59607
ORDU	Gölköy	662	5	-0,62230
ORDU	Kabataş	683	5	-0,65221
ORDU	Gürgentepe	684	5	-0,65266
ORDU	İkizce	739	5	-0,76891
ORDU	Korgan	752	5	-0,79407
ORDU	Çaybaşı	781	6	-0,90097
ORDU	Akkuş	806	6	-1,07261
RİZE	Merkez	81	2	1,26549
RİZE	Ardeşen	134	2	0,84893
RİZE	Fındıklı	208	3	0,39417
RİZE	İyidere	248	3	0,20975
RİZE	Çayeli	287	3	0,10428
RİZE	Derepazarı	290	3	0,09119
RİZE	Pazar	294	3	0,07905
RİZE	Hemşin	365	3	-0,08967
RİZE	Güneysu	480	4	-0,28164
RİZE	Kalkandere	495	4	-0,31047
RİZE	Çamlıhemşin	533	4	-0,38202
RİZE	İkizdere	631	4	-0,55848
SAKARYA	Merkez	20	2	2,60751
SAKARYA	Sapanca	57	2	1,66147
SAKARYA	Pamukova	193	3	0,46365
SAKARYA	Ferizli	225	3	0,31085
SAKARYA	Akyazı	234	3	0,26360
SAKARYA	Hendek	243	3	0,24465
SAKARYA	Karasu	263	3	0,17887
SAKARYA	Geyve	271	3	0,14350
SAKARYA	Söğütlü	299	3	0,06635
SAKARYA	Karapürçek	326	3	0,00414
SAKARYA	Kocaali	345	3	-0,05069
SAKARYA	Kaynarca	449	3	-0,22225
SAKARYA	Taraklı	505	4	-0,33647

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
SAMSUN	Merkez	25	2	2,46298
SAMSUN	Ondokuzmayıs	168	3	0,60049
SAMSUN	Bafra	204	3	0,40944
SAMSUN	Tekkeköy	226	3	0,30310
SAMSUN	Çarşamba	282	3	0,11346
SAMSUN	Terme	436	3	-0,20528
SAMSUN	Ladik	459	3	-0,24068
SAMSUN	Havza	523	4	-0,37355
SAMSUN	Kavak	575	4	-0,46485
SAMSUN	Yakakent	581	4	-0,47014
SAMSUN	Alaçam	645	4	-0,58680
SAMSUN	Vezirköprü	710	5	-0,70191
SAMSUN	Salıpazarı	761	6	-0,82056
SAMSUN	Ayvacık	789	6	-0,93524
SAMSUN	Asarcık	796	6	-0,99161
SİİRT	Merkez	183	3	0,50841
SİİRT	Aydınlar	681	5	-0,64883
SİİRT	Kurtalan	776	6	-0,88550
SİİRT	Eruh	793	6	-0,95500
SİİRT	Baykan	818	6	-1,13147
SİİRT	Pervari	859	6	-1,51090
SİİRT	Şirvan	866	6	-1,57002
SİNOP	Merkez	116	2	1,02409
SİNOP	Boyabat	296	3	0,07266
SİNOP	Gerze	423	3	-0,18990
SİNOP	Türkeli	434	3	-0,20448
SİNOP	Ayancık	453	3	-0,23062
SİNOP	Erfelek	666	5	-0,62970
SİNOP	Saraydüzü	695	5	-0,67727
SİNOP	Durağan	801	6	-1,02911
SİNOP	Dikmen	838	6	-1,30184

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
SİVAS	Merkez	56	2	1,66151
SİVAS	Divriği	246	3	0,22603
SİVAS	Gürün	405	3	-0,15674
SİVAS	Suşehri	440	3	-0,21177
SİVAS	Akıncılar	469	3	-0,25162
SİVAS	Gemerek	484	4	-0,28763
SİVAS	Şarkışla	488	4	-0,29641
SİVAS	Gölova	502	4	-0,32642
SİVAS	Kangal	554	4	-0,42254
SİVAS	İmranlı	557	4	-0,42572
SİVAS	Zara	561	4	-0,44251
SİVAS	Ulaş	679	5	-0,64741
SİVAS	Koyulhisar	692	5	-0,66182
SİVAS	Doğanşar	705	5	-0,68753
SİVAS	Hafik	740	5	-0,76926
SİVAS	Altinyayla	753	5	-0,79505
SİVAS	Yıldızeli	754	6	-0,80550
TEKİRDAĞ	Çorlu	15	1	3,08189
TEKİRDAĞ	Marmaraereğlisi	18	2	2,74491
TEKİRDAĞ	Çerkezköy	29	2	2,23899
TEKİRDAĞ	Merkez	44	2	1,86420
TEKİRDAĞ	Muratlı	111	2	1,04158
TEKİRDAĞ	Saray	154	2	0,69015
TEKİRDAĞ	Şarköy	166	2	0,62666
TEKİRDAĞ	Malkara	252	3	0,20256
TEKİRDAĞ	Hayrabolu	267	3	0,15280
TOKAT	Merkez	137	2	0,81785
TOKAT	Turhal	190	3	0,47802
TOKAT	Niksar	358	3	-0,07744
TOKAT	Zile	464	3	-0,24669
TOKAT	Erbaa	470	3	-0,25251
TOKAT	Başçiftlik	584	4	-0,47428
TOKAT	Reşadiye	622	4	-0,55114
TOKAT	Pazar	628	4	-0,55623
TOKAT	Yeşilyurt	659	5	-0,62058
TOKAT	Almus	726	5	-0,73644
TOKAT	Artova	733	5	-0,74848
TOKAT	Sulusaray	775	6	-0,88329

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
TRABZON	Merkez	28	2	2,39588
TRABZON	Beşikdüzü	163	2	0,65167
TRABZON	Vakfikebir	217	3	0,34044
TRABZON	Akçaabat	238	3	0,25860
TRABZON	Sürmene	288	3	0,09897
TRABZON	Yomra	306	3	0,05905
TRABZON	Çarşıbaşı	310	3	0,05528
TRABZON	Of	339	3	-0,02640
TRABZON	Dernekpazarı	379	3	-0,10877
TRABZON	Arsin	395	3	-0,13216
TRABZON	Maçka	430	3	-0,20179
TRABZON	Araklı	475	3	-0,26951
TRABZON	Çaykara	491	4	-0,30095
TRABZON	Hayrat	511	4	-0,35413
TRABZON	Düzköy	514	4	-0,35686
TRABZON	Tonya	543	4	-0,39861
TRABZON	Köprübaşı	558	4	-0,42616
TRABZON	Şalpazarı	563	4	-0,44437
TUNCELİ	Merkez	97	2	1,12096
TUNCELİ	Hozat	340	3	-0,02648
TUNCELİ	Ovacık	377	3	-0,10444
TUNCELİ	Pülümür	432	3	-0,20297
TUNCELİ	Nazımiye	510	4	-0,34895
TUNCELİ	Çemişgezek	518	4	-0,36460
TUNCELİ	Pertek	586	4	-0,47705
TUNCELİ	Mazgirt	711	5	-0,70316
ŞANLIURFA	Merkez	146	2	0,75601
ŞANLIURFA	Birecik	407	3	-0,16133
ŞANLIURFA	Viranşehir	694	5	-0,67109
ŞANLIURFA	Ceylanpınar	718	5	-0,72387
ŞANLIURFA	Siverek	755	6	-0,80710
ŞANLIURFA	Suruç	756	6	-0,81196
ŞANLIURFA	Bozova	792	6	-0,95412
ŞANLIURFA	Hilvan	794	6	-0,97015
ŞANLIURFA	Halfeti	809	6	-1,07927
ŞANLIURFA	Akçakale	814	6	-1,09973
ŞANLIURFA	Harran	857	6	-1,46614
UŞAK	Merkez	52	2	1,70571
UŞAK	Banaz	382	3	-0,11276
UŞAK	Eşme	506	4	-0,34158
UŞAK	Ulubey	515	4	-0,35792
UŞAK	Sivaslı	517	4	-0,36194
UŞAK	Karahallı	527	4	-0,37632

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
VAN	Merkez	149	2	0,71686
VAN	Erciş	673	5	-0,63825
VAN	Edremit	714	5	-0,70601
VAN	Gevaş	785	6	-0,91217
VAN	Muradiye	836	6	-1,27463
VAN	Saray	850	6	-1,41712
VAN	Gürpınar	861	6	-1,51778
VAN	Çatak	862	6	-1,52253
VAN	Özalp	864	6	-1,54656
VAN	Başkale	865	6	-1,55537
VAN	Çaldıran	870	6	-1,62954
VAN	Bahçesaray	872	6	-2,01076
YOZGAT	Merkez	144	2	0,75984
YOZGAT	Yerköy	245	3	0,23511
YOZGAT	Çandır	341	3	-0,03049
YOZGAT	Sorgun	419	3	-0,17494
YOZGAT	Boğazlıyan	445	3	-0,21522
YOZGAT	Yenifakılı	468	3	-0,25045
YOZGAT	Çayıralan	492	4	-0,30647
YOZGAT	Şefaattli	519	4	-0,36524
YOZGAT	Sarıkaya	583	4	-0,47417
YOZGAT	Akdağmadeni	614	4	-0,53296
YOZGAT	Saraykent	725	5	-0,73445
YOZGAT	Çekerek	758	6	-0,81328
YOZGAT	Aydıncık	760	6	-0,81903
YOZGAT	Kadışehri	815	6	-1,10911
ZONGULDAK	Ereğli	32	2	2,10159
ZONGULDAK	Merkez	86	2	1,21346
ZONGULDAK	Alaplı	257	3	0,19278
ZONGULDAK	Çaycuma	311	3	0,05414
ZONGULDAK	Devrek	335	3	-0,01585
ZONGULDAK	Gökçebey	483	4	-0,28682
AKSARAY	Merkez	167	2	0,62392
AKSARAY	Ortaköy	438	3	-0,20794
AKSARAY	Sarıyahşi	454	3	-0,23095
AKSARAY	Güzelyurt	571	4	-0,45812
AKSARAY	Eskil	624	4	-0,55340
AKSARAY	Gülağaç	729	5	-0,74535
AKSARAY	Ağaçören	737	5	-0,76340
BAYBURT	Merkez	336	3	-0,02293
BAYBURT	Aydıntepe	596	4	-0,49462
BAYBURT	Demirözü	712	5	-0,70332

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
KARAMAN	Merkez	93	2	1,13624
KARAMAN	Kazımkarabekir	277	3	0,12351
KARAMAN	Ermenek	417	3	-0,17404
KARAMAN	Başyayla	552	4	-0,41912
KARAMAN	Ayrancı	606	4	-0,51339
KARAMAN	Sarıveliler	700	5	-0,68293
KIRIKKALE	Merkez	42	2	1,92203
KIRIKKALE	Yahşihan	221	3	0,32637
KIRIKKALE	Karakeçili	237	3	0,25899
KIRIKKALE	Bahşılı	293	3	0,08557
KIRIKKALE	Keskin	542	4	-0,39775
KIRIKKALE	Delice	570	4	-0,45577
KIRIKKALE	Çelebi	651	4	-0,59905
KIRIKKALE	Balışeyh	653	4	-0,59957
KIRIKKALE	Sulakyurt	719	5	-0,72719
BATMAN	Merkez	145	2	0,75922
BATMAN	Hasankeyf	765	6	-0,84534
BATMAN	Gercüş	817	6	-1,12703
BATMAN	Beşiri	826	6	-1,17557
BATMAN	Kozluk	827	6	-1,17754
BATMAN	Sason	849	6	-1,41551
ŞIRNAK	Merkez	314	3	0,04898
ŞIRNAK	Cizre	360	3	-0,07908
ŞIRNAK	Silopi	399	3	-0,14259
ŞIRNAK	Uludere	763	6	-0,83619
ŞIRNAK	Beytüşşebap	811	6	-1,08409
ŞIRNAK	Güçlükönak	821	6	-1,15538
ŞIRNAK	İdil	847	6	-1,39014
BARTIN	Merkez	239	3	0,25663
BARTIN	Amasra	325	3	0,01079
BARTIN	Kurucaşile	547	4	-0,40311
BARTIN	Ulus	657	5	-0,61946
ARDAHAN	Merkez	486	4	-0,29251
ARDAHAN	Posof	697	5	-0,67821
ARDAHAN	Göle	759	6	-0,81782
ARDAHAN	Çıldır	769	6	-0,85812
ARDAHAN	Hanak	784	6	-0,90769
ARDAHAN	Damal	795	6	-0,97922

İl	İlçe	872 İlçe İçinde Gelişmişlik Sırası	Gelişmişlik Grubu	Gelişmişlik Endeksi
İĞDIR	Merkez	334	3	-0,01516
	Aralık	677	5	-0,64174
	Karakoyunlu	762	6	-0,82770
	Tuzluca	798	6	-0,99375
YALOVA	Merkez	26	2	2,42273
	Çınarcık	88	2	1,17381
	Çiftlikköy	101	2	1,10206
	Altınova	102	2	1,09948
	Armutlu	115	2	1,02851
	Termal	140	2	0,78017
KARABÜK	Merkez	31	2	2,10701
	Safranbolu	109	2	1,04657
	Eskipazar	371	3	-0,09796
	Yenice	420	3	-0,17532
	Eflani	745	5	-0,77933
	Ovacık	767	6	-0,85157
KİLİS	Merkez	177	3	0,54860
	Elbeyli	704	5	-0,68676
	Polateli	822	6	-1,16049
	Musabeyli	844	6	-1,34019
OSMANİYE	Merkez	122	2	0,97609
	Bahçe	222	3	0,31628
	Kadirli	255	3	0,19675
	Hasanbeyli	356	3	-0,07696
	Toprakkale	372	3	-0,09807
	Düziçi	447	3	-0,21929
	Sumbas	770	6	-0,86007
DÜZCE	Merkez	98	2	1,11568
	Gümüşova	131	2	0,87346
	Akçakoca	153	2	0,69084
	Kaynaşlı	194	3	0,46294
	Cumayeri	209	3	0,37792
	Çilimli	279	3	0,11615
	Gölyaka	305	3	0,05986
	Yığılca	749	5	-0,78858

EK-3

MERKEZ İLÇELER

SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK

SIRALAMASI

İLÇELERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASINDA MERKEZ İLÇELER

872 İlçe İçinde					872 İlçe İçinde						
Sıra	Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Gelişmişlik Grubu	Sıra	Sırası	İl	İlçe	Gelişmişlik Endeksi	Gelişmişlik Grubu
1		İSTANBUL	Büyükşehir			41	78	BURDUR	Merkez	1,28548	2
2		ANKARA	Büyükşehir			42	81	RİZE	Merkez	1,26549	2
3		İZMİR	Büyükşehir			43	85	BİLECİK	Merkez	1,21727	2
4	1	BURSA	Büyükşehir	7,95333	1	44	86	ZONGULDAK	Merkez	1,21346	2
5	2	ADANA	Büyükşehir	5,71564	1	45	89	NEVŞEHİR	Merkez	1,16603	2
6	6	ANTALYA	Merkez	3,99069	1	46	90	ARTVİN	Merkez	1,16436	2
7	7	ESKİŞEHİR	Merkez	3,89817	1	47	93	KARAMAN	Merkez	1,13624	2
8	8	GAZİANTEP	Büyükşehir	3,70467	1	48	97	TUNCELİ	Merkez	1,12096	2
9	9	DENİZLİ	Merkez	3,69197	1	49	98	DÜZCE	Merkez	1,11568	2
10	10	KONYA	Büyükşehir	3,54941	1	50	103	KIRŞEHİR	Merkez	1,09067	2
11	11	KOCAELİ	Merkez	3,52581	1	51	106	KIRKLARELİ	Merkez	1,06821	2
12	13	MERSİN	Merkez	3,35555	1	52	108	ÇANKIRI	Merkez	1,04942	2
13	14	KAYSERİ	Büyükşehir	3,32022	1	53	116	SİNOP	Merkez	1,02409	2
14	20	SAKARYA	Merkez	2,60751	2	54	119	KASTAMONU	Merkez	0,99032	2
15	24	MANİSA	Merkez	2,46533	2	55	120	HATAY	Merkez	0,98304	2
16	25	SAMSUN	Merkez	2,46298	2	56	122	OSMANİYE	Merkez	0,97609	2
17	26	YALOVA	Merkez	2,42273	2	57	137	TOKAT	Merkez	0,81785	2
18	28	TRABZON	Merkez	2,39588	2	58	139	ERZİNCAN	Merkez	0,78524	2
19	30	EDİRNE	Merkez	2,14004	2	59	144	YOZGAT	Merkez	0,75984	2
20	31	KARABÜK	Merkez	2,10701	2	60	145	BATMAN	Merkez	0,75922	2
21	33	BALIKESİR	Merkez	2,09334	2	61	146	ŞANLIURFA	Merkez	0,75601	2
22	34	ISPARTA	Merkez	2,09238	2	62	149	VAN	Merkez	0,71686	2
23	37	MALATYA	Merkez	2,01459	2	63	155	NİĞDE	Merkez	0,68957	2
24	39	ÇANAKKALE	Merkez	1,95451	2	64	157	AMASYA	Merkez	0,68128	2
25	41	ERZURUM	Merkez	1,92489	2	65	167	AKSARAY	Merkez	0,62392	2
26	42	KIRIKKALE	Merkez	1,92203	2	66	171	GÜMÜŞHANE	Merkez	0,59389	3
27	44	TEKİRDAĞ	Merkez	1,86420	2	67	175	ADİYAMAN	Merkez	0,57604	3
28	47	BOLU	Merkez	1,79561	2	68	177	KİLİS	Merkez	0,54860	3
29	52	UŞAK	Merkez	1,70571	2	69	183	SİİRT	Merkez	0,50841	3
30	53	AYDIN	Merkez	1,69830	2	70	189	KARS	Merkez	0,48958	3
31	55	ORDU	Merkez	1,68126	2	71	205	MARDİN	Merkez	0,40114	3
32	56	SİVAS	Merkez	1,66151	2	72	239	BARTIN	Merkez	0,25663	3
33	58	KÜTAHYA	Merkez	1,64375	2	73	308	HAKKARİ	Merkez	0,05534	3
34	59	AFYON	Merkez	1,53160	2	74	314	ŞIRNAK	Merkez	0,04898	3
35	63	ÇORUM	Merkez	1,47724	2	75	334	İĞDIR	Merkez	-0,01516	3
36	66	GİRESUN	Merkez	1,45632	2	76	336	BAYBURT	Merkez	-0,02293	3
37	68	MUĞLA	Merkez	1,41047	2	77	338	BİTLİS	Merkez	-0,02550	3
38	70	DIYARBAKIR	Merkez	1,39749	2	78	344	BİNGÖL	Merkez	-0,04734	3
39	71	ELAZIĞ	Merkez	1,38624	2	79	352	AĞRI	Merkez	-0,06557	3
40	72	K.MARAŞ	Merkez	1,37067	2	80	486	ARDAHAN	Merkez	-0,29251	4
						81	649	MUŞ	Merkez	-0,59441	4

NOT: İstanbul, Ankara Ve İzmir illeri Büyükşehir ilçeleri gelişmiş merkezler olarak kabul edilerek araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

EK-4

İLÇELER İTİBARIYLA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

İL : ADANA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükşehir	Aladağ	Ceyhan	Feke	İmamoğlu	Karaisali
Nüfus	1 303 082 (1)	23 579 (539)	178 543 (47)	20 890 (595)	43 361 (328)	35 122 (400)
Şehirleşme Oranı (%)	86,77 (19)	28,30 (675)	60,83 (177)	22,17 (783)	70,17 (89)	19,60 (807)
Nüfus Artış Hızı (%)	22,39 (157)	1,59 (481)	10,29 (327)	-7,74 (636)	17,04 (230)	-6,08 (608)
Nüfus Yoğunluğu	692 (8)	18 (792)	124 (147)	17 (794)	153 (122)	24 (713)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,48 (467)	61,84 (334)	63,62 (306)	70,11 (188)	68,00 (211)	59,15 (382)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,53 (544)	5,47 (316)	5,19 (378)	5,22 (366)	5,44 (320)	4,69 (501)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,08 (855)	85,31 (121)	65,12 (614)	89,06 (29)	71,21 (515)	85,73 (105)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	20,50 (36)	2,65 (574)	8,63 (196)	1,86 (683)	5,25 (333)	2,88 (547)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,42 (34)	12,04 (780)	26,26 (273)	9,08 (853)	23,54 (326)	11,39 (803)
İşsizlik Oranı (%)	17,11 (27)	5,89 (365)	13,14 (64)	3,46 (661)	17,93 (22)	2,79 (741)
Okur Yazar Oranı (%)	87,97 (267)	81,80 (610)	84,16 (499)	79,97 (672)	86,04 (400)	81,38 (624)
Bebek Ölüm Oranı (%)	44,51 (303)	46,51 (257)	42,69 (348)	89,34 (9)	38,16 (461)	19,94 (827)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	271 265 (40)	27 276 (531)	86 366 (184)	26 959 (532)	28 589 (516)	51 729 (335)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	1,70397 (2)	0,00305 (557)	0,08577 (80)	0,00236 (609)	0,00699 (389)	0,00711 (385)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	1,49545 (1)	0,02634 (609)	0,61976 (16)	0,01727 (692)	0,13541 (232)	0,10248 (296)

	Karataş	Kozan	Pozantı	Saimbeyli	Tufanbeyli	Yumurtalık
Nüfus	32 375 (425)	130 875 (74)	21 756 (570)	17 149 (640)	20 171 (604)	22 575 (553)
Şehirleşme Oranı (%)	28,38 (672)	57,94 (208)	44,25 (388)	30,31 (645)	26,43 (706)	21,02 (793)
Nüfus Artış Hızı (%)	20,21 (184)	12,80 (292)	-5,73 (600)	-7,95 (639)	-11,69 (690)	7,44 (380)
Nüfus Yoğunluğu	36 (558)	70 (288)	27 (658)	15 (810)	20 (754)	41 (506)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,15 (555)	56,28 (472)	52,42 (624)	71,08 (180)	64,34 (290)	55,40 (507)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,11 (398)	4,83 (459)	4,32 (593)	5,29 (346)	5,42 (327)	4,97 (430)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	81,58 (224)	72,50 (496)	65,92 (599)	85,60 (107)	84,79 (141)	83,35 (173)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,09 (512)	3,51 (469)	4,90 (356)	1,19 (781)	2,35 (611)	2,33 (614)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,33 (628)	23,99 (319)	29,18 (221)	13,21 (725)	12,87 (739)	14,32 (680)
İşsizlik Oranı (%)	4,13 (558)	11,68 (88)	4,06 (570)	5,61 (385)	3,76 (609)	4,09 (564)
Okur Yazar Oranı (%)	83,32 (546)	85,92 (404)	88,09 (255)	81,59 (619)	80,95 (637)	86,20 (388)
Bebek Ölüm Oranı (%)	33,14 (607)	38,26 (456)	31,37 (647)	60,14 (102)	60,84 (96)	42,46 (359)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	45 587 (369)	47 356 (359)	72 956 (224)	25 329 (554)	17 496 (640)	37 682 (427)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00553 (432)	0,02479 (169)	0,00851 (356)	0,00243 (600)	0,00231 (614)	0,00374 (516)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,57509 (21)	0,40611 (45)	0,03389 (550)	0,03998 (519)	0,08999 (331)	0,18198 (157)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ADIYAMAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Besni	Çelikhan	Gerger	Gölbasi
Nüfus	249 530 (31)	108 667 (107)	20 271 (603)	27 208 (483)	52 988 (261)
Şehirleşme Oranı (%)	71,55 (81)	33,24 (583)	55,77 (214)	15,52 (844)	54,08 (245)
Nüfus Artış Hızı (‰)	35,10 (65)	20,49 (180)	6,02 (396)	-18,04 (763)	-4,37 (581)
Nüfus Yoğunluğu	166 (108)	94 (209)	31 (607)	43 (474)	65 (317)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	73,42 (159)	68,21 (209)	76,13 (135)	117,61 (7)	60,81 (347)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,69 (279)	6,55 (144)	6,63 (137)	7,48 (70)	5,53 (302)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	57,85 (686)	82,71 (193)	79,94 (283)	90,48 (10)	71,23 (514)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,59 (199)	3,33 (487)	1,42 (746)	1,45 (740)	3,81 (441)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,56 (176)	13,96 (697)	18,65 (493)	8,08 (868)	24,96 (293)
İşsizlik Oranı (%)	15,83 (36)	5,79 (376)	10,08 (136)	1,97 (829)	9,76 (147)
Okur Yazar Oranı (%)	83,45 (541)	80,73 (649)	83,48 (540)	65,80 (825)	82,98 (564)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,77 (392)	42,00 (366)	35,18 (550)	56,54 (124)	43,43 (328)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	68 581 (242)	18 101 (633)	10 491 (748)	5 832 (832)	19 408 (613)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08736 (78)	0,01082 (306)	0,00116 (740)	0,00092 (779)	0,00707 (387)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,24930 (103)	0,22629 (122)	0,03562 (543)	0,03193 (569)	0,09000 (330)

	Kahta	Samsat	Sincik	Tut
Nüfus	114 994 (98)	12 541 (730)	21 828 (569)	15 784 (665)
Şehirleşme Oranı (%)	52,78 (266)	55,16 (224)	24,16 (738)	45,70 (364)
Nüfus Artış Hızı (‰)	19,17 (200)	9,09 (347)	11,15 (315)	14,05 (274)
Nüfus Yoğunluğu	98 (198)	82 (247)	47 (447)	32 (597)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	95,76 (56)	85,20 (98)	102,54 (36)	64,28 (293)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,02 (108)	7,07 (106)	8,21 (41)	6,52 (150)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,41 (308)	79,70 (291)	88,61 (35)	81,38 (234)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,69 (454)	1,20 (777)	1,39 (749)	2,70 (566)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,90 (563)	19,10 (471)	10,00 (840)	15,92 (611)
İşsizlik Oranı (%)	14,36 (50)	12,75 (67)	3,48 (657)	10,10 (135)
Okur Yazar Oranı (%)	74,51 (765)	80,63 (655)	65,28 (828)	79,98 (670)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,19 (482)	49,50 (203)	40,67 (395)	40,07 (409)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	16 130 (662)	11 630 (729)	3 487 (867)	8 157 (789)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00969 (326)	0,00066 (824)	0,00058 (836)	0,00085 (792)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,21793 (128)	0,02495 (622)	0,00872 (798)	0,01926 (668)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AFYON

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Başmakçı	Bayat	Bolvadin	Çay	Çobanlar
Nüfus	201 110 (40)	15 084 (678)	8 753 (804)	79 888 (160)	45 635 (307)	12 364 (733)
Şehirleşme Oranı (%)	63,90 (144)	51,82 (280)	53,72 (249)	65,59 (129)	39,74 (478)	67,25 (113)
Nüfus Artış Hızı (%)	23,30 (146)	14,70 (263)	-2,62 (553)	18,43 (214)	4,60 (424)	19,11 (201)
Nüfus Yoğunluğu	196 (78)	41 (497)	15 (808)	72 (282)	55 (378)	32 (598)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	53,07 (595)	59,16 (380)	66,84 (235)	58,36 (403)	55,33 (512)	72,26 (168)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,43 (565)	4,60 (525)	4,59 (529)	5,48 (313)	5,03 (417)	6,07 (202)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,73 (750)	73,65 (471)	75,06 (440)	63,76 (632)	75,10 (437)	68,59 (556)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,71 (119)	7,48 (231)	4,31 (412)	8,22 (210)	5,41 (321)	12,00 (112)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,56 (115)	18,87 (480)	20,62 (413)	28,01 (244)	19,49 (455)	19,41 (458)
İşsizlik Oranı (%)	5,30 (416)	7,44 (253)	5,26 (420)	9,69 (149)	4,26 (532)	12,51 (71)
Okur Yazar Oranı (%)	90,36 (145)	88,38 (242)	79,58 (680)	91,01 (122)	90,00 (159)	81,97 (606)
Bebek Ölüm Oranı (%)	48,29 (223)	28,65 (721)	69,44 (42)	31,27 (650)	38,59 (449)	61,96 (84)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	175 558 (74)	39 066 (412)	22 359 (579)	33 091 (469)	44 385 (376)	13 483 (704)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,1927 (36)	0,0035 (527)	0,0011 (757)	0,0134 (274)	0,0190 (214)	0,0011 (750)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,2398 (112)	0,0175 (688)	0,0068 (817)	0,0406 (517)	0,0780 (370)	0,0162 (705)

	Dazkırı	Dinar	Emirdağ	Evciler	Hocalar	İhsaniye
Nüfus	15 620 (667)	88 304 (144)	47 396 (293)	9 486 (790)	12 824 (726)	33 220 (414)
Şehirleşme Oranı (%)	41,97 (432)	40,12 (469)	43,27 (409)	54,12 (243)	20,63 (799)	13,44 (857)
Nüfus Artış Hızı (%)	-4,00 (574)	-2,95 (562)	-16,03 (747)	-8,96 (654)	2,36 (460)	10,97 (319)
Nüfus Yoğunluğu	45 (463)	65 (319)	23 (721)	67 (303)	23 (723)	37 (545)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,82 (604)	59,19 (379)	51,92 (642)	52,96 (597)	65,34 (267)	63,98 (300)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,19 (633)	5,47 (317)	4,56 (532)	4,53 (540)	5,54 (300)	5,87 (238)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	66,95 (578)	76,21 (405)	69,01 (552)	75,75 (416)	90,14 (16)	82,47 (201)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,59 (145)	4,13 (429)	2,85 (554)	5,31 (327)	0,88 (815)	2,55 (585)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,46 (366)	19,66 (448)	28,14 (242)	18,94 (477)	8,98 (856)	14,98 (645)
İşsizlik Oranı (%)	4,96 (459)	6,61 (307)	4,15 (554)	9,98 (140)	2,79 (742)	1,72 (844)
Okur Yazar Oranı (%)	90,73 (132)	88,34 (243)	84,78 (475)	88,20 (251)	83,04 (561)	86,88 (341)
Bebek Ölüm Oranı (%)	28,48 (725)	34,83 (557)	43,90 (317)	61,95 (85)	48,43 (217)	53,36 (150)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	55 203 (320)	35 956 (439)	61 244 (285)	28 836 (512)	10 153 (752)	23 969 (561)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,0044 (473)	0,0171 (228)	0,0164 (239)	0,0015 (679)	0,0008 (806)	0,0035 (528)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,0441 (502)	0,2058 (132)	0,1505 (210)	0,0146 (725)	0,0103 (777)	0,0504 (465)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AFYON (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	İscehisar	Kızılören	Sandıklı	Sincanlı	Sultandağı	Şuhut
Nüfus	21 978 (566)	4 132 (867)	76 618 (173)	58 536 (230)	22 184 (558)	59 284 (222)
Şehirleşme Oranı (%)	47,97 (328)	61,86 (167)	49,34 (310)	9,95 (869)	31,07 (628)	22,99 (763)
Nüfus Artış Hızı (%)	0,36 (501)	-30,91 (838)	7,60 (379)	11,44 (309)	-3,27 (565)	20,57 (178)
Nüfus Yoğunluğu	45 (460)	18 (787)	63 (332)	69 (295)	30 (620)	51 (416)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	73,81 (156)	53,11 (593)	48,18 (743)	58,26 (409)	49,14 (718)	62,03 (330)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,66 (284)	4,67 (508)	4,76 (477)	6,02 (209)	4,03 (677)	5,69 (280)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	62,67 (643)	73,41 (477)	74,97 (443)	84,31 (151)	81,57 (225)	84,00 (161)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,60 (28)	7,10 (248)	3,54 (466)	3,07 (515)	2,04 (650)	3,31 (489)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,73 (750)	19,49 (456)	21,49 (389)	12,62 (758)	16,39 (585)	12,69 (754)
İşsizlik Oranı (%)	3,15 (695)	9,78 (146)	6,24 (329)	1,62 (851)	4,23 (538)	2,16 (818)
Okur Yazar Oranı (%)	84,60 (480)	78,83 (698)	87,99 (264)	85,49 (431)	87,66 (291)	87,85 (277)
Bebek Ölüm Oranı (%)	63,29 (70)	11,90 (860)	30,65 (669)	37,23 (480)	42,28 (361)	47,39 (240)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	50 111 (343)	20 557 (598)	44 633 (374)	16 142 (661)	43 094 (385)	24 675 (556)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,0096 (328)	0,0006 (833)	0,0166 (235)	0,0046 (467)	0,0056 (428)	0,0077 (366)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,0187 (674)	0,0148 (724)	0,2352 (118)	0,1008 (304)	0,1167 (260)	0,1596 (190)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : AĞRI

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Diyadin	Doğubeyazıt	Eleşkirt
Nüfus	119 743 (89)	40 768 (350)	105 754 (115)	48 892 (284)
Şehirleşme Oranı (%)	66,61 (120)	32,67 (599)	53,20 (260)	31,37 (624)
Nüfus Artış Hızı (%)	14,29 (269)	5,95 (399)	17,05 (228)	15,79 (242)
Nüfus Yoğunluğu	80 (252)	32 (605)	44 (466)	32 (604)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	79,91 (114)	122,60 (6)	88,38 (84)	89,78 (76)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,56 (143)	7,40 (76)	6,87 (114)	8,40 (31)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	57,51 (689)	87,13 (58)	62,67 (644)	80,63 (258)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,84 (438)	0,47 (853)	1,33 (758)	0,91 (814)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	38,64 (130)	12,40 (773)	36,00 (151)	18,46 (501)
İşsizlik Oranı (%)	13,36 (60)	5,84 (370)	10,21 (130)	5,13 (436)
Okur Yazar Oranı (%)	76,44 (737)	55,59 (864)	64,60 (833)	74,18 (769)
Bebek Ölüm Oranı (%)	56,62 (123)	62,95 (75)	63,23 (71)	56,87 (119)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	178 991 (73)	5 060 (845)	20 509 (599)	7 839 (794)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03780 (140)	0,00130 (721)	0,00764 (368)	0,00253 (592)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06080 (422)	0,02229 (644)	0,02378 (631)	0,04307 (510)

	Hamur	Patnos	Taşlıçay	Tutak
Nüfus	22 052 (561)	135 100 (69)	21 839 (568)	34 596 (403)
Şehirleşme Oranı (%)	17,53 (829)	53,17 (261)	23,72 (749)	19,51 (809)
Nüfus Artış Hızı (%)	-1,32 (533)	45,51 (33)	-0,63 (522)	1,90 (469)
Nüfus Yoğunluğu	24 (709)	93 (216)	26 (680)	22 (732)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	110,77 (16)	105,11 (28)	103,36 (33)	104,70 (29)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	8,12 (45)	9,53 (5)	7,02 (109)	8,09 (46)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	89,46 (25)	77,52 (368)	84,85 (136)	87,58 (50)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	0,34 (868)	0,86 (819)	0,78 (823)	0,45 (855)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,20 (836)	21,62 (386)	14,37 (679)	11,97 (784)
İşsizlik Oranı (%)	2,92 (725)	15,77 (37)	4,12 (562)	3,10 (699)
Okur Yazar Oranı (%)	63,07 (841)	64,91 (830)	66,51 (821)	68,88 (812)
Bebek Ölüm Oranı (%)	46,36 (264)	53,42 (148)	79,44 (21)	61,77 (87)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	5 770 (833)	5 731 (834)	8 461 (785)	6 218 (826)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00068 (817)	0,00435 (481)	0,00113 (745)	0,00176 (653)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01660 (700)	0,05097 (462)	0,01898 (672)	0,03077 (576)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AMASYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Göynücek	Gümüşhacıköy	Hamamözü
Nüfus	133 207 (71)	17 614 (636)	29 795 (451)	6 161 (844)
Şehirleşme Oranı (%)	55,85 (213)	15,76 (842)	47,18 (338)	24,53 (736)
Nüfus Artış Hızı (%)	7,97 (371)	-13,25 (708)	-18,86 (769)	-28,22 (832)
Nüfus Yoğunluğu	77 (263)	30 (618)	46 (457)	31 (617)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	47,66 (755)	64,32 (291)	56,75 (457)	65,34 (268)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,48 (554)	5,31 (343)	4,04 (671)	4,32 (594)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	52,88 (719)	86,83 (68)	75,89 (412)	85,42 (114)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,40 (322)	1,20 (778)	4,82 (360)	1,49 (734)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,72 (105)	11,97 (782)	19,29 (462)	13,09 (726)
İşsizlik Oranı (%)	4,35 (526)	2,12 (822)	4,17 (552)	1,71 (845)
Okur Yazar Oranı (%)	88,49 (235)	80,91 (639)	85,26 (446)	81,40 (622)
Bebek Ölüm Oranı (%)	42,51 (357)	73,06 (37)	47,41 (239)	73,86 (35)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	112 079 (137)	18 836 (620)	66 774 (252)	13 440 (705)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06019 (104)	0,00167 (665)	0,01201 (293)	0,00065 (826)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,50041 (27)	0,03997 (520)	0,06445 (406)	0,01378 (735)

	Merzifon	Suluova	Taşova
Nüfus	67 281 (197)	54 123 (251)	57 050 (235)
Şehirleşme Oranı (%)	67,79 (107)	78,92 (41)	27,27 (696)
Nüfus Artış Hızı (%)	-0,25 (515)	9,18 (345)	3,33 (443)
Nüfus Yoğunluğu	69 (294)	105 (184)	55 (380)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	48,62 (731)	58,15 (416)	57,97 (422)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,96 (701)	4,68 (502)	5,38 (335)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	46,58 (757)	50,19 (734)	80,45 (266)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,52 (274)	13,36 (90)	4,74 (365)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	46,91 (80)	36,46 (147)	14,81 (653)
İşsizlik Oranı (%)	5,18 (428)	11,64 (90)	3,60 (636)
Okur Yazar Oranı (%)	89,30 (199)	87,27 (315)	86,35 (380)
Bebek Ölüm Oranı (%)	40,81 (391)	39,78 (423)	38,17 (460)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	85 301 (188)	137 328 (99)	35 882 (440)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02964 (157)	0,02633 (166)	0,01100 (303)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15426 (197)	0,10531 (291)	0,12796 (241)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ANKARA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Akyurt	Ayaş	Bala	Bey pazarı	Çamlıdere
Nüfus	18 907 (621)	21 239 (584)	39 714 (361)	51 841 (270)	15 339 (676)
Şehirleşme Oranı (%)	42,68 (416)	36,91 (524)	16,66 (836)	66,44 (121)	41,09 (454)
Nüfus Artış Hızı (%)	41,31 (45)	2,06 (465)	1,67 (479)	12,00 (304)	-23,30 (800)
Nüfus Yoğunluğu	89 (224)	19 (770)	16 (804)	29 (635)	28 (654)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,40 (441)	54,84 (530)	58,04 (420)	52,30 (626)	52,42 (623)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,54 (539)	4,68 (503)	5,74 (266)	4,12 (649)	4,65 (514)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	55,58 (705)	70,73 (525)	82,49 (200)	61,37 (656)	64,30 (628)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,08 (53)	3,51 (468)	2,12 (639)	9,62 (173)	4,70 (368)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,34 (269)	25,76 (278)	15,39 (627)	29,01 (223)	31,00 (196)
İşsizlik Oranı (%)	3,27 (676)	4,27 (531)	2,94 (720)	7,52 (250)	3,03 (708)
Okur Yazar Oranı (%)	89,46 (189)	92,23 (71)	85,22 (449)	90,97 (124)	82,89 (565)
Bebek Ölüm Oranı (%)	39,96 (418)	50,93 (179)	30,85 (662)	27,82 (734)	31,25 (651)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	447 868 (21)	59 089 (298)	30 393 (496)	104 115 (145)	38 872 (414)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03415 (147)	0,00523 (441)	0,00914 (339)	0,01968 (207)	0,00222 (623)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,02675 (606)	0,16782 (177)	0,20941 (130)	0,40725 (44)	0,00334 (852)

	Çubuk	Elmadağ	Evren	Güdül	Haymana
Nüfus	75 119 (179)	43 374 (327)	6 167 (843)	20 938 (591)	54 087 (252)
Şehirleşme Oranı (%)	62,04 (165)	51,92 (277)	70,75 (85)	27,73 (683)	20,92 (796)
Nüfus Artış Hızı (%)	36,69 (60)	13,14 (288)	-11,63 (689)	11,31 (311)	-2,63 (555)
Nüfus Yoğunluğu	56 (373)	76 (267)	43 (481)	55 (383)	18 (786)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,73 (460)	51,45 (661)	49,15 (717)	51,48 (658)	63,01 (314)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,25 (618)	4,02 (683)	5,31 (344)	4,71 (494)	5,74 (267)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	49,55 (737)	44,54 (770)	65,61 (604)	77,20 (382)	82,96 (185)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,10 (97)	17,85 (55)	5,25 (334)	2,39 (603)	2,34 (613)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	37,36 (142)	37,61 (139)	29,14 (222)	20,41 (419)	14,70 (656)
İşsizlik Oranı (%)	6,75 (297)	6,10 (348)	14,09 (52)	2,43 (790)	3,34 (671)
Okur Yazar Oranı (%)	88,16 (253)	91,02 (120)	84,48 (485)	90,45 (141)	85,74 (412)
Bebek Ölüm Oranı (%)	39,50 (431)	35,13 (551)	35,09 (552)	25,36 (783)	33,55 (593)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	246 083 (51)	445 003 (23)	26 044 (547)	19 660 (610)	32 831 (473)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09201 (70)	0,07498 (87)	0,00101 (760)	0,00232 (610)	0,00880 (351)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,19312 (142)	0,04515 (496)	0,01260 (752)	0,09185 (325)	0,24440 (109)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ANKARA (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Kalecik	Kazan	Kızılcahamam	Nallıhan	Polath	Şereflikoçhisar
Nüfus	24 738 (526)	29 692 (452)	33 623 (409)	40 677 (353)	116 400 (94)	59 128 (225)
Şehirleşme Oranı (%)	48,37 (321)	53,45 (254)	48,17 (324)	42,24 (423)	68,72 (102)	71,17 (84)
Nüfus Artış Hızı (%)	7,33 (381)	26,78 (106)	-1,14 (531)	10,07 (334)	15,22 (249)	-2,62 (554)
Nüfus Yoğunluğu	18 (780)	73 (275)	19 (769)	22 (742)	34 (580)	38 (536)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	60,65 (352)	52,84 (601)	57,32 (443)	50,04 (698)	51,57 (655)	51,69 (650)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,98 (429)	4,03 (678)	3,82 (737)	3,75 (762)	4,15 (643)	4,88 (450)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	76,40 (397)	35,68 (816)	64,62 (619)	63,05 (641)	49,59 (736)	54,26 (711)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,75 (447)	20,16 (37)	4,56 (384)	12,37 (106)	10,36 (155)	8,81 (193)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,85 (443)	44,17 (92)	30,82 (198)	24,57 (304)	40,04 (119)	36,93 (143)
İşsizlik Oranı (%)	3,64 (628)	5,79 (375)	3,78 (607)	5,00 (454)	7,44 (254)	12,51 (73)
Okur Yazar Oranı (%)	88,16 (252)	92,00 (79)	85,17 (450)	90,45 (140)	91,39 (104)	87,62 (293)
Bebek Ölüm Oranı (%)	40,72 (393)	46,81 (253)	54,44 (136)	20,35 (824)	38,18 (458)	24,84 (791)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	33 315 (465)	454 986 (19)	55 929 (314)	346 147 (30)	129 123 (110)	62 742 (276)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00437 (479)	0,09022 (74)	0,00978 (324)	0,04286 (130)	0,06182 (101)	0,01971 (206)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16310 (185)	0,09202 (323)	0,03829 (528)	0,10218 (297)	0,64851 (15)	0,13273 (235)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : ANTALYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akseki	Alanya	Elmalı	Finike	Gazipaşa	Gündoğmuş	İbradi
Nüfus	714 129 (7)	42 467 (338)	257 671 (30)	40 041 (356)	42 087 (340)	44 541 (320)	21 513 (578)	10 826 (758)
Şehirleşme Oranı (%)	84,47 (24)	24,87 (732)	34,29 (566)	36,37 (528)	23,16 (759)	37,13 (519)	23,34 (756)	64,58 (137)
Nüfus Artış Hızı (%)	46,44 (32)	16,14 (239)	68,86 (6)	12,53 (298)	19,65 (191)	8,67 (358)	6,70 (386)	29,59 (96)
Nüfus Yoğunluğu	354 (34)	33 (587)	161 (114)	25 (701)	64 (322)	48 (437)	16 (798)	9 (860)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	44,72 (809)	55,91 (488)	40,48 (846)	52,34 (625)	47,85 (752)	55,73 (495)	59,70 (368)	53,67 (574)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,75 (763)	6,14 (194)	4,11 (651)	4,14 (644)	3,83 (731)	4,35 (586)	4,97 (431)	6,00 (210)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,91 (851)	81,04 (246)	48,17 (744)	80,44 (267)	73,36 (479)	78,37 (339)	85,81 (100)	70,14 (533)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,90 (165)	2,12 (640)	4,61 (377)	3,29 (491)	4,79 (362)	2,15 (632)	1,43 (743)	2,31 (619)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	65,20 (16)	16,84 (566)	47,23 (78)	16,26 (593)	21,85 (379)	19,47 (457)	12,76 (745)	27,55 (253)
İşsizlik Oranı (%)	12,95 (66)	4,40 (520)	6,13 (345)	2,56 (783)	2,28 (803)	3,24 (677)	4,23 (536)	8,78 (176)
Okur Yazar Oranı (%)	92,91 (47)	91,95 (81)	93,77 (25)	87,85 (278)	88,66 (227)	87,87 (276)	85,31 (441)	92,66 (56)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,68 (667)	22,86 (807)	29,45 (704)	19,38 (834)	27,55 (741)	43,44 (327)	41,76 (371)	51,47 (172)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	126 306 (115)	26 936 (533)	558 996 (14)	60 465 (292)	100 751 (153)	72 946 (226)	19 993 (605)	13 616 (701)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,85428 (6)	0,00541 (436)	0,13729 (51)	0,01119 (301)	0,02134 (196)	0,01720 (227)	0,00229 (616)	0,00099 (763)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,96791 (8)	0,01393 (731)	0,60572 (17)	0,52542 (26)	0,31095 (75)	0,41959 (39)	0,02531 (619)	0,00817 (802)

	Kale	Kaş	Kemer	Korkuteli	Kumluca	Manavgat	Serik
Nüfus	22 170 (560)	47 519 (291)	55 092 (244)	51 580 (272)	61 370 (212)	199 385 (41)	109 360 (106)
Şehirleşme Oranı (%)	62,70 (158)	13,39 (858)	31,32 (625)	32,03 (613)	40,87 (458)	35,95 (540)	27,96 (680)
Nüfus Artış Hızı (%)	5,99 (398)	16,61 (235)	86,17 (2)	11,20 (314)	31,39 (86)	51,68 (20)	25,48 (120)
Nüfus Yoğunluğu	59 (352)	25 (688)	118 (156)	20 (756)	50 (420)	89 (225)	82 (246)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	50,18 (694)	49,98 (700)	24,46 (872)	54,09 (561)	51,65 (652)	39,65 (851)	43,38 (828)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,81 (739)	3,77 (758)	3,51 (817)	4,30 (603)	4,10 (656)	4,27 (614)	4,05 (667)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,16 (318)	79,58 (300)	24,21 (852)	77,65 (364)	80,92 (250)	48,62 (740)	65,20 (613)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,25 (625)	1,78 (690)	3,47 (471)	3,70 (451)	2,11 (643)	3,70 (453)	2,96 (534)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,59 (498)	18,65 (494)	72,32 (7)	18,65 (491)	16,97 (560)	47,68 (74)	31,84 (188)
İşsizlik Oranı (%)	3,78 (608)	1,63 (850)	6,85 (293)	2,37 (793)	2,99 (715)	8,37 (195)	5,03 (452)
Okur Yazar Oranı (%)	89,92 (164)	87,43 (300)	96,07 (5)	88,72 (221)	89,83 (169)	91,69 (89)	88,94 (212)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,39 (512)	29,89 (691)	41,28 (379)	34,14 (579)	29,32 (707)	30,58 (672)	25,92 (773)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	79 622 (201)	62 505 (279)	235 263 (53)	68 417 (243)	84 598 (193)	101 906 (150)	125 073 (116)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00949 (332)	0,01643 (237)	0,06227 (99)	0,01585 (243)	0,02370 (176)	0,08762 (76)	0,05805 (110)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,14000 (226)	0,20372 (135)	0,02976 (581)	0,36984 (54)	0,57246 (22)	0,44549 (32)	0,53620 (25)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ARTVİN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Ardanuç		Arhavi		Borçka	
Nüfus	34 572	(404)	14 477	(692)	19 347	(610)	27 654	(476)
Şehirleşme Oranı (%)	66,98	(118)	36,46	(525)	72,77	(71)	32,57	(602)
Nüfus Artış Hızı (‰)	1,03	(493)	-20,56	(783)	5,28	(413)	-9,23	(657)
Nüfus Yoğunluğu	32	(603)	15	(814)	65	(321)	35	(573)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	47,00	(764)	61,28	(340)	58,04	(419)	53,76	(571)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,16	(639)	4,01	(685)	4,19	(634)	5,29	(347)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,42	(819)	78,44	(338)	44,38	(772)	61,57	(654)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,05	(520)	2,38	(608)	12,41	(104)	5,37	(323)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	61,53	(23)	19,18	(466)	43,22	(95)	33,06	(183)
İşsizlik Oranı (%)	7,31	(267)	5,18	(425)	10,78	(113)	6,42	(321)
Okur Yazar Oranı (%)	90,30	(151)	85,73	(414)	90,21	(153)	86,78	(346)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	35,37	(543)	55,56	(129)	25,35	(784)	26,47	(762)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	450 531	(20)	50 966	(338)	93 487	(169)	68 225	(245)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03771	(141)	0,00377	(514)	0,01254	(287)	0,01282	(284)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,11384	(268)	0,01647	(702)	0,00927	(791)	0,03264	(564)

	Hopa		Murgul		Şavşat		Yusufeli	
Nüfus	32 584	(421)	8 543	(808)	25 624	(508)	29 133	(460)
Şehirleşme Oranı (%)	47,40	(335)	44,49	(383)	28,59	(668)	20,96	(795)
Nüfus Artış Hızı (‰)	5,43	(412)	-33,56	(844)	-23,08	(798)	-24,06	(807)
Nüfus Yoğunluğu	154	(121)	25	(689)	19	(779)	13	(831)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	51,79	(649)	52,86	(600)	56,04	(482)	66,98	(232)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,03	(418)	4,70	(496)	4,41	(568)	4,60	(526)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,33	(732)	41,55	(789)	78,94	(327)	80,21	(274)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,71	(195)	29,98	(13)	1,53	(725)	1,57	(722)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,96	(110)	28,47	(236)	19,53	(454)	18,23	(511)
İşsizlik Oranı (%)	9,79	(145)	10,97	(109)	5,03	(453)	4,91	(466)
Okur Yazar Oranı (%)	88,01	(262)	91,41	(102)	83,19	(554)	81,52	(620)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	34,48	(567)	76,92	(26)	45,30	(289)	57,34	(118)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	149 299	(89)	188 817	(65)	37 634	(428)	26 079	(545)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02058	(200)	0,01341	(273)	0,00723	(380)	0,00470	(461)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,01055	(774)	0,00403	(840)	0,02163	(651)	0,05111	(461)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AYDIN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bozdoğan	Buharkent	Çine	Didim	Germencik
Nüfus	208 341 (37)	35 190 (398)	12 984 (724)	53 770 (254)	37 395 (376)	45 821 (306)
Şehirleşme Oranı (%)	68,77 (99)	23,59 (751)	54,48 (238)	33,23 (584)	68,72 (101)	25,31 (724)
Nüfus Artış Hızı (%)	22,89 (150)	2,19 (462)	14,79 (259)	-0,77 (525)	56,58 (11)	-0,19 (514)
Nüfus Yoğunluğu	332 (37)	42 (492)	127 (142)	59 (351)	113 (165)	113 (166)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,59 (711)	59,46 (373)	52,50 (620)	50,11 (696)	44,72 (808)	58,45 (399)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,66 (781)	3,61 (797)	3,57 (805)	3,44 (827)	3,79 (747)	3,86 (723)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,48 (790)	82,66 (194)	66,55 (590)	75,37 (427)	41,28 (792)	75,08 (438)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,50 (149)	3,82 (440)	12,00 (113)	5,01 (348)	6,51 (277)	6,83 (262)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	48,02 (71)	13,52 (715)	21,45 (390)	19,62 (450)	52,22 (54)	18,09 (516)
İşsizlik Oranı (%)	7,72 (234)	1,77 (842)	5,09 (445)	2,45 (789)	10,12 (134)	3,50 (651)
Okur Yazar Oranı (%)	89,83 (168)	83,30 (547)	86,54 (368)	85,45 (434)	92,48 (62)	84,70 (478)
Bebek Ölüm Oranı (%)	37,08 (489)	31,14 (656)	37,04 (491)	20,96 (818)	32,82 (616)	37,60 (474)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	194 721 (64)	50 092 (344)	73 607 (221)	100 141 (154)	120 851 (126)	63 631 (271)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,19978 (33)	0,00902 (342)	0,00479 (458)	0,02714 (162)	0,02076 (199)	0,01763 (223)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,16467 (179)	0,22780 (121)	0,08767 (341)	0,17938 (164)	0,04835 (482)	0,19812 (138)

	İncirliova	Karacasu	Karpuzlu	Koçarlı	Köşk	Kuşadası
Nüfus	40 733 (351)	21 980 (565)	13 207 (720)	37 167 (379)	25 321 (512)	65 765 (202)
Şehirleşme Oranı (%)	43,08 (411)	26,91 (700)	17,55 (828)	24,02 (744)	32,97 (590)	72,47 (74)
Nüfus Artış Hızı (%)	14,48 (266)	-3,67 (571)	-7,58 (633)	-5,08 (591)	10,30 (326)	41,01 (46)
Nüfus Yoğunluğu	190 (85)	28 (645)	52 (399)	80 (253)	173 (100)	292 (45)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,10 (476)	57,42 (440)	54,38 (543)	56,22 (474)	55,79 (493)	38,95 (855)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,01 (686)	3,79 (748)	3,29 (852)	4,04 (672)	3,79 (749)	3,39 (838)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	71,29 (513)	79,24 (314)	86,66 (74)	86,69 (73)	75,11 (436)	27,05 (846)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,21 (337)	5,34 (325)	2,45 (597)	2,66 (573)	8,82 (192)	6,03 (293)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,50 (327)	15,42 (626)	10,89 (819)	10,66 (825)	16,07 (605)	66,92 (12)
İşsizlik Oranı (%)	5,18 (429)	2,21 (812)	1,57 (855)	1,53 (858)	3,28 (673)	9,02 (170)
Okur Yazar Oranı (%)	83,09 (557)	84,29 (492)	82,81 (567)	78,01 (712)	86,69 (359)	95,22 (8)
Bebek Ölüm Oranı (%)	48,29 (222)	43,55 (324)	25,93 (772)	51,52 (171)	40,25 (404)	51,15 (177)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	63 204 (273)	64 390 (264)	35 847 (441)	47 565 (357)	52 079 (334)	258 854 (44)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01297 (283)	0,00753 (372)	0,00210 (631)	0,00700 (388)	0,00657 (399)	0,07421 (89)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,16401 (181)	0,08988 (333)	0,07032 (387)	0,14360 (219)	0,06610 (398)	0,06452 (405)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AYDIN (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Kuyucak		Nazilli		Söke		Sultanhisar		Yenipazar	
Nüfus	31 094	(438)	145 963	(64)	137 739	(68)	22 795	(550)	15 492	(672)
Şehirleşme Oranı (%)	23,42	(754)	72,39	(75)	45,29	(369)	27,44	(692)	45,22	(370)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-4,68	(585)	18,12	(217)	13,99	(275)	1,08	(491)	-12,92	(705)
Nüfus Yoğunluğu	63	(333)	220	(66)	143	(132)	97	(202)	80	(251)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,63	(710)	49,79	(703)	53,14	(592)	53,20	(590)	50,80	(678)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,43	(829)	3,63	(791)	3,98	(697)	3,64	(789)	3,11	(868)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,87	(286)	49,71	(735)	67,65	(567)	78,55	(334)	80,37	(269)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,52	(387)	12,38	(105)	8,23	(209)	4,44	(400)	3,02	(524)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,60	(617)	37,90	(137)	24,12	(313)	17,00	(556)	16,61	(577)
İşsizlik Oranı (%)	1,86	(837)	9,46	(156)	4,80	(474)	2,78	(743)	2,67	(767)
Okur Yazar Oranı (%)	86,62	(363)	89,25	(201)	84,95	(462)	86,88	(340)	85,64	(420)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	27,95	(730)	34,38	(571)	44,72	(298)	31,83	(636)	23,75	(798)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	58 854	(300)	119 450	(127)	144 769	(95)	71 095	(232)	64 460	(263)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00932	(336)	0,09166	(71)	0,10219	(68)	0,01023	(317)	0,00481	(457)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,10834	(283)	0,32339	(68)	0,31458	(72)	0,19346	(141)	0,05876	(433)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : BALIKESİR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ayvalık	Balya	Bandırma	Bigadiç	Burhaniye
Nüfus	287 709 (25)	58 738 (228)	18 869 (622)	120 753 (86)	49 957 (276)	43 199 (331)
Şehirleşme Oranı (%)	74,88 (61)	54,46 (240)	10,15 (868)	80,68 (35)	29,13 (661)	72,29 (76)
Nüfus Artış Hızı (‰)	15,52 (247)	22,66 (153)	-12,98 (706)	15,65 (245)	-0,77 (524)	22,09 (160)
Nüfus Yoğunluğu	198 (76)	222 (65)	20 (760)	204 (74)	49 (435)	154 (119)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	43,85 (824)	48,54 (737)	56,83 (452)	45,00 (802)	52,58 (612)	45,41 (792)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,52 (813)	3,23 (858)	3,04 (870)	3,36 (845)	3,99 (693)	3,31 (851)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,91 (815)	46,25 (760)	86,32 (84)	31,83 (835)	80,47 (265)	44,33 (773)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,07 (132)	9,58 (174)	3,26 (494)	15,77 (69)	4,59 (379)	7,31 (238)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	53,02 (48)	44,17 (93)	10,42 (830)	52,40 (52)	14,94 (647)	48,36 (69)
İşsizlik Oranı (%)	6,84 (294)	7,35 (264)	1,84 (839)	6,97 (287)	2,13 (820)	7,51 (251)
Okur Yazar Oranı (%)	91,81 (86)	91,90 (83)	78,76 (702)	93,10 (37)	84,59 (481)	89,23 (203)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,66 (504)	39,73 (425)	32,18 (629)	37,91 (465)	35,98 (530)	36,88 (497)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	214 332 (59)	172 049 (77)	37 928 (424)	706 831 (12)	97 152 (164)	113 567 (136)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,29968 (22)	0,05233 (117)	0,00359 (520)	0,32643 (19)	0,02308 (182)	0,02280 (184)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,26670 (97)	0,07259 (381)	0,04734 (485)	0,16659 (178)	0,15027 (211)	0,10440 (292)

	Dursunbey	Edremit	Erdek	Gömeç	Gönen	Havran
Nüfus	47 429 (292)	93 351 (137)	32 020 (431)	10 983 (753)	71 804 (189)	26 782 (489)
Şehirleşme Oranı (%)	30,90 (634)	41,99 (431)	58,17 (205)	37,53 (510)	50,50 (293)	37,79 (505)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-9,64 (664)	38,63 (54)	18,74 (209)	8,46 (362)	6,03 (395)	4,08 (432)
Nüfus Yoğunluğu	24 (704)	128 (141)	96 (203)	49 (429)	64 (324)	49 (427)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,29 (550)	45,53 (787)	44,60 (813)	50,91 (675)	51,13 (669)	52,51 (618)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,84 (727)	3,28 (853)	3,32 (850)	3,20 (864)	3,45 (824)	3,21 (862)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	81,00 (247)	47,62 (751)	54,71 (709)	68,85 (555)	59,15 (675)	71,66 (505)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,59 (380)	7,30 (240)	4,81 (361)	4,16 (425)	13,00 (98)	5,58 (311)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,41 (676)	45,07 (89)	40,48 (116)	27,00 (260)	27,85 (247)	22,76 (352)
İşsizlik Oranı (%)	2,96 (717)	6,14 (342)	5,40 (401)	3,71 (619)	3,56 (643)	4,93 (463)
Okur Yazar Oranı (%)	77,09 (729)	91,52 (95)	92,08 (76)	87,70 (286)	87,05 (326)	83,51 (538)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	52,90 (156)	32,68 (620)	36,10 (527)	65,83 (55)	44,22 (312)	30,65 (670)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	62 719 (277)	148 085 (90)	133 078 (104)	68 758 (241)	114 197 (135)	43 716 (382)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01095 (304)	0,06604 (95)	0,02356 (177)	0,00324 (542)	0,03901 (135)	0,00734 (375)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08615 (347)	0,09608 (315)	0,03810 (529)	0,04744 (484)	0,29772 (79)	0,08897 (336)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BALIKESİR (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	İvrindi	Kepsut	Manyas	Marmara	Savaştepe	Sındırgı	Susurluk
Nüfus	37 891 (372)	28 022 (472)	25 148 (514)	9 446 (792)	23 355 (541)	47 784 (290)	43 107 (333)
Şehirleşme Oranı (%)	15,23 (847)	19,79 (806)	21,69 (789)	23,45 (753)	44,05 (394)	21,96 (784)	51,74 (283)
Nüfus Artış Hızı (‰)	1,89 (472)	-7,28 (626)	-15,31 (733)	-3,60 (570)	-4,12 (576)	-8,46 (644)	0,20 (503)
Nüfus Yoğunluğu	50 (424)	31 (610)	42 (484)	61 (342)	57 (362)	35 (570)	67 (306)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,27 (473)	55,22 (516)	56,79 (455)	44,06 (820)	57,51 (438)	53,46 (580)	50,89 (676)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,43 (830)	3,89 (716)	3,65 (785)	3,36 (846)	3,60 (800)	3,79 (750)	3,43 (831)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	84,81 (139)	84,75 (142)	79,48 (305)	51,18 (728)	75,19 (434)	86,09 (90)	55,96 (701)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,43 (600)	3,79 (442)	3,87 (436)	20,03 (40)	5,43 (320)	2,38 (605)	15,64 (71)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,76 (747)	11,46 (800)	16,65 (575)	28,79 (226)	19,38 (459)	11,53 (794)	28,39 (239)
İşsizlik Oranı (%)	2,57 (781)	2,18 (815)	2,48 (787)	4,08 (567)	5,82 (371)	2,28 (802)	4,15 (556)
Okur Yazar Oranı (%)	80,82 (645)	81,22 (628)	84,33 (488)	93,04 (42)	83,73 (525)	78,83 (697)	87,94 (269)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,22 (522)	67,16 (49)	46,84 (250)	37,91 (466)	38,38 (453)	64,97 (60)	47,67 (234)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	33 029 (470)	40 665 (399)	70 957 (233)	59 529 (294)	39 630 (409)	60 810 (290)	147 577 (92)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00677 (395)	0,00499 (451)	0,00906 (341)	0,00559 (430)	0,00548 (433)	0,01300 (281)	0,03540 (145)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12051 (254)	0,16375 (183)	0,32856 (67)	0,00462 (834)	0,06666 (395)	0,27677 (92)	0,10122 (302)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : BİLECİK

SOSYO-EKONOMİK
GÖSTERGELER

	Merkez	Bozüyük	Gölpazarı	İnhisar	Osmaneli	Pazaryeri	Söğüt	Yenişehir
Nüfus	52 929 (263)	60 863 (214)	13 617 (710)	6 661 (836)	21 070 (587)	13 296 (717)	20 974 (590)	4 916 (860)
Şehirleşme Oranı (%)	64,44 (140)	77,99 (43)	51,42 (287)	34,80 (555)	60,82 (178)	50,08 (297)	60,28 (181)	27,85 (682)
Nüfus Artış Hızı (%)	19,50 (193)	22,82 (152)	-11,19 (685)	-8,75 (650)	15,09 (252)	-19,20 (772)	-0,28 (517)	-20,65 (784)
Nüfus Yoğunluğu	63 (330)	72 (281)	23 (725)	20 (768)	41 (498)	41 (504)	40 (516)	16 (803)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	39,35 (852)	50,57 (681)	58,39 (402)	56,38 (471)	51,62 (653)	52,24 (627)	43,94 (822)	58,78 (391)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,58 (803)	3,77 (759)	3,53 (812)	4,32 (595)	4,08 (661)	3,55 (809)	3,70 (775)	3,77 (760)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,86 (827)	28,92 (842)	75,35 (430)	82,72 (192)	61,06 (659)	64,33 (626)	48,06 (747)	84,44 (148)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,54 (48)	33,12 (9)	5,59 (310)	4,31 (413)	18,49 (49)	11,06 (133)	17,30 (57)	3,11 (509)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,60 (76)	37,96 (135)	19,05 (474)	12,97 (730)	20,45 (416)	24,61 (301)	34,64 (167)	12,46 (771)
İşsizlik Oranı (%)	4,60 (492)	7,70 (235)	2,83 (738)	2,58 (779)	3,23 (680)	3,63 (632)	3,61 (634)	0,98 (871)
Okur Yazar Oranı (%)	93,30 (34)	92,10 (74)	85,07 (456)	89,80 (171)	90,94 (125)	90,41 (142)	92,77 (53)	87,26 (316)
Bebek Ölüm Oranı (%)	37,18 (485)	51,73 (169)	44,44 (307)	41,67 (374)	29,36 (706)	36,46 (510)	39,92 (419)	35,71 (537)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	172 819 (76)	196 285 (63)	46 562 (362)	14 070 (692)	84 054 (194)	58 147 (305)	107 209 (141)	31 083 (490)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,04392 (129)	0,07049 (92)	0,00358 (521)	0,00068 (818)	0,01154 (298)	0,00467 (463)	0,01844 (219)	0,00085 (793)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,06877 (391)	0,02737 (600)	0,10992 (279)	0,03319 (557)	0,19305 (143)	0,01768 (684)	0,07416 (374)	0,01082 (770)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : BİNGÖL

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Adaklı	Genç	Karlıova	Kığı	Solhan	Yayladere	Yedisu
Nüfus	116 411 (93)	10 856 (755)	45 994 (303)	32 421 (423)	6 780 (834)	33 604 (410)	4 050 (869)	3 623 (871)
Şehirleşme Oranı (%)	59,17 (192)	31,04 (631)	39,89 (473)	27,02 (697)	69,09 (95)	42,63 (417)	77,43 (47)	54,46 (239)
Nüfus Artış Hızı (%)	19,85 (188)	-58,65 (869)	8,46 (363)	-7,53 (630)	-52,28 (865)	-4,90 (589)	11,58 (307)	-59,26 (870)
Nüfus Yoğunluğu	65 (315)	12 (837)	27 (669)	25 (700)	18 (781)	28 (656)	9 (856)	7 (865)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	70,51 (184)	74,43 (148)	78,43 (120)	88,18 (86)	45,76 (783)	88,00 (88)	24,57 (871)	47,49 (757)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,93 (223)	6,57 (142)	7,21 (93)	7,48 (71)	5,70 (273)	7,01 (111)	5,70 (274)	5,93 (224)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	64,31 (627)	77,80 (356)	75,73 (418)	82,21 (208)	38,02 (810)	78,90 (328)	34,06 (826)	57,16 (691)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,14 (635)	0,34 (867)	1,24 (773)	0,47 (854)	1,24 (771)	0,86 (818)	2,72 (564)	0,50 (849)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,55 (177)	21,86 (378)	23,03 (342)	17,33 (548)	60,73 (26)	20,24 (424)	63,22 (19)	42,34 (99)
İşsizlik Oranı (%)	12,48 (75)	2,27 (807)	9,43 (158)	4,69 (484)	5,72 (379)	8,08 (212)	11,33 (97)	3,03 (709)
Okur Yazar Oranı (%)	78,18 (709)	64,43 (835)	69,87 (805)	71,36 (792)	82,21 (599)	63,73 (837)	87,35 (310)	75,98 (744)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	53,63 (144)	50,24 (191)	52,40 (161)	85,16 (14)	36,36 (514)	62,31 (82)	33,33 (600)	76,27 (30)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	49 392 (346)	6 850 (817)	6 197 (827)	6 340 (825)	32 212 (481)	8 313 (786)	25 984 (549)	11 264 (739)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02688 (163)	0,00042 (852)	0,00162 (671)	0,00097 (767)	0,00397 (498)	0,00161 (673)	0,00053 (840)	0,00021 (869)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,04298 (511)	0,00582 (823)	0,01544 (716)	0,00423 (836)	0,01338 (740)	0,00409 (838)	0,00093 (868)	0,00115 (865)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : BİTLİS

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Adilcevaz	Ahlat	Güroymak	Hizan	Mutki	Tatvan
Nüfus	65 169 (203)	55 358 (242)	52 814 (265)	48 118 (289)	42 953 (334)	39 990 (357)	84 276 (149)
Şehirleşme Oranı (%)	68,93 (97)	63,54 (146)	65,87 (125)	46,80 (344)	25,77 (718)	10,73 (866)	79,20 (39)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-4,45 (582)	71,96 (4)	43,39 (37)	26,19 (112)	-1,93 (540)	5,09 (415)	2,75 (447)
Nüfus Yoğunluğu	58 (359)	69 (296)	56 (368)	93 (215)	44 (467)	38 (539)	53 (398)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	82,96 (103)	80,90 (109)	73,71 (158)	112,01 (15)	106,47 (27)	104,58 (30)	75,85 (138)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,44 (156)	9,12 (6)	8,08 (48)	8,97 (11)	7,91 (54)	8,63 (21)	7,13 (99)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	57,89 (684)	70,32 (532)	69,12 (550)	82,44 (203)	83,21 (179)	88,91 (31)	43,70 (775)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,47 (318)	1,92 (673)	2,41 (602)	1,32 (760)	0,65 (833)	0,27 (871)	3,54 (465)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	36,64 (144)	27,76 (249)	28,46 (237)	16,23 (596)	16,14 (600)	10,81 (821)	52,76 (49)
İşsizlik Oranı (%)	15,91 (35)	15,27 (43)	18,90 (14)	11,16 (106)	3,94 (588)	2,77 (745)	18,54 (18)
Okur Yazar Oranı (%)	76,17 (739)	83,62 (533)	82,36 (588)	64,67 (832)	51,56 (871)	58,14 (859)	76,46 (736)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	42,58 (351)	45,03 (294)	48,31 (221)	65,05 (59)	78,62 (22)	46,26 (265)	45,95 (274)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	70 521 (235)	8 503 (783)	11 036 (742)	5 999 (830)	6 398 (824)	4 574 (855)	36 463 (436)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02634 (165)	0,00268 (583)	0,00315 (547)	0,00169 (663)	0,00168 (664)	0,00097 (769)	0,01298 (282)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01552 (714)	0,03300 (561)	0,09220 (322)	0,02877 (589)	0,01650 (701)	0,00776 (808)	0,12671 (243)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BOLU

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Dörtdivan	Gerede	Göynük	Kırıscık
Nüfus	135 009 (70)	9 528 (789)	41 391 (346)	18 589 (628)	5 534 (851)
Şehirleşme Oranı (%)	62,64 (159)	35,00 (552)	60,85 (176)	26,81 (701)	46,06 (356)
Nüfus Artış Hızı (‰)	16,89 (231)	-34,83 (848)	0,28 (502)	-6,33 (613)	-19,35 (773)
Nüfus Yoğunluğu	89 (230)	25 (698)	33 (592)	12 (835)	8 (862)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	41,33 (842)	58,90 (388)	51,45 (660)	58,97 (386)	55,73 (496)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,12 (650)	5,03 (419)	4,49 (551)	4,21 (626)	3,94 (707)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,20 (793)	79,08 (322)	57,55 (688)	81,19 (241)	77,67 (361)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,32 (92)	4,22 (421)	14,95 (75)	4,85 (359)	3,13 (507)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	45,48 (86)	16,70 (571)	27,50 (255)	13,96 (694)	19,20 (464)
İşsizlik Oranı (%)	6,03 (356)	1,52 (859)	5,46 (399)	1,89 (834)	6,20 (334)
Okur Yazar Oranı (%)	92,71 (55)	83,45 (542)	87,67 (288)	84,56 (483)	82,78 (568)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	34,73 (561)	24,59 (792)	26,54 (759)	60,77 (97)	50,42 (188)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	121 708 (124)	41 518 (395)	34 671 (454)	55 275 (319)	63 527 (272)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11593 (61)	0,00133 (717)	0,00469 (462)	0,00561 (429)	0,00145 (690)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,37670 (53)	0,03622 (536)	0,02579 (614)	0,04990 (474)	0,01049 (775)

	Mengen	Mudurnu	Seben	Yeniçağa
Nüfus	16 504 (655)	25 148 (515)	8 871 (803)	10 080 (776)
Şehirleşme Oranı (%)	32,79 (596)	23,68 (750)	48,86 (318)	63,13 (151)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-13,99 (717)	-6,60 (618)	-20,44 (780)	-7,58 (632)
Nüfus Yoğunluğu	20 (762)	19 (778)	13 (830)	79 (254)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	60,33 (358)	56,58 (463)	58,33 (404)	52,15 (632)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,21 (627)	4,27 (615)	3,85 (725)	4,60 (527)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	68,57 (557)	77,35 (375)	75,61 (421)	50,46 (730)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,71 (140)	9,03 (185)	4,51 (389)	9,08 (184)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	20,72 (412)	13,62 (710)	19,88 (441)	40,45 (117)
İşsizlik Oranı (%)	2,72 (756)	1,20 (868)	3,23 (679)	4,52 (499)
Okur Yazar Oranı (%)	89,50 (185)	85,67 (417)	86,38 (378)	88,40 (241)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	21,81 (813)	34,42 (570)	27,03 (750)	41,49 (377)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	63 876 (268)	50 629 (341)	37 039 (432)	39 927 (405)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00802 (363)	0,01501 (251)	0,00195 (643)	0,00382 (509)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02207 (647)	0,06112 (421)	0,04552 (494)	0,00759 (810)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BURDUR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ağlasun	Altınyayla	Bucak	Çavdır
Nüfus	90 060 (141)	11 393 (745)	6 793 (833)	57 950 (233)	15 584 (669)
Şehirleşme Oranı (%)	70,36 (87)	41,59 (441)	61,43 (170)	49,75 (300)	30,41 (640)
Nüfus Artış Hızı (‰)	6,00 (397)	-0,98 (528)	-3,17 (564)	5,47 (411)	1,88 (473)
Nüfus Yoğunluğu	71 (286)	37 (549)	19 (777)	42 (486)	33 (595)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	41,27 (843)	54,26 (552)	64,10 (298)	52,54 (615)	57,58 (436)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,40 (837)	3,90 (712)	4,13 (647)	3,74 (766)	4,34 (588)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	42,81 (781)	72,93 (488)	57,44 (690)	57,85 (687)	79,48 (306)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,56 (123)	7,13 (247)	13,35 (91)	10,51 (148)	3,28 (493)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	45,63 (85)	19,94 (438)	29,21 (220)	31,65 (190)	17,24 (550)
İşsizlik Oranı (%)	5,19 (424)	4,88 (469)	5,60 (387)	4,91 (465)	3,71 (617)
Okur Yazar Oranı (%)	93,49 (32)	90,02 (157)	82,42 (581)	88,04 (259)	86,61 (364)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,78 (664)	46,45 (261)	29,56 (703)	33,88 (589)	16,06 (848)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	170 683 (79)	38 849 (415)	36 379 (437)	91 991 (173)	33 287 (466)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07645 (86)	0,00199 (638)	0,00141 (698)	0,01947 (209)	0,00307 (553)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12818 (239)	0,02417 (628)	0,00608 (820)	0,14912 (213)	0,02633 (610)

	Çeltikçi	Göhlisar	Karamanlı	Kemer	Tefenni	Yeşilova
Nüfus	6 758 (835)	21 287 (583)	8 152 (820)	4 714 (861)	11 939 (736)	22 173 (559)
Şehirleşme Oranı (%)	37,50 (511)	58,41 (198)	61,33 (173)	47,98 (327)	45,21 (371)	28,97 (663)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-20,37 (779)	1,77 (477)	-8,01 (640)	-7,06 (624)	-13,51 (713)	-10,62 (678)
Nüfus Yoğunluğu	37 (552)	103 (187)	23 (728)	9 (857)	19 (771)	19 (772)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,03 (563)	58,16 (415)	55,84 (492)	48,74 (729)	54,31 (547)	51,08 (671)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,34 (849)	3,85 (726)	3,15 (867)	3,46 (822)	3,66 (782)	3,77 (761)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	76,91 (388)	65,38 (609)	68,56 (558)	81,45 (231)	75,72 (419)	79,40 (310)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,19 (423)	5,31 (328)	5,15 (339)	2,24 (627)	3,22 (499)	4,25 (419)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,90 (479)	29,31 (217)	26,29 (272)	16,31 (591)	21,06 (401)	16,35 (588)
İşsizlik Oranı (%)	4,21 (542)	4,81 (473)	4,21 (540)	2,27 (805)	4,60 (490)	3,71 (618)
Okur Yazar Oranı (%)	91,03 (119)	87,59 (295)	86,75 (348)	89,76 (174)	85,64 (419)	86,98 (332)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	19,48 (833)	30,13 (687)	35,09 (553)	27,27 (746)	41,30 (378)	26,09 (769)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	48 375 (351)	71 651 (231)	92 827 (171)	62 536 (278)	55 108 (321)	59 294 (296)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00150 (680)	0,00520 (443)	0,00357 (522)	0,00121 (731)	0,00332 (536)	0,00609 (411)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05219 (457)	0,12182 (252)	0,02567 (615)	0,01074 (771)	0,05289 (451)	0,08678 (343)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BURSA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükşehir	Büyükorhan	Gemlik	Gürsu	Harmancık	İnegöl	İznik	Karacabey
Nüfus	1 301 285 (2)	16 667 (650)	88 472 (143)	28 087 (470)	10 017 (778)	186 558 (43)	44 770 (316)	76 887 (172)
Şehirleşme Oranı (%)	91,81 (10)	21,62 (790)	72,01 (80)	76,61 (50)	35,54 (544)	56,80 (209)	45,05 (374)	52,84 (265)
Nüfus Artış Hızı (%)	36,66 (61)	-15,77 (740)	20,35 (181)	40,77 (48)	-19,91 (777)	39,07 (52)	6,52 (392)	6,65 (388)
Nüfus Yoğunluğu	1143 (4)	32 (601)	235 (63)	255 (56)	24 (703)	181 (93)	75 (270)	62 (340)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	45,02 (801)	59,84 (365)	45,50 (788)	49,67 (707)	54,31 (548)	54,41 (542)	51,00 (672)	51,34 (662)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,83 (736)	4,32 (596)	3,64 (790)	4,24 (621)	4,67 (509)	4,45 (559)	4,11 (652)	3,81 (740)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,41 (870)	84,26 (154)	40,66 (798)	41,20 (794)	78,52 (336)	47,22 (753)	77,39 (373)	65,46 (606)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	38,80 (5)	2,24 (628)	19,57 (42)	23,37 (32)	6,43 (280)	28,46 (16)	4,57 (383)	12,24 (110)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,79 (62)	13,50 (716)	39,77 (122)	35,43 (160)	15,05 (641)	24,31 (309)	18,04 (518)	22,29 (369)
İşsizlik Oranı (%)	12,48 (74)	1,97 (830)	9,60 (152)	10,14 (132)	3,49 (655)	5,24 (421)	3,87 (594)	5,93 (362)
Okur Yazar Oranı (%)	93,06 (41)	75,65 (748)	93,01 (43)	90,94 (126)	77,69 (717)	91,30 (107)	88,42 (239)	88,77 (219)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,58 (507)	67,35 (48)	37,39 (479)	28,99 (716)	23,15 (804)	37,11 (486)	24,88 (788)	46,97 (247)
								118
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	436 056 (24)	17 442 (642)	1 423 043 (6)	7 836 (795)	32 353 (477)	144 038 (96)	65 369 (258)	597 (128)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	2,37737 (1)	0,00197 (641)	0,08669 (79)	0,00058 (834)	0,00198 (640)	0,13225 (54)	0,01476 (256)	0,04942 (122)
Tarım Üretiminin Ülke İçindeki Payı (%)	0,45795 (30)	0,03584 (540)	0,10999 (278)	0,17934 (165)	0,01904 (671)	0,23600 (116)	0,33014 (66)	0,88648 (9)

	Keles	Kestel	Mudanya	Mustafakemalpaşa	Orhaneli	Orhangazi	Yenişehir
Nüfus	18 613 (627)	44 102 (322)	53 965 (253)	101 531 (128)	30 449 (445)	68 902 (194)	54 835 (246)
Şehirleşme Oranı (%)	19,53 (808)	62,35 (162)	38,32 (497)	46,03 (357)	26,51 (704)	64,48 (139)	47,54 (333)
Nüfus Artış Hızı (%)	-15,23 (730)	32,98 (78)	33,35 (76)	1,11 (490)	1,44 (485)	19,97 (187)	3,94 (434)
Nüfus Yoğunluğu	28 (643)	103 (188)	162 (113)	61 (345)	38 (535)	214 (69)	70 (291)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,20 (445)	45,86 (781)	45,85 (782)	51,08 (670)	56,40 (470)	50,38 (687)	50,25 (690)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,25 (619)	4,16 (640)	3,58 (804)	3,83 (732)	4,20 (630)	4,00 (687)	4,13 (648)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	87,43 (53)	46,12 (761)	60,93 (660)	66,83 (580)	77,23 (380)	52,43 (722)	70,81 (522)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,85 (552)	27,71 (19)	10,59 (144)	11,61 (121)	9,16 (182)	20,06 (39)	7,57 (228)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,72 (844)	26,17 (274)	28,47 (235)	21,56 (388)	13,61 (711)	27,51 (254)	21,62 (387)
İşsizlik Oranı (%)	1,48 (862)	8,55 (187)	3,96 (585)	4,15 (553)	2,41 (791)	7,83 (227)	3,86 (595)
Okur Yazar Oranı (%)	83,77 (523)	91,69 (90)	92,81 (50)	87,29 (314)	83,40 (543)	91,74 (87)	88,75 (220)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	42,74 (346)	24,84 (790)	40,00 (413)	43,08 (336)	29,84 (695)	29,83 (696)	29,82 (697)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	49 329 (347)	7 624 (800)	2 350 936 (3)	97 761 (161)	416 778 (25)	7 208 (810)	69 916 (237)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00450 (470)	0,00092 (780)	0,05909 (107)	0,04496 (126)	0,01737 (225)	0,06261 (98)	0,01854 (218)
Tarım Üretiminin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03188 (570)	0,15420 (198)	0,19994 (137)	0,58248 (18)	0,06618 (397)	0,13711 (230)	0,26826 (96)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ÇANAKKALE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ayvacık	Bayramiç	Biga	Bozcaada	Çan
Nüfus	104 205 (119)	30 502 (444)	32 314 (426)	77 169 (171)	2 427 (872)	52 929 (264)
Şehirleşme Oranı (%)	72,75 (73)	21,23 (791)	37,10 (520)	35,70 (543)	100,00 (1)	54,56 (237)
Nüfus Artış Hızı (‰)	24,65 (127)	-0,10 (513)	1,14 (489)	2,17 (463)	19,20 (199)	2,52 (456)
Nüfus Yoğunluğu	112 (167)	34 (577)	25 (695)	57 (363)	56 (366)	58 (356)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	34,94 (863)	47,90 (749)	47,06 (763)	49,58 (712)	34,40 (865)	45,30 (794)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,25 (856)	3,03 (871)	3,16 (865)	3,36 (847)	3,01 (872)	3,41 (834)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	28,35 (843)	71,21 (516)	77,01 (387)	66,58 (588)	16,60 (867)	47,78 (748)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,64 (171)	6,04 (291)	5,25 (335)	8,77 (194)	7,38 (234)	28,26 (17)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	62,01 (22)	22,75 (353)	17,74 (526)	24,65 (300)	76,02 (4)	23,96 (320)
İşsizlik Oranı (%)	6,42 (322)	2,46 (788)	2,34 (795)	2,92 (722)	7,92 (223)	3,57 (638)
Okur Yazar Oranı (%)	92,87 (49)	86,36 (379)	86,19 (390)	88,58 (232)	96,32 (2)	91,15 (113)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,90 (661)	31,63 (643)	37,74 (470)	30,21 (684)	27,03 (751)	34,09 (581)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	257 961 (47)	72 995 (223)	89 254 (177)	115 648 (133)	166 484 (83)	181 357 (71)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11509 (62)	0,01038 (314)	0,01213 (292)	0,03861 (137)	0,00147 (686)	0,05511 (112)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15133 (208)	0,09074 (328)	0,23848 (113)	0,27808 (90)	0,00569 (824)	0,06702 (394)

	Eceabat	Ezine	Gelibolu	Gökçeada	Lapseki	Yenice
Nüfus	9 929 (780)	35 301 (397)	46 226 (301)	8 875 (802)	26 034 (502)	39 064 (364)
Şehirleşme Oranı (%)	48,12 (325)	37,70 (508)	50,03 (298)	81,74 (32)	32,61 (601)	14,05 (856)
Nüfus Artış Hızı (‰)	2,63 (451)	3,07 (445)	14,41 (267)	11,03 (317)	5,89 (402)	-9,13 (656)
Nüfus Yoğunluğu	21 (747)	54 (387)	56 (367)	31 (608)	30 (627)	28 (655)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,55 (771)	44,90 (805)	37,54 (857)	28,72 (869)	48,59 (734)	48,42 (739)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,25 (857)	3,21 (863)	3,37 (842)	3,52 (814)	3,37 (843)	3,22 (861)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	58,59 (680)	59,55 (670)	40,38 (799)	17,13 (865)	71,40 (511)	81,37 (236)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,09 (249)	7,26 (242)	4,64 (374)	2,53 (587)	4,25 (418)	5,65 (306)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	34,32 (169)	33,19 (181)	54,97 (41)	80,33 (1)	24,35 (308)	12,98 (729)
İşsizlik Oranı (%)	3,90 (590)	3,09 (701)	3,54 (646)	5,11 (439)	2,57 (782)	1,81 (841)
Okur Yazar Oranı (%)	90,45 (139)	87,41 (307)	91,40 (103)	94,24 (16)	87,97 (266)	84,23 (495)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	21,98 (811)	36,70 (503)	29,21 (710)	52,29 (163)	41,90 (368)	26,62 (757)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	102 799 (147)	96 143 (165)	122 342 (121)	77 917 (209)	67 636 (249)	76 983 (212)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00626 (408)	0,02226 (190)	0,02235 (188)	0,00417 (490)	0,00984 (323)	0,01125 (300)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07114 (385)	0,09753 (311)	0,16997 (174)	0,00971 (785)	0,23597 (117)	0,15288 (206)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ÇANKIRI

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Atkaracalar	Bayramören	Çerkeş	Eldivan	Ilgaz
Nüfus	78 638 (164)	9 977 (779)	6 617 (837)	29 619 (453)	9 301 (796)	27 953 (473)
Şehirleşme Oranı (%)	79,49 (38)	54,81 (233)	40,76 (460)	52,45 (273)	61,37 (172)	40,20 (468)
Nüfus Artış Hızı (‰)	14,69 (264)	-11,87 (693)	-9,96 (667)	29,07 (98)	-4,27 (577)	18,28 (216)
Nüfus Yoğunluğu	58 (357)	27 (657)	20 (765)	30 (623)	27 (662)	36 (562)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	51,90 (643)	48,56 (735)	49,00 (722)	50,22 (693)	66,02 (256)	51,68 (651)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,25 (620)	6,68 (128)	4,83 (460)	5,18 (384)	4,52 (545)	4,95 (437)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	39,46 (805)	65,43 (607)	77,17 (384)	61,46 (655)	73,01 (485)	73,97 (465)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,28 (208)	5,77 (302)	1,69 (700)	9,75 (167)	2,07 (647)	3,32 (488)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	52,25 (53)	28,80 (225)	21,13 (397)	28,78 (227)	24,92 (294)	22,70 (356)
İşsizlik Oranı (%)	7,94 (222)	6,04 (354)	4,76 (480)	5,63 (384)	8,13 (209)	5,59 (388)
Okur Yazar Oranı (%)	89,74 (176)	92,36 (65)	83,38 (544)	89,80 (172)	83,62 (532)	86,42 (377)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	33,06 (611)	8,40 (869)	30,08 (688)	34,77 (559)	35,95 (531)	39,40 (435)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	130 104 (109)	14 780 (681)	12 578 (714)	78 769 (205)	20 764 (597)	34 857 (453)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,04517 (125)	0,00086 (787)	0,00053 (841)	0,00733 (376)	0,00081 (796)	0,00390 (502)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16990 (175)	0,00399 (841)	0,00387 (845)	0,01458 (726)	0,03134 (574)	0,02060 (657)

	Kızılırmak	Korgun	Kurşunlu	Orta	Şabanözü	Yapraklı
Nüfus	11 271 (746)	8 911 (801)	26 218 (494)	26 206 (495)	14 629 (686)	21 015 (589)
Şehirleşme Oranı (%)	26,69 (702)	67,68 (109)	44,13 (393)	23,07 (760)	40,99 (455)	25,62 (720)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-27,76 (831)	20,86 (174)	4,18 (428)	-0,95 (527)	21,66 (167)	-5,84 (605)
Nüfus Yoğunluğu	26 (685)	16 (799)	55 (379)	48 (438)	24 (707)	29 (630)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	66,57 (242)	56,54 (464)	55,71 (497)	52,18 (631)	55,34 (510)	63,83 (302)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,25 (362)	5,45 (318)	7,96 (52)	6,54 (147)	4,89 (449)	5,94 (221)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	88,65 (33)	64,90 (616)	73,52 (472)	77,32 (377)	70,69 (526)	82,90 (189)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,12 (792)	11,84 (118)	4,32 (411)	1,63 (713)	6,30 (285)	1,88 (680)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,22 (835)	23,27 (332)	22,16 (375)	21,06 (402)	23,02 (343)	15,21 (635)
İşsizlik Oranı (%)	2,84 (736)	9,82 (144)	5,47 (397)	3,28 (675)	3,98 (581)	2,77 (746)
Okur Yazar Oranı (%)	83,80 (520)	86,20 (387)	92,44 (63)	86,55 (367)	89,54 (184)	82,68 (574)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	62,64 (78)	4,83 (872)	26,62 (756)	35,50 (539)	23,35 (802)	44,97 (295)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	28 695 (513)	19 721 (609)	18 500 (630)	9 948 (755)	31 043 (491)	10 254 (750)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00139 (704)	0,00147 (685)	0,00230 (615)	0,00158 (674)	0,00243 (602)	0,00097 (766)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09970 (308)	0,00821 (801)	0,00729 (814)	0,01133 (763)	0,01817 (678)	0,03718 (532)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ÇORUM

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Alaca	Bayat	Boğazkale	Dodurga	İskilip	Kargı
Nüfus	221 699 (35)	53 193 (260)	30 574 (442)	8 190 (818)	10 439 (767)	45 327 (310)	20 388 (600)
Şehirleşme Oranı (%)	72,77 (72)	46,97 (342)	24,14 (739)	24,05 (743)	32,87 (594)	43,35 (408)	28,09 (679)
Nüfus Artış Hızı (‰)	15,56 (246)	-0,39 (519)	-17,15 (755)	-19,69 (775)	-26,08 (821)	-14,82 (726)	-27,20 (828)
Nüfus Yoğunluğu	97 (199)	39 (523)	38 (543)	26 (675)	48 (443)	42 (482)	15 (815)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,84 (529)	64,49 (286)	77,36 (125)	72,29 (167)	55,13 (521)	64,99 (276)	58,96 (387)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,22 (623)	5,29 (348)	5,71 (271)	5,58 (297)	4,28 (611)	4,65 (515)	3,63 (792)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	45,45 (763)	77,46 (371)	80,34 (270)	85,09 (131)	75,53 (424)	77,17 (385)	80,86 (253)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,88 (88)	2,77 (558)	2,27 (623)	0,98 (808)	9,63 (172)	4,77 (363)	3,96 (435)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,67 (112)	19,77 (446)	17,39 (543)	13,93 (699)	14,84 (652)	18,06 (517)	15,18 (636)
İşsizlik Oranı (%)	7,30 (269)	6,62 (305)	2,16 (817)	3,13 (698)	4,45 (510)	3,04 (706)	3,14 (697)
Okur Yazar Oranı (%)	88,46 (237)	84,01 (505)	76,76 (734)	80,71 (651)	84,31 (490)	74,67 (761)	75,45 (751)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	45,06 (293)	30,96 (659)	61,27 (91)	64,81 (62)	58,10 (113)	50,95 (178)	31,67 (641)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	143 189 (97)	30 288 (497)	22 780 (574)	12 730 (712)	77 167 (211)	35 675 (442)	48 683 (350)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,13248 (53)	0,00771 (367)	0,00306 (556)	0,00071 (812)	0,00587 (422)	0,00716 (382)	0,00412 (493)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,33112 (65)	0,18419 (149)	0,08250 (356)	0,01602 (708)	0,01316 (744)	0,05033 (466)	0,05206 (458)

	Laçın	Mecitözü	Oğuzlar	Ortaköy	Osmancık	Sungurlu	Uğurludağ
Nüfus	9 425 (793)	26 064 (498)	9 083 (799)	11 820 (740)	53 758 (255)	80 840 (158)	16 265 (658)
Şehirleşme Oranı (%)	22,84 (765)	22,20 (782)	51,50 (286)	28,33 (674)	52,87 (264)	43,79 (399)	47,02 (340)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-23,81 (803)	-18,13 (764)	-20,53 (781)	-10,07 (671)	2,39 (459)	-8,85 (651)	-10,75 (682)
Nüfus Yoğunluğu	36 (559)	27 (660)	30 (621)	54 (384)	48 (440)	41 (496)	30 (624)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	63,07 (313)	63,25 (311)	64,49 (285)	66,62 (240)	55,89 (489)	73,80 (157)	79,56 (115)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,16 (390)	4,97 (432)	5,07 (407)	5,54 (301)	4,41 (569)	5,22 (367)	6,80 (118)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	80,48 (264)	88,32 (38)	75,22 (433)	83,92 (162)	68,34 (561)	74,88 (446)	84,81 (138)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,96 (351)	1,54 (724)	8,05 (216)	1,62 (715)	10,50 (150)	3,39 (481)	1,42 (744)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,55 (664)	10,14 (839)	16,72 (569)	14,46 (673)	21,17 (396)	21,73 (382)	13,76 (702)
İşsizlik Oranı (%)	2,32 (797)	1,71 (846)	7,56 (244)	5,17 (430)	6,91 (291)	4,65 (488)	7,59 (242)
Okur Yazar Oranı (%)	80,27 (665)	84,48 (486)	77,16 (728)	83,73 (524)	80,19 (668)	79,79 (677)	80,47 (660)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	61,22 (92)	47,70 (232)	46,01 (272)	46,07 (269)	57,85 (116)	55,01 (132)	51,74 (168)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	11 505 (732)	27 456 (527)	23 170 (571)	16 601 (657)	39 125 (411)	34 519 (455)	11 597 (731)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00063 (828)	0,00298 (559)	0,00110 (748)	0,00094 (773)	0,00885 (348)	0,01454 (260)	0,00088 (786)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01336 (741)	0,05237 (456)	0,00980 (782)	0,02766 (598)	0,04857 (480)	0,17132 (173)	0,02948 (583)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : DENİZLİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Acıpayam	Akköy	Babadağ	Baklan	Bekilli
Nüfus	400 719 (15)	64 410 (204)	6 437 (839)	8 212 (817)	8 440 (812)	10 577 (763)
Şehirleşme Oranı (%)	68,75 (100)	15,46 (845)	42,19 (426)	58,84 (195)	32,43 (607)	37,17 (517)
Nüfus Artış Hızı (‰)	35,58 (64)	-7,53 (629)	-17,43 (759)	-14,70 (725)	-34,93 (849)	-17,79 (760)
Nüfus Yoğunluğu	502 (15)	40 (517)	35 (574)	46 (458)	23 (730)	43 (478)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	44,31 (816)	57,81 (427)	48,91 (723)	59,67 (370)	62,95 (316)	56,80 (454)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,70 (776)	4,19 (635)	4,16 (641)	3,70 (777)	4,22 (624)	3,52 (815)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,00 (848)	77,38 (374)	76,18 (406)	37,80 (811)	75,75 (417)	77,52 (367)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	31,54 (11)	7,91 (219)	7,07 (250)	46,91 (2)	8,16 (212)	5,28 (330)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	42,46 (98)	14,71 (655)	16,75 (568)	15,29 (631)	16,08 (604)	17,19 (554)
İşsizlik Oranı (%)	6,27 (328)	1,65 (849)	3,88 (593)	4,12 (560)	3,66 (625)	3,22 (683)
Okur Yazar Oranı (%)	93,06 (40)	86,14 (394)	89,34 (198)	87,67 (289)	88,14 (254)	83,85 (514)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,78 (498)	43,50 (325)	44,84 (297)	33,11 (609)	58,51 (110)	41,15 (383)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	306 386 (34)	64 917 (261)	41 540 (394)	64 257 (266)	23 884 (563)	63 771 (270)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,53908 (11)	0,02000 (202)	0,00142 (694)	0,00328 (539)	0,00133 (718)	0,00443 (474)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15968 (189)	0,25654 (100)	0,03149 (572)	0,00938 (788)	0,04049 (518)	0,01809 (680)

	Beyağaç	Bozkurt	Buldan	Çal	Çameli	Çardak
Nüfus	7 332 (829)	11 862 (739)	26 994 (484)	32 932 (417)	19 100 (615)	11 236 (747)
Şehirleşme Oranı (%)	38,04 (501)	35,33 (550)	51,81 (281)	14,96 (850)	14,35 (853)	50,28 (296)
Nüfus Artış Hızı (‰)	1,86 (475)	-6,41 (614)	5,48 (410)	-23,98 (805)	-6,48 (616)	11,64 (306)
Nüfus Yoğunluğu	40 (515)	33 (588)	54 (388)	38 (534)	27 (667)	39 (520)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	65,43 (265)	52,63 (611)	51,16 (667)	55,06 (523)	73,27 (160)	48,85 (726)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,97 (699)	3,87 (720)	3,38 (840)	3,90 (713)	4,20 (631)	3,99 (694)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,07 (323)	63,66 (633)	64,35 (624)	77,22 (381)	87,82 (48)	55,84 (703)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,50 (278)	17,24 (58)	16,87 (61)	6,79 (265)	2,32 (617)	16,49 (62)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,43 (675)	19,11 (470)	18,79 (483)	16,00 (608)	9,86 (841)	27,67 (250)
İşsizlik Oranı (%)	3,85 (597)	2,19 (814)	2,71 (758)	2,21 (811)	1,19 (869)	5,95 (361)
Okur Yazar Oranı (%)	85,84 (409)	87,22 (318)	88,23 (248)	88,21 (250)	82,70 (571)	89,07 (207)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	22,94 (805)	18,59 (839)	35,76 (535)	16,52 (846)	42,00 (365)	34,59 (565)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	68 344 (244)	56 629 (309)	75 976 (218)	53 931 (325)	37 996 (423)	146 883 (94)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00224 (620)	0,00365 (518)	0,01079 (309)	0,00878 (352)	0,00315 (545)	0,00458 (468)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07427 (373)	0,01975 (664)	0,12314 (249)	0,17268 (171)	0,04782 (483)	0,01556 (712)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : DENİZLİ (Devamı)

	Çivril	Güney	Honaz	Kale	Sarayköy	Serinhisar
Nüfus	62 708 (208)	13 718 (707)	24 533 (528)	21 390 (579)	36 495 (386)	22 265 (557)
Şehirleşme Oranı (%)	21,93 (785)	45,76 (361)	30,33 (641)	33,61 (576)	48,66 (320)	71,25 (83)
Nüfus Artış Hızı (‰)	2,04 (467)	-14,12 (721)	6,68 (387)	9,16 (346)	10,40 (324)	-5,65 (599)
Nüfus Yoğunluğu	43 (480)	26 (674)	49 (426)	32 (599)	88 (235)	99 (195)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,03 (524)	54,09 (560)	51,23 (664)	64,65 (279)	47,37 (758)	53,22 (589)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,95 (702)	3,28 (854)	4,24 (622)	4,14 (645)	3,97 (700)	4,39 (580)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	78,07 (348)	79,53 (303)	58,57 (681)	77,89 (354)	66,33 (595)	54,04 (713)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,43 (401)	4,43 (402)	21,26 (35)	6,66 (270)	14,99 (74)	18,32 (51)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	17,50 (539)	16,04 (606)	20,17 (427)	15,45 (623)	18,68 (490)	27,65 (252)
İşsizlik Oranı (%)	1,92 (831)	3,46 (660)	2,33 (796)	2,29 (801)	3,45 (663)	6,97 (286)
Okur Yazar Oranı (%)	86,69 (358)	83,12 (556)	87,12 (322)	82,58 (577)	88,40 (240)	87,18 (321)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	35,46 (541)	51,99 (167)	43,84 (319)	29,57 (702)	33,12 (608)	30,34 (681)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	69 043 (240)	76 279 (215)	188 307 (66)	61 135 (287)	98 860 (156)	55 731 (317)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02281 (183)	0,00605 (413)	0,02257 (186)	0,00632 (407)	0,01757 (224)	0,00741 (373)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,42435 (38)	0,06505 (403)	0,10893 (282)	0,05128 (460)	0,12398 (248)	0,02703 (603)

	Tavas
Nüfus	60 669 (216)
Şehirleşme Oranı (%)	19,28 (813)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-7,10 (625)
Nüfus Yoğunluğu	38 (532)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,06 (522)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,11 (653)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	75,23 (432)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,35 (177)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,42 (625)
İşsizlik Oranı (%)	1,38 (864)
Okur Yazar Oranı (%)	85,61 (422)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,42 (400)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	73 479 (222)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02391 (175)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16137 (187)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : DİYARBAKIR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bismil	Çermik	Çınar	Çüngüş	Dicle	Eğil
Nüfus	721 463 (6)	126 885 (80)	46 050 (302)	58 583 (229)	15 521 (671)	39 861 (359)	21 631 (576)
Şehirleşme Oranı (%)	75,68 (56)	48,22 (323)	34,40 (562)	22,67 (768)	30,33 (642)	24,74 (735)	22,32 (776)
Nüfus Artış Hızı (‰)	42,39 (40)	24,14 (134)	-6,43 (615)	14,95 (256)	-9,49 (663)	10,24 (328)	6,59 (390)
Nüfus Yoğunluğu	318 (39)	73 (273)	49 (433)	29 (628)	33 (583)	57 (365)	43 (473)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	80,57 (111)	98,80 (47)	102,42 (37)	114,74 (10)	87,25 (93)	89,40 (79)	103,60 (32)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,15 (190)	8,37 (34)	6,72 (126)	8,33 (36)	5,97 (215)	7,27 (88)	7,29 (86)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,32 (791)	84,99 (133)	83,07 (182)	90,33 (11)	81,79 (221)	86,07 (92)	85,12 (127)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,80 (264)	1,63 (710)	1,63 (711)	0,63 (836)	2,99 (530)	0,45 (856)	1,45 (737)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,88 (57)	13,38 (720)	15,30 (629)	9,05 (854)	15,23 (633)	13,48 (717)	13,43 (719)
İşsizlik Oranı (%)	18,63 (17)	15,20 (44)	5,09 (441)	3,45 (662)	5,00 (456)	5,05 (448)	2,63 (772)
Okur Yazar Oranı (%)	75,62 (749)	66,07 (823)	69,50 (808)	57,15 (862)	72,10 (785)	53,83 (868)	52,92 (870)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	59,41 (104)	51,22 (175)	52,02 (166)	63,36 (69)	45,81 (278)	61,92 (86)	50,46 (187)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	87 205 (181)	12 758 (711)	11 348 (737)	9 668 (759)	26 060 (546)	8 739 (776)	6 548 (821)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,32004 (20)	0,00899 (344)	0,00277 (575)	0,00285 (563)	0,00318 (543)	0,00116 (737)	0,00093 (776)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,70653 (14)	0,39815 (48)	0,16383 (182)	0,34142 (61)	0,05924 (429)	0,08663 (345)	0,05690 (438)

	Ergani	Hani	Hazro	Kocaköy	Kulp	Lice	Silvan
Nüfus	87 467 (145)	31 794 (434)	18 755 (625)	13 069 (723)	40 454 (354)	24 877 (522)	116 298 (95)
Şehirleşme Oranı (%)	54,12 (244)	34,34 (565)	33,00 (588)	43,45 (407)	39,12 (484)	47,94 (329)	55,15 (225)
Nüfus Artış Hızı (‰)	10,68 (322)	10,22 (329)	-24,53 (811)	0,64 (496)	-22,14 (791)	-63,79 (871)	5,61 (405)
Nüfus Yoğunluğu	61 (343)	77 (265)	44 (469)	87 (237)	25 (696)	24 (705)	83 (242)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	87,64 (91)	99,21 (45)	101,20 (38)	95,97 (55)	78,37 (121)	66,12 (252)	90,83 (71)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,19 (185)	8,00 (50)	7,26 (89)	7,85 (56)	8,03 (49)	6,82 (116)	8,73 (17)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	72,20 (498)	83,33 (175)	86,94 (64)	82,91 (187)	81,12 (243)	56,89 (695)	81,98 (213)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,08 (514)	1,11 (794)	1,24 (772)	0,65 (834)	0,49 (852)	1,46 (736)	1,51 (729)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,72 (298)	15,56 (620)	11,81 (790)	16,44 (584)	18,39 (506)	41,65 (106)	16,52 (580)
İşsizlik Oranı (%)	13,25 (61)	8,05 (215)	6,24 (331)	8,92 (173)	11,67 (89)	6,05 (352)	17,40 (26)
Okur Yazar Oranı (%)	70,48 (800)	57,77 (861)	58,37 (857)	59,91 (855)	58,03 (860)	63,55 (838)	60,14 (854)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,56 (508)	56,72 (120)	45,73 (281)	55,78 (127)	43,09 (335)	63,83 (65)	53,47 (147)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	20 437 (601)	5 491 (838)	6 006 (828)	5 271 (842)	4 370 (857)	14 057 (693)	11 311 (738)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00951 (331)	0,00149 (681)	0,00068 (820)	0,00045 (850)	0,00116 (738)	0,00232 (612)	0,00720 (381)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,30166 (78)	0,02828 (594)	0,05258 (454)	0,03524 (544)	0,03285 (563)	0,06658 (396)	0,12726 (242)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : EDİRNE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Enez	Havsa	İpsala	Keşan
Nüfus	140 830 (67)	11 929 (737)	24 027 (536)	33 564 (412)	77 637 (166)
Şehirleşme Oranı (%)	84,71 (23)	33,04 (587)	33,63 (574)	25,24 (725)	55,07 (227)
Nüfus Artış Hızı (‰)	12,43 (300)	-6,26 (611)	-14,94 (728)	-7,34 (627)	8,75 (355)
Nüfus Yoğunluğu	170 (101)	28 (649)	41 (503)	52 (409)	66 (311)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	37,03 (858)	45,08 (799)	45,46 (789)	44,08 (819)	39,81 (850)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,57 (806)	3,52 (816)	3,84 (728)	4,05 (668)	3,72 (769)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	20,44 (858)	70,74 (524)	69,44 (541)	76,42 (395)	44,53 (771)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,30 (82)	5,51 (316)	12,13 (111)	4,49 (393)	7,52 (229)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	65,26 (15)	23,75 (323)	18,43 (504)	19,09 (472)	47,95 (72)
İşsizlik Oranı (%)	8,28 (201)	3,50 (650)	3,82 (600)	3,06 (703)	4,43 (515)
Okur Yazar Oranı (%)	92,29 (69)	85,76 (411)	89,59 (182)	86,51 (372)	87,41 (304)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,88 (692)	24,31 (795)	32,11 (630)	28,70 (719)	43,14 (334)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	381 612 (28)	56 435 (311)	102 336 (149)	94 556 (168)	118 022 (130)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16423 (41)	0,00449 (471)	0,01160 (297)	0,01129 (299)	0,04627 (124)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18525 (148)	0,06358 (411)	0,11309 (270)	0,26377 (98)	0,24323 (111)

	Lalapaşa	Meriç	Süleoğlu	Uzunköprü
Nüfus	10 154 (773)	19 052 (617)	11 927 (738)	73 486 (184)
Şehirleşme Oranı (%)	22,36 (775)	17,75 (825)	54,90 (229)	49,21 (312)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-10,66 (680)	-30,68 (837)	2,49 (458)	-12,84 (702)
Nüfus Yoğunluğu	22 (738)	51 (414)	35 (571)	61 (347)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	44,24 (818)	46,51 (772)	30,21 (867)	47,15 (762)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,02 (684)	3,91 (711)	4,10 (657)	3,79 (751)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	72,05 (501)	85,12 (128)	43,64 (776)	59,04 (678)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,61 (376)	2,01 (659)	1,89 (678)	9,28 (178)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,33 (330)	12,87 (737)	54,47 (45)	31,68 (189)
İşsizlik Oranı (%)	1,73 (843)	3,73 (613)	2,04 (826)	3,79 (606)
Okur Yazar Oranı (%)	89,99 (160)	82,48 (579)	90,67 (133)	86,53 (370)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,85 (694)	33,67 (591)	42,55 (355)	46,25 (266)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	77 862 (210)	46 239 (365)	51 105 (337)	131 078 (108)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00355 (524)	0,00514 (444)	0,00382 (510)	0,03757 (142)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05017 (468)	0,15786 (191)	0,02858 (591)	0,29386 (81)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ELAZIĞ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ağın	Alacakaya	Arıcak	Baskil	Karakoçan
Nüfus	344 698 (22)	5 246 (858)	10 113 (775)	20 596 (599)	26 811 (488)	45 023 (312)
Şehirleşme Oranı (%)	77,31 (48)	68,43 (103)	39,89 (472)	21,74 (788)	43,91 (398)	53,29 (258)
Nüfus Artış Hızı (‰)	23,38 (143)	15,67 (244)	-14,09 (720)	20,77 (175)	15,21 (250)	3,39 (442)
Nüfus Yoğunluğu	187 (89)	38 (538)	38 (540)	51 (410)	22 (734)	42 (493)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,18 (554)	53,35 (584)	59,16 (381)	89,83 (75)	55,20 (517)	63,35 (309)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,74 (484)	4,16 (642)	5,24 (364)	7,51 (66)	6,18 (186)	7,35 (81)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	42,69 (782)	65,49 (605)	72,83 (489)	84,31 (150)	85,00 (132)	65,30 (611)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,45 (203)	4,50 (390)	4,59 (378)	0,61 (838)	2,51 (590)	1,27 (766)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	48,86 (67)	30,02 (206)	22,58 (361)	15,07 (640)	12,49 (768)	33,43 (178)
İşsizlik Oranı (%)	13,48 (57)	12,15 (80)	6,92 (290)	3,64 (630)	10,76 (114)	8,51 (188)
Okur Yazar Oranı (%)	85,27 (445)	87,01 (330)	80,48 (659)	67,72 (818)	79,85 (676)	80,85 (643)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	38,37 (454)	18,18 (840)	45,60 (283)	33,37 (599)	47,08 (245)	32,72 (618)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	131 844 (106)	22 205 (581)	25 698 (551)	3 457 (869)	8 635 (780)	16 638 (656)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,23633 (28)	0,00067 (823)	0,00136 (712)	0,00048 (846)	0,00136 (711)	0,00524 (440)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,22341 (126)	0,01513 (718)	0,00397 (842)	0,01491 (722)	0,07280 (380)	0,02511 (621)

	Keban	Kovancılar	Maden	Palu	Sivrice
Nüfus	9 562 (787)	46 390 (299)	21 699 (573)	25 550 (510)	13 928 (701)
Şehirleşme Oranı (%)	62,35 (161)	45,82 (359)	32,99 (589)	39,54 (481)	39,00 (486)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-12,20 (695)	20,32 (183)	-22,89 (797)	-24,85 (813)	-21,69 (788)
Nüfus Yoğunluğu	21 (745)	53 (396)	27 (668)	33 (590)	23 (729)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,19 (630)	67,29 (224)	52,07 (636)	69,06 (199)	53,39 (582)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,44 (560)	6,68 (129)	5,20 (373)	6,24 (178)	5,22 (368)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	63,57 (634)	75,07 (439)	73,50 (473)	79,68 (293)	79,15 (320)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,02 (161)	6,21 (288)	3,44 (475)	2,59 (583)	4,72 (366)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,42 (267)	18,72 (487)	23,06 (341)	17,73 (527)	16,13 (602)
İşsizlik Oranı (%)	7,20 (272)	9,52 (154)	6,16 (339)	5,63 (383)	6,07 (351)
Okur Yazar Oranı (%)	81,91 (609)	78,06 (711)	77,55 (721)	73,70 (774)	75,04 (755)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	26,67 (755)	26,68 (754)	46,04 (270)	48,50 (216)	27,03 (749)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	108 762 (140)	55 734 (316)	17 482 (641)	23 424 (566)	30 711 (494)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00810 (362)	0,01765 (222)	0,00285 (565)	0,00154 (677)	0,00260 (588)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03383 (551)	0,06702 (393)	0,03316 (558)	0,02110 (654)	0,03039 (578)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ERZİNCAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Çayırlı	İliç	Kemah	Kemaliye
Nüfus	170 858 (52)	17 043 (642)	7 691 (826)	9 304 (795)	7 736 (824)
Şehirleşme Oranı (%)	62,73 (157)	38,41 (496)	30,70 (637)	30,76 (636)	28,99 (662)
Nüfus Artış Hızı (‰)	13,03 (289)	-24,36 (810)	-36,33 (854)	-38,50 (860)	-15,41 (735)
Nüfus Yoğunluğu	105 (182)	16 (802)	6 (868)	4 (871)	8 (864)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	47,91 (748)	59,39 (375)	64,15 (295)	67,19 (227)	58,42 (400)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,68 (504)	5,63 (289)	3,98 (698)	4,30 (604)	3,61 (798)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,09 (755)	86,11 (88)	78,88 (330)	83,60 (165)	73,79 (469)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,26 (332)	1,33 (759)	2,11 (644)	1,36 (755)	3,72 (450)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,65 (75)	12,56 (763)	19,01 (476)	15,04 (642)	22,49 (364)
İşsizlik Oranı (%)	8,37 (196)	6,54 (315)	2,76 (747)	2,75 (750)	2,63 (773)
Okur Yazar Oranı (%)	89,03 (209)	84,04 (503)	79,34 (685)	80,79 (646)	85,58 (426)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,93 (390)	44,61 (301)	39,60 (427)	48,39 (218)	10,53 (865)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	90 845 (176)	23 481 (565)	29 130 (508)	27 841 (525)	35 646 (446)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08457 (81)	0,00246 (599)	0,00114 (743)	0,00145 (688)	0,00145 (689)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,31409 (73)	0,04620 (491)	0,01295 (747)	0,01674 (699)	0,00502 (830)

	Otlukbeli	Refahiye	Tercan	Üzümlü
Nüfus	4 651 (862)	15 987 (662)	33 643 (408)	49 928 (277)
Şehirleşme Oranı (%)	74,80 (62)	37,74 (506)	33,31 (582)	60,68 (179)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-5,88 (606)	-31,81 (840)	-10,61 (676)	52,81 (16)
Nüfus Yoğunluğu	10 (853)	10 (855)	22 (737)	86 (238)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	65,88 (258)	50,38 (688)	54,09 (559)	66,19 (249)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,82 (117)	4,88 (451)	6,16 (188)	6,51 (151)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	73,00 (486)	71,48 (508)	75,92 (410)	74,81 (447)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	0,55 (842)	4,29 (415)	4,51 (388)	2,69 (569)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,45 (266)	24,24 (310)	19,57 (453)	22,50 (363)
İşsizlik Oranı (%)	15,63 (39)	3,85 (598)	4,73 (482)	6,55 (313)
Okur Yazar Oranı (%)	84,81 (474)	80,10 (669)	84,86 (470)	88,66 (228)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	43,75 (320)	38,81 (445)	37,86 (467)	20,74 (821)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	10 752 (744)	30 183 (498)	21 741 (588)	4 777 (851)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00028 (865)	0,00227 (618)	0,00833 (358)	0,00140 (700)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00343 (848)	0,02584 (613)	0,04333 (509)	0,07880 (369)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ERZURUM

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Aşkale		Çat		Hınıs		Horasan		İlca	
Nüfus	389 619	(16)	35 554	(393)	26 057	(500)	49 892	(278)	45 587	(308)	30 252	(448)
Şehirleşme Oranı (%)	92,71	(9)	43,73	(400)	27,51	(691)	55,13	(226)	35,43	(546)	42,62	(418)
Nüfus Artış Hızı (‰)	35,00	(66)	-17,92	(761)	2,71	(448)	9,18	(344)	-8,59	(648)	-17,00	(753)
Nüfus Yoğunluğu	291	(46)	23	(720)	19	(776)	37	(554)	27	(659)	18	(789)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	53,11	(594)	57,63	(434)	89,22	(81)	77,87	(122)	94,87	(58)	66,03	(254)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,96	(435)	5,59	(296)	7,44	(73)	8,48	(24)	7,02	(110)	5,63	(290)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,67	(866)	56,93	(694)	87,51	(52)	79,96	(282)	81,83	(217)	70,48	(530)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,11	(213)	4,67	(372)	0,52	(847)	1,19	(780)	1,23	(774)	6,36	(282)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	75,22	(5)	38,40	(131)	11,97	(783)	18,84	(482)	16,93	(562)	23,16	(336)
İşsizlik Oranı (%)	16,16	(34)	3,80	(605)	6,18	(335)	16,74	(30)	5,04	(449)	3,67	(624)
Okur Yazar Oranı (%)	90,62	(135)	86,59	(365)	77,59	(719)	74,75	(758)	78,16	(710)	84,84	(473)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	54,94	(133)	47,89	(228)	66,91	(50)	62,92	(76)	81,65	(18)	65,59	(56)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	132 712	(105)	72 874	(227)	7 982	(790)	8 698	(778)	12 273	(720)	88 552	(179)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,28558	(24)	0,01333	(275)	0,00115	(741)	0,00186	(648)	0,00307	(554)	0,01904	(213)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03491	(546)	0,01556	(711)	0,00127	(864)	0,01510	(721)	0,03173	(571)	0,01740	(690)

	İspir		Karaçoban		Karayazı		Köprüköy		Narman		Oltu	
Nüfus	29 337	(457)	29 503	(456)	35 414	(395)	21 310	(580)	27 615	(479)	39 537	(363)
Şehirleşme Oranı (%)	38,14	(499)	42,99	(412)	19,06	(816)	17,42	(830)	32,68	(598)	58,34	(201)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-15,25	(731)	18,07	(218)	-5,14	(592)	-18,01	(762)	7,19	(383)	-15,60	(739)
Nüfus Yoğunluğu	15	(816)	53	(394)	14	(822)	46	(455)	31	(615)	28	(642)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	58,24	(413)	109,38	(20)	115,28	(9)	92,08	(66)	76,24	(132)	65,87	(259)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,95	(438)	8,75	(16)	8,65	(20)	7,18	(97)	6,64	(135)	4,94	(439)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	84,20	(155)	87,32	(55)	89,10	(28)	89,52	(24)	87,96	(45)	67,45	(572)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,71	(698)	0,74	(827)	0,44	(857)	0,71	(830)	1,25	(770)	4,59	(381)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,09	(687)	11,94	(787)	10,45	(828)	9,76	(842)	10,80	(822)	27,96	(245)
İşsizlik Oranı (%)	4,99	(457)	11,18	(104)	3,34	(668)	2,00	(828)	5,53	(392)	7,11	(277)
Okur Yazar Oranı (%)	78,76	(701)	61,99	(844)	66,14	(822)	73,97	(772)	85,90	(406)	84,03	(504)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	49,52	(201)	81,83	(17)	81,54	(19)	80,25	(20)	65,34	(58)	52,82	(158)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	18 610	(628)	3 480	(868)	5 537	(836)	7 589	(805)	12 458	(717)	43 329	(384)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00306	(555)	0,00057	(838)	0,00113	(744)	0,00080	(798)	0,00174	(654)	0,00891	(346)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01677	(698)	0,01152	(760)	0,00930	(789)	0,03350	(553)	0,01922	(670)	0,03224	(566)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ERZURUM (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Olur	Pasinler	Pazaryolu	Şenkaya	Tekman	Tortum
Nüfus	10 871 (754)	44 663 (318)	9 653 (785)	27 632 (478)	34 640 (402)	38 697 (366)
Şehirleşme Oranı (%)	30,09 (649)	51,02 (288)	49,99 (299)	13,30 (859)	18,33 (821)	20,43 (800)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-35,45 (851)	4,51 (426)	-1,30 (532)	-17,36 (758)	1,80 (476)	12,64 (295)
Nüfus Yoğunluğu	14 (824)	36 (564)	13 (829)	18 (790)	15 (805)	26 (676)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	58,58 (397)	62,92 (317)	67,83 (216)	74,78 (147)	113,18 (12)	61,85 (333)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,62 (521)	6,38 (160)	5,42 (328)	5,28 (350)	8,47 (26)	5,39 (334)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	87,85 (47)	71,41 (509)	79,91 (284)	89,58 (23)	90,27 (12)	86,08 (91)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,25 (769)	1,77 (691)	0,87 (816)	1,53 (726)	0,52 (846)	0,97 (809)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,90 (818)	26,83 (262)	19,22 (463)	8,89 (858)	9,21 (851)	12,95 (731)
İşsizlik Oranı (%)	3,08 (702)	8,58 (185)	4,44 (511)	2,94 (721)	3,41 (664)	4,76 (479)
Okur Yazar Oranı (%)	84,25 (494)	85,30 (442)	81,75 (611)	83,03 (562)	62,46 (843)	83,80 (519)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,27 (520)	83,97 (15)	88,79 (10)	87,88 (11)	98,83 (4)	44,37 (309)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	18 593 (629)	14 253 (686)	10 256 (749)	20 204 (603)	4 056 (862)	9 028 (771)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00112 (746)	0,00378 (513)	0,00061 (832)	0,00238 (607)	0,00086 (789)	0,00190 (645)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00815 (803)	0,11434 (266)	0,00612 (819)	0,01712 (695)	0,00469 (832)	0,04365 (505)

	Uzundere
Nüfus	11 556 (742)
Şehirleşme Oranı (%)	41,67 (439)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-5,82 (602)
Nüfus Yoğunluğu	28 (644)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	67,97 (212)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,35 (338)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	80,90 (251)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,24 (496)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,87 (612)
İşsizlik Oranı (%)	7,75 (231)
Okur Yazar Oranı (%)	81,09 (634)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	49,50 (202)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	21 475 (591)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00151 (678)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01442 (728)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ESKİŞEHİR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Alpu	Beylikova	Çifteler	Günyüzü	Han	İnönü
Nüfus	519 602 (10)	16 727 (649)	10 506 (765)	18 545 (629)	16 508 (654)	3 681 (870)	9 331 (794)
Şehirleşme Oranı (%)	92,92 (8)	34,12 (567)	51,59 (285)	64,08 (142)	28,70 (667)	55,69 (218)	55,51 (221)
Nüfus Artış Hızı (‰)	14,91 (257)	-12,81 (701)	-18,87 (771)	-7,92 (637)	11,71 (305)	-20,55 (782)	-0,49 (521)
Nüfus Yoğunluğu	195 (80)	19 (775)	23 (719)	23 (718)	12 (839)	15 (812)	27 (661)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	41,49 (840)	51,13 (668)	51,18 (665)	52,51 (617)	61,63 (336)	58,14 (417)	49,41 (714)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,49 (819)	4,41 (570)	3,72 (770)	3,95 (703)	5,10 (400)	4,50 (548)	3,66 (783)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,64 (869)	82,90 (188)	74,73 (450)	63,55 (636)	85,40 (115)	78,37 (340)	56,25 (698)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,21 (23)	3,50 (470)	6,91 (256)	6,88 (259)	2,14 (634)	3,70 (452)	25,97 (25)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	61,15 (24)	13,59 (712)	18,36 (507)	29,57 (211)	12,46 (770)	17,92 (519)	17,78 (524)
İşsizlik Oranı (%)	10,58 (119)	3,24 (678)	5,49 (395)	6,24 (330)	5,39 (402)	5,85 (368)	4,24 (534)
Okur Yazar Oranı (%)	94,24 (17)	86,29 (382)	89,36 (196)	89,03 (208)	92,52 (61)	81,63 (617)	90,02 (156)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,19 (483)	43,48 (326)	46,73 (254)	40,36 (401)	14,18 (853)	48,19 (224)	28,57 (723)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	306 747 (33)	38 670 (416)	56 684 (308)	80 825 (200)	12 301 (719)	11 607 (730)	216 960 (57)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,73746 (7)	0,00413 (492)	0,00363 (519)	0,00729 (379)	0,00110 (747)	0,00029 (862)	0,01729 (226)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,24495 (108)	0,08687 (342)	0,03855 (526)	0,08878 (338)	0,04629 (490)	0,01329 (742)	0,02334 (637)

	Mahmudiye	Mihalgazi	Mihalççık	Sarıcakaya	Seyitgazi	Sivrihisar
Nüfus	10 132 (774)	14 029 (700)	18 696 (626)	14 968 (680)	21 701 (572)	31 583 (436)
Şehirleşme Oranı (%)	50,74 (290)	54,27 (241)	25,17 (729)	53,06 (262)	15,12 (849)	33,48 (580)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-10,62 (677)	43,72 (36)	-22,33 (794)	62,68 (9)	-13,19 (707)	-15,54 (738)
Nüfus Yoğunluğu	15 (809)	107 (180)	10 (851)	40 (513)	15 (817)	12 (834)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,71 (608)	44,47 (815)	54,11 (558)	55,35 (509)	48,61 (733)	50,77 (680)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,00 (688)	5,48 (314)	4,27 (616)	5,90 (230)	4,06 (665)	3,79 (752)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	69,37 (542)	60,72 (662)	78,96 (326)	77,41 (372)	76,72 (391)	76,75 (390)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,34 (410)	5,17 (338)	6,99 (254)	4,43 (404)	8,88 (190)	3,65 (457)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,30 (271)	34,11 (171)	14,05 (689)	18,17 (513)	14,40 (677)	19,60 (451)
İşsizlik Oranı (%)	5,32 (413)	6,97 (285)	3,15 (696)	5,37 (404)	4,22 (539)	2,75 (749)
Okur Yazar Oranı (%)	89,16 (205)	92,80 (51)	84,95 (461)	91,52 (96)	89,79 (173)	89,71 (178)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	60,50 (100)	45,87 (275)	47,62 (235)	24,48 (794)	43,71 (321)	49,53 (200)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	78 209 (207)	10 550 (746)	44 332 (377)	15 742 (670)	99 293 (155)	69 304 (238)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00432 (486)	0,00086 (788)	0,00368 (517)	0,00119 (735)	0,01377 (269)	0,00936 (335)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05725 (437)	0,10584 (290)	0,06287 (416)	0,10129 (301)	0,09939 (309)	0,15267 (207)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : GAZİANTEP

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükşehir		Araban		İslihiye		Karkamış	
Nüfus	949 559	(3)	31 819	(433)	79 011	(162)	13 774	(706)
Şehirleşme Oranı (%)	89,89	(14)	33,52	(579)	49,07	(313)	32,03	(612)
Nüfus Artış Hızı (‰)	31,95	(84)	-14,47	(723)	8,09	(370)	-10,14	(672)
Nüfus Yoğunluğu	444	(22)	56	(370)	98	(196)	44	(464)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	70,79	(183)	72,79	(164)	67,90	(214)	70,89	(181)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,04	(416)	5,96	(217)	5,71	(272)	6,73	(125)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,54	(860)	87,11	(59)	72,80	(491)	81,53	(227)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	30,52	(12)	1,92	(672)	2,65	(575)	1,76	(693)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	49,94	(65)	10,96	(817)	24,55	(305)	16,70	(570)
İşsizlik Oranı (%)	13,50	(56)	5,14	(434)	9,43	(157)	5,18	(426)
Okur Yazar Oranı (%)	85,26	(447)	77,70	(716)	82,19	(600)	80,76	(647)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	43,71	(322)	36,76	(500)	49,20	(207)	31,98	(633)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	148 064	(91)	19 068	(618)	29 715	(502)	22 494	(578)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,51670	(12)	0,00346	(530)	0,01081	(307)	0,00242	(604)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,40137	(47)	0,10913	(281)	0,17960	(163)	0,06294	(415)

	Nizip		Nurdağı		Oğuzeli		Yavuzeli	
Nüfus	115 043	(97)	38 472	(367)	33 162	(415)	24 409	(529)
Şehirleşme Oranı (%)	62,26	(163)	28,24	(676)	34,76	(556)	31,72	(618)
Nüfus Artış Hızı (‰)	7,70	(375)	21,68	(166)	-3,13	(563)	1,88	(474)
Nüfus Yoğunluğu	112	(172)	48	(439)	49	(434)	50	(419)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	76,08	(136)	72,02	(173)	66,18	(250)	76,03	(137)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,70	(275)	5,80	(250)	6,32	(164)	6,44	(157)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	62,46	(649)	84,63	(144)	74,26	(458)	87,74	(49)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,94	(189)	2,13	(636)	4,68	(371)	2,11	(642)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	28,60	(231)	13,24	(724)	21,07	(400)	10,14	(838)
İşsizlik Oranı (%)	9,94	(141)	4,52	(500)	3,66	(626)	5,34	(410)
Okur Yazar Oranı (%)	79,20	(690)	77,17	(727)	81,38	(623)	77,33	(725)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	42,26	(362)	61,21	(93)	50,00	(194)	51,19	(176)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	53 896	(326)	18 633	(627)	28 371	(518)	15 492	(671)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02262	(185)	0,00411	(494)	0,00448	(472)	0,00199	(639)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,28059	(86)	0,13774	(227)	0,15769	(193)	0,04343	(508)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : GİRESUN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Alucra	Bulancak	Çamoluk	Çanakçı	Dereli	Doğankent	Espiye
Nüfus	112 501 (104)	25 865 (505)	59 841 (220)	14 715 (684)	15 245 (677)	27 860 (474)	7 477 (828)	30 567 (443)
Şehirleşme Oranı (%)	74,34 (64)	55,54 (220)	53,78 (248)	28,49 (670)	43,58 (404)	29,16 (660)	50,68 (291)	42,50 (420)
Nüfus Artış Hızı (%)	8,87 (351)	18,46 (213)	5,08 (416)	32,41 (82)	1,89 (470)	-20,33 (778)	-10,03 (670)	1,89 (471)
Nüfus Yoğunluğu	380 (30)	24 (711)	86 (239)	37 (553)	54 (386)	33 (591)	61 (346)	190 (86)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,79 (702)	55,96 (486)	60,74 (350)	64,28 (292)	72,30 (166)	68,25 (208)	66,76 (237)	69,24 (195)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,99 (695)	6,27 (174)	4,61 (522)	5,97 (216)	6,20 (183)	4,99 (425)	4,87 (453)	4,74 (485)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	43,05 (779)	82,98 (183)	66,59 (587)	84,45 (147)	83,42 (171)	85,52 (111)	75,88 (413)	79,70 (290)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,80 (138)	1,59 (718)	6,51 (276)	3,05 (519)	2,63 (576)	1,77 (692)	4,21 (422)	2,87 (550)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	46,14 (82)	15,42 (624)	26,90 (261)	12,50 (767)	13,95 (698)	12,71 (752)	19,91 (439)	17,43 (542)
İşsizlik Oranı (%)	11,46 (94)	12,51 (72)	7,56 (243)	3,50 (654)	8,01 (216)	4,28 (530)	9,20 (165)	6,07 (350)
Okur Yazar Oranı (%)	88,06 (258)	84,42 (487)	83,98 (509)	76,05 (743)	80,88 (640)	74,66 (762)	82,36 (587)	78,96 (693)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,54 (674)	35,27 (547)	40,25 (405)	46,84 (251)	96,06 (5)	38,85 (443)	41,67 (375)	46,67 (255)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	211 090 (60)	9 600 (762)	86 864 (183)	4 636 (853)	8 298 (787)	22 277 (580)	27 443 (528)	43 770 (381)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09813 (69)	0,00128 (723)	0,02859 (160)	0,00034 (860)	0,00108 (751)	0,00433 (483)	0,00149 (682)	0,00859 (355)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,21713 (129)	0,00746 (813)	0,16371 (184)	0,00607 (821)	0,01038 (776)	0,06609 (399)	0,01786 (682)	0,09015 (329)

	Eynesil	Görelle	Güce	Keşap	Piraziz	Şebinkarahisar	Tirebolu	Yağhdere
Nüfus	21 110 (586)	52 420 (266)	8 679 (806)	22 468 (554)	17 901 (634)	50 926 (273)	36 947 (381)	19 297 (611)
Şehirleşme Oranı (%)	50,53 (292)	51,92 (278)	39,88 (475)	42,17 (427)	52,60 (269)	72,09 (78)	43,61 (403)	22,47 (772)
Nüfus Artış Hızı (%)	23,48 (140)	11,40 (310)	-8,55 (647)	-15,08 (729)	1,45 (484)	24,40 (130)	-5,83 (603)	-24,00 (806)
Nüfus Yoğunluğu	293 (42)	293 (44)	21 (748)	102 (189)	116 (158)	37 (551)	176 (97)	60 (348)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	51,96 (638)	52,54 (614)	75,38 (141)	60,50 (356)	56,73 (459)	64,58 (281)	63,39 (308)	69,08 (198)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,19 (379)	5,32 (341)	5,21 (371)	4,28 (612)	4,74 (486)	5,92 (227)	4,64 (518)	5,44 (321)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	73,22 (480)	74,61 (452)	85,85 (96)	78,15 (346)	73,42 (476)	64,79 (617)	77,69 (359)	90,25 (13)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,58 (382)	4,55 (385)	1,42 (745)	3,14 (506)	5,81 (299)	4,28 (416)	3,39 (480)	1,11 (795)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,20 (373)	20,84 (409)	12,73 (749)	18,70 (489)	20,77 (411)	30,93 (197)	18,91 (478)	8,64 (861)
İşsizlik Oranı (%)	7,53 (246)	13,01 (65)	5,87 (366)	6,44 (320)	10,06 (137)	13,23 (62)	6,38 (323)	3,36 (665)
Okur Yazar Oranı (%)	85,35 (439)	85,55 (429)	76,50 (735)	78,90 (694)	83,67 (529)	86,17 (393)	82,41 (583)	73,35 (777)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	11,93 (859)	20,47 (823)	75,53 (31)	33,41 (596)	17,34 (844)	43,41 (329)	29,87 (693)	48,18 (225)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	25 223 (555)	38 192 (420)	13 231 (708)	47 430 (358)	33 866 (461)	17 384 (643)	59 913 (293)	23 107 (573)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00330 (538)	0,01331 (276)	0,00078 (802)	0,00683 (393)	0,00388 (506)	0,00440 (476)	0,01352 (271)	0,00265 (585)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01574 (709)	0,06943 (390)	0,02678 (605)	0,05897 (432)	0,06516 (402)	0,03565 (542)	0,13388 (233)	0,05911 (430)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : GÜMÜŞHANE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Kelkit		Köse		Kürtün		Şiran		Torul	
Nüfus	46 656	(297)	63 510	(206)	19 428	(609)	15 546	(670)	26 397	(493)	15 416	(674)
Şehirleşme Oranı (%)	64,88	(133)	30,06	(650)	41,97	(433)	22,44	(773)	45,37	(366)	29,79	(655)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-1,03	(529)	29,08	(97)	26,58	(108)	1,19	(486)	-1,82	(539)	-10,29	(674)
Nüfus Yoğunluğu	26	(681)	44	(468)	41	(499)	21	(749)	28	(641)	14	(818)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,46	(504)	65,23	(270)	65,07	(273)	70,44	(186)	70,51	(185)	64,35	(289)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,61	(523)	6,16	(189)	6,75	(120)	5,28	(351)	5,25	(363)	4,99	(426)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,37	(697)	83,54	(167)	81,71	(222)	83,22	(178)	78,31	(342)	77,19	(383)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,56	(313)	2,01	(658)	1,61	(716)	2,15	(633)	1,36	(754)	1,96	(665)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	38,07	(134)	14,45	(674)	16,68	(573)	14,63	(660)	20,33	(421)	20,85	(408)
İşsizlik Oranı (%)	8,77	(177)	5,15	(433)	6,54	(314)	4,20	(546)	7,53	(248)	3,95	(586)
Okur Yazar Oranı (%)	91,17	(112)	86,24	(385)	89,36	(195)	78,42	(708)	83,09	(559)	82,30	(593)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	27,84	(732)	26,10	(768)	19,30	(835)	47,74	(231)	53,86	(138)	35,93	(532)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	87 687	(180)	14 308	(685)	9 940	(756)	12 453	(718)	21 994	(582)	51 146	(336)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01869	(215)	0,00488	(456)	0,00098	(765)	0,00140	(702)	0,00313	(549)	0,00287	(561)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03971	(522)	0,04360	(507)	0,01951	(666)	0,01720	(693)	0,03580	(541)	0,02617	(611)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : HAKKARİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Çukurca		Şemdinli		Yüksekova	
Nüfus	77 532	(168)	11 080	(750)	45 930	(305)	102 039	(125)
Şehirleşme Oranı (%)	74,99	(60)	67,43	(112)	30,87	(635)	58,47	(197)
Nüfus Artış Hızı (‰)	36,57	(62)	-56,39	(866)	41,85	(42)	39,11	(51)
Nüfus Yoğunluğu	35	(572)	12	(836)	28	(653)	43	(477)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	81,62	(107)	54,94	(527)	96,81	(52)	92,32	(65)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,19	(94)	7,76	(57)	8,27	(40)	8,41	(29)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,21	(801)	20,62	(857)	63,50	(637)	59,05	(677)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,01	(526)	0,49	(851)	0,32	(870)	1,09	(797)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,78	(32)	78,89	(2)	36,18	(150)	39,86	(121)
İşsizlik Oranı (%)	19,21	(13)	4,12	(559)	4,29	(529)	13,20	(63)
Okur Yazar Oranı (%)	77,29	(726)	81,60	(618)	60,85	(852)	68,53	(814)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	53,79	(141)	49,74	(197)	73,66	(36)	56,23	(125)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	50 430	(342)	10 730	(745)	9 644	(761)	67 662	(248)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01997	(204)	0,00094	(775)	0,00228	(617)	0,00968	(327)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00365	(846)	0,00509	(829)	0,02963	(582)	0,05513	(445)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : HATAY

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Altınözü	Belen	Dört Yol	Erzin	Hassa
Nüfus	345 320 (21)	59 167 (223)	28 382 (466)	126 258 (81)	33 988 (407)	49 994 (275)
Şehirleşme Oranı (%)	41,96 (434)	9,05 (871)	65,70 (126)	42,45 (421)	76,14 (54)	18,14 (822)
Nüfus Artış Hızı (‰)	19,48 (194)	1,50 (483)	21,49 (170)	12,55 (297)	15,32 (248)	5,90 (401)
Nüfus Yoğunluğu	402 (28)	126 (144)	218 (67)	210 (72)	95 (207)	97 (201)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	61,45 (338)	88,07 (87)	53,83 (569)	59,44 (374)	62,80 (319)	71,15 (179)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,93 (441)	6,46 (153)	4,41 (571)	4,70 (497)	4,66 (510)	5,72 (269)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,97 (693)	87,04 (62)	48,37 (741)	58,87 (679)	56,12 (699)	83,40 (172)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,24 (180)	2,38 (606)	12,63 (101)	14,81 (78)	9,87 (166)	1,71 (699)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,78 (173)	10,58 (826)	38,99 (127)	26,32 (270)	34,01 (172)	14,89 (648)
İşsizlik Oranı (%)	5,09 (442)	0,88 (872)	10,02 (139)	6,60 (308)	14,88 (46)	2,92 (724)
Okur Yazar Oranı (%)	87,49 (297)	77,42 (724)	90,38 (144)	88,33 (244)	83,82 (517)	82,23 (595)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,70 (502)	45,57 (284)	28,22 (728)	38,97 (440)	46,04 (271)	49,35 (204)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	131 665 (107)	17 965 (635)	19 179 (617)	85 095 (191)	42 213 (390)	13 740 (698)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,19812 (34)	0,00587 (423)	0,00343 (531)	0,05329 (116)	0,00930 (338)	0,00417 (489)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,40923 (43)	0,24666 (105)	0,03625 (534)	0,27834 (89)	0,18031 (162)	0,18385 (152)

	İskenderun	Kırıkhan	Kumlu	Reyhanlı	Samandağ	Yayladağı
Nüfus	287 384 (26)	98 530 (133)	16 070 (661)	74 225 (183)	106 754 (112)	27 654 (477)
Şehirleşme Oranı (%)	55,38 (223)	64,56 (138)	41,25 (451)	70,24 (88)	32,45 (604)	27,91 (681)
Nüfus Artış Hızı (‰)	10,21 (331)	-4,51 (583)	9,21 (343)	14,60 (265)	17,96 (221)	5,51 (409)
Nüfus Yoğunluğu	451 (20)	117 (157)	72 (276)	181 (92)	239 (62)	81 (250)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	53,50 (578)	66,29 (247)	64,57 (282)	74,14 (153)	67,14 (228)	64,53 (283)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,56 (533)	5,17 (385)	5,70 (276)	5,73 (268)	5,31 (345)	4,78 (471)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	49,02 (738)	64,77 (618)	85,45 (113)	60,54 (666)	74,98 (442)	76,22 (404)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,31 (128)	6,57 (272)	2,02 (655)	6,85 (261)	3,18 (501)	2,57 (584)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	39,67 (123)	28,66 (230)	12,53 (766)	32,61 (186)	21,84 (380)	21,21 (393)
İşsizlik Oranı (%)	8,50 (189)	11,45 (95)	5,12 (437)	14,76 (47)	4,73 (483)	2,73 (752)
Okur Yazar Oranı (%)	89,34 (197)	82,16 (604)	77,55 (722)	79,98 (671)	84,21 (496)	85,29 (443)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	32,97 (614)	36,35 (518)	25,49 (777)	31,45 (646)	27,72 (736)	39,78 (422)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	701 393 (13)	58 465 (303)	15 473 (673)	50 835 (340)	39 365 (410)	21 703 (589)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,33556 (17)	0,02173 (192)	0,00143 (691)	0,02229 (189)	0,02336 (179)	0,00433 (484)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,33679 (63)	0,33806 (62)	0,09620 (314)	0,27865 (88)	0,41371 (42)	0,09306 (319)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ISPARTA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Aksu	Atabey	Eğirdir	Gelendost	Gönen	Keçiborlu
Nüfus	170 713 (53)	9 554 (788)	12 402 (732)	40 996 (349)	22 370 (555)	16 894 (643)	23 120 (547)
Şehirleşme Oranı (%)	86,99 (18)	36,97 (521)	78,24 (42)	41,24 (452)	32,73 (597)	64,08 (141)	44,94 (378)
Nüfus Artış Hızı (‰)	24,91 (125)	-0,39 (518)	49,47 (25)	-0,66 (523)	-1,64 (536)	41,96 (41)	15,67 (243)
Nüfus Yoğunluğu	250 (59)	21 (752)	68 (298)	33 (594)	38 (530)	89 (227)	43 (476)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	40,41 (848)	52,43 (622)	45,11 (798)	44,84 (806)	49,06 (720)	32,03 (866)	42,96 (831)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,61 (799)	4,59 (530)	4,49 (552)	4,18 (636)	4,55 (536)	4,76 (478)	4,05 (669)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,38 (861)	79,86 (287)	34,65 (825)	64,11 (631)	85,89 (95)	47,16 (754)	67,59 (570)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,86 (77)	2,76 (560)	24,05 (30)	3,24 (497)	1,51 (730)	34,59 (8)	7,38 (233)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	65,76 (14)	17,38 (544)	41,30 (107)	32,65 (185)	12,60 (760)	18,25 (510)	25,03 (290)
İşsizlik Oranı (%)	8,73 (180)	7,12 (276)	10,74 (115)	2,90 (727)	4,03 (576)	4,91 (464)	5,05 (447)
Okur Yazar Oranı (%)	94,04 (22)	86,70 (355)	93,76 (26)	91,93 (82)	88,70 (222)	94,87 (9)	93,63 (29)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,81 (638)	27,62 (738)	31,25 (653)	22,73 (809)	38,18 (459)	28,17 (729)	34,48 (568)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	268 541 (41)	18 698 (624)	33 929 (460)	78 171 (208)	35 599 (447)	29 989 (501)	43 596 (383)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,21688 (30)	0,00119 (734)	0,00223 (622)	0,01459 (259)	0,00400 (497)	0,00250 (594)	0,00545 (435)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08968 (334)	0,02838 (593)	0,10598 (289)	0,26054 (99)	0,28145 (85)	0,04146 (514)	0,06526 (401)

	Senirkent	Sütçüler	Şarkikaraağaç	Uluborlu	Yalvaç	Yenişarbademli
Nüfus	25 828 (506)	18 839 (624)	52 164 (268)	13 248 (718)	101 628 (127)	5 925 (846)
Şehirleşme Oranı (%)	53,04 (263)	19,30 (812)	46,97 (341)	88,44 (17)	34,75 (557)	93,15 (7)
Nüfus Artış Hızı (‰)	5,74 (404)	-15,31 (734)	27,28 (102)	10,14 (332)	17,80 (223)	-10,91 (683)
Nüfus Yoğunluğu	48 (436)	17 (795)	65 (316)	47 (448)	77 (264)	18 (784)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,44 (713)	58,28 (407)	48,54 (736)	38,06 (856)	56,62 (462)	59,24 (377)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,78 (472)	4,50 (549)	5,48 (315)	4,34 (589)	6,03 (206)	5,14 (395)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	66,60 (586)	85,18 (122)	78,29 (343)	40,84 (797)	75,80 (415)	42,61 (784)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,12 (430)	1,90 (677)	2,70 (567)	7,25 (243)	4,07 (433)	2,96 (535)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	29,28 (219)	12,92 (732)	19,01 (475)	51,91 (56)	20,14 (429)	54,43 (46)
İşsizlik Oranı (%)	7,41 (256)	2,09 (823)	7,97 (220)	18,46 (19)	4,13 (557)	26,33 (4)
Okur Yazar Oranı (%)	92,54 (60)	84,01 (506)	91,57 (93)	96,21 (3)	89,74 (177)	91,64 (91)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	25,44 (780)	36,21 (523)	30,43 (679)	19,90 (828)	30,24 (683)	43,24 (331)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	31 992 (484)	40 428 (402)	26 218 (542)	33 514 (464)	27 856 (523)	18 664 (626)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00379 (511)	0,00275 (578)	0,00820 (360)	0,00239 (606)	0,01431 (264)	0,00069 (816)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,17466 (170)	0,06340 (412)	0,09242 (321)	0,04707 (487)	0,24368 (110)	0,01114 (765)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MERSİN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Anamur	Aydıncık	Bozyazı	Çamhyayla
Nüfus	733 660 (5)	83 864 (150)	11 501 (743)	43 835 (324)	18 964 (619)
Şehirleşme Oranı (%)	73,31 (69)	59,56 (190)	69,05 (96)	60,03 (186)	46,44 (352)
Nüfus Artış Hızı (‰)	29,00 (100)	23,34 (145)	5,53 (408)	33,87 (73)	-2,48 (548)
Nüfus Yoğunluğu	414 (26)	63 (331)	26 (684)	77 (261)	28 (651)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,98 (525)	47,21 (761)	55,63 (500)	53,23 (588)	48,36 (740)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,43 (566)	4,33 (591)	3,92 (710)	4,76 (479)	4,39 (581)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	39,52 (804)	66,46 (593)	77,97 (352)	69,28 (545)	74,14 (463)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,67 (143)	3,18 (502)	1,84 (686)	2,38 (607)	4,42 (405)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	49,81 (66)	30,37 (202)	20,18 (426)	28,34 (240)	21,44 (391)
İşsizlik Oranı (%)	13,38 (59)	12,16 (79)	8,38 (194)	10,44 (124)	7,01 (282)
Okur Yazar Oranı (%)	88,95 (211)	89,24 (202)	87,84 (279)	90,32 (148)	89,39 (194)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	46,86 (249)	33,20 (605)	48,15 (226)	37,23 (481)	42,55 (356)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	447 420 (22)	54 935 (322)	29 396 (507)	28 463 (517)	11 889 (725)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,59826 (10)	0,02120 (197)	0,00253 (593)	0,00600 (417)	0,00121 (730)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	1,15413 (5)	0,41394 (41)	0,04656 (488)	0,10335 (293)	0,06376 (410)

	Erdemli	Gülnar	Mut	Silifke	Tarsus
Nüfus	142 355 (65)	38 292 (369)	74 373 (182)	156 351 (57)	348 205 (20)
Şehirleşme Oranı (%)	28,22 (677)	27,43 (693)	49,05 (314)	41,46 (445)	62,14 (164)
Nüfus Artış Hızı (‰)	34,74 (69)	12,32 (301)	27,83 (101)	37,28 (57)	17,61 (224)
Nüfus Yoğunluğu	70 (290)	24 (702)	30 (626)	61 (344)	174 (99)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	51,93 (641)	56,85 (451)	64,43 (288)	53,93 (567)	57,07 (448)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,78 (473)	4,48 (555)	4,35 (587)	4,37 (584)	4,75 (483)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	77,29 (378)	85,98 (94)	78,03 (350)	70,77 (523)	58,26 (683)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,76 (559)	1,44 (742)	2,85 (553)	4,26 (417)	12,33 (107)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,95 (436)	12,58 (762)	19,12 (469)	24,97 (292)	29,42 (214)
İşsizlik Oranı (%)	4,95 (461)	4,96 (460)	6,18 (337)	5,53 (393)	10,84 (111)
Okur Yazar Oranı (%)	91,58 (92)	86,89 (339)	89,94 (162)	92,66 (57)	86,97 (333)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	32,57 (624)	63,20 (72)	50,85 (181)	37,04 (490)	44,54 (302)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	38 417 (418)	34 074 (457)	37 109 (431)	55 984 (313)	88 765 (178)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02396 (174)	0,00591 (420)	0,01353 (270)	0,04909 (123)	0,17734 (38)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,57964 (19)	0,12804 (240)	0,40257 (46)	0,35604 (57)	1,14587 (6)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : İSTANBUL

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükçekmece		Çatalca		Silivri		Sultanbeyli		Şile	
Nüfus	384 089	(17)	81 589	(157)	108 155	(109)	175 700	(49)	32 447	(422)
Şehirleşme Oranı (%)	9,34	(870)	19,34	(810)	41,17	(453)	100,00	(2)	31,63	(621)
Nüfus Artış Hızı (‰)	98,84	(1)	23,90	(136)	33,19	(77)	75,82	(3)	24,59	(128)
Nüfus Yoğunluğu	1746	(2)	62	(336)	121	(151)	7321	(1)	36	(560)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,09	(780)	44,95	(803)	46,82	(767)	68,97	(202)	46,13	(779)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,04	(673)	3,83	(733)	3,80	(745)	5,10	(401)	3,71	(773)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,28	(800)	52,41	(723)	46,56	(758)	1,46	(872)	53,75	(715)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,70	(27)	14,92	(76)	15,90	(68)	36,31	(6)	7,30	(239)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,02	(163)	32,67	(184)	37,54	(140)	62,23	(20)	38,94	(128)
İşsizlik Oranı (%)	4,36	(523)	2,82	(739)	5,09	(443)	17,81	(23)	2,88	(730)
Okur Yazar Oranı (%)	93,59	(31)	94,11	(20)	93,67	(27)	87,68	(287)	92,96	(44)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	39,53	(430)	43,70	(323)	38,64	(448)	47,24	(241)	29,05	(713)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	259 368	(43)	258 660	(45)	157 210	(86)	87 064	(182)	98 043	(159)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,50569	(13)	0,07477	(88)	0,07765	(85)	0,08984	(75)	0,01489	(253)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06319	(413)	0,13670	(231)	0,13751	(228)	0,00000	(872)	0,02381	(630)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : İZMİR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Aliğa	Bayındır	Bergama	Beydağ	Çeşme	Dikili
Nüfus	57 192 (234)	47 214 (296)	106 536 (113)	14 147 (698)	37 372 (377)	30 115 (449)
Şehirleşme Oranı (%)	65,63 (128)	33,61 (575)	48,97 (315)	39,03 (485)	67,58 (111)	41,68 (438)
Nüfus Artış Hızı (‰)	30,51 (90)	0,19 (505)	4,92 (418)	-3,37 (568)	23,77 (137)	26,00 (113)
Nüfus Yoğunluğu	209 (73)	87 (236)	62 (337)	77 (266)	145 (129)	59 (353)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	44,51 (814)	53,06 (596)	47,23 (760)	48,49 (738)	36,78 (859)	44,61 (812)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,63 (793)	3,55 (810)	3,47 (821)	3,41 (835)	3,44 (828)	3,26 (855)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,48 (828)	79,59 (299)	69,06 (551)	79,30 (312)	31,96 (833)	64,25 (629)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	31,95 (10)	4,95 (353)	7,04 (252)	5,60 (309)	7,79 (223)	5,34 (326)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	34,57 (168)	15,46 (622)	23,90 (321)	15,10 (639)	60,25 (28)	30,42 (201)
İşsizlik Oranı (%)	6,10 (349)	2,86 (734)	4,67 (487)	3,35 (666)	10,27 (126)	4,21 (543)
Okur Yazar Oranı (%)	94,14 (19)	82,30 (592)	88,03 (260)	84,15 (500)	96,12 (4)	91,20 (111)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,92 (634)	32,38 (627)	35,29 (546)	25,97 (771)	55,67 (128)	42,14 (363)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	1 009 454 (8)	66 386 (254)	84 714 (192)	60 997 (288)	174 455 (75)	97 431 (162)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,36399 (14)	0,01620 (240)	0,05920 (106)	0,00546 (434)	0,03006 (153)	0,01554 (245)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,04479 (498)	0,22079 (127)	0,31768 (70)	0,09539 (316)	0,01489 (723)	0,05355 (447)

	Foça	Karaburun	Kemalpaşa	Kınık	Kiraz	Menderes
Nüfus	36 107 (388)	13 446 (713)	73 114 (185)	32 109 (430)	44 910 (313)	73 002 (186)
Şehirleşme Oranı (%)	40,45 (464)	21,81 (787)	34,81 (554)	40,91 (456)	22,27 (778)	23,00 (762)
Nüfus Artış Hızı (‰)	35,87 (63)	39,91 (49)	26,53 (109)	-15,83 (743)	8,51 (360)	32,14 (83)
Nüfus Yoğunluğu	176 (96)	28 (650)	112 (171)	72 (278)	79 (257)	94 (212)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	27,65 (870)	41,96 (838)	51,93 (640)	51,95 (639)	53,52 (576)	45,04 (800)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,45 (825)	3,37 (844)	3,87 (721)	4,00 (689)	4,03 (679)	3,81 (741)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	31,86 (834)	61,74 (652)	59,43 (672)	80,09 (279)	86,80 (69)	62,81 (642)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,61 (461)	4,96 (352)	18,74 (46)	5,05 (346)	2,89 (544)	11,46 (125)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	64,53 (18)	33,30 (180)	21,84 (381)	14,86 (651)	10,31 (832)	25,73 (279)
İşsizlik Oranı (%)	2,21 (813)	2,37 (794)	3,64 (631)	3,21 (684)	2,68 (766)	3,03 (711)
Okur Yazar Oranı (%)	94,55 (12)	95,84 (6)	89,89 (166)	87,30 (313)	81,19 (631)	89,87 (167)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	23,35 (801)	44,03 (316)	41,01 (387)	39,59 (428)	36,36 (515)	44,47 (306)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	97 895 (160)	62 878 (274)	511 203 (17)	47 713 (356)	39 017 (413)	254 986 (49)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02236 (187)	0,00425 (488)	0,21945 (29)	0,00986 (322)	0,00955 (329)	0,05907 (108)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03315 (559)	0,01831 (677)	0,23243 (120)	0,14038 (225)	0,11035 (275)	0,35352 (58)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : İZMİR (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Menemen	Ödemiş	Seferihisar	Selçuk	Tire	Torbali
Nüfus	114 457 (100)	128 259 (77)	34 761 (401)	33 594 (411)	78 658 (163)	93 216 (138)
Şehirleşme Oranı (%)	40,26 (466)	48,26 (322)	50,42 (294)	75,65 (57)	54,65 (235)	40,87 (457)
Nüfus Artış Hızı (‰)	40,88 (47)	2,60 (452)	48,47 (26)	20,55 (179)	1,72 (478)	26,35 (111)
Nüfus Yoğunluğu	165 (110)	126 (145)	90 (222)	120 (153)	88 (233)	165 (109)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,71 (498)	46,70 (768)	40,44 (847)	49,03 (721)	49,63 (708)	54,11 (556)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,09 (659)	3,43 (832)	3,59 (801)	3,67 (780)	3,41 (836)	4,00 (690)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	57,86 (685)	70,42 (531)	48,25 (743)	44,65 (769)	68,13 (562)	60,86 (661)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,73 (89)	7,06 (251)	9,02 (186)	6,77 (268)	9,41 (175)	16,06 (67)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	28,41 (238)	22,52 (362)	42,73 (97)	48,58 (68)	22,46 (365)	23,08 (340)
İşsizlik Oranı (%)	4,76 (478)	3,99 (579)	6,59 (309)	8,70 (181)	4,18 (551)	4,51 (502)
Okur Yazar Oranı (%)	87,34 (311)	87,42 (301)	94,37 (14)	88,62 (231)	87,11 (323)	85,41 (436)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	47,80 (230)	28,33 (727)	53,39 (149)	49,82 (196)	30,71 (665)	38,55 (451)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	17 292 (645)	85 191 (190)	85 251 (189)	124 392 (118)	124 481 (117)	6 074 916 (2)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05169 (119)	0,05770 (111)	0,01435 (262)	0,02158 (193)	0,05068 (120)	0,17136 (40)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,31078 (76)	0,70675 (13)	0,08916 (335)	0,07952 (365)	0,49494 (28)	0,43439 (34)

	Urla
Nüfus	49 269 (282)
Şehirleşme Oranı (%)	74,24 (65)
Nüfus Artış Hızı (‰)	32,86 (80)
Nüfus Yoğunluğu	70 (289)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	41,48 (841)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,45 (826)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,01 (822)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,58 (200)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,41 (35)
İşsizlik Oranı (%)	8,35 (198)
Okur Yazar Oranı (%)	94,39 (13)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	41,75 (372)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	122 187 (122)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03282 (150)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09243 (320)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KARS

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Akyaka		Arpaçay		Digor	
Nüfus	114 071	(101)	14 526	(689)	24 995	(518)	25 125	(516)
Şehirleşme Oranı (%)	68,79	(98)	23,41	(755)	17,82	(824)	10,78	(865)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-5,96	(607)	-6,85	(621)	-25,55	(818)	-9,97	(668)
Nüfus Yoğunluğu	63	(329)	36	(561)	20	(767)	22	(743)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,59	(539)	62,87	(318)	77,03	(128)	101,12	(39)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,28	(352)	5,86	(243)	6,47	(152)	7,58	(64)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,49	(752)	80,06	(280)	90,59	(7)	86,30	(85)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,70	(369)	0,64	(835)	0,91	(813)	0,44	(858)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,81	(73)	19,30	(461)	8,49	(862)	13,26	(723)
İşsizlik Oranı (%)	11,49	(93)	2,27	(806)	2,59	(777)	1,54	(857)
Okur Yazar Oranı (%)	87,33	(312)	85,40	(437)	83,01	(563)	75,21	(753)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	60,24	(101)	63,62	(68)	45,74	(280)	77,15	(25)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	92 198	(172)	14 200	(688)	14 001	(695)	7 743	(797)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05191	(118)	0,00101	(762)	0,00188	(647)	0,00096	(771)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05045	(464)	0,03257	(565)	0,02332	(638)	0,01994	(662)

	Kağızman		Sarıkamış		Selim		Susuz	
Nüfus	48 908	(283)	57 026	(236)	25 480	(511)	14 885	(681)
Şehirleşme Oranı (%)	44,34	(385)	40,75	(462)	17,24	(832)	25,51	(722)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-0,45	(520)	-8,07	(642)	-13,57	(715)	-24,53	(812)
Nüfus Yoğunluğu	27	(663)	29	(632)	25	(691)	21	(746)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	81,65	(106)	74,40	(149)	75,37	(142)	74,03	(154)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,65	(133)	6,29	(170)	6,06	(204)	5,95	(219)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	67,50	(571)	62,67	(646)	88,03	(44)	88,62	(34)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,31	(762)	1,72	(697)	0,98	(807)	0,56	(841)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	31,18	(193)	35,61	(156)	10,99	(815)	10,82	(820)
İşsizlik Oranı (%)	6,49	(317)	3,81	(601)	2,23	(810)	3,16	(694)
Okur Yazar Oranı (%)	76,09	(742)	82,69	(573)	83,87	(512)	79,57	(681)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	55,37	(130)	83,58	(16)	72,12	(38)	70,83	(40)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	17 154	(646)	32 245	(480)	14 201	(687)	14 169	(689)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00460	(466)	0,01309	(280)	0,00202	(636)	0,00128	(724)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05635	(440)	0,02342	(635)	0,02492	(623)	0,02365	(633)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : KASTAMONU

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Abana	Ağlı	Araç	Azdavay	Bozkurt
Nüfus	102 059 (124)	4 273 (864)	4 193 (865)	24 180 (534)	9 019 (800)	10 159 (772)
Şehirleşme Oranı (%)	63,30 (150)	84,02 (25)	73,31 (68)	23,56 (752)	38,83 (488)	53,66 (251)
Nüfus Artış Hızı (‰)	7,93 (372)	8,77 (353)	-6,28 (612)	-28,84 (833)	-42,76 (862)	-18,47 (766)
Nüfus Yoğunluğu	56 (372)	134 (137)	24 (712)	15 (811)	12 (842)	36 (565)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	45,18 (796)	51,47 (659)	72,04 (171)	66,49 (243)	59,23 (378)	58,31 (405)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,34 (590)	3,54 (811)	5,02 (422)	4,04 (674)	4,32 (597)	3,46 (823)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	55,02 (706)	35,08 (820)	72,98 (487)	81,42 (233)	80,61 (261)	69,51 (540)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,03 (253)	18,07 (54)	2,90 (541)	5,79 (300)	2,84 (555)	7,49 (230)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	37,95 (136)	46,85 (81)	24,11 (314)	12,78 (744)	16,54 (579)	23,00 (345)
İşsizlik Oranı (%)	5,86 (367)	10,53 (122)	7,34 (265)	1,85 (838)	3,09 (700)	3,75 (610)
Okur Yazar Oranı (%)	87,02 (328)	89,39 (193)	80,88 (641)	78,83 (696)	72,64 (781)	80,28 (664)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	27,10 (747)	62,50 (79)	38,46 (452)	49,63 (199)	78,01 (24)	10,10 (867)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	219 300 (55)	78 954 (203)	22 543 (577)	81 271 (198)	53 556 (328)	58 526 (302)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12859 (56)	0,00284 (566)	0,00045 (849)	0,00945 (333)	0,00221 (625)	0,00278 (573)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,14565 (217)	0,00323 (853)	0,00156 (862)	0,02743 (599)	0,00766 (809)	0,02261 (643)

	Cide	Çatalzeytin	Daday	Devrekani	Doğanyurt	Hanönü
Nüfus	23 161 (546)	8 508 (811)	11 181 (749)	15 855 (664)	9 668 (784)	5 545 (850)
Şehirleşme Oranı (%)	25,19 (728)	40,08 (470)	41,36 (447)	38,94 (487)	15,20 (848)	44,20 (392)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-23,69 (802)	-26,41 (825)	-25,89 (820)	-9,29 (658)	-15,83 (744)	-14,93 (727)
Nüfus Yoğunluğu	35 (568)	23 (722)	11 (847)	26 (673)	38 (533)	15 (806)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	69,93 (190)	66,72 (239)	55,33 (511)	61,69 (335)	91,79 (69)	67,67 (218)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,04 (675)	4,22 (625)	4,30 (605)	4,91 (443)	5,85 (245)	4,28 (613)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	80,80 (254)	77,67 (360)	77,47 (370)	79,43 (307)	89,14 (27)	81,51 (230)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,06 (516)	4,47 (394)	2,50 (592)	2,89 (545)	1,31 (763)	1,54 (723)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,14 (601)	17,85 (520)	20,03 (433)	17,67 (531)	9,55 (848)	16,95 (561)
İşsizlik Oranı (%)	2,37 (792)	3,71 (616)	3,90 (591)	3,61 (635)	1,51 (861)	4,48 (506)
Okur Yazar Oranı (%)	70,96 (795)	74,82 (756)	79,47 (683)	84,62 (479)	71,89 (788)	75,90 (745)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	52,08 (165)	21,13 (817)	76,63 (29)	25,28 (785)	93,68 (8)	46,15 (267)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	45 191 (372)	45 874 (368)	72 492 (229)	38 434 (417)	10 117 (753)	78 809 (204)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00617 (409)	0,00199 (637)	0,00388 (504)	0,00331 (537)	0,00058 (835)	0,00140 (699)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02659 (607)	0,00807 (805)	0,01323 (743)	0,05190 (459)	0,00548 (826)	0,01762 (685)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : KASTAMONU (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	İhsangazi		İnebolu		Küre		Pınarbaşı		Seydiler		Şenpazar	
Nüfus	7 068	(832)	26 848	(487)	10 223	(770)	5 978	(845)	5 269	(857)	6 494	(838)
Şehirleşme Oranı (%)	44,24	(390)	35,33	(549)	37,95	(503)	37,97	(502)	61,76	(168)	41,30	(449)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-23,91	(804)	-10,63	(679)	-25,03	(815)	-38,39	(859)	-10,39	(675)	-32,07	(841)
Nüfus Yoğunluğu	18	(782)	89	(228)	19	(773)	12	(843)	24	(714)	30	(622)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,50	(465)	71,46	(178)	66,59	(241)	60,30	(360)	71,62	(177)	76,24	(133)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,96	(436)	4,47	(557)	5,13	(397)	3,84	(729)	5,03	(420)	4,88	(452)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	80,89	(252)	72,10	(500)	72,53	(495)	81,99	(212)	71,11	(517)	79,67	(295)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,63	(375)	3,69	(456)	10,00	(162)	6,87	(260)	4,46	(398)	3,65	(458)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,48	(672)	24,22	(311)	17,47	(540)	11,14	(812)	24,43	(307)	16,69	(572)
İşsizlik Oranı (%)	2,24	(809)	2,89	(729)	2,77	(744)	2,98	(716)	4,79	(475)	4,59	(493)
Okur Yazar Oranı (%)	74,71	(759)	78,59	(704)	77,73	(715)	62,59	(842)	87,01	(329)	74,16	(770)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	34,25	(577)	55,27	(131)	53,10	(153)	37,97	(463)	50,85	(180)	59,41	(105)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	45 458	(371)	61 998	(282)	128 409	(112)	54 018	(324)	35 372	(449)	27 314	(530)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00137	(710)	0,00813	(361)	0,00758	(370)	0,00124	(726)	0,00085	(790)	0,00124	(725)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00998	(778)	0,02298	(641)	0,00392	(843)	0,00527	(827)	0,01429	(729)	0,00341	(849)

	Taşköprü		Tosya	
Nüfus	43 800	(325)	41 995	(341)
Şehirleşme Oranı (%)	36,94	(522)	55,38	(222)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-10,28	(673)	-13,48	(711)
Nüfus Yoğunluğu	24	(706)	35	(566)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,13	(520)	55,14	(519)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,86	(455)	3,79	(753)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,02	(325)	64,50	(622)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,86	(298)	14,50	(80)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,12	(637)	21,01	(403)
İşsizlik Oranı (%)	2,71	(757)	3,04	(705)
Okur Yazar Oranı (%)	80,54	(657)	82,30	(594)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	38,31	(455)	34,37	(572)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	86 310	(185)	72 955	(225)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01998	(203)	0,01395	(266)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,14216	(221)	0,09171	(327)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KAYSERİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükşehir	Akkışla	Bünyan	Develi	Felahiye	Hacılar	İncesu	Özvatan
Nüfus	632 354 (8)	9 864 (781)	39 542 (362)	70 893 (191)	16 650 (651)	20 896 (594)	22 616 (552)	10 482 (766)
Şehirleşme Oranı (%)	84,82 (21)	33,10 (585)	31,64 (620)	49,49 (307)	36,13 (536)	94,06 (6)	37,63 (509)	67,78 (108)
Nüfus Artış Hızı (%)	24,19 (133)	-8,22 (643)	-8,04 (641)	-2,69 (557)	-6,24 (610)	16,79 (233)	3,11 (444)	-12,05 (694)
Nüfus Yoğunluğu	332 (38)	18 (788)	29 (631)	38 (542)	40 (509)	108 (177)	26 (687)	33 (593)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	53,15 (591)	59,79 (366)	63,22 (312)	67,21 (226)	55,97 (485)	50,23 (692)	62,71 (321)	52,13 (633)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,37 (583)	5,95 (220)	5,10 (402)	4,74 (487)	6,63 (138)	4,73 (489)	4,56 (534)	5,78 (255)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,10 (854)	80,93 (249)	76,30 (402)	70,58 (528)	84,03 (159)	13,09 (868)	75,36 (429)	66,49 (591)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,25 (26)	5,01 (350)	5,27 (331)	8,97 (188)	2,31 (618)	48,13 (1)	8,45 (204)	4,67 (373)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,65 (58)	14,06 (688)	18,43 (503)	20,44 (418)	13,66 (707)	38,78 (129)	16,19 (598)	28,84 (224)
İşsizlik Oranı (%)	11,21 (103)	6,18 (336)	3,52 (649)	4,94 (462)	8,46 (190)	8,22 (205)	3,99 (580)	15,37 (41)
Okur Yazar Oranı (%)	91,14 (114)	86,69 (357)	85,11 (454)	85,91 (405)	84,86 (471)	86,07 (399)	83,70 (526)	86,22 (386)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,00 (415)	40,23 (406)	37,55 (477)	50,58 (185)	23,48 (799)	33,22 (604)	41,72 (373)	40,94 (389)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	258 585 (46)	9 854 (757)	30 727 (493)	40 633 (401)	21 866 (585)	285 678 (37)	170 858 (78)	18 386 (631)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,67239 (8)	0,00068 (821)	0,00501 (450)	0,01494 (252)	0,00214 (629)	0,02309 (181)	0,01588 (242)	0,00118 (736)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15386 (199)	0,00514 (828)	0,05578 (442)	0,15060 (209)	0,02409 (629)	0,01383 (732)	0,02528 (620)	0,00410 (837)

	Pınarbaşı	Sarıoğlan	Sarız	Talas	Tomarza	Yahyalı	Yeşilhisar
Nüfus	35 388 (396)	27 801 (475)	14 596 (687)	55 509 (241)	35 808 (390)	43 203 (330)	24 830 (524)
Şehirleşme Oranı (%)	34,12 (568)	18,87 (819)	30,17 (647)	62,83 (155)	30,62 (639)	52,46 (271)	54,72 (234)
Nüfus Artış Hızı (%)	-30,10 (836)	-2,00 (542)	-29,19 (834)	12,67 (294)	-8,50 (645)	-1,93 (541)	1,64 (480)
Nüfus Yoğunluğu	10 (848)	46 (453)	12 (838)	169 (102)	24 (708)	28 (648)	25 (694)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	64,44 (287)	54,69 (535)	73,06 (162)	50,23 (691)	74,22 (150)	68,60 (205)	55,85 (491)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,22 (369)	5,94 (222)	5,86 (244)	4,53 (541)	5,75 (264)	5,06 (410)	4,49 (553)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	81,55 (226)	82,78 (191)	84,09 (157)	43,42 (778)	80,53 (263)	72,53 (494)	78,08 (347)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,07 (432)	3,10 (510)	1,95 (667)	11,30 (129)	1,88 (681)	7,82 (222)	4,71 (367)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,38 (678)	14,13 (686)	13,96 (695)	45,29 (88)	17,59 (536)	19,65 (449)	17,21 (552)
İşsizlik Oranı (%)	4,40 (519)	3,67 (623)	4,04 (575)	7,55 (245)	4,42 (516)	7,38 (258)	5,84 (369)
Okur Yazar Oranı (%)	84,51 (484)	86,19 (389)	79,31 (686)	90,98 (123)	83,26 (551)	83,29 (548)	85,55 (428)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,06 (658)	35,36 (544)	32,68 (622)	46,41 (262)	46,50 (258)	49,06 (211)	44,23 (311)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	31 609 (488)	17 691 (638)	20 127 (604)	3 488 (866)	19 614 (611)	37 693 (426)	26 598 (536)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00558 (431)	0,00285 (564)	0,00195 (644)	0,00110 (749)	0,00383 (508)	0,00864 (354)	0,00341 (533)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08653 (346)	0,02844 (592)	0,01067 (772)	0,01367 (737)	0,03995 (521)	0,08187 (358)	0,16428 (180)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KIRKLARELİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Babaeski		Demirköy		Kofçaz	
Nüfus	80 730	(159)	53 655	(256)	11 407	(744)	4 166	(866)
Şehirleşme Oranı (%)	65,92	(123)	47,64	(332)	42,56	(419)	36,92	(523)
Nüfus Artış Hızı (‰)	3,90	(435)	-2,25	(546)	-12,65	(698)	-18,32	(765)
Nüfus Yoğunluğu	54	(392)	85	(240)	13	(827)	9	(859)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	42,51	(835)	43,51	(827)	47,51	(756)	40,56	(845)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,62	(796)	3,70	(778)	4,00	(691)	3,72	(771)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	44,88	(767)	55,66	(704)	60,32	(669)	68,96	(554)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,97	(114)	14,71	(79)	5,99	(295)	3,37	(483)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	43,15	(96)	29,62	(209)	33,69	(175)	27,67	(251)
İşsizlik Oranı (%)	6,11	(347)	4,25	(533)	3,17	(691)	1,30	(866)
Okur Yazar Oranı (%)	92,88	(48)	92,01	(77)	91,13	(116)	92,25	(70)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	41,53	(376)	25,46	(779)	46,51	(256)	20,83	(820)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	169 792	(80)	134 255	(103)	157 977	(85)	35 653	(445)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06184	(100)	0,03797	(139)	0,00578	(425)	0,00081	(795)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12244	(251)	0,14070	(224)	0,00986	(781)	0,01618	(706)

	Lüleburgaz		Pehlivan köyü		Pınarhisar		Vize	
Nüfus	117 606	(91)	5 892	(847)	22 729	(551)	32 276	(427)
Şehirleşme Oranı (%)	67,18	(114)	53,22	(259)	49,55	(306)	32,93	(592)
Nüfus Artış Hızı (‰)	23,40	(141)	-18,59	(768)	-6,67	(620)	-6,92	(623)
Nüfus Yoğunluğu	116	(160)	52	(404)	39	(518)	30	(625)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	43,19	(829)	52,66	(610)	45,13	(797)	48,82	(727)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,65	(786)	3,78	(755)	3,42	(833)	3,73	(767)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	36,45	(814)	70,91	(519)	56,09	(700)	61,13	(658)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	28,15	(18)	7,46	(232)	11,86	(117)	16,28	(64)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,40	(162)	21,63	(385)	32,05	(187)	22,58	(360)
İşsizlik Oranı (%)	6,34	(324)	5,27	(418)	3,80	(603)	2,66	(768)
Okur Yazar Oranı (%)	93,84	(24)	92,30	(67)	92,43	(64)	92,00	(80)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,69	(700)	40,00	(414)	21,74	(814)	35,38	(542)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	466 391	(18)	76 197	(216)	106 436	(142)	85 629	(187)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,20756	(32)	0,00270	(582)	0,01444	(261)	0,01593	(241)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,23611	(115)	0,02469	(624)	0,04997	(471)	0,07183	(383)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KIRŞEHİR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akçakent	Akpınar	Boztepe	Çiçekdağı	Kaman	Mucur
Nüfus	115 078 (96)	7 700 (825)	13 349 (714)	10 189 (771)	21 059 (588)	60 919 (213)	24 945 (519)
Şehirleşme Oranı (%)	76,56 (51)	16,47 (837)	27,69 (686)	49,29 (311)	31,73 (617)	45,90 (358)	58,83 (196)
Nüfus Artış Hızı (‰)	10,42 (323)	-38,12 (856)	-26,25 (822)	-4,32 (578)	-29,98 (835)	-1,06 (530)	4,97 (417)
Nüfus Yoğunluğu	72 (279)	13 (826)	25 (690)	18 (785)	26 (679)	51 (412)	23 (726)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,08 (635)	69,78 (191)	72,10 (169)	57,39 (442)	62,22 (328)	57,67 (433)	54,62 (538)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,41 (572)	5,56 (298)	5,27 (356)	5,27 (357)	4,68 (505)	5,26 (361)	4,32 (598)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	44,75 (768)	85,78 (102)	83,25 (176)	80,70 (257)	80,13 (278)	74,23 (459)	71,70 (504)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,55 (146)	1,40 (748)	1,15 (788)	3,13 (508)	3,20 (500)	3,41 (477)	4,87 (358)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	44,70 (91)	12,83 (742)	15,60 (618)	16,18 (599)	16,67 (574)	22,36 (368)	23,43 (329)
İşsizlik Oranı (%)	11,14 (107)	2,87 (732)	3,80 (602)	7,36 (261)	4,19 (549)	6,98 (284)	9,66 (151)
Okur Yazar Oranı (%)	89,93 (163)	80,68 (652)	82,38 (586)	83,69 (527)	80,30 (662)	86,75 (349)	90,62 (134)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	32,22 (628)	26,49 (761)	49,04 (212)	6,08 (870)	42,43 (360)	34,80 (558)	27,67 (737)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	114 733 (134)	14 143 (690)	24 067 (560)	47 885 (354)	26 341 (540)	40 426 (403)	53 127 (329)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06339 (97)	0,00065 (827)	0,00182 (650)	0,00313 (548)	0,00280 (570)	0,01235 (291)	0,00606 (412)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18144 (158)	0,01453 (727)	0,03142 (573)	0,06961 (388)	0,07987 (363)	0,14132 (222)	0,11023 (276)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KOCAELİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Gebze	Gölcük	Kandıra	Karamürsel	Körfez	Derince
Nüfus	373 034 (18)	421 932 (14)	107 615 (110)	52 418 (267)	48 508 (287)	105 295 (116)	97 283 (135)
Şehirleşme Oranı (%)	52,46 (272)	60,08 (184)	51,84 (279)	24,12 (741)	60,51 (180)	77,82 (44)	96,62 (3)
Nüfus Artış Hızı (‰)	19,26 (198)	49,53 (24)	-3,46 (569)	4,77 (420)	18,91 (207)	22,00 (163)	33,64 (75)
Nüfus Yoğunluğu	361 (33)	722 (6)	520 (12)	57 (364)	168 (104)	296 (41)	436 (25)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	43,99 (821)	52,53 (616)	39,34 (853)	52,70 (609)	45,44 (790)	48,11 (744)	44,68 (810)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,03 (680)	4,33 (592)	3,95 (704)	4,61 (524)	4,00 (692)	4,17 (638)	4,05 (670)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	42,59 (785)	34,97 (823)	35,62 (817)	76,15 (407)	48,13 (745)	28,98 (841)	9,62 (871)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,38 (63)	29,12 (15)	12,91 (99)	3,76 (446)	14,20 (84)	23,81 (31)	24,07 (29)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,02 (109)	35,91 (153)	51,47 (60)	20,09 (431)	37,67 (138)	47,22 (79)	66,31 (13)
İşsizlik Oranı (%)	6,56 (311)	9,18 (166)	6,76 (296)	1,82 (840)	7,18 (273)	12,08 (83)	18,78 (16)
Okur Yazar Oranı (%)	92,91 (46)	91,45 (99)	94,23 (18)	84,06 (502)	93,59 (30)	91,51 (97)	92,91 (45)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,35 (402)	41,97 (367)	36,07 (529)	36,18 (524)	27,57 (740)	47,48 (237)	32,53 (625)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	1 280 224 (7)	1 684 752 (5)	149 486 (88)	34 873 (452)	44 717 (373)	26 987 (1)	2 176 (872)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,97359 (5)	1,00706 (4)	0,12116 (58)	0,01433 (263)	0,02433 (171)	1,09048 (3)	0,00135 (715)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12008 (256)	0,01813 (679)	0,01282 (750)	0,14574 (216)	0,08350 (352)	0,01547 (715)	0,00002 (871)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KONYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Büyükşehir	Ahırlı	Akören	Akşehir	Altınekin	Beyşehir	Bozkır
Nüfus	830 796 (4)	14 254 (697)	17 230 (639)	114 918 (99)	23 062 (548)	118 144 (90)	55 067 (245)
Şehirleşme Oranı (%)	89,39 (16)	39,88 (474)	63,53 (147)	52,41 (274)	39,65 (480)	34,97 (553)	19,04 (817)
Nüfus Artış Hızı (%)	34,03 (72)	29,87 (95)	1,58 (482)	19,44 (196)	34,88 (67)	23,13 (147)	8,70 (356)
Nüfus Yoğunluğu	136 (135)	35 (569)	29 (634)	151 (125)	16 (801)	72 (277)	38 (531)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,67 (536)	69,61 (193)	69,00 (200)	51,83 (646)	68,34 (207)	57,63 (435)	65,54 (262)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,43 (564)	6,27 (175)	7,38 (78)	4,55 (537)	5,85 (246)	5,19 (380)	5,08 (406)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,49 (853)	86,87 (67)	72,15 (499)	66,78 (581)	89,02 (30)	75,52 (426)	86,95 (63)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,86 (41)	1,64 (708)	3,74 (448)	6,04 (292)	1,26 (767)	7,23 (244)	1,52 (728)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,65 (33)	11,49 (797)	24,10 (315)	27,18 (258)	9,72 (843)	17,25 (549)	11,53 (793)
İşsizlik Oranı (%)	10,82 (112)	5,33 (412)	13,68 (55)	5,96 (360)	2,64 (770)	4,21 (541)	2,88 (731)
Okur Yazar Oranı (%)	92,09 (75)	86,49 (375)	86,95 (336)	91,14 (115)	91,51 (98)	90,81 (129)	86,46 (376)
Bebek Ölüm Oranı (%)	38,02 (462)	74,44 (33)	42,91 (341)	34,95 (556)	25,64 (775)	25,46 (778)	28,47 (726)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	167 554 (82)	5 216 (843)	7 613 (804)	70 922 (234)	21 766 (587)	33 864 (462)	16 676 (654)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,65345 (9)	0,00045 (848)	0,00073 (808)	0,03624 (143)	0,00204 (635)	0,01973 (205)	0,00496 (452)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,38629 (49)	0,01368 (736)	0,01382 (733)	0,11657 (261)	0,11915 (257)	0,17604 (168)	0,05814 (435)

	Cihanbeyli	Çeltik	Çumra	Derbent	Derebucak	Doğanhisar	Emirgazi	Ereğli
Nüfus	75 871 (176)	14 460 (693)	104 576 (118)	14 372 (695)	19 053 (616)	36 162 (387)	14 698 (685)	126 117 (83)
Şehirleşme Oranı (%)	24,13 (740)	32,45 (605)	40,46 (463)	51,77 (282)	26,62 (703)	26,98 (698)	57,99 (206)	65,52 (130)
Nüfus Artış Hızı (%)	8,12 (369)	3,00 (446)	32,98 (79)	-9,44 (661)	17,04 (229)	5,93 (400)	-4,33 (579)	7,63 (378)
Nüfus Yoğunluğu	20 (753)	26 (683)	48 (444)	43 (475)	40 (511)	83 (243)	23 (717)	49 (428)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	61,94 (332)	58,64 (394)	64,72 (278)	53,51 (577)	54,96 (526)	58,73 (393)	73,84 (155)	59,74 (367)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,87 (239)	5,16 (391)	5,75 (265)	6,08 (200)	5,80 (251)	5,69 (281)	5,99 (212)	4,36 (585)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	84,30 (153)	89,43 (26)	80,63 (260)	81,70 (223)	82,33 (206)	85,78 (103)	79,61 (297)	58,50 (682)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,96 (533)	0,94 (811)	3,03 (522)	1,69 (702)	3,16 (504)	2,60 (581)	2,67 (571)	10,46 (151)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,74 (748)	9,63 (845)	16,34 (590)	16,62 (576)	14,51 (668)	11,62 (792)	17,72 (528)	31,04 (195)
İşsizlik Oranı (%)	3,50 (652)	3,96 (583)	6,17 (338)	11,94 (85)	3,80 (604)	4,50 (503)	14,14 (51)	9,10 (168)
Okur Yazar Oranı (%)	86,95 (335)	85,74 (413)	90,34 (146)	85,04 (458)	86,68 (360)	88,94 (213)	83,29 (549)	88,46 (238)
Bebek Ölüm Oranı (%)	25,40 (781)	27,08 (748)	24,87 (789)	32,09 (631)	29,41 (705)	19,26 (836)	10,75 (863)	41,19 (382)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	37 232 (430)	17 702 (637)	35 284 (450)	4 893 (850)	9 256 (766)	14 031 (694)	11 059 (741)	83 628 (195)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01699 (230)	0,00156 (675)	0,01800 (221)	0,00051 (842)	0,00096 (770)	0,00327 (540)	0,00163 (669)	0,05939 (105)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18045 (160)	0,04709 (486)	0,38098 (51)	0,02426 (626)	0,00702 (816)	0,05640 (439)	0,02206 (648)	0,25541 (101)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KONYA (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Güneysınır	Hadım	Halkapınar	Hüyük	Ilgın	Kadınhanı	Karapınar	Kulu
Nüfus	24 301 (532)	59 941 (218)	6 255 (842)	52 110 (269)	75 681 (177)	41 844 (342)	55 734 (239)	72 279 (188)
Şehirleşme Oranı (%)	42,04 (430)	27,73 (684)	32,31 (609)	16,26 (839)	35,28 (551)	35,41 (547)	63,31 (149)	38,77 (490)
Nüfus Artış Hızı (‰)	34,73 (70)	51,25 (21)	-12,68 (699)	42,61 (39)	-0,28 (516)	-7,64 (634)	23,06 (149)	24,25 (132)
Nüfus Yoğunluğu	75 (269)	78 (260)	6 (867)	118 (155)	45 (459)	37 (548)	26 (678)	50 (422)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	71,65 (176)	72,09 (170)	62,04 (329)	60,11 (362)	62,52 (324)	65,86 (260)	65,38 (266)	60,75 (349)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,69 (127)	7,38 (79)	4,41 (573)	7,09 (104)	5,09 (404)	5,27 (358)	4,90 (445)	5,91 (229)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	81,38 (235)	86,01 (93)	86,11 (89)	80,17 (275)	78,87 (331)	81,53 (229)	72,76 (492)	79,17 (317)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,64 (459)	1,64 (707)	2,61 (580)	5,62 (308)	6,14 (289)	3,37 (484)	4,49 (392)	2,12 (641)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,98 (644)	12,35 (774)	11,28 (808)	14,21 (683)	14,99 (643)	15,10 (638)	22,75 (354)	18,71 (488)
İşsizlik Oranı (%)	6,73 (298)	4,83 (471)	3,72 (614)	2,17 (816)	3,53 (648)	4,05 (573)	9,56 (153)	7,37 (259)
Okur Yazar Oranı (%)	91,25 (110)	89,29 (200)	86,70 (356)	90,52 (137)	86,70 (354)	86,24 (384)	89,82 (170)	87,98 (265)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,07 (689)	24,56 (793)	34,29 (576)	26,28 (764)	31,82 (637)	37,09 (488)	30,57 (673)	21,30 (815)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	5 921 (831)	5 210 (844)	21 480 (590)	9 321 (764)	69 177 (239)	35 598 (448)	33 212 (468)	37 487 (429)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00122 (729)	0,00186 (649)	0,00037 (855)	0,00287 (562)	0,03055 (152)	0,00883 (349)	0,00953 (330)	0,01378 (268)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02864 (590)	0,08864 (339)	0,01871 (673)	0,04476 (499)	0,18312 (153)	0,12023 (255)	0,13108 (236)	0,11413 (267)

	Sarayönü	Seydişehir	Taşkent	Tuzlukçu	Yalıhüyük	Yunak
Nüfus	36 525 (384)	85 456 (148)	46 396 (298)	9 783 (782)	5 575 (849)	41 506 (344)
Şehirleşme Oranı (%)	28,44 (671)	56,60 (210)	23,23 (758)	59,75 (188)	95,61 (4)	30,68 (638)
Nüfus Artış Hızı (‰)	4,69 (423)	2,65 (450)	44,43 (35)	-9,05 (655)	27,18 (103)	-2,57 (550)
Nüfus Yoğunluğu	34 (581)	68 (300)	78 (259)	15 (813)	192 (84)	14 (821)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,76 (429)	51,59 (654)	74,20 (151)	57,67 (432)	43,83 (825)	56,74 (458)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,33 (340)	4,41 (574)	9,93 (2)	4,86 (456)	5,49 (311)	5,35 (339)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	74,61 (453)	64,60 (620)	85,78 (101)	83,23 (177)	38,15 (808)	87,29 (56)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,78 (267)	12,31 (108)	1,50 (731)	3,04 (521)	10,25 (156)	1,75 (694)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,61 (497)	23,09 (339)	12,72 (751)	13,73 (704)	51,60 (59)	10,97 (816)
İşsizlik Oranı (%)	3,03 (710)	7,70 (236)	5,08 (446)	10,59 (118)	18,87 (15)	6,12 (346)
Okur Yazar Oranı (%)	91,35 (106)	89,98 (161)	89,49 (186)	86,71 (353)	92,16 (73)	83,59 (534)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,45 (645)	29,98 (690)	33,24 (603)	14,29 (851)	13,61 (855)	35,81 (534)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	66 967 (250)	410 (114)	3 873 (863)	21 939 (584)	61 282 (284)	30 000 (500)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01539 (248)	0,06415 (96)	0,00103 (758)	0,00092 (778)	0,00284 (567)	0,00763 (369)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09723 (312)	0,11481 (265)	0,01644 (703)	0,02305 (640)	0,01617 (707)	0,14870 (214)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KÜTAHYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Altıntaş	Aslanapa	Çavdarhisar	Domanıç	Dumlupınar	Emet
Nüfus	207 905 (38)	25 271 (513)	13 094 (722)	13 538 (711)	19 560 (608)	5 494 (852)	45 994 (304)
Şehirleşme Oranı (%)	80,16 (36)	25,23 (726)	17,93 (823)	34,62 (558)	23,89 (746)	60,25 (183)	42,07 (429)
Nüfus Artış Hızı (‰)	16,55 (237)	0,47 (500)	-16,35 (750)	6,63 (389)	-11,52 (687)	-21,91 (790)	17,86 (222)
Nüfus Yoğunluğu	84 (241)	27 (671)	17 (796)	68 (299)	36 (555)	20 (763)	42 (489)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	42,92 (833)	55,61 (502)	55,45 (505)	50,48 (684)	50,99 (674)	53,49 (579)	53,99 (566)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,79 (754)	5,20 (374)	5,04 (413)	5,37 (336)	4,31 (601)	4,90 (446)	5,19 (381)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	34,89 (824)	86,72 (72)	90,16 (15)	85,10 (129)	81,80 (220)	78,06 (349)	79,23 (315)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,03 (45)	2,86 (551)	1,68 (703)	2,06 (649)	7,15 (246)	3,30 (490)	4,01 (434)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	46,08 (83)	10,42 (831)	8,16 (867)	12,84 (741)	11,05 (814)	18,64 (496)	16,77 (567)
İşsizlik Oranı (%)	8,40 (192)	3,02 (712)	1,55 (856)	5,27 (417)	2,64 (769)	10,20 (131)	5,16 (431)
Okur Yazar Oranı (%)	92,54 (59)	90,87 (128)	82,17 (603)	84,31 (491)	86,66 (361)	87,81 (281)	88,25 (247)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	42,68 (349)	27,00 (752)	50,56 (186)	22,83 (808)	47,54 (236)	18,02 (842)	30,70 (666)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	179 214 (72)	28 042 (522)	23 200 (570)	16 417 (659)	34 396 (456)	17 101 (647)	47 899 (353)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,19612 (35)	0,00315 (546)	0,00141 (697)	0,00129 (722)	0,00282 (569)	0,00049 (845)	0,01102 (302)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15351 (200)	0,06403 (408)	0,04404 (503)	0,02893 (588)	0,01566 (710)	0,01400 (730)	0,09919 (310)

	Gediz	Hisarcık	Pazarlar	Simav	Şaphane	Tavşanlı
Nüfus	77 483 (169)	20 902 (593)	12 409 (731)	103 763 (121)	11 715 (741)	99 775 (132)
Şehirleşme Oranı (%)	25,01 (731)	30,24 (646)	43,96 (397)	27,38 (694)	39,87 (476)	47,33 (336)
Nüfus Artış Hızı (‰)	15,02 (254)	25,97 (114)	24,08 (135)	23,35 (144)	13,38 (284)	3,57 (438)
Nüfus Yoğunluğu	54 (389)	56 (369)	78 (258)	66 (309)	49 (431)	52 (401)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,74 (606)	58,25 (410)	55,99 (484)	51,23 (663)	46,19 (778)	48,70 (730)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,76 (480)	4,76 (481)	5,60 (294)	4,72 (490)	4,60 (528)	3,99 (696)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	77,57 (366)	80,63 (259)	80,26 (272)	78,23 (345)	77,67 (362)	64,11 (630)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,91 (218)	5,13 (340)	4,88 (357)	4,43 (403)	5,88 (297)	15,01 (73)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,52 (667)	14,24 (682)	14,86 (649)	17,34 (547)	16,45 (582)	20,87 (406)
İşsizlik Oranı (%)	2,64 (771)	3,48 (656)	6,04 (355)	2,60 (776)	3,56 (639)	4,44 (513)
Okur Yazar Oranı (%)	89,41 (192)	86,85 (343)	86,98 (331)	86,02 (401)	85,47 (433)	88,02 (261)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	34,06 (584)	25,39 (782)	38,55 (450)	28,69 (720)	47,46 (238)	53,19 (151)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	53 095 (330)	18 926 (619)	13 651 (699)	47 810 (355)	42 435 (389)	142 008 (98)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02530 (167)	0,00246 (598)	0,00078 (801)	0,01917 (211)	0,00277 (576)	0,08750 (77)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,19626 (139)	0,02604 (612)	0,02985 (580)	0,20006 (136)	0,02533 (618)	0,08530 (349)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MALATYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akçadağ	Arapkir	Arguvan	Battalgazi	Darende	Doğanşehir
Nüfus	457 566 (12)	48 670 (286)	16 625 (652)	10 594 (762)	28 085 (471)	54 438 (250)	60 708 (215)
Şehirleşme Oranı (%)	83,28 (28)	27,60 (688)	61,23 (174)	25,77 (716)	53,96 (247)	25,55 (721)	22,27 (779)
Nüfus Artış Hızı (‰)	32,61 (81)	-3,84 (573)	-21,80 (789)	-27,20 (829)	5,19 (414)	9,99 (335)	23,07 (148)
Nüfus Yoğunluğu	503 (14)	41 (495)	17 (793)	10 (849)	167 (105)	40 (514)	50 (423)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	55,43 (506)	58,89 (389)	58,24 (412)	59,88 (364)	69,36 (194)	64,20 (294)	60,95 (344)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,84 (458)	6,32 (165)	4,97 (433)	5,17 (386)	6,20 (184)	7,13 (100)	6,17 (187)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,45 (829)	84,07 (158)	73,86 (467)	88,16 (42)	73,38 (478)	85,16 (123)	86,42 (82)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,94 (115)	1,31 (761)	2,48 (595)	1,13 (790)	5,50 (317)	1,95 (668)	1,62 (714)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	54,61 (44)	14,61 (661)	23,67 (325)	10,71 (823)	21,13 (399)	12,89 (736)	11,96 (785)
İşsizlik Oranı (%)	14,98 (45)	4,12 (561)	8,26 (203)	3,47 (658)	8,01 (217)	3,96 (584)	4,21 (544)
Okur Yazar Oranı (%)	87,76 (285)	83,79 (522)	81,72 (612)	75,75 (746)	80,72 (650)	85,28 (444)	82,34 (590)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	33,43 (595)	36,32 (519)	10,45 (866)	30,15 (686)	33,60 (592)	36,63 (505)	43,20 (333)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	118 057 (129)	16 561 (658)	32 852 (472)	23 208 (569)	18 083 (634)	15 869 (666)	15 411 (675)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,28145 (25)	0,00510 (445)	0,00303 (558)	0,00139 (705)	0,00256 (590)	0,00436 (480)	0,00603 (416)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,11649 (262)	0,18391 (151)	0,02712 (601)	0,07584 (372)	0,14271 (220)	0,20461 (134)	0,13365 (234)
	Doğanyol	Hekimhan	Kale	Kuluncak	Pötürge	Yazihan	Yeşilyurt
Nüfus	10 778 (759)	42 515 (337)	9 569 (786)	20 882 (596)	28 382 (467)	19 295 (612)	45 551 (309)
Şehirleşme Oranı (%)	49,73 (302)	31,06 (629)	41,45 (446)	29,22 (659)	16,89 (834)	22,21 (781)	26,34 (709)
Nüfus Artış Hızı (‰)	8,34 (365)	-0,06 (510)	3,41 (441)	41,80 (43)	-24,15 (808)	13,99 (277)	22,12 (159)
Nüfus Yoğunluğu	47 (449)	22 (733)	61 (341)	31 (613)	28 (647)	42 (491)	90 (219)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	66,12 (253)	52,58 (613)	54,77 (531)	67,26 (225)	83,18 (101)	58,48 (398)	53,33 (586)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,64 (136)	5,88 (237)	5,77 (258)	6,75 (121)	6,54 (148)	6,32 (166)	5,78 (256)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	89,75 (2)	84,88 (135)	85,58 (108)	90,53 (9)	91,53 (3)	89,75 (21)	65,82 (602)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,16 (785)	3,00 (529)	1,66 (704)	1,16 (786)	1,05 (800)	0,85 (820)	8,29 (207)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	9,09 (852)	12,12 (778)	12,76 (746)	8,30 (864)	7,42 (870)	9,40 (850)	25,89 (276)
İşsizlik Oranı (%)	7,30 (268)	5,82 (373)	5,38 (403)	4,47 (507)	2,27 (804)	3,63 (633)	4,57 (495)
Okur Yazar Oranı (%)	81,52 (621)	84,00 (507)	74,15 (771)	87,03 (327)	70,94 (796)	82,07 (605)	87,42 (302)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	5,71 (871)	30,53 (675)	42,55 (354)	34,55 (566)	27,60 (739)	33,16 (606)	26,12 (767)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	4 307 (859)	25 545 (553)	9 646 (760)	4 268 (860)	8 725 (777)	9 770 (758)	27 390 (529)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00035 (859)	0,00890 (347)	0,00058 (837)	0,00071 (811)	0,00142 (696)	0,00107 (755)	0,00658 (398)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,01100 (768)	0,08574 (348)	0,02217 (646)	0,02545 (617)	0,02027 (660)	0,07396 (375)	0,03405 (549)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MANİSA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ahmetli	Akhisar	Alaşehir	Demirci	Gölmarmara	Gördes	Kırkağaç
Nüfus	278 555 (28)	18 852 (623)	152 582 (59)	93 760 (136)	59 314 (221)	17 831 (635)	38 110 (370)	48 303 (288)
Şehirleşme Oranı (%)	76,95 (49)	58,41 (199)	53,42 (255)	42,22 (425)	35,79 (542)	62,84 (154)	28,36 (673)	51,95 (276)
Nüfus Artış Hızı (%)	22,83 (151)	-1,80 (538)	0,12 (507)	2,59 (453)	-1,46 (535)	-3,81 (572)	-5,83 (604)	5,74 (403)
Nüfus Yoğunluğu	227 (64)	63 (328)	89 (223)	92 (217)	41 (502)	65 (320)	40 (510)	88 (234)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	48,62 (732)	47,36 (759)	49,63 (709)	50,09 (697)	50,99 (673)	56,00 (483)	50,78 (679)	42,66 (834)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,82 (738)	3,83 (734)	3,87 (722)	3,75 (764)	4,11 (654)	4,40 (579)	3,71 (774)	3,73 (768)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,46 (818)	69,15 (548)	67,27 (575)	73,42 (475)	75,59 (422)	76,04 (409)	85,31 (120)	59,35 (673)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,81 (33)	6,11 (290)	7,31 (237)	4,39 (408)	9,92 (164)	5,22 (336)	4,39 (407)	2,49 (593)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,73 (104)	24,74 (297)	25,43 (285)	22,20 (374)	14,48 (670)	18,74 (486)	10,30 (833)	38,17 (133)
İşsizlik Oranı (%)	7,60 (241)	5,48 (396)	3,95 (587)	3,17 (690)	2,58 (778)	4,20 (545)	1,68 (848)	2,02 (827)
Okur Yazar Oranı (%)	88,81 (216)	84,84 (472)	85,50 (430)	83,79 (521)	87,22 (317)	79,25 (689)	82,66 (576)	87,66 (290)
Bebek Ölüm Oranı (%)	36,58 (506)	40,57 (397)	42,62 (350)	34,68 (562)	48,32 (220)	50,79 (183)	27,31 (744)	40,57 (396)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	298 905 (35)	57 626 (306)	98 391 (158)	74 436 (219)	46 835 (360)	59 114 (297)	53 695 (327)	49 429 (345)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,34676 (15)	0,00589 (421)	0,07203 (91)	0,03588 (144)	0,01239 (290)	0,00635 (405)	0,00976 (325)	0,01165 (296)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,47296 (29)	0,12448 (246)	0,57845 (20)	0,43727 (33)	0,12443 (247)	0,16176 (186)	0,05541 (444)	0,15783 (192)

	Köprübaşı	Kula	Salihli	Sarıgöl	Saruhanlı	Selendi	Soma	Turgutlu
Nüfus	10 851 (756)	52 986 (262)	149 151 (62)	35 621 (392)	68 134 (195)	26 061 (499)	89 038 (142)	121 020 (84)
Şehirleşme Oranı (%)	46,53 (349)	45,70 (363)	55,74 (216)	33,81 (571)	19,12 (814)	31,06 (630)	68,14 (104)	77,45 (46)
Nüfus Artış Hızı (%)	-11,57 (688)	9,61 (337)	10,07 (333)	2,67 (449)	-5,65 (598)	2,51 (457)	14,99 (255)	18,02 (220)
Nüfus Yoğunluğu	37 (550)	58 (358)	122 (148)	101 (191)	81 (249)	37 (547)	107 (179)	256 (55)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	51,97 (637)	52,94 (599)	49,73 (704)	45,62 (786)	52,50 (619)	66,14 (251)	50,40 (686)	54,33 (546)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,59 (802)	4,07 (663)	3,78 (756)	3,36 (848)	4,32 (599)	4,66 (511)	3,57 (807)	3,90 (714)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	79,16 (319)	70,82 (521)	62,30 (651)	82,01 (211)	82,51 (198)	85,84 (97)	44,23 (774)	45,06 (765)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,78 (444)	10,75 (139)	9,13 (183)	4,46 (397)	6,23 (286)	3,05 (518)	26,15 (24)	21,54 (34)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	17,06 (555)	18,44 (502)	28,58 (234)	13,53 (713)	11,25 (810)	11,11 (813)	29,62 (210)	33,40 (179)
İşsizlik Oranı (%)	2,95 (719)	2,68 (765)	4,64 (489)	1,61 (853)	1,47 (863)	2,27 (808)	5,31 (415)	7,95 (221)
Okur Yazar Oranı (%)	82,34 (589)	85,86 (408)	85,41 (435)	85,17 (451)	84,19 (497)	81,15 (632)	90,79 (130)	85,61 (423)
Bebek Ölüm Oranı (%)	28,99 (715)	44,09 (315)	37,02 (493)	24,92 (787)	45,43 (287)	39,45 (433)	27,79 (735)	50,25 (190)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	50 883 (339)	55 745 (315)	109 033 (139)	64 160 (267)	63 798 (269)	32 924 (471)	255 074 (48)	102 500 (148)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00335 (535)	0,01467 (257)	0,08031 (82)	0,01167 (295)	0,02641 (164)	0,00439 (478)	0,11018 (64)	0,06165 (102)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02084 (655)	0,06077 (423)	0,54262 (23)	0,35959 (55)	0,35917 (56)	0,06235 (417)	0,09485 (317)	0,38485 (50)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KAHRAMANMARAŞ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Afşin	Andırın	Çağlayancerit	Ekinözü
Nüfus	465 370 (11)	92 718 (139)	41 051 (348)	29 580 (454)	17 102 (641)
Şehirleşme Oranı (%)	70,09 (90)	38,65 (491)	20,25 (801)	42,74 (414)	40,23 (467)
Nüfus Artış Hızı (‰)	25,70 (119)	-6,88 (622)	-7,70 (635)	9,44 (339)	-16,87 (751)
Nüfus Yoğunluğu	157 (118)	65 (318)	35 (567)	71 (285)	29 (636)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	67,39 (222)	63,71 (304)	67,08 (230)	67,90 (213)	79,22 (118)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,28 (353)	5,79 (252)	5,77 (259)	6,42 (158)	5,99 (213)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	48,13 (746)	74,19 (460)	85,81 (99)	86,91 (65)	79,69 (292)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	17,07 (59)	8,44 (205)	1,35 (756)	1,85 (685)	2,48 (594)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	34,80 (166)	17,37 (545)	12,84 (740)	11,24 (811)	17,83 (522)
İşsizlik Oranı (%)	9,71 (148)	6,72 (302)	3,18 (688)	8,36 (197)	5,18 (427)
Okur Yazar Oranı (%)	84,58 (482)	85,05 (457)	82,22 (597)	75,45 (750)	78,52 (705)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	34,75 (560)	36,36 (517)	32,99 (612)	50,36 (189)	39,14 (439)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	121 884 (123)	46 795 (361)	22 596 (576)	4 942 (849)	7 852 (793)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,17558 (39)	0,02963 (158)	0,00407 (495)	0,00090 (784)	0,00061 (831)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,41719 (40)	0,22431 (124)	0,09177 (326)	0,01769 (683)	0,02339 (636)

	Elbistan	Göksun	Nurhak	Pazarcık	Türkoğlu
Nüfus	128 267 (76)	76 033 (175)	17 260 (638)	72 628 (187)	62 375 (209)
Şehirleşme Oranı (%)	55,74 (215)	39,76 (477)	47,03 (339)	33,56 (578)	19,11 (815)
Nüfus Artış Hızı (‰)	12,31 (302)	4,70 (421)	14,10 (273)	-11,70 (691)	2,24 (461)
Nüfus Yoğunluğu	55 (377)	39 (521)	14 (819)	42 (483)	104 (185)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	67,61 (220)	65,52 (264)	57,56 (437)	64,15 (297)	69,76 (192)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,41 (332)	6,55 (145)	6,25 (176)	5,87 (240)	5,70 (277)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	65,79 (603)	78,83 (332)	81,83 (218)	79,31 (311)	79,63 (296)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,60 (198)	2,11 (645)	1,61 (717)	3,72 (449)	6,34 (284)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,61 (281)	19,06 (473)	16,56 (578)	16,97 (559)	14,03 (691)
İşsizlik Oranı (%)	8,56 (186)	9,37 (160)	12,58 (70)	4,77 (476)	3,16 (692)
Okur Yazar Oranı (%)	87,11 (324)	85,15 (453)	77,55 (720)	74,34 (767)	81,10 (633)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,18 (654)	46,81 (252)	19,57 (831)	44,24 (310)	37,79 (468)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	91 169 (175)	15 018 (678)	6 428 (822)	28 948 (509)	30 858 (492)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07806 (84)	0,00538 (438)	0,00077 (805)	0,01020 (318)	0,00892 (345)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,27186 (94)	0,11794 (258)	0,00833 (800)	0,31134 (74)	0,10711 (286)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MARDİN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Dargeçit	Derik	Kızıltepe	Mazıdağı
Nüfus	108 340 (108)	27 611 (480)	55 278 (243)	183 475 (44)	27 434 (481)
Şehirleşme Oranı (%)	60,06 (185)	59,91 (187)	35,83 (541)	61,67 (169)	40,80 (459)
Nüfus Artış Hızı (‰)	17,24 (227)	-4,02 (575)	18,67 (210)	33,86 (74)	-9,85 (666)
Nüfus Yoğunluğu	112 (170)	51 (413)	42 (490)	130 (138)	32 (600)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	82,87 (104)	110,01 (18)	98,89 (46)	92,63 (64)	106,61 (26)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,13 (197)	8,52 (23)	8,09 (47)	8,00 (51)	7,64 (61)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,16 (729)	69,31 (544)	88,24 (40)	72,40 (497)	84,20 (156)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,10 (342)	1,16 (787)	0,41 (862)	2,08 (646)	1,12 (793)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	43,74 (94)	29,53 (212)	11,35 (806)	25,51 (283)	14,68 (658)
İşsizlik Oranı (%)	8,60 (184)	17,45 (25)	10,71 (116)	18,00 (21)	9,91 (142)
Okur Yazar Oranı (%)	77,48 (723)	61,16 (849)	63,75 (836)	71,54 (790)	64,90 (831)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	53,02 (155)	47,69 (233)	40,52 (398)	39,48 (432)	39,44 (434)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	136 787 (101)	3 809 (864)	8 579 (782)	28 203 (520)	6 865 (816)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07008 (93)	0,00073 (807)	0,00219 (627)	0,02350 (178)	0,00106 (756)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,15585 (195)	0,06763 (392)	0,27682 (91)	0,44596 (31)	0,10184 (299)

	Midyat	Nusaybin	Ömerli	Savur	Yeşilli
Nüfus	128 085 (78)	103 863 (120)	14 584 (688)	34 402 (405)	22 026 (563)
Şehirleşme Oranı (%)	44,24 (389)	71,35 (82)	49,35 (309)	22,72 (767)	89,44 (15)
Nüfus Artış Hızı (‰)	50,25 (22)	21,06 (171)	-39,92 (861)	2,56 (454)	41,38 (44)
Nüfus Yoğunluğu	122 (150)	89 (229)	36 (556)	33 (584)	459 (19)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	83,06 (102)	100,16 (41)	93,88 (61)	95,55 (57)	103,33 (34)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	8,42 (28)	7,88 (55)	6,74 (124)	7,56 (65)	10,91 (1)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	75,00 (441)	60,63 (663)	63,07 (640)	82,53 (197)	45,06 (764)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,03 (652)	2,89 (546)	1,45 (739)	0,96 (810)	2,50 (591)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,97 (346)	36,49 (146)	35,48 (157)	16,50 (581)	52,44 (51)
İşsizlik Oranı (%)	8,94 (172)	19,24 (12)	7,53 (247)	5,82 (372)	32,02 (1)
Okur Yazar Oranı (%)	74,33 (768)	70,01 (804)	70,64 (799)	63,34 (840)	75,15 (754)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	40,43 (399)	39,81 (420)	45,09 (292)	43,02 (339)	33,24 (602)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	12 657 (713)	32 788 (474)	13 283 (706)	5 329 (841)	6 579 (820)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00695 (392)	0,01488 (254)	0,00108 (752)	0,00122 (728)	0,00132 (720)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,10981 (280)	0,11315 (269)	0,01985 (663)	0,12181 (253)	0,03907 (524)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MUĞLA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bodrum	Dalaman	Datça	Fethiye	Kavaklıdere
Nüfus	83 511 (152)	97 826 (134)	28 148 (468)	13 914 (702)	154 209 (58)	12 548 (729)
Şehirleşme Oranı (%)	52,50 (270)	32,94 (591)	62,55 (160)	58,27 (202)	32,87 (593)	27,35 (695)
Nüfus Artış Hızı (‰)	16,01 (240)	54,31 (13)	6,38 (393)	25,88 (116)	18,92 (206)	4,16 (430)
Nüfus Yoğunluğu	50 (418)	149 (127)	45 (461)	29 (629)	52 (403)	39 (519)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	43,56 (826)	34,93 (864)	46,50 (773)	48,04 (747)	47,78 (753)	54,02 (564)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,38 (841)	3,16 (866)	3,66 (784)	3,07 (869)	3,81 (742)	4,03 (681)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,24 (727)	39,91 (803)	51,76 (724)	54,60 (710)	67,39 (573)	66,24 (597)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,98 (255)	5,68 (303)	9,22 (181)	4,37 (409)	3,22 (498)	13,96 (87)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,78 (103)	54,41 (47)	39,03 (126)	41,03 (108)	29,38 (215)	19,80 (445)
İşsizlik Oranı (%)	5,00 (455)	4,69 (485)	7,17 (274)	5,93 (363)	4,02 (577)	2,12 (821)
Okur Yazar Oranı (%)	92,72 (54)	95,75 (7)	91,37 (105)	93,30 (35)	91,85 (84)	90,25 (152)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,00 (714)	27,31 (745)	32,75 (617)	26,09 (770)	34,62 (564)	40,23 (407)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	254 127 (50)	291 508 (36)	355 928 (29)	128 103 (113)	123 754 (120)	67 716 (247)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11134 (63)	0,15942 (45)	0,03377 (148)	0,00901 (343)	0,09120 (72)	0,00375 (515)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,14094 (223)	0,04994 (472)	0,08669 (344)	0,03847 (527)	1,16167 (4)	0,01125 (764)
	Köyceğiz	Marmaris	Milas	Ortaca	Ula	Yatağan
Nüfus	29 196 (459)	79 302 (161)	112 808 (103)	35 670 (391)	21 944 (567)	46 252 (300)
Şehirleşme Oranı (%)	25,77 (717)	36,14 (535)	33,74 (573)	47,44 (334)	23,96 (745)	34,61 (559)
Nüfus Artış Hızı (‰)	12,22 (303)	63,92 (8)	13,35 (285)	19,71 (190)	9,38 (340)	8,75 (354)
Nüfus Yoğunluğu	18 (783)	90 (220)	55 (382)	121 (152)	52 (407)	52 (408)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,82 (603)	29,81 (868)	48,90 (724)	43,15 (830)	48,10 (745)	50,04 (699)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,81 (743)	3,23 (859)	3,39 (839)	3,51 (818)	3,23 (860)	3,49 (820)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	71,80 (503)	27,48 (845)	64,35 (623)	54,21 (712)	65,87 (601)	66,46 (592)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,16 (503)	3,38 (482)	8,53 (201)	5,04 (347)	4,47 (395)	11,87 (116)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,04 (289)	69,14 (8)	27,11 (259)	40,75 (111)	29,66 (208)	21,68 (383)
İşsizlik Oranı (%)	3,05 (704)	5,54 (391)	2,73 (755)	7,37 (260)	2,30 (798)	3,16 (693)
Okur Yazar Oranı (%)	89,65 (180)	96,92 (1)	91,03 (118)	92,01 (78)	90,01 (158)	90,91 (127)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	39,58 (429)	34,96 (555)	45,96 (273)	36,12 (526)	11,32 (862)	35,35 (545)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	92 997 (170)	307 474 (32)	197 506 (62)	109 628 (138)	72 385 (230)	186 382 (68)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01414 (265)	0,13111 (55)	0,10263 (67)	0,02410 (173)	0,00795 (364)	0,05457 (114)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,11266 (271)	0,01619 (704)	0,29032 (82)	0,15998 (188)	0,04418 (501)	0,12622 (244)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : MUŞ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bulanık	Hasköy	Korkut	Malazgirt	Varto
Nüfus	171 023 (51)	99 819 (131)	39 915 (358)	32 416 (424)	68 990 (193)	41 491 (345)
Şehirleşme Oranı (%)	39,72 (479)	24,06 (742)	53,47 (253)	18,93 (818)	34,35 (563)	39,48 (482)
Nüfus Artış Hızı (%)	18,84 (208)	23,39 (142)	46,72 (30)	24,42 (129)	9,32 (341)	-2,73 (559)
Nüfus Yoğunluğu	66 (310)	59 (350)	105 (183)	64 (323)	45 (462)	30 (619)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	87,92 (90)	97,86 (50)	91,96 (67)	107,56 (23)	102,81 (35)	82,10 (105)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,38 (80)	8,71 (18)	9,89 (3)	9,55 (4)	8,88 (14)	7,49 (69)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	76,44 (394)	91,42 (5)	87,36 (54)	89,90 (18)	82,41 (204)	84,02 (160)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,06 (517)	0,40 (864)	1,17 (784)	0,53 (845)	0,60 (839)	1,03 (802)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	20,50 (415)	8,18 (866)	11,46 (799)	9,58 (846)	16,98 (558)	14,95 (646)
İşsizlik Oranı (%)	7,78 (228)	5,04 (450)	15,73 (38)	5,13 (435)	7,01 (281)	8,07 (214)
Okur Yazar Oranı (%)	71,70 (789)	64,51 (834)	69,46 (809)	68,57 (813)	69,57 (807)	72,27 (784)
Bebek Ölüm Oranı (%)	52,29 (162)	61,76 (88)	37,67 (471)	53,75 (143)	50,81 (182)	60,62 (99)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	42 622 (387)	7 921 (792)	4 961 (848)	4 340 (858)	7 388 (808)	12 863 (710)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03839 (138)	0,00656 (400)	0,00120 (732)	0,00089 (785)	0,00237 (608)	0,00288 (560)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18956 (146)	0,07942 (366)	0,01098 (769)	0,00958 (787)	0,07692 (371)	0,00496 (831)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : NEVŞEHİR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Acıgöl	Avanos	Derinkuyu	Gülşehir	Hacıbektaş	Kozaklı	Ürgüp
Nüfus	105 078 (117)	24 844 (523)	43 131 (332)	24 631 (527)	31 664 (435)	18 933 (620)	23 629 (538)	38 004 (371)
Şehirleşme Oranı (%)	64,58 (136)	26,98 (699)	27,64 (687)	45,03 (375)	29,61 (658)	38,42 (495)	32,82 (595)	38,25 (498)
Nüfus Artış Hızı (%)	19,10 (202)	-4,73 (587)	8,39 (364)	20,61 (177)	-8,65 (649)	-9,45 (662)	-9,30 (659)	6,29 (394)
Nüfus Yoğunluğu	196 (77)	51 (417)	43 (472)	55 (375)	33 (586)	27 (665)	33 (582)	68 (297)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,05 (562)	79,29 (117)	50,80 (677)	58,29 (406)	56,08 (477)	46,34 (776)	58,42 (401)	49,27 (716)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,18 (637)	5,63 (291)	4,56 (535)	5,32 (342)	4,79 (469)	4,47 (558)	4,82 (462)	3,84 (730)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,20 (733)	86,27 (86)	70,92 (518)	85,39 (116)	81,44 (232)	78,54 (335)	83,52 (168)	70,68 (527)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,84 (220)	1,10 (796)	7,95 (217)	1,28 (765)	2,92 (538)	2,62 (577)	2,29 (621)	4,46 (399)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,96 (102)	12,62 (757)	21,13 (398)	13,33 (722)	15,63 (616)	18,85 (481)	14,19 (685)	24,86 (295)
İşsizlik Oranı (%)	6,31 (326)	3,35 (667)	2,92 (723)	5,15 (432)	4,30 (528)	6,72 (301)	5,65 (382)	3,28 (674)
Okur Yazar Oranı (%)	90,08 (155)	81,21 (630)	89,92 (165)	85,15 (452)	87,79 (283)	88,68 (224)	87,21 (320)	89,65 (179)
Bebek Ölüm Oranı (%)	34,15 (578)	64,33 (64)	32,69 (619)	42,69 (347)	43,03 (338)	29,72 (699)	48,02 (227)	46,45 (260)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	136 439 (102)	17 583 (639)	60 547 (291)	19 240 (616)	28 315 (519)	40 653 (400)	36 302 (438)	64 858 (262)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05488 (113)	0,00355 (525)	0,01577 (244)	0,00250 (595)	0,00463 (464)	0,00430 (487)	0,00389 (503)	0,01521 (249)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,37860 (52)	0,08262 (355)	0,18080 (159)	0,28685 (84)	0,06029 (425)	0,04912 (477)	0,04487 (497)	0,25153 (102)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : NİĞDE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Altunhisar	Bor	Çamardı	Çiftlik	Ulukışla
Nüfus	177 396 (48)	22 284 (556)	63 020 (207)	20 302 (601)	32 151 (429)	32 928 (418)
Şehirleşme Oranı (%)	44,02 (395)	17,23 (833)	47,29 (337)	20,13 (802)	14,39 (852)	19,34 (811)
Nüfus Artış Hızı (‰)	18,30 (215)	4,85 (419)	14,27 (270)	-5,42 (594)	16,59 (236)	11,21 (313)
Nüfus Yoğunluğu	77 (262)	38 (537)	50 (425)	16 (800)	76 (268)	22 (741)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,74 (430)	77,13 (126)	57,88 (425)	62,96 (315)	88,83 (83)	50,29 (689)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,72 (491)	5,64 (288)	4,41 (575)	4,70 (498)	5,50 (309)	4,52 (546)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	70,11 (534)	84,61 (146)	60,61 (664)	86,73 (71)	89,81 (19)	77,94 (353)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,45 (319)	1,91 (675)	11,59 (122)	1,98 (664)	1,29 (764)	2,93 (537)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,44 (306)	13,48 (718)	27,79 (248)	11,29 (807)	8,90 (857)	19,12 (468)
İşsizlik Oranı (%)	4,05 (572)	2,29 (800)	5,36 (407)	2,73 (754)	3,67 (622)	2,68 (764)
Okur Yazar Oranı (%)	87,11 (325)	81,34 (625)	88,07 (257)	83,56 (536)	79,53 (682)	88,89 (214)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	46,49 (259)	38,79 (446)	34,35 (573)	59,97 (103)	47,11 (244)	31,91 (635)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	121 668 (125)	12 552 (715)	82 414 (196)	14 705 (682)	7 487 (806)	26 701 (535)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12059 (59)	0,00165 (667)	0,00442 (475)	0,00173 (656)	0,00173 (655)	0,00505 (448)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	1,19477 (3)	0,04993 (473)	0,19618 (140)	0,17239 (172)	0,22384 (125)	0,10110 (303)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : ORDU

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akkuş	Aybastı	Çamaş	Çatalpınar	Çaybaşı
Nüfus	150 586 (61)	49 799 (280)	31 071 (439)	13 650 (709)	23 192 (545)	15 372 (675)
Şehirleşme Oranı (%)	74,72 (63)	17,61 (826)	46,11 (355)	73,60 (66)	44,26 (387)	31,29 (626)
Nüfus Artış Hızı (‰)	3,62 (437)	4,48 (427)	-1,73 (537)	-9,44 (660)	30,09 (92)	-21,20 (786)
Nüfus Yoğunluğu	497 (16)	65 (313)	73 (271)	150 (126)	493 (17)	93 (213)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,70 (706)	77,85 (123)	74,91 (146)	67,65 (219)	66,75 (238)	80,67 (110)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,09 (660)	6,79 (119)	5,76 (260)	5,79 (253)	7,29 (87)	6,15 (191)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	41,69 (788)	90,18 (14)	77,83 (355)	74,97 (444)	82,95 (186)	84,82 (137)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,96 (135)	1,07 (798)	2,02 (657)	2,20 (630)	1,49 (733)	3,15 (505)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	47,35 (77)	8,75 (860)	20,15 (428)	22,83 (349)	15,56 (619)	12,04 (781)
İşsizlik Oranı (%)	11,23 (102)	3,53 (647)	6,34 (325)	16,34 (32)	7,76 (229)	4,08 (566)
Okur Yazar Oranı (%)	89,48 (187)	75,40 (752)	78,80 (699)	77,95 (714)	81,68 (613)	73,20 (779)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,67 (701)	37,92 (464)	38,24 (457)	23,81 (797)	31,35 (648)	44,16 (313)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	208 400 (61)	15 193 (677)	32 293 (479)	19 287 (615)	12 006 (722)	14 980 (679)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,13369 (52)	0,00394 (499)	0,00504 (449)	0,00170 (662)	0,00138 (709)	0,00123 (727)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,20533 (133)	0,04362 (506)	0,05280 (452)	0,02430 (625)	0,03623 (535)	0,04429 (500)

	Fatsa	Gölköy	Gülyalı	Gürgentepe	İkizce	Kabadüz
Nüfus	120 774 (85)	66 491 (200)	10 566 (764)	36 860 (382)	30 362 (446)	11 049 (752)
Şehirleşme Oranı (%)	52,76 (267)	36,34 (531)	49,64 (304)	49,68 (303)	34,34 (564)	36,37 (527)
Nüfus Artış Hızı (‰)	22,22 (158)	19,45 (195)	4,02 (433)	-2,18 (545)	9,31 (342)	-12,63 (697)
Nüfus Yoğunluğu	403 (27)	160 (115)	145 (131)	258 (53)	389 (29)	31 (606)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,24 (628)	73,17 (161)	59,12 (383)	66,03 (255)	70,82 (182)	54,62 (537)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,10 (403)	7,35 (82)	4,30 (606)	6,65 (134)	6,40 (159)	5,14 (396)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	66,77 (582)	86,66 (75)	67,04 (577)	85,82 (98)	86,35 (83)	83,11 (180)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,34 (324)	1,37 (752)	6,43 (281)	1,50 (732)	1,17 (782)	3,00 (528)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	27,88 (246)	11,96 (786)	26,53 (265)	12,68 (755)	12,48 (769)	13,89 (700)
İşsizlik Oranı (%)	11,26 (100)	8,63 (183)	9,68 (150)	12,06 (84)	6,61 (306)	7,73 (233)
Okur Yazar Oranı (%)	85,80 (410)	85,60 (424)	83,58 (535)	82,46 (580)	79,36 (684)	80,96 (636)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,46 (678)	36,92 (496)	30,15 (685)	26,37 (763)	42,57 (353)	34,48 (569)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	58 949 (299)	16 846 (650)	26 371 (539)	11 498 (733)	8 955 (772)	8 643 (779)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03455 (146)	0,00531 (439)	0,00171 (659)	0,00278 (574)	0,00139 (703)	0,00066 (825)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,20794 (131)	0,12266 (250)	0,03210 (568)	0,05324 (449)	0,10781 (285)	0,04117 (516)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ORDU (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Kabataş	Korgan	Kumru	Mesudiye	Perşembe	Ulubey
Nüfus	20 644 (598)	41 628 (343)	44 307 (321)	28 551 (465)	37 512 (374)	29 227 (458)
Şehirleşme Oranı (%)	44,62 (382)	37,44 (513)	40,75 (461)	19,84 (805)	28,80 (664)	31,23 (627)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-3,29 (566)	12,60 (296)	11,25 (312)	22,55 (154)	-16,24 (749)	-23,15 (799)
Nüfus Yoğunluğu	275 (50)	179 (94)	122 (149)	26 (686)	158 (117)	96 (204)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	70,43 (187)	76,61 (129)	64,50 (284)	54,27 (551)	56,06 (479)	53,89 (568)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,29 (171)	6,08 (201)	5,69 (282)	5,20 (375)	4,21 (628)	5,05 (412)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	80,05 (281)	86,46 (80)	79,09 (321)	82,84 (190)	79,89 (285)	84,91 (134)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,13 (638)	1,40 (747)	3,46 (472)	2,36 (610)	2,53 (588)	2,44 (598)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	17,83 (523)	12,14 (777)	17,45 (541)	14,79 (654)	17,58 (537)	12,65 (756)
İşsizlik Oranı (%)	8,32 (200)	5,09 (444)	7,52 (249)	3,34 (669)	3,56 (641)	6,00 (357)
Okur Yazar Oranı (%)	79,26 (688)	77,02 (731)	79,77 (678)	81,64 (616)	83,34 (545)	80,55 (656)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	39,76 (424)	53,51 (146)	33,07 (610)	46,08 (268)	34,09 (580)	34,66 (563)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	14 858 (680)	15 349 (676)	13 494 (703)	18 750 (622)	38 092 (421)	26 912 (534)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00172 (657)	0,00379 (512)	0,00356 (523)	0,00416 (491)	0,00931 (337)	0,00433 (482)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02906 (586)	0,04979 (475)	0,05814 (434)	0,01539 (717)	0,08306 (354)	0,09198 (324)

	Ünye
Nüfus	126 124 (82)
Şehirleşme Oranı (%)	48,80 (319)
Nüfus Artış Hızı (‰)	13,30 (286)
Nüfus Yoğunluğu	259 (52)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	56,86 (450)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,94 (440)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	71,52 (507)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,01 (349)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,47 (328)
İşsizlik Oranı (%)	7,61 (239)
Okur Yazar Oranı (%)	83,09 (558)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,75 (640)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	76 515 (213)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05059 (121)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,23516 (119)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : RİZE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ardeşen	Çamlıhemşin	Çayeli	Derepaşarı	Fındıklı
Nüfus	127 320 (79)	58 499 (231)	8 237 (815)	51 816 (271)	10 239 (769)	16 740 (648)
Şehirleşme Oranı (%)	61,38 (171)	77,59 (45)	28,58 (669)	43,51 (405)	60,28 (182)	65,97 (122)
Nüfus Artış Hızı (‰)	14,83 (258)	38,60 (55)	-24,89 (814)	0,13 (506)	-1,38 (534)	3,72 (436)
Nüfus Yoğunluğu	509 (13)	93 (214)	12 (840)	113 (164)	445 (21)	42 (485)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	50,50 (683)	50,40 (685)	55,26 (514)	52,73 (607)	48,78 (728)	54,11 (557)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,63 (519)	6,30 (167)	5,81 (248)	5,56 (299)	5,50 (310)	4,30 (607)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	53,29 (717)	47,77 (749)	81,20 (240)	73,99 (464)	66,68 (584)	65,35 (610)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	11,04 (134)	11,65 (120)	2,68 (570)	8,38 (206)	12,86 (100)	10,04 (160)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,67 (154)	40,58 (113)	16,12 (603)	17,63 (534)	20,45 (417)	24,61 (302)
İşsizlik Oranı (%)	10,13 (133)	21,95 (6)	4,81 (472)	5,90 (364)	11,69 (87)	16,78 (29)
Okur Yazar Oranı (%)	89,63 (181)	91,73 (88)	80,44 (661)	86,66 (362)	87,47 (298)	89,56 (183)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,10 (487)	36,12 (525)	29,24 (709)	20,08 (826)	63,73 (66)	21,90 (812)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	267 552 (42)	81 116 (199)	24 133 (559)	98 463 (157)	58 800 (301)	73 750 (220)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11011 (65)	0,01641 (238)	0,00101 (761)	0,03311 (149)	0,00505 (447)	0,00882 (350)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,76176 (11)	0,00649 (818)	0,00226 (858)	0,00248 (857)	0,00101 (867)	0,00780 (807)

	Güneysu	Hemşin	İkizdere	İyidere	Kalkandere	Pazar
Nüfus	16 522 (653)	4 435 (863)	10 710 (760)	10 074 (777)	19 131 (614)	32 215 (428)
Şehirleşme Oranı (%)	29,74 (656)	73,55 (67)	22,26 (780)	54,26 (242)	46,45 (351)	45,58 (365)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-15,84 (745)	-14,01 (718)	-35,63 (852)	-12,76 (700)	-13,87 (716)	-14,49 (724)
Nüfus Yoğunluğu	186 (90)	25 (693)	11 (846)	438 (24)	165 (111)	293 (43)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,00 (565)	46,93 (766)	58,86 (390)	51,88 (645)	55,59 (503)	51,51 (656)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,23 (365)	6,60 (140)	5,17 (387)	5,01 (424)	6,07 (203)	4,97 (434)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	77,77 (357)	72,73 (493)	82,34 (205)	66,56 (589)	78,89 (329)	73,70 (470)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,60 (197)	4,14 (427)	2,37 (609)	15,11 (72)	6,90 (257)	7,78 (224)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,64 (708)	23,13 (337)	15,29 (630)	18,33 (508)	14,20 (684)	18,51 (499)
İşsizlik Oranı (%)	4,10 (563)	20,88 (9)	4,01 (578)	6,20 (333)	9,27 (162)	7,27 (270)
Okur Yazar Oranı (%)	81,67 (615)	82,67 (575)	78,43 (707)	85,95 (402)	83,63 (531)	84,91 (466)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	17,98 (843)	18,18 (841)	10,68 (864)	32,61 (623)	27,83 (733)	15,90 (849)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	52 741 (331)	16 638 (655)	33 267 (467)	117 801 (131)	40 832 (397)	101 526 (151)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00673 (397)	0,00046 (847)	0,00196 (642)	0,00942 (334)	0,00615 (410)	0,02053 (201)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00108 (866)	0,00042 (870)	0,00409 (839)	0,00068 (869)	0,00160 (861)	0,00336 (851)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SAKARYA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ferizli	Söğütli	Akyazı	Geyve	Hendek	Karapürçek
Nüfus	340 825 (23)	24 383 (530)	14 316 (696)	77 536 (167)	44 907 (314)	63 703 (205)	11 073 (751)
Şehirleşme Oranı (%)	83,25 (29)	50,77 (289)	54,89 (230)	29,91 (651)	38,56 (492)	44,80 (381)	37,80 (504)
Nüfus Artış Hızı (‰)	7,25 (382)	21,87 (164)	6,59 (391)	13,02 (290)	8,46 (361)	5,54 (407)	17,60 (225)
Nüfus Yoğunluğu	624 (9)	183 (91)	152 (123)	126 (146)	62 (339)	109 (175)	65 (314)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	45,68 (785)	53,83 (570)	53,64 (575)	55,16 (518)	51,49 (657)	53,74 (572)	60,46 (357)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,32 (600)	4,44 (561)	4,68 (506)	4,71 (495)	4,63 (520)	4,70 (499)	4,83 (461)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,23 (847)	62,46 (648)	67,64 (569)	67,65 (568)	69,00 (553)	65,89 (600)	68,55 (559)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,12 (44)	7,83 (221)	7,68 (226)	11,44 (126)	10,94 (136)	9,92 (163)	11,51 (124)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	54,65 (43)	29,71 (207)	24,68 (299)	20,91 (405)	20,06 (432)	24,19 (312)	19,94 (437)
İşsizlik Oranı (%)	10,45 (123)	5,44 (400)	4,35 (525)	3,22 (682)	3,71 (620)	5,70 (380)	4,54 (497)
Okur Yazar Oranı (%)	93,07 (39)	88,56 (233)	89,20 (204)	88,67 (225)	88,69 (223)	88,80 (217)	87,21 (319)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	43,04 (337)	34,08 (583)	49,71 (198)	40,68 (394)	44,48 (304)	38,85 (444)	20,64 (822)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	137 217 (100)	10 027 (754)	8 254 (788)	26 536 (538)	35 039 (451)	28 878 (510)	11 183 (740)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,31281 (21)	0,00080 (797)	0,00049 (844)	0,01867 (216)	0,01197 (294)	0,01552 (246)	0,00061 (830)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,31994 (69)	0,10252 (295)	0,08087 (361)	0,23660 (114)	0,11705 (259)	0,05604 (441)	0,18259 (154)

	Karasu	Kaynarca	Kocaali	Pamukova	Sapanca	Tarakh
Nüfus	54 630 (249)	24 339 (531)	30 676 (441)	24 072 (535)	36 496 (385)	9 212 (797)
Şehirleşme Oranı (%)	45,16 (372)	20,81 (798)	44,96 (377)	54,84 (232)	59,53 (191)	45,01 (376)
Nüfus Artış Hızı (‰)	19,80 (189)	1,04 (492)	7,69 (376)	13,54 (282)	37,16 (59)	-16,88 (752)
Nüfus Yoğunluğu	115 (162)	67 (304)	97 (200)	67 (305)	307 (40)	28 (652)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,54 (540)	58,06 (418)	54,30 (549)	52,94 (598)	48,36 (741)	62,56 (323)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,78 (474)	5,41 (333)	4,82 (463)	4,21 (629)	4,41 (576)	4,79 (470)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	71,38 (512)	79,18 (316)	76,54 (393)	60,33 (668)	38,06 (809)	76,41 (396)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	4,53 (386)	6,22 (287)	3,60 (462)	10,15 (159)	17,03 (60)	5,89 (296)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	24,08 (316)	14,60 (662)	19,86 (442)	29,53 (213)	44,92 (90)	17,70 (529)
İşsizlik Oranı (%)	6,73 (300)	1,07 (870)	7,75 (232)	5,32 (414)	8,76 (178)	4,58 (494)
Okur Yazar Oranı (%)	88,62 (230)	87,59 (294)	88,67 (226)	90,33 (147)	92,78 (52)	86,18 (392)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,53 (478)	29,17 (712)	32,96 (615)	27,38 (742)	45,82 (277)	35,24 (548)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	21 100 (593)	30 135 (499)	19 732 (607)	31 974 (485)	38 010 (422)	14 119 (691)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01068 (310)	0,00837 (357)	0,00604 (414)	0,00648 (402)	0,03968 (133)	0,00147 (684)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07184 (382)	0,24627 (106)	0,11022 (277)	0,08779 (340)	0,01312 (745)	0,01719 (694)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SAMSUN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Alaçam	Asarcık	Ayvacık	Bafra	Çarşamba	Havza	Kavak
Nüfus	437 189 (13)	37 490 (375)	18 267 (631)	24 275 (533)	157 010 (56)	131 194 (72)	53 512 (258)	27 371 (482)
Şehirleşme Oranı (%)	83,07 (30)	31,88 (615)	10,54 (867)	23,27 (757)	53,33 (257)	37,49 (512)	36,23 (533)	28,76 (666)
Nüfus Artış Hızı (%)	16,88 (232)	-14,08 (719)	8,87 (350)	-0,10 (512)	2,13 (464)	2,01 (468)	-15,53 (737)	-18,54 (767)
Nüfus Yoğunluğu	591 (10)	64 (326)	79 (255)	62 (335)	109 (174)	214 (70)	69 (292)	39 (522)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	47,00 (765)	72,04 (172)	94,07 (60)	88,32 (85)	56,06 (480)	60,83 (346)	64,62 (280)	63,88 (301)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,06 (666)	5,16 (392)	7,51 (67)	6,68 (130)	4,81 (465)	5,19 (382)	5,49 (312)	5,17 (388)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,31 (850)	83,50 (169)	86,43 (81)	88,16 (43)	68,39 (560)	74,37 (456)	79,41 (309)	81,16 (242)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,55 (102)	2,97 (532)	1,73 (696)	1,69 (701)	6,78 (266)	5,68 (304)	3,40 (479)	5,06 (345)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	62,15 (21)	13,53 (714)	11,84 (788)	10,15 (837)	24,83 (296)	19,95 (434)	17,19 (553)	13,77 (701)
İşsizlik Oranı (%)	12,44 (76)	2,90 (728)	1,33 (865)	1,70 (847)	8,07 (213)	4,68 (486)	3,64 (629)	2,50 (786)
Okur Yazar Oranı (%)	91,42 (101)	80,64 (654)	76,15 (740)	74,69 (760)	86,25 (383)	84,25 (493)	84,18 (498)	80,20 (667)
Bebek Ölüm Oranı (%)	39,99 (416)	64,86 (61)	67,91 (46)	53,06 (154)	40,96 (388)	36,76 (499)	52,82 (157)	41,07 (385)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	272 101 (38)	44 122 (378)	10 818 (743)	13 564 (702)	72 839 (228)	62 445 (280)	41 565 (393)	32 548 (476)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,33110 (18)	0,01046 (312)	0,00116 (739)	0,00273 (580)	0,05841 (109)	0,04486 (127)	0,01014 (319)	0,00475 (459)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12537 (245)	0,10155 (300)	0,00808 (804)	0,04844 (481)	0,76779 (10)	1,01815 (7)	0,18224 (156)	0,03450 (547)

	Ladik	Ondokuzmayıs	Salıpazarı	Tekkeköy	Terme	Vezirköprü	Yakakent
Nüfus	22 041 (562)	25 820 (507)	25 113 (517)	50 476 (274)	82 608 (154)	106 139 (114)	10 632 (761)
Şehirleşme Oranı (%)	41,28 (450)	34,58 (560)	25,10 (730)	29,86 (653)	30,33 (643)	21,87 (786)	44,27 (386)
Nüfus Artış Hızı (%)	-19,38 (774)	-8,94 (653)	-11,83 (692)	3,52 (439)	-2,72 (558)	3,48 (440)	0,11 (508)
Nüfus Yoğunluğu	47 (445)	108 (178)	55 (374)	160 (116)	189 (87)	64 (325)	280 (48)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	62,65 (322)	59,04 (385)	71,85 (175)	58,27 (408)	60,63 (353)	81,00 (108)	75,21 (143)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,68 (507)	5,07 (408)	5,96 (218)	5,27 (359)	5,07 (409)	6,37 (161)	5,19 (383)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	77,28 (379)	75,13 (435)	87,56 (51)	71,63 (506)	80,29 (271)	85,54 (109)	78,35 (341)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,08 (344)	5,67 (305)	1,94 (670)	9,72 (169)	3,78 (445)	1,91 (676)	3,36 (485)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	17,64 (532)	19,20 (465)	10,50 (827)	18,65 (492)	15,94 (610)	12,55 (764)	18,29 (509)
İşsizlik Oranı (%)	3,19 (687)	3,85 (596)	3,47 (659)	3,66 (627)	3,55 (644)	2,04 (825)	6,15 (341)
Okur Yazar Oranı (%)	85,10 (455)	85,69 (415)	76,81 (733)	87,41 (305)	83,64 (530)	79,62 (679)	79,90 (674)
Bebek Ölüm Oranı (%)	27,35 (743)	35,83 (533)	29,74 (698)	35,46 (540)	30,67 (668)	76,91 (27)	63,66 (67)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	61 150 (286)	909 524 (9)	15 813 (667)	227 159 (54)	43 923 (380)	28 635 (514)	21 088 (594)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00521 (442)	0,14720 (46)	0,00278 (572)	0,04131 (131)	0,01861 (217)	0,01463 (258)	0,00140 (701)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03788 (530)	0,09319 (318)	0,11173 (273)	0,15297 (204)	0,34352 (60)	0,15721 (194)	0,00928 (790)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SİİRT

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Aydınlar	Baykan	Eruh	Kurtalan	Pervari	Şirvan
Nüfus	107 313 (111)	5 054 (859)	31 500 (437)	15 455 (673)	53 521 (257)	28 834 (462)	21 999 (564)
Şehirleşme Oranı (%)	91,58 (11)	58,98 (193)	28,20 (678)	46,76 (345)	46,46 (350)	19,90 (804)	25,22 (727)
Nüfus Artış Hızı (‰)	25,09 (124)	-11,02 (684)	13,99 (276)	-56,91 (867)	12,91 (291)	8,70 (357)	-17,23 (757)
Nüfus Yoğunluğu	378 (31)	73 (272)	56 (371)	11 (845)	66 (312)	20 (757)	23 (727)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	88,00 (89)	80,24 (112)	109,57 (19)	79,49 (116)	112,48 (14)	106,81 (24)	127,07 (3)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,68 (131)	7,51 (68)	8,35 (35)	7,14 (98)	8,17 (43)	8,28 (39)	8,46 (27)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,58 (859)	63,44 (638)	74,81 (448)	46,78 (756)	76,33 (400)	69,33 (543)	73,17 (482)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,56 (314)	2,25 (624)	1,19 (779)	0,53 (844)	3,44 (473)	0,34 (866)	0,42 (860)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	74,86 (6)	34,31 (170)	24,00 (318)	52,69 (50)	20,22 (425)	30,33 (203)	26,41 (268)
İşsizlik Oranı (%)	20,12 (11)	14,02 (53)	6,64 (304)	7,36 (262)	9,49 (155)	3,34 (670)	3,73 (612)
Okur Yazar Oranı (%)	73,81 (773)	74,76 (757)	71,08 (793)	69,29 (811)	68,01 (816)	53,10 (869)	58,52 (856)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	61,36 (90)	58,82 (107)	61,12 (94)	70,30 (41)	53,80 (140)	93,95 (7)	65,41 (57)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	60 961 (289)	7 958 (791)	6 952 (814)	8 592 (781)	31 903 (486)	5 522 (837)	7 462 (807)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03168 (151)	0,00036 (856)	0,00133 (719)	0,00090 (783)	0,00566 (427)	0,00097 (768)	0,00096 (772)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06221 (419)	0,00896 (796)	0,01512 (719)	0,03336 (556)	0,11190 (272)	0,00993 (779)	0,03511 (545)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SİNOP

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ayancık	Boyabat	Dikmen	Durağan
Nüfus	49 839 (279)	26 047 (501)	45 193 (311)	9 475 (791)	28 792 (464)
Şehirleşme Oranı (%)	61,20 (175)	41,92 (435)	54,61 (236)	14,80 (851)	33,78 (572)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-0,01 (509)	-32,47 (842)	-11,39 (686)	-38,34 (858)	-17,01 (754)
Nüfus Yoğunluğu	114 (163)	29 (633)	31 (614)	18 (791)	28 (639)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	50,13 (695)	67,39 (221)	65,04 (274)	93,70 (63)	89,00 (82)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,78 (757)	4,39 (582)	4,41 (577)	4,81 (466)	5,37 (337)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,43 (731)	75,65 (420)	64,59 (621)	90,59 (8)	83,87 (163)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,36 (235)	4,40 (406)	9,25 (179)	1,00 (806)	1,88 (679)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	42,21 (100)	19,95 (435)	26,16 (275)	8,42 (863)	14,24 (681)
İşsizlik Oranı (%)	6,86 (292)	3,22 (681)	5,57 (390)	1,26 (867)	5,58 (389)
Okur Yazar Oranı (%)	91,28 (109)	82,22 (598)	83,08 (560)	67,39 (819)	71,46 (791)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	20,86 (819)	42,83 (343)	63,08 (73)	86,42 (13)	111,46 (2)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	169 093 (81)	66 362 (255)	65 212 (259)	21 779 (586)	19 318 (614)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03927 (134)	0,00875 (353)	0,01254 (286)	0,00135 (713)	0,00279 (571)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03110 (575)	0,03222 (567)	0,08464 (351)	0,00979 (783)	0,02899 (587)

	Erfelek	Gerze	Saraydüzü	Türkeli
Nüfus	13 812 (705)	23 295 (544)	8 217 (816)	20 904 (592)
Şehirleşme Oranı (%)	26,49 (705)	42,98 (413)	41,46 (444)	33,38 (581)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-35,94 (853)	-22,53 (795)	-9,82 (665)	-7,56 (631)
Nüfus Yoğunluğu	41 (507)	41 (500)	28 (646)	89 (231)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	66,97 (233)	62,24 (327)	75,67 (139)	62,79 (320)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,94 (708)	4,11 (655)	4,48 (556)	5,44 (322)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	84,62 (145)	74,77 (449)	85,52 (110)	74,14 (462)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,47 (596)	5,63 (307)	1,66 (705)	4,69 (370)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,91 (734)	19,60 (452)	12,82 (743)	21,17 (395)
İşsizlik Oranı (%)	2,15 (819)	4,35 (524)	4,44 (512)	4,05 (574)
Okur Yazar Oranı (%)	81,31 (627)	82,75 (570)	78,80 (700)	85,63 (421)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	21,13 (816)	46,38 (263)	13,16 (856)	32,40 (626)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	29 652 (505)	62 869 (275)	15 458 (674)	40 719 (398)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00282 (568)	0,00832 (359)	0,00068 (819)	0,00440 (477)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03612 (537)	0,02318 (639)	0,00986 (780)	0,01923 (669)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SIVAS

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akıncılar	Altınyayla	Divriği	Doğanşar	Gemerek
Nüfus	299 935 (24)	8 353 (813)	15 713 (666)	23 313 (543)	6 314 (840)	54 692 (247)
Şehirleşme Oranı (%)	83,94 (26)	59,64 (189)	30,97 (633)	61,89 (166)	63,41 (148)	23,02 (761)
Nüfus Artış Hızı (‰)	8,18 (368)	-21,60 (787)	15,93 (241)	-33,89 (846)	-26,25 (823)	12,68 (293)
Nüfus Yoğunluğu	108 (176)	17 (797)	29 (637)	9 (861)	32 (602)	49 (430)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,02 (449)	58,16 (414)	84,61 (99)	58,25 (411)	56,43 (468)	55,25 (515)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,78 (475)	4,76 (482)	7,45 (72)	3,95 (705)	5,87 (241)	6,15 (192)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	30,60 (839)	78,27 (344)	88,79 (32)	63,40 (639)	81,27 (238)	81,84 (216)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,43 (152)	1,44 (741)	0,78 (824)	14,32 (81)	2,75 (563)	3,64 (460)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	58,97 (29)	20,28 (423)	10,44 (829)	22,28 (370)	15,98 (609)	14,52 (666)
İşsizlik Oranı (%)	11,55 (91)	7,40 (257)	4,88 (468)	4,20 (548)	8,81 (174)	4,20 (547)
Okur Yazar Oranı (%)	88,99 (210)	80,51 (658)	83,22 (552)	82,76 (569)	72,48 (783)	89,76 (175)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	53,85 (139)	15,81 (850)	36,94 (494)	44,71 (300)	45,45 (285)	45,30 (290)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	147 254 (93)	26 338 (541)	7 767 (796)	184 775 (69)	7 662 (799)	31 651 (487)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,26696 (26)	0,00107 (754)	0,00071 (810)	0,03867 (136)	0,00029 (861)	0,00993 (321)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11157 (274)	0,02058 (658)	0,02202 (649)	0,05327 (448)	0,00921 (792)	0,06011 (427)

	Gölova	Gürün	Hafik	İmranlı	Kangal	Koyulhisar
Nüfus	6 272 (841)	26 742 (490)	19 213 (613)	13 883 (704)	37 049 (380)	24 934 (520)
Şehirleşme Oranı (%)	65,69 (127)	42,23 (424)	28,76 (665)	52,70 (268)	32,66 (600)	22,88 (764)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-6,58 (617)	-13,48 (712)	-35,20 (850)	-44,42 (863)	-19,78 (776)	14,15 (272)
Nüfus Yoğunluğu	19 (774)	10 (854)	8 (863)	11 (844)	10 (852)	24 (710)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,09 (447)	67,01 (231)	60,80 (348)	54,89 (528)	66,21 (248)	66,44 (244)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,15 (394)	5,21 (372)	5,51 (306)	4,87 (454)	5,66 (285)	5,65 (287)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	74,19 (461)	73,20 (481)	87,11 (60)	76,11 (408)	80,41 (268)	85,12 (125)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,00 (527)	3,79 (443)	1,37 (753)	1,87 (682)	6,53 (273)	2,60 (582)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,81 (351)	23,02 (344)	11,52 (796)	22,03 (376)	13,06 (727)	12,28 (776)
İşsizlik Oranı (%)	9,09 (169)	4,06 (569)	4,51 (501)	9,21 (164)	4,41 (518)	2,55 (784)
Okur Yazar Oranı (%)	78,99 (692)	86,50 (374)	75,67 (747)	77,66 (718)	83,28 (550)	81,05 (635)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	62,99 (74)	34,05 (585)	30,49 (677)	37,74 (469)	31,15 (655)	38,69 (447)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	9 259 (765)	32 351 (478)	15 935 (665)	29 421 (506)	56 508 (310)	16 677 (653)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00027 (866)	0,00432 (485)	0,00172 (658)	0,00274 (579)	0,01681 (232)	0,00208 (633)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00919 (793)	0,02947 (584)	0,01953 (665)	0,00178 (860)	0,07362 (377)	0,02691 (604)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : SİVAS (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Suşehri		Şarkışla		Ulaş		Yıldızeli		Zara	
Nüfus	44 731	(317)	49 318	(281)	14 972	(679)	76 232	(174)	33 425	(413)
Şehirleşme Oranı (%)	56,20	(212)	41,88	(437)	22,64	(769)	21,08	(792)	53,39	(256)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-6,13	(609)	-4,51	(584)	-7,39	(628)	7,18	(384)	-13,55	(714)
Nüfus Yoğunluğu	54	(390)	24	(716)	20	(764)	25	(697)	13	(828)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,93	(423)	60,17	(361)	70,04	(189)	74,20	(152)	63,46	(307)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,29	(349)	5,28	(354)	6,34	(162)	7,19	(95)	5,09	(405)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	73,93	(466)	79,78	(289)	83,42	(170)	88,27	(39)	77,64	(365)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,91	(540)	2,39	(604)	2,03	(653)	2,24	(626)	1,58	(720)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	23,17	(335)	17,83	(521)	14,55	(665)	9,48	(849)	20,78	(410)
İşsizlik Oranı (%)	12,09	(82)	5,69	(381)	2,61	(775)	3,98	(582)	7,99	(219)
Okur Yazar Oranı (%)	83,99	(508)	83,85	(515)	83,54	(537)	82,50	(578)	79,30	(687)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	49,18	(209)	52,66	(160)	48,87	(213)	62,36	(81)	62,43	(80)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	30 634	(495)	41 944	(392)	23 918	(562)	9 120	(768)	29 663	(504)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00634	(406)	0,01038	(315)	0,00262	(587)	0,00343	(532)	0,00471	(460)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07129	(384)	0,10032	(305)	0,01746	(689)	0,05004	(470)	0,04145	(515)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : TEKİRDAĞ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Çerkezköy	Çorlu	Hayrabolu	Malkara
Nüfus	142 105 (66)	82 685 (153)	179 033 (46)	40 130 (355)	59 125 (226)
Şehirleşme Oranı (%)	75,43 (59)	50,36 (295)	79,05 (40)	46,88 (343)	42,11 (428)
Nüfus Artış Hızı (‰)	19,05 (203)	69,36 (5)	54,01 (14)	-12,86 (704)	-5,59 (597)
Nüfus Yoğunluğu	128 (140)	254 (57)	199 (75)	39 (528)	51 (411)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	42,30 (837)	44,24 (817)	40,21 (849)	48,88 (725)	48,09 (746)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,69 (779)	3,88 (719)	3,75 (765)	4,14 (646)	3,93 (709)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	33,25 (830)	31,11 (837)	18,26 (864)	65,07 (615)	68,08 (563)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,11 (65)	42,12 (3)	41,16 (4)	9,64 (170)	6,67 (269)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,64 (63)	26,77 (263)	40,58 (114)	25,29 (286)	25,25 (288)
İşsizlik Oranı (%)	8,25 (204)	5,21 (423)	8,20 (207)	4,06 (571)	2,82 (740)
Okur Yazar Oranı (%)	93,49 (33)	93,86 (23)	94,57 (11)	87,88 (275)	90,30 (150)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	33,97 (586)	34,34 (574)	38,95 (441)	40,34 (403)	32,05 (632)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	553 868 (15)	787 745 (11)	237 815 (52)	105 961 (144)	94 842 (167)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12624 (57)	0,17879 (37)	0,20928 (31)	0,01910 (212)	0,02481 (168)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,27120 (95)	0,03881 (525)	0,18972 (145)	0,17906 (166)	0,24553 (107)

	Marmaraereğlisi	Muratlı	Saray	Şarköy
Nüfus	19 955 (606)	26 681 (491)	41 217 (347)	32 660 (420)
Şehirleşme Oranı (%)	43,99 (396)	69,60 (92)	43,11 (410)	49,58 (305)
Nüfus Artış Hızı (‰)	47,12 (27)	15,05 (253)	20,08 (186)	13,69 (279)
Nüfus Yoğunluğu	101 (190)	62 (334)	67 (302)	59 (354)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	42,36 (836)	47,86 (751)	45,36 (793)	47,74 (754)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,80 (746)	3,83 (735)	3,65 (787)	3,72 (772)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	46,52 (759)	41,00 (796)	48,70 (739)	67,91 (566)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	14,04 (86)	34,95 (7)	27,40 (20)	6,51 (275)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	39,44 (124)	24,05 (317)	23,90 (322)	25,58 (282)
İşsizlik Oranı (%)	3,82 (599)	7,91 (225)	3,72 (615)	5,76 (377)
Okur Yazar Oranı (%)	94,25 (15)	91,01 (121)	93,16 (36)	92,30 (68)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,04 (492)	42,81 (345)	45,19 (291)	30,41 (680)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	2 273 538 (4)	128 436 (111)	78 494 (206)	85 977 (186)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,13946 (49)	0,02313 (180)	0,01924 (210)	0,01664 (234)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05028 (467)	0,08992 (332)	0,09704 (313)	0,18238 (155)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : TOKAT

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Almus	Artova	Başçiftlik	Erbaa	Niksar
Nüfus	174 700 (50)	43 470 (326)	16 246 (659)	13 321 (716)	100 586 (130)	90 672 (140)
Şehirleşme Oranı (%)	64,74 (134)	14,26 (854)	34,53 (561)	44,82 (379)	45,33 (367)	49,42 (308)
Nüfus Artış Hızı (%)	14,73 (261)	13,56 (281)	-8,50 (646)	43,19 (38)	0,99 (494)	8,33 (367)
Nüfus Yoğunluğu	91 (218)	49 (432)	46 (456)	58 (360)	89 (226)	99 (194)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,76 (532)	65,28 (269)	69,00 (201)	63,26 (310)	67,11 (229)	58,58 (396)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,86 (457)	7,22 (92)	6,25 (177)	6,63 (139)	5,42 (329)	5,44 (323)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	55,91 (702)	86,61 (78)	88,35 (36)	80,14 (277)	77,34 (376)	75,57 (423)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,10 (214)	2,01 (660)	2,62 (578)	3,52 (467)	6,46 (279)	3,57 (463)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,98 (152)	11,38 (804)	9,04 (855)	16,34 (589)	16,20 (597)	20,85 (407)
İşsizlik Oranı (%)	7,60 (240)	1,86 (836)	4,74 (481)	7,08 (278)	5,27 (419)	6,30 (327)
Okur Yazar Oranı (%)	87,82 (280)	82,17 (601)	82,39 (584)	87,64 (292)	80,65 (653)	85,67 (418)
Bebek Ölüm Oranı (%)	42,81 (344)	44,72 (299)	28,99 (717)	39,80 (421)	52,19 (164)	31,47 (644)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	116 892 (132)	13 886 (696)	16 185 (660)	5 000 (846)	39 808 (407)	39 871 (406)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,09099 (73)	0,00385 (507)	0,00138 (707)	0,00038 (854)	0,02149 (194)	0,01685 (231)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,29468 (80)	0,04889 (479)	0,02710 (602)	0,00583 (822)	0,28700 (83)	0,15445 (196)

	Pazar	Reşadiye	Sulusaray	Turhal	Yeşilyurt	Zile
Nüfus	20 295 (602)	101 900 (126)	11 202 (748)	130 985 (73)	14 511 (691)	110 139 (105)
Şehirleşme Oranı (%)	26,12 (710)	16,08 (841)	37,14 (518)	72,94 (70)	44,48 (384)	47,79 (330)
Nüfus Artış Hızı (%)	-4,36 (580)	54,97 (12)	-8,87 (652)	21,51 (169)	-2,58 (551)	2,05 (466)
Nüfus Yoğunluğu	94 (210)	82 (248)	40 (508)	128 (139)	73 (274)	71 (287)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	63,68 (305)	65,70 (261)	79,10 (119)	56,72 (461)	76,55 (130)	63,79 (303)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,51 (307)	8,29 (37)	6,53 (149)	5,63 (292)	6,04 (205)	6,15 (193)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	84,67 (143)	85,38 (117)	89,77 (20)	59,11 (676)	82,07 (209)	79,57 (302)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,33 (615)	2,02 (656)	0,66 (832)	9,75 (168)	1,63 (712)	2,94 (536)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,01 (728)	12,60 (761)	9,57 (847)	31,14 (194)	16,30 (592)	17,50 (538)
İşsizlik Oranı (%)	2,85 (735)	2,69 (760)	3,71 (621)	15,53 (40)	5,74 (378)	5,36 (405)
Okur Yazar Oranı (%)	86,32 (381)	87,76 (284)	81,95 (607)	87,81 (282)	80,30 (663)	84,91 (468)
Bebek Ölüm Oranı (%)	40,04 (412)	30,49 (676)	61,39 (89)	40,05 (410)	53,78 (142)	44,14 (314)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	17 042 (649)	7 618 (803)	12 231 (721)	65 510 (257)	24 186 (558)	28 089 (521)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00163 (668)	0,00393 (500)	0,00067 (822)	0,04056 (132)	0,00149 (683)	0,01345 (272)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,17606 (167)	0,03010 (579)	0,01704 (696)	0,22628 (123)	0,01695 (697)	0,18828 (147)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : TRABZON

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akçaabat	Araklı	Arsin	Beşikdüzü	Çarşıbaşı
Nüfus	283 233 (27)	120 693 (87)	62 139 (210)	35 863 (389)	47 331 (294)	17 456 (637)
Şehirleşme Oranı (%)	75,89 (55)	32,40 (608)	36,22 (534)	36,36 (529)	62,89 (152)	48,88 (317)
Nüfus Artış Hızı (‰)	26,81 (105)	18,04 (219)	11,44 (308)	7,02 (385)	49,69 (23)	7,76 (373)
Nüfus Yoğunluğu	1499 (3)	341 (36)	167 (107)	196 (79)	751 (5)	261 (51)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,34 (775)	52,46 (621)	69,19 (197)	65,01 (275)	49,95 (701)	56,41 (469)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,27 (617)	5,06 (411)	6,14 (195)	6,46 (154)	5,43 (325)	5,11 (399)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	32,23 (832)	70,06 (535)	77,66 (363)	76,89 (389)	59,18 (674)	69,19 (547)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,83 (191)	4,50 (391)	4,22 (420)	3,02 (523)	4,30 (414)	13,12 (96)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	58,94 (30)	25,45 (284)	18,12 (514)	20,09 (430)	36,52 (145)	17,69 (530)
İşsizlik Oranı (%)	10,85 (110)	5,10 (440)	6,56 (310)	8,39 (193)	10,56 (121)	7,05 (279)
Okur Yazar Oranı (%)	92,21 (72)	86,79 (345)	83,81 (518)	85,33 (440)	91,43 (100)	84,93 (465)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	30,32 (682)	26,17 (766)	42,49 (358)	31,29 (649)	25,88 (774)	16,47 (847)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	271 738 (39)	55 393 (318)	45 911 (367)	33 968 (459)	27 733 (526)	32 121 (482)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,33968 (16)	0,02979 (156)	0,01324 (279)	0,00737 (374)	0,00714 (383)	0,00316 (544)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,30680 (77)	0,11585 (263)	0,05299 (450)	0,06233 (418)	0,03607 (538)	0,04227 (512)

	Çaykara	Dernekpazarı	Düzköy	Hayrat	Köprübaşı	Maçka
Nüfus	35 435 (394)	8 127 (821)	24 892 (521)	21 308 (581)	10 827 (757)	42 557 (336)
Şehirleşme Oranı (%)	16,45 (838)	62,85 (153)	27,57 (690)	35,97 (539)	46,16 (354)	25,99 (713)
Nüfus Artış Hızı (‰)	45,09 (34)	11,14 (316)	21,69 (165)	20,18 (185)	-15,78 (741)	0,55 (498)
Nüfus Yoğunluğu	62 (338)	99 (193)	283 (47)	63 (327)	44 (465)	44 (470)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	57,86 (426)	62,47 (325)	56,77 (456)	57,45 (439)	53,36 (583)	51,16 (666)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,23 (180)	7,10 (103)	5,89 (233)	7,41 (75)	7,71 (59)	5,51 (308)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	81,32 (237)	73,50 (474)	79,57 (301)	83,57 (166)	81,25 (239)	79,68 (294)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,80 (688)	2,79 (556)	2,34 (612)	3,57 (464)	2,90 (542)	3,44 (474)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,88 (565)	23,71 (324)	18,09 (515)	12,87 (738)	15,85 (614)	16,88 (564)
İşsizlik Oranı (%)	4,48 (505)	12,36 (77)	5,51 (394)	8,27 (202)	11,31 (99)	8,46 (191)
Okur Yazar Oranı (%)	87,88 (273)	83,84 (516)	83,13 (555)	87,93 (270)	86,52 (371)	88,30 (246)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	28,78 (718)	9,17 (868)	26,23 (765)	35,57 (538)	12,77 (857)	26,58 (758)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	11 452 (735)	14 432 (684)	9 075 (770)	16 817 (651)	8 907 (773)	28 870 (511)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00243 (601)	0,00072 (809)	0,00139 (706)	0,00308 (552)	0,00061 (829)	0,00579 (424)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02081 (656)	0,00466 (833)	0,01554 (713)	0,00339 (850)	0,00706 (815)	0,05559 (443)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : TRABZON (Devamı)

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Of		Sürmene		Şalpaazarı		Tonya		Vakfikebir		Yomra	
Nüfus	78 560	(165)	42 256	(339)	23 390	(540)	28 107	(469)	53 227	(259)	39 736	(360)
Şehirleşme Oranı (%)	32,43	(606)	40,38	(465)	32,45	(603)	45,06	(373)	62,74	(156)	33,59	(577)
Nüfus Artış Hızı (‰)	13,66	(280)	13,16	(287)	20,87	(173)	8,60	(359)	25,17	(123)	25,89	(115)
Nüfus Yoğunluğu	441	(23)	187	(88)	193	(82)	111	(173)	372	(32)	178	(95)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,38	(544)	51,88	(644)	55,29	(513)	56,49	(466)	51,81	(647)	53,35	(585)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,13	(198)	5,79	(254)	5,70	(278)	5,76	(261)	5,22	(370)	5,83	(247)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	77,48	(369)	72,81	(490)	85,68	(106)	81,05	(245)	62,67	(645)	70,87	(520)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,53	(315)	6,01	(294)	2,01	(661)	2,51	(589)	4,17	(424)	4,13	(428)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	16,99	(557)	21,18	(394)	12,32	(775)	16,44	(583)	33,16	(182)	25,00	(291)
İşsizlik Oranı (%)	6,14	(343)	7,68	(237)	8,17	(208)	10,34	(125)	14,71	(48)	5,34	(411)
Okur Yazar Oranı (%)	88,87	(215)	88,63	(229)	83,94	(511)	82,38	(585)	87,99	(263)	87,45	(299)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	32,97	(613)	19,23	(837)	19,70	(829)	33,40	(597)	39,22	(437)	33,97	(587)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	42 790	(386)	42 496	(388)	13 741	(697)	17 078	(648)	32 549	(475)	36 845	(434)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02087	(198)	0,01085	(305)	0,00182	(651)	0,00277	(577)	0,00909	(340)	0,00593	(419)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01230	(754)	0,02008	(661)	0,01759	(687)	0,02916	(585)	0,06470	(404)	0,05926	(428)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : TUNCELİ

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Çemişgezek	Hozat	Mazgirt
Nüfus	30 323 (447)	9 773 (783)	9 143 (798)	12 957 (725)
Şehirleşme Oranı (%)	82,58 (31)	37,71 (507)	72,07 (79)	20,89 (797)
Nüfus Artış Hızı (%)	-22,60 (796)	-25,07 (816)	-24,17 (809)	-48,47 (864)
Nüfus Yoğunluğu	34 (575)	14 (823)	12 (841)	20 (761)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	41,52 (839)	56,81 (453)	35,03 (862)	55,63 (501)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,90 (447)	4,41 (578)	5,43 (326)	5,17 (389)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,14 (862)	69,84 (537)	29,71 (840)	62,61 (647)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,98 (663)	1,58 (719)	1,25 (768)	1,78 (689)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	78,88 (3)	28,58 (233)	69,04 (9)	35,61 (155)
İşsizlik Oranı (%)	11,23 (101)	2,83 (737)	3,59 (637)	4,45 (509)
Okur Yazar Oranı (%)	86,92 (338)	84,94 (463)	84,91 (467)	77,03 (730)
Bebek Ölüm Oranı (%)	19,54 (832)	36,53 (509)	29,20 (711)	39,68 (426)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	187 460 (67)	33 781 (463)	46 028 (366)	36 997 (433)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02849 (161)	0,00170 (661)	0,00224 (619)	0,00223 (621)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00883 (797)	0,01284 (749)	0,00281 (855)	0,00858 (799)

	Nazımiye	Ovacık	Pertek	Pülümür
Nüfus	5 604 (848)	8 522 (810)	13 199 (721)	4 063 (868)
Şehirleşme Oranı (%)	52,02 (275)	69,34 (93)	43,47 (406)	46,59 (347)
Nüfus Artış Hızı (%)	-27,68 (830)	-58,61 (868)	-33,62 (845)	-81,11 (872)
Nüfus Yoğunluğu	10 (850)	6 (869)	15 (807)	3 (872)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	35,95 (860)	39,28 (854)	56,06 (478)	43,87 (823)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,00 (211)	5,03 (421)	4,77 (476)	4,70 (500)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	30,79 (838)	33,12 (831)	67,30 (574)	42,01 (787)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	0,79 (822)	2,02 (654)	2,44 (599)	2,13 (637)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	68,42 (11)	64,86 (17)	30,26 (204)	55,86 (38)
İşsizlik Oranı (%)	4,89 (467)	4,35 (527)	4,43 (514)	5,12 (438)
Okur Yazar Oranı (%)	82,31 (591)	81,95 (608)	78,67 (703)	80,85 (642)
Bebek Ölüm Oranı (%)	31,25 (652)	35,21 (549)	19,61 (830)	14,29 (852)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	28 623 (515)	44 526 (375)	40 185 (404)	42 001 (391)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00080 (800)	0,00263 (586)	0,00347 (529)	0,00108 (753)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00189 (859)	0,00432 (835)	0,02564 (616)	0,00142 (863)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ŞANLIURFA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akçakale	Birecik	Bozova	Ceylanpınar	Halfeti
Nüfus	534 706 (9)	77 261 (170)	74 671 (180)	65 842 (201)	67 817 (196)	34 402 (406)
Şehirleşme Oranı (%)	72,11 (77)	41,57 (442)	53,64 (252)	30,14 (648)	65,26 (131)	8,04 (872)
Nüfus Artış Hızı (‰)	34,78 (68)	46,45 (31)	23,71 (138)	18,65 (211)	31,36 (87)	-4,70 (586)
Nüfus Yoğunluğu	146 (128)	112 (169)	95 (208)	47 (450)	31 (611)	54 (393)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	83,69 (100)	91,82 (68)	86,35 (95)	89,24 (80)	93,77 (62)	89,70 (77)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,10 (199)	7,25 (90)	6,23 (181)	7,31 (84)	7,40 (77)	6,75 (122)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	54,84 (708)	85,73 (104)	66,65 (585)	83,77 (164)	69,87 (536)	88,34 (37)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	6,80 (263)	0,93 (812)	4,76 (364)	1,74 (695)	1,96 (666)	1,39 (750)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	38,36 (132)	13,34 (721)	28,59 (232)	14,48 (671)	28,17 (241)	10,27 (834)
İşsizlik Oranı (%)	16,58 (31)	9,38 (159)	8,81 (175)	9,25 (163)	16,25 (33)	3,56 (640)
Okur Yazar Oranı (%)	72,57 (782)	60,87 (850)	76,14 (741)	70,68 (798)	69,42 (810)	73,66 (775)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	36,37 (513)	33,38 (598)	39,17 (438)	42,03 (364)	50,75 (184)	31,67 (642)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	70 518 (236)	19 906 (606)	26 117 (544)	15 479 (672)	21 390 (592)	23 354 (567)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16262 (42)	0,00754 (371)	0,02922 (159)	0,00674 (396)	0,01955 (208)	0,00220 (626)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,71556 (12)	0,42441 (37)	0,08890 (337)	0,27394 (93)	0,43141 (35)	0,06953 (389)

	Harran	Hilvan	Siverek	Suruç	Viranşehir
Nüfus	56 258 (238)	38 411 (368)	224 102 (34)	82 247 (155)	187 705 (42)
Şehirleşme Oranı (%)	15,61 (843)	41,90 (436)	56,59 (211)	54,01 (246)	64,67 (135)
Nüfus Artış Hızı (‰)	64,23 (7)	15,15 (251)	52,16 (18)	2,52 (455)	62,59 (10)
Nüfus Yoğunluğu	53 (395)	34 (579)	54 (391)	112 (168)	83 (244)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	100,01 (42)	90,32 (72)	91,44 (70)	89,52 (78)	86,59 (94)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,23 (91)	7,12 (102)	8,60 (22)	7,30 (85)	7,72 (58)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	96,13 (1)	87,17 (57)	82,55 (196)	74,66 (451)	78,82 (333)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	0,16 (872)	1,47 (735)	1,63 (709)	3,33 (486)	1,81 (687)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,71 (872)	11,36 (805)	15,82 (615)	22,01 (377)	19,37 (460)
İşsizlik Oranı (%)	2,73 (753)	8,32 (199)	17,52 (24)	15,29 (42)	21,51 (7)
Okur Yazar Oranı (%)	55,16 (865)	67,77 (817)	60,87 (851)	68,01 (815)	61,97 (845)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	29,28 (708)	52,77 (159)	34,32 (575)	36,23 (521)	43,24 (330)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	8 495 (784)	11 807 (726)	11 487 (734)	17 340 (644)	37 716 (425)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00325 (541)	0,00250 (596)	0,01080 (308)	0,00712 (384)	0,00732 (377)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,27938 (87)	0,33284 (64)	0,42962 (36)	0,16976 (176)	0,53817 (24)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : UŞAK

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Banaz		Eşme		Karahallı		Sivaslı		Ulubey	
Nüfus	179 458	(45)	43 350	(329)	38 869	(365)	14 423	(694)	26 196	(496)	20 017	(605)
Şehirleşme Oranı (%)	76,34	(53)	37,40	(514)	29,88	(652)	36,35	(530)	26,10	(711)	25,64	(719)
Nüfus Artış Hızı (‰)	20,97	(172)	-2,88	(561)	-2,01	(543)	-25,48	(817)	13,86	(278)	4,15	(431)
Nüfus Yoğunluğu	137	(134)	42	(488)	29	(638)	43	(479)	52	(406)	25	(692)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	49,37	(715)	57,74	(431)	51,80	(648)	55,63	(499)	57,20	(446)	52,24	(629)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,89	(717)	4,65	(516)	3,63	(794)	3,90	(715)	4,90	(448)	4,50	(550)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	37,33	(812)	75,30	(431)	82,65	(195)	71,86	(502)	80,76	(255)	83,09	(181)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	26,33	(22)	7,34	(236)	2,77	(557)	14,09	(85)	3,69	(455)	2,88	(548)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	36,35	(148)	17,36	(546)	14,58	(663)	14,05	(690)	15,55	(621)	14,03	(692)
İşsizlik Oranı (%)	8,21	(206)	4,06	(568)	3,17	(689)	3,32	(672)	3,21	(685)	2,96	(718)
Okur Yazar Oranı (%)	89,44	(190)	85,93	(403)	84,74	(477)	81,32	(626)	84,90	(469)	87,41	(306)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,59	(476)	60,67	(98)	33,90	(588)	47,12	(243)	40,04	(411)	49,22	(206)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	153 706	(87)	48 168	(352)	59 338	(295)	56 109	(312)	35 661	(443)	48 693	(349)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,13839	(50)	0,01060	(311)	0,01325	(278)	0,00491	(454)	0,00540	(437)	0,00496	(453)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18042	(161)	0,07893	(368)	0,15329	(201)	0,05794	(436)	0,10675	(287)	0,06428	(407)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : VAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bahçesaray	Başkale	Çaldıran	Çatak	Edremit
Nüfus	356 494 (19)	16 795 (646)	55 563 (240)	56 485 (237)	23 816 (537)	18 005 (633)
Şehirleşme Oranı (%)	79,79 (37)	20,98 (794)	25,40 (723)	22,73 (766)	24,74 (734)	36,00 (538)
Nüfus Artış Hızı (‰)	53,93 (15)	-2,65 (556)	-0,06 (511)	29,91 (93)	9,05 (348)	24,35 (131)
Nüfus Yoğunluğu	194 (81)	34 (576)	20 (758)	36 (563)	13 (832)	67 (308)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	86,06 (96)	125,47 (5)	100,33 (40)	130,72 (2)	110,19 (17)	98,03 (49)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,66 (132)	8,29 (38)	8,40 (32)	8,41 (30)	7,93 (53)	7,42 (74)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	40,02 (802)	87,05 (61)	76,39 (398)	81,96 (214)	73,85 (468)	74,91 (445)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	5,29 (329)	0,50 (848)	0,34 (869)	0,40 (863)	0,50 (850)	3,83 (439)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	54,69 (42)	12,45 (772)	23,27 (331)	17,63 (533)	25,65 (280)	21,26 (392)
İşsizlik Oranı (%)	21,39 (8)	2,87 (733)	4,56 (496)	4,15 (555)	3,50 (653)	7,92 (224)
Okur Yazar Oranı (%)	73,58 (776)	39,61 (872)	54,68 (866)	56,89 (863)	53,97 (867)	76,32 (738)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	66,13 (53)	104,73 (3)	69,28 (43)	62,75 (77)	95,74 (6)	54,53 (135)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	101 474 (152)	3 361 (870)	7 735 (798)	3 545 (865)	6 693 (819)	18 108 (632)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16193 (43)	0,00040 (853)	0,00214 (630)	0,00120 (733)	0,00093 (777)	0,00222 (624)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05092 (463)	0,01141 (761)	0,00565 (825)	0,00747 (812)	0,01137 (762)	0,01379 (734)

	Erciş	Gevaş	Gürpınar	Muradiye	Özalp	Saray
Nüfus	147 421 (63)	29 557 (455)	37 226 (378)	54 692 (248)	59 892 (219)	21 578 (577)
Şehirleşme Oranı (%)	48,08 (326)	37,18 (516)	16,68 (835)	36,02 (537)	11,68 (863)	22,62 (770)
Nüfus Artış Hızı (‰)	39,05 (53)	-7,92 (638)	-14,29 (722)	31,18 (88)	25,40 (122)	19,33 (197)
Nüfus Yoğunluğu	79 (256)	31 (616)	9 (858)	52 (405)	38 (529)	23 (731)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	96,02 (54)	99,71 (44)	108,07 (22)	113,07 (13)	133,06 (1)	113,30 (11)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,64 (62)	8,21 (42)	8,38 (33)	8,98 (10)	9,07 (7)	9,00 (9)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	69,70 (538)	78,02 (351)	76,30 (403)	86,23 (87)	86,91 (66)	79,85 (288)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	3,01 (525)	1,58 (721)	0,76 (826)	1,07 (799)	0,54 (843)	0,41 (861)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	27,29 (256)	20,40 (420)	22,94 (347)	12,70 (753)	12,55 (765)	19,74 (447)
İşsizlik Oranı (%)	9,36 (161)	6,15 (340)	1,90 (833)	10,22 (128)	1,59 (854)	3,56 (642)
Okur Yazar Oranı (%)	70,73 (797)	77,01 (732)	61,50 (847)	65,07 (829)	61,50 (846)	69,58 (806)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	51,42 (173)	78,04 (23)	64,62 (63)	43,01 (340)	56,65 (122)	68,12 (45)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	21 024 (595)	12 550 (716)	6 841 (818)	7 624 (801)	54 072 (323)	4 580 (854)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01483 (255)	0,00162 (672)	0,00138 (708)	0,00243 (603)	0,00155 (676)	0,00051 (843)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,12957 (238)	0,02173 (650)	0,01189 (758)	0,01232 (753)	0,01345 (738)	0,00272 (856)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : YOZGAT

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akdağmadeni	Aydıncık	Boğazlıyan	Çandır	Çayıralan	Çekerek
Nüfus	113 614 (102)	61 373 (211)	25 955 (503)	67 184 (198)	19 037 (618)	32 880 (419)	40 689 (352)
Şehirleşme Oranı (%)	65,07 (132)	33,10 (586)	24,80 (733)	44,24 (391)	70,65 (86)	42,72 (415)	30,33 (644)
Nüfus Artış Hızı (‰)	17,51 (226)	14,77 (260)	20,61 (176)	18,54 (212)	51,99 (19)	29,90 (94)	-2,80 (560)
Nüfus Yoğunluğu	55 (376)	33 (585)	69 (293)	41 (501)	192 (83)	26 (682)	54 (385)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	60,97 (342)	68,21 (210)	67,87 (215)	54,35 (545)	60,88 (345)	57,92 (424)	77,11 (127)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,66 (512)	5,89 (234)	6,94 (113)	5,60 (295)	6,22 (182)	5,90 (231)	6,03 (207)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,99 (692)	82,21 (207)	87,91 (46)	82,97 (184)	73,04 (484)	81,05 (244)	85,09 (130)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,58 (227)	4,90 (355)	0,83 (821)	2,16 (631)	4,14 (426)	2,70 (565)	1,23 (775)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,43 (161)	12,89 (735)	11,26 (809)	14,86 (650)	22,82 (350)	16,24 (595)	13,68 (706)
İşsizlik Oranı (%)	7,35 (263)	3,93 (589)	3,55 (645)	7,76 (230)	12,63 (69)	6,77 (295)	4,36 (522)
Okur Yazar Oranı (%)	89,46 (188)	83,19 (553)	82,42 (582)	87,91 (271)	90,39 (143)	86,08 (398)	79,95 (673)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	41,85 (369)	47,14 (242)	41,07 (386)	28,50 (724)	13,76 (854)	41,20 (381)	74,20 (34)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	183 080 (70)	26 041 (548)	7 098 (813)	29 673 (503)	11 776 (728)	25 591 (552)	15 996 (664)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,11743 (60)	0,00696 (391)	0,00143 (693)	0,01023 (316)	0,00143 (692)	0,00400 (496)	0,00312 (550)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,13731 (229)	0,07334 (379)	0,06142 (420)	0,14503 (218)	0,01512 (720)	0,05013 (469)	0,10026 (306)

	Kadışehri	Saraykent	Sarıkaya	Sorgun	Şefaattli	Yenifakılı	Yerköy
Nüfus	23 317 (542)	26 077 (497)	58 026 (232)	120 262 (88)	30 013 (450)	15 603 (668)	48 889 (285)
Şehirleşme Oranı (%)	22,30 (777)	35,37 (548)	38,09 (500)	44,81 (380)	45,74 (362)	54,85 (231)	65,92 (124)
Nüfus Artış Hızı (‰)	4,16 (429)	30,30 (91)	25,73 (118)	24,83 (126)	-18,86 (770)	37,21 (58)	0,49 (499)
Nüfus Yoğunluğu	46 (454)	138 (133)	60 (349)	67 (301)	36 (557)	31 (609)	39 (527)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	94,27 (59)	75,01 (144)	66,02 (257)	66,32 (246)	61,97 (331)	61,04 (341)	59,68 (369)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,19 (96)	6,97 (112)	6,29 (172)	5,89 (235)	5,28 (355)	5,81 (249)	4,72 (492)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	91,03 (6)	84,30 (152)	83,34 (174)	76,31 (401)	81,94 (215)	82,49 (199)	64,34 (625)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	0,77 (825)	1,20 (776)	2,91 (539)	3,87 (437)	2,03 (651)	2,88 (549)	6,35 (283)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,20 (865)	14,50 (669)	13,75 (703)	19,82 (444)	16,03 (607)	14,64 (659)	29,32 (216)
İşsizlik Oranı (%)	3,03 (707)	7,99 (218)	5,61 (386)	7,67 (238)	7,14 (275)	9,83 (143)	10,57 (120)
Okur Yazar Oranı (%)	80,23 (666)	84,31 (489)	85,25 (448)	86,83 (344)	87,49 (296)	88,54 (234)	86,72 (351)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	60,92 (95)	46,88 (248)	37,18 (484)	43,86 (318)	20,34 (825)	34,97 (554)	36,09 (528)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	7 253 (809)	6 004 (829)	23 290 (568)	32 010 (483)	36 496 (435)	26 149 (543)	52 346 (333)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00092 (781)	0,00084 (794)	0,00603 (415)	0,02142 (195)	0,00571 (426)	0,00208 (634)	0,01383 (267)
Tarımsal Üretim Ülkede İçindeki Payı (%)	0,02115 (653)	0,01799 (681)	0,07956 (364)	0,15306 (203)	0,07900 (367)	0,03420 (548)	0,15294 (205)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ZONGULDAK

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Alaplı	Çaycuma	Devrek	Ereğli	Gökçebey
Nüfus	218 422 (36)	44 578 (319)	100 685 (129)	66 518 (199)	159 808 (54)	25 588 (509)
Şehirleşme Oranı (%)	47,74 (331)	41,47 (443)	18,61 (820)	32,11 (610)	49,74 (301)	31,03 (632)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-13,34 (709)	7,72 (374)	-4,75 (588)	-17,23 (756)	4,54 (425)	0,20 (504)
Nüfus Yoğunluğu	346 (35)	241 (60)	257 (54)	71 (284)	164 (112)	135 (136)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,49 (774)	53,41 (581)	49,72 (705)	50,56 (682)	47,87 (750)	52,80 (605)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,10 (658)	4,92 (442)	5,02 (423)	4,99 (427)	4,57 (531)	5,16 (393)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	45,96 (762)	63,56 (635)	74,58 (454)	69,66 (539)	52,59 (721)	73,16 (483)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,57 (47)	14,23 (83)	10,18 (158)	8,07 (215)	20,14 (38)	13,14 (94)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	35,47 (158)	22,22 (372)	15,23 (632)	22,27 (371)	27,27 (257)	13,69 (705)
İşsizlik Oranı (%)	9,13 (167)	3,74 (611)	2,75 (748)	2,58 (780)	4,47 (508)	2,69 (759)
Okur Yazar Oranı (%)	90,19 (154)	87,39 (309)	86,50 (373)	84,13 (501)	88,08 (256)	81,22 (629)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	37,61 (473)	41,14 (384)	30,91 (660)	45,71 (282)	45,39 (288)	66,00 (54)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	216 067 (58)	57 281 (307)	76 408 (214)	97 290 (163)	811 220 (10)	46 519 (363)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,25219 (27)	0,01670 (233)	0,04427 (128)	0,02998 (154)	0,29913 (23)	0,00651 (401)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02423 (627)	0,07354 (378)	0,06396 (409)	0,05904 (431)	0,10214 (298)	0,03720 (531)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : AKSARAY

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ağaçören	Eskil	Gülağaç	Güzelyurt	Ortaköy	Sarıyahşi
Nüfus	236 560 (32)	15 869 (663)	28 952 (461)	26 874 (486)	16 836 (645)	58 873 (227)	12 120 (735)
Şehirleşme Oranı (%)	54,93 (228)	31,40 (623)	76,42 (52)	17,38 (831)	22,42 (774)	45,80 (360)	63,95 (143)
Nüfus Artış Hızı (‰)	22,02 (162)	-15,42 (736)	26,95 (104)	14,37 (268)	-2,03 (544)	19,02 (204)	9,51 (338)
Nüfus Yoğunluğu	55 (381)	40 (512)	23 (724)	96 (205)	52 (402)	82 (245)	46 (452)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	60,31 (359)	60,70 (351)	72,37 (165)	68,62 (204)	67,31 (223)	55,35 (508)	55,88 (490)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,99 (428)	5,89 (236)	5,27 (360)	5,92 (228)	5,87 (242)	5,62 (293)	6,83 (115)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	61,72 (653)	85,51 (112)	86,48 (79)	86,77 (70)	77,16 (386)	76,36 (399)	74,30 (457)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	7,72 (225)	2,67 (572)	1,99 (662)	1,45 (738)	2,28 (622)	4,46 (396)	3,25 (495)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	30,57 (200)	11,82 (789)	11,53 (795)	11,78 (791)	20,56 (414)	19,18 (467)	22,46 (367)
İşsizlik Oranı (%)	6,93 (289)	6,13 (344)	8,67 (182)	2,63 (774)	2,68 (762)	7,46 (252)	10,59 (117)
Okur Yazar Oranı (%)	86,73 (350)	82,70 (572)	86,54 (369)	82,84 (566)	86,18 (391)	86,96 (334)	87,95 (268)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	49,19 (208)	42,86 (342)	51,34 (174)	57,49 (117)	48,39 (219)	48,52 (215)	23,45 (800)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	105 990 (143)	14 583 (683)	13 643 (700)	9 209 (767)	10 157 (751)	20 944 (596)	11 945 (724)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07960 (83)	0,00114 (742)	0,00231 (613)	0,00133 (716)	0,00094 (774)	0,00698 (390)	0,00077 (803)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,31510 (71)	0,02806 (595)	0,10285 (294)	0,05277 (453)	0,05248 (455)	0,08335 (353)	0,01759 (686)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BAYBURT

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Aydıntepe		Demirözü	
Nüfus	71 267	(190)	12 614	(728)	13 477	(712)
Şehirleşme Oranı (%)	45,30	(368)	55,57	(219)	15,29	(846)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-13,38	(710)	0,61	(497)	1,18	(487)
Nüfus Yoğunluğu	27	(670)	27	(672)	22	(736)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	66,83	(236)	74,92	(145)	76,22	(134)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,42	(330)	6,14	(196)	6,24	(179)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	71,41	(510)	80,16	(276)	85,31	(119)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,76	(561)	1,35	(757)	0,73	(828)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,84	(277)	18,50	(500)	13,96	(696)
İşsizlik Oranı (%)	4,39	(521)	10,05	(138)	1,51	(860)
Okur Yazar Oranı (%)	86,94	(337)	85,69	(416)	84,76	(476)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	38,86	(442)	24,93	(786)	57,97	(115)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	48 954	(348)	8 744	(775)	11 434	(736)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01651	(236)	0,00069	(815)	0,00090	(782)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03922	(523)	0,01107	(767)	0,01194	(756)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : KARAMAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Ayrancı	Başyayla	Ermenek	Kazımkarabekir	Sarıveliler
Nüfus	152 450 (60)	13 212 (719)	8 155 (819)	42 643 (335)	5 442 (855)	21 308 (582)
Şehirleşme Oranı (%)	69,13 (94)	23,86 (747)	67,61 (110)	36,37 (526)	66,78 (119)	31,53 (622)
Nüfus Artış Hızı (%)	16,38 (238)	-9,99 (669)	1,15 (488)	8,34 (366)	-25,75 (819)	23,54 (139)
Nüfus Yoğunluğu	42 (494)	7 (866)	22 (740)	28 (640)	6 (870)	57 (361)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	59,25 (376)	59,97 (363)	73,04 (163)	57,31 (444)	58,75 (392)	68,38 (206)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,07 (664)	4,29 (608)	5,42 (331)	4,65 (517)	4,20 (632)	5,78 (257)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	53,66 (716)	85,12 (126)	80,72 (256)	75,87 (414)	66,76 (583)	86,63 (77)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	15,77 (70)	3,41 (478)	3,42 (476)	6,90 (258)	10,41 (154)	1,94 (669)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	30,57 (199)	11,47 (798)	15,86 (613)	17,23 (551)	22,83 (348)	11,43 (801)
İşsizlik Oranı (%)	7,32 (266)	2,73 (751)	11,40 (96)	4,54 (498)	7,41 (255)	6,68 (303)
Okur Yazar Oranı (%)	90,76 (131)	88,33 (245)	90,30 (149)	88,22 (249)	87,39 (308)	86,58 (366)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	50,17 (193)	45,80 (279)	23,17 (803)	37,59 (475)	22,56 (810)	49,32 (205)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	91 664 (174)	24 667 (557)	5 439 (839)	31 356 (489)	64 375 (265)	6 917 (815)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06644 (94)	0,00166 (666)	0,00027 (867)	0,00645 (403)	0,00219 (628)	0,00098 (764)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	1,24716 (2)	0,06304 (414)	0,02646 (608)	0,14712 (215)	0,04591 (493)	0,03301 (560)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : KIRIKKALE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bahşlı	Balıyşeyh	Çelebi	Delice
Nüfus	225 005 (33)	8 525 (809)	13 702 (708)	7 210 (830)	31 042 (440)
Şehirleşme Oranı (%)	91,14 (12)	67,92 (106)	24,41 (737)	46,23 (353)	33,86 (570)
Nüfus Artış Hızı (‰)	7,67 (377)	-23,35 (801)	-5,16 (593)	-6,64 (619)	8,95 (349)
Nüfus Yoğunluğu	721 (7)	48 (442)	20 (759)	22 (744)	39 (525)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	54,45 (541)	56,20 (475)	54,72 (534)	58,01 (421)	55,78 (494)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,29 (609)	5,04 (414)	5,52 (304)	5,76 (262)	6,33 (163)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	21,17 (856)	55,02 (707)	81,81 (219)	79,60 (298)	78,46 (337)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,45 (50)	11,28 (130)	5,57 (312)	1,65 (706)	2,89 (543)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	60,39 (27)	33,70 (174)	12,62 (759)	18,74 (485)	18,64 (495)
İşsizlik Oranı (%)	16,91 (28)	11,31 (98)	4,18 (550)	8,94 (171)	6,94 (288)
Okur Yazar Oranı (%)	91,29 (108)	86,87 (342)	84,98 (460)	85,48 (432)	85,59 (425)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	31,77 (639)	33,83 (590)	12,69 (858)	58,33 (112)	35,76 (536)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	335 600 (31)	5 576 (835)	19 724 (608)	15 743 (669)	23 141 (572)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,16051 (44)	0,00026 (868)	0,00171 (660)	0,00085 (791)	0,00452 (469)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05377 (446)	0,01289 (748)	0,04177 (513)	0,01736 (691)	0,07395 (376)

	Karakeçili	Keskin	Sulakyurt	Yahşihan
Nüfus	8 296 (814)	59 150 (224)	16 480 (656)	14 098 (699)
Şehirleşme Oranı (%)	94,64 (5)	58,88 (194)	38,50 (494)	58,27 (203)
Nüfus Artış Hızı (‰)	13,42 (283)	31,62 (85)	-12,85 (703)	19,59 (192)
Nüfus Yoğunluğu	51 (415)	53 (397)	22 (739)	71 (283)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	67,83 (217)	54,75 (533)	65,53 (263)	44,82 (807)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	6,03 (208)	7,03 (107)	5,93 (225)	4,44 (562)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	43,61 (777)	79,05 (324)	85,32 (118)	51,36 (726)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,41 (153)	2,53 (586)	1,04 (801)	8,46 (202)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	45,98 (84)	18,42 (505)	13,63 (709)	40,18 (118)
İşsizlik Oranı (%)	27,75 (3)	13,90 (54)	6,48 (318)	6,23 (332)
Okur Yazar Oranı (%)	86,71 (352)	86,08 (397)	82,23 (596)	91,54 (94)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	45,45 (286)	30,61 (671)	54,35 (137)	11,71 (861)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	27 854 (524)	17 902 (636)	18 744 (623)	16 032 (663)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00135 (714)	0,00510 (446)	0,00189 (646)	0,00044 (851)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01279 (751)	0,08126 (359)	0,08047 (362)	0,04901 (478)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : BATMAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Beşiri		Gercüş		Hasankeyf		Kozluk		Sason	
Nüfus	272 787	(29)	33 106	(416)	31 994	(432)	7 493	(827)	74 635	(181)	36 719	(383)
Şehirleşme Oranı (%)	90,43	(13)	25,84	(715)	26,41	(708)	48,97	(316)	36,32	(532)	26,43	(707)
Nüfus Artış Hızı (‰)	47,08	(29)	0,92	(495)	-5,76	(601)	-31,36	(839)	14,70	(262)	12,47	(299)
Nüfus Yoğunluğu	484	(18)	37	(546)	39	(526)	14	(820)	67	(307)	50	(421)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	96,45	(53)	117,07	(8)	97,56	(51)	104,56	(31)	98,12	(48)	106,63	(25)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,13	(101)	8,14	(44)	7,63	(63)	6,75	(123)	8,91	(13)	9,06	(8)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	31,70	(836)	84,79	(140)	82,47	(202)	66,15	(598)	86,64	(76)	80,54	(262)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,50	(103)	2,29	(620)	1,17	(783)	2,23	(629)	1,93	(671)	1,85	(684)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	55,80	(39)	12,92	(733)	16,36	(587)	31,62	(192)	11,42	(802)	17,62	(535)
İşsizlik Oranı (%)	29,12	(2)	4,41	(517)	5,98	(358)	8,76	(179)	11,18	(105)	5,81	(374)
Okur Yazar Oranı (%)	74,63	(763)	66,59	(820)	70,31	(801)	70,10	(803)	65,98	(824)	58,25	(858)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	47,82	(229)	49,09	(210)	58,07	(114)	18,82	(838)	58,47	(111)	39,96	(417)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	65 811	(256)	16 816	(652)	5 339	(840)	8 859	(774)	12 936	(709)	13 272	(707)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,10666	(66)	0,00390	(501)	0,00101	(759)	0,00036	(857)	0,00681	(394)	0,00353	(526)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,15321	(202)	0,19146	(144)	0,06024	(426)	0,01111	(766)	0,08097	(360)	0,01932	(667)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : ŞIRNAK

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Beytüşşebap	Cizre	Güçlükonak	İdil	Silopi	Uludere
Nüfus	69 853 (192)	20 659 (597)	82 042 (156)	10 300 (768)	59 993 (217)	75 192 (178)	35 158 (399)
Şehirleşme Oranı (%)	75,51 (58)	32,11 (611)	84,82 (22)	39,91 (471)	31,88 (614)	68,09 (105)	22,55 (771)
Nüfus Artış Hızı (‰)	39,29 (50)	10,22 (330)	25,41 (121)	-22,33 (793)	30,85 (89)	47,09 (28)	20,34 (182)
Nüfus Yoğunluğu	37 (544)	12 (833)	175 (98)	24 (715)	47 (446)	103 (186)	48 (441)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	80,09 (113)	90,03 (73)	108,40 (21)	75,56 (140)	126,37 (4)	100,00 (43)	76,26 (131)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	7,35 (83)	7,68 (60)	8,79 (15)	8,48 (25)	8,94 (12)	8,67 (19)	7,08 (105)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	28,16 (844)	60,55 (665)	35,08 (821)	43,04 (780)	77,72 (358)	42,63 (783)	42,40 (786)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,97 (531)	0,38 (865)	4,12 (431)	1,02 (804)	0,62 (837)	2,07 (648)	0,58 (840)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	68,87 (10)	39,07 (125)	60,80 (25)	55,94 (37)	21,66 (384)	55,30 (40)	57,02 (31)
İşsizlik Oranı (%)	11,50 (92)	4,23 (537)	22,91 (5)	4,86 (470)	6,99 (283)	12,71 (68)	3,20 (686)
Okur Yazar Oranı (%)	72,09 (786)	61,22 (848)	63,48 (839)	65,73 (826)	60,27 (853)	65,41 (827)	70,28 (802)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	62,22 (83)	44,44 (308)	58,66 (109)	26,81 (753)	43,23 (332)	58,78 (108)	50,22 (192)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	552 801 (16)	9 113 (769)	68 162 (246)	2 269 (871)	7 620 (802)	82 345 (197)	6 407 (823)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01043 (313)	0,01240 (289)	0,01702 (229)	0,00028 (864)	0,00258 (589)	0,01250 (288)	0,00180 (652)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01225 (755)	0,00303 (854)	0,04611 (492)	0,01301 (746)	0,10661 (288)	0,13107 (237)	0,03044 (577)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : BARTIN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Amasra		Kurucasıle		Ulus	
Nüfus	130 492	(75)	16 122	(660)	8 742	(805)	28 822	(463)
Şehirleşme Oranı (%)	27,58	(689)	39,31	(483)	23,72	(748)	12,48	(862)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-2,61	(552)	-20,83	(785)	-26,85	(827)	-34,25	(847)
Nüfus Yoğunluğu	127	(143)	90	(221)	52	(400)	41	(505)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	52,83	(602)	54,20	(553)	60,97	(343)	64,15	(296)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,80	(467)	4,29	(610)	4,04	(676)	4,66	(513)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	69,14	(549)	67,21	(576)	76,57	(392)	80,25	(273)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	8,21	(211)	10,20	(157)	7,18	(245)	5,77	(301)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	22,65	(357)	22,58	(359)	16,25	(594)	13,98	(693)
İşsizlik Oranı (%)	4,23	(535)	4,60	(491)	2,99	(714)	2,68	(763)
Okur Yazar Oranı (%)	85,36	(438)	86,12	(395)	79,04	(691)	78,44	(706)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	42,57	(352)	36,94	(495)	28,57	(722)	36,71	(501)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	124 016	(119)	95 136	(166)	40 866	(396)	43 997	(379)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,07411	(90)	0,00996	(320)	0,00240	(605)	0,00709	(386)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,08188	(357)	0,00754	(811)	0,01178	(759)	0,03599	(539)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR.

İL : ARDAHAN

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Çıldır	Damal	Göle	Hanak	Posof
Nüfus	44 794 (315)	14 869 (683)	8 677 (807)	37 814 (373)	14 873 (682)	12 729 (727)
Şehirleşme Oranı (%)	38,56 (493)	16,24 (840)	29,63 (657)	27,71 (685)	29,80 (654)	20,07 (803)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-16,01 (746)	-22,27 (792)	-16,19 (748)	-15,79 (742)	-26,72 (826)	-38,24 (857)
Nüfus Yoğunluğu	38 (541)	20 (766)	26 (677)	27 (666)	27 (664)	20 (755)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	65,08 (272)	60,51 (355)	61,52 (337)	66,88 (234)	61,28 (339)	59,10 (384)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,53 (303)	5,72 (270)	5,44 (324)	5,90 (232)	5,93 (226)	5,66 (286)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	69,20 (546)	84,35 (149)	75,52 (425)	79,25 (313)	88,19 (41)	81,53 (228)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	1,52 (727)	0,43 (859)	1,39 (751)	0,87 (817)	1,14 (789)	0,72 (829)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	29,28 (218)	15,22 (634)	23,10 (338)	19,89 (440)	10,67 (824)	17,75 (525)
İşsizlik Oranı (%)	6,45 (319)	1,88 (835)	3,01 (713)	5,47 (398)	5,35 (408)	3,89 (592)
Okur Yazar Oranı (%)	84,94 (464)	83,67 (528)	83,50 (539)	83,97 (510)	83,86 (513)	87,88 (274)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	76,76 (28)	59,09 (106)	115,54 (1)	75,40 (32)	72,00 (39)	68,29 (44)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	76 094 (217)	21 959 (583)	19 547 (612)	22 635 (575)	25 806 (550)	162 963 (84)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01502 (250)	0,00163 (670)	0,00080 (799)	0,00490 (455)	0,00147 (687)	0,00232 (611)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02118 (652)	0,02771 (597)	0,00358 (847)	0,00902 (795)	0,00904 (794)	0,01056 (773)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : İĞDIR

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Aralık		Karakoyunlu		Tuzluca	
Nüfus	102 648	(122)	21 747	(571)	18 285	(630)	25 954	(504)
Şehirleşme Oranı (%)	58,34	(200)	37,32	(515)	26,03	(712)	34,01	(569)
Nüfus Artış Hızı (‰)	25,79	(117)	19,00	(205)	10,72	(321)	-10,70	(681)
Nüfus Yoğunluğu	72	(280)	31	(612)	94	(211)	21	(751)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	77,80	(124)	69,20	(196)	64,80	(277)	85,45	(97)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,98	(214)	6,29	(173)	6,55	(146)	6,60	(141)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	62,46	(650)	70,52	(529)	79,48	(304)	75,36	(428)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	2,69	(568)	0,70	(831)	2,32	(616)	1,92	(674)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	34,85	(165)	28,78	(228)	18,19	(512)	22,72	(355)
İşsizlik Oranı (%)	12,12	(81)	5,36	(406)	5,98	(359)	4,09	(565)
Okur Yazar Oranı (%)	74,50	(766)	80,94	(638)	77,98	(713)	72,84	(780)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	53,10	(152)	44,47	(305)	36,40	(511)	54,66	(134)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	103 452	(146)	387 761	(27)	9 566	(763)	18 668	(625)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02981	(155)	0,00255	(591)	0,00077	(804)	0,00270	(581)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,14958	(212)	0,02345	(634)	0,02270	(642)	0,02377	(632)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : YALOVA

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Altınova	Armutlu	Çınarcık	Çiftlikköy	Termal
Nüfus	86 091 (147)	22 801 (549)	7 858 (823)	21 650 (574)	24 789 (525)	5 404 (856)
Şehirleşme Oranı (%)	81,45 (33)	14,17 (855)	53,72 (250)	41,35 (448)	38,82 (489)	46,56 (348)
Nüfus Artış Hızı (‰)	10,98 (318)	37,38 (56)	26,70 (107)	22,48 (155)	52,43 (17)	22,43 (156)
Nüfus Yoğunluğu	525 (11)	239 (61)	33 (589)	115 (161)	212 (71)	120 (154)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,62 (769)	35,52 (861)	48,25 (742)	44,95 (804)	45,29 (795)	45,43 (791)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,86 (724)	4,03 (682)	3,63 (795)	3,56 (808)	3,65 (788)	3,95 (706)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	25,51 (849)	41,14 (795)	59,45 (671)	52,91 (718)	45,04 (766)	52,72 (720)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,20 (52)	10,68 (142)	5,11 (341)	5,10 (343)	17,59 (56)	7,26 (241)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	56,29 (36)	48,19 (70)	35,44 (159)	41,98 (101)	37,37 (141)	40,02 (120)
İşsizlik Oranı (%)	11,84 (86)	2,29 (799)	6,73 (299)	7,90 (226)	6,49 (316)	4,98 (458)
Okur Yazar Oranı (%)	92,64 (58)	92,34 (66)	94,10 (21)	93,65 (28)	93,08 (38)	94,76 (10)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	44,91 (296)	30,81 (663)	24,27 (796)	51,52 (170)	53,60 (145)	36,36 (516)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	393 176 (26)	66 902 (251)	39 780 (408)	66 651 (253)	4 972 (847)	4 438 (856)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,14581 (47)	0,01831 (220)	0,00388 (505)	0,01264 (285)	0,00057 (839)	0,00013 (871)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01858 (676)	0,04639 (489)	0,02222 (645)	0,02782 (596)	0,04932 (476)	0,00389 (844)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : KARABÜK

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Eflani		Eskipazar		Ovacık		Safranbolu		Yenice	
Nüfus	116 804	(92)	12 270	(734)	16 365	(657)	5 455	(853)	47 257	(295)	26 951	(485)
Şehirleşme Oranı (%)	86,25	(20)	31,76	(616)	51,68	(284)	31,68	(619)	67,07	(117)	41,66	(440)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-5,46	(595)	-36,47	(855)	-32,65	(843)	-26,33	(824)	9,87	(336)	-12,51	(696)
Nüfus Yoğunluğu	154	(120)	21	(750)	22	(735)	14	(825)	47	(451)	43	(471)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	45,75	(784)	68,76	(203)	60,56	(354)	57,80	(428)	46,21	(777)	55,91	(487)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	3,89	(718)	4,55	(538)	4,08	(662)	4,52	(547)	3,81	(744)	4,53	(542)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	19,13	(863)	82,03	(210)	66,86	(579)	81,00	(248)	38,59	(807)	68,02	(565)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	29,77	(14)	3,29	(492)	6,60	(271)	2,62	(579)	16,08	(66)	9,38	(176)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,10	(61)	14,69	(657)	26,54	(264)	16,39	(586)	45,32	(87)	22,60	(358)
İşsizlik Oranı (%)	11,05	(108)	1,61	(852)	6,04	(353)	5,35	(409)	6,55	(312)	7,05	(280)
Okur Yazar Oranı (%)	91,05	(117)	73,24	(778)	80,74	(648)	71,97	(787)	88,79	(218)	78,84	(695)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	25,54	(776)	56,03	(126)	26,53	(760)	66,67	(51)	33,53	(594)	56,66	(121)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	217 096	(56)	35 654	(444)	61 529	(283)	20 467	(600)	79 565	(202)	62 001	(281)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,13973	(48)	0,00247	(597)	0,00461	(465)	0,00069	(814)	0,02185	(191)	0,00775	(365)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,01342	(739)	0,01193	(757)	0,03347	(555)	0,00972	(784)	0,03287	(562)	0,00969	(786)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : KİLİS

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez		Elbeyli		Musabeyli		Polateli	
Nüfus	87 387	(146)	7 992	(822)	13 895	(703)	5 450	(854)
Şehirleşme Oranı (%)	80,87	(34)	25,99	(714)	11,19	(864)	12,53	(861)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-15,27	(732)	-5,52	(596)	-3,32	(567)	-2,39	(547)
Nüfus Yoğunluğu	152	(124)	39	(524)	32	(596)	25	(699)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	66,39	(245)	71,95	(174)	90,01	(74)	87,31	(92)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,72	(493)	6,45	(155)	6,30	(168)	6,30	(169)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	37,02	(813)	74,39	(455)	91,49	(4)	89,99	(17)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,88	(137)	2,42	(601)	1,00	(805)	1,13	(791)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	52,10	(55)	23,19	(334)	7,52	(869)	8,88	(859)
İşsizlik Oranı (%)	8,12	(210)	2,91	(726)	2,69	(761)	1,90	(832)
Okur Yazar Oranı (%)	82,17	(602)	80,82	(644)	71,06	(794)	74,52	(764)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	48,80	(214)	67,51	(47)	66,16	(52)	40,20	(408)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	58 305	(304)	7 120	(812)	4 243	(861)	4 712	(852)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,02426	(172)	0,00018	(870)	0,00028	(863)	0,00013	(872)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,24775	(104)	0,10823	(284)	0,08507	(350)	0,06604	(400)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : OSMANİYE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale
Nüfus	207 862 (39)	26 398 (492)	83 709 (151)	7 101 (831)	102 417 (123)	16 776 (647)	14 519 (690)
Şehirleşme Oranı (%)	83,70 (27)	69,74 (91)	46,71 (346)	67,12 (115)	63,69 (145)	12,54 (860)	57,94 (207)
Nüfus Artış Hızı (‰)	26,45 (110)	4,69 (422)	22,03 (161)	34,39 (71)	5,56 (406)	-2,55 (549)	10,34 (325)
Nüfus Yoğunluğu	278 (49)	145 (130)	167 (106)	59 (355)	98 (197)	42 (487)	116 (159)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	59,52 (372)	44,63 (811)	64,02 (299)	56,04 (481)	59,53 (371)	58,62 (395)	62,34 (326)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	5,04 (415)	4,80 (468)	5,76 (263)	5,20 (376)	4,82 (464)	5,52 (305)	5,69 (283)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	39,45 (806)	56,81 (696)	75,91 (411)	65,27 (612)	66,32 (596)	91,96 (2)	66,43 (594)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	10,54 (147)	13,12 (95)	3,10 (511)	3,08 (513)	4,91 (354)	1,02 (803)	8,99 (187)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	50,02 (64)	30,07 (205)	21,00 (404)	31,65 (191)	28,77 (229)	7,02 (871)	24,58 (303)
İşsizlik Oranı (%)	20,73 (10)	18,44 (20)	10,26 (127)	14,61 (49)	12,17 (78)	2,50 (785)	13,44 (58)
Okur Yazar Oranı (%)	86,76 (347)	87,41 (303)	85,56 (427)	88,47 (236)	85,03 (459)	81,67 (614)	86,09 (396)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	39,28 (436)	45,87 (276)	31,10 (657)	16,67 (845)	27,91 (731)	32,68 (621)	22,94 (806)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	52 663 (332)	34 042 (458)	26 574 (537)	11 797 (727)	46 469 (364)	7 139 (811)	18 757 (621)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,05393 (115)	0,00635 (404)	0,01328 (277)	0,00035 (858)	0,02459 (170)	0,00070 (813)	0,00142 (695)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,17585 (169)	0,02050 (659)	0,07096 (386)	0,00801 (806)	0,34742 (59)	0,11585 (264)	0,03348 (554)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

İL : DÜZCE

SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

	Merkez	Akçakoca	Cumayeri	Çilimli
Nüfus	159 690 (55)	43 895 (323)	13 348 (715)	16 849 (644)
Şehirleşme Oranı (%)	35,47 (545)	58,23 (204)	55,69 (217)	42,42 (422)
Nüfus Artış Hızı (‰)	14,19 (271)	29,01 (99)	10,95 (320)	8,81 (352)
Nüfus Yoğunluğu	217 (68)	100 (192)	252 (58)	168 (103)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	46,59 (770)	42,95 (832)	52,10 (634)	53,68 (573)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,44 (563)	4,31 (602)	5,20 (377)	4,43 (567)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	51,38 (725)	61,18 (657)	60,46 (667)	65,38 (608)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	12,28 (109)	10,71 (141)	19,22 (43)	11,37 (127)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	36,34 (149)	28,12 (243)	20,32 (422)	23,25 (333)
İşsizlik Oranı (%)	4,77 (477)	8,12 (211)	7,22 (271)	5,23 (422)
Okur Yazar Oranı (%)	90,53 (136)	91,82 (85)	89,42 (191)	87,89 (272)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	47,00 (246)	49,90 (195)	41,76 (370)	37,66 (472)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	65 125 (260)	45 583 (370)	38 315 (419)	15 797 (668)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,06030 (103)	0,01540 (247)	0,00596 (418)	0,00731 (378)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,18404 (150)	0,10017 (307)	0,04366 (504)	0,03664 (533)

	Gölyaka	Gümüşova	Kaynaşlı	Yığılca
Nüfus	19 612 (607)	18 043 (632)	21 639 (575)	21 190 (585)
Şehirleşme Oranı (%)	43,71 (401)	67,08 (116)	43,62 (402)	17,59 (827)
Nüfus Artış Hızı (‰)	-0,83 (526)	21,61 (168)	16,71 (234)	-4,97 (590)
Nüfus Yoğunluğu	88 (232)	95 (206)	106 (181)	34 (578)
Nüfus Bağımlılık Oranı (%)	53,28 (587)	40,95 (844)	49,11 (719)	65,21 (271)
Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü	4,91 (444)	4,74 (488)	4,53 (543)	5,45 (319)
Tarım Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	68,08 (564)	48,31 (742)	53,90 (714)	85,13 (124)
Sanayi Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	13,17 (93)	26,43 (21)	11,11 (131)	2,76 (562)
Hizmetler Sektöründe Çalışanlar Oranı (%)	18,75 (484)	25,26 (287)	34,99 (164)	12,11 (779)
İşsizlik Oranı (%)	5,03 (451)	10,21 (129)	4,50 (504)	2,08 (824)
Okur Yazar Oranı (%)	85,89 (407)	90,47 (138)	89,09 (206)	79,86 (675)
Bebek Ölüm Oranı (‰)	41,26 (380)	33,27 (601)	34,08 (582)	87,05 (12)
Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	20 262 (602)	11 956 (723)	10 511 (747)	23 578 (564)
Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	0,00266 (584)	0,00337 (534)	0,00208 (632)	0,00311 (551)
Tarımsal Üretimin Ülke İçindeki Payı (%)	0,03365 (552)	0,04521 (495)	0,01864 (675)	0,06032 (424)

NOT: PARANTEZ İÇİNDEKİ RAKAMLAR İLÇENİN İLGİLİ GÖSTERGEYE GÖRE 872 İLÇE İÇİNDEKİ SIRASINI GÖSTERMEKTEDİR

EK-5

SEÇİLMİŞ GÖSTERGELER İTİBARIYLA

İLK VE SON 25 İLÇE SIRALAMASI

TOPLAM NÜFUS BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Nüfus	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Nüfus
1	ADANA	Büyükşehir	1 303 082	848	TUNCELİ	Nazımiye	5 604
2	BURSA	Büyükşehir	1 301 285	849	KONYA	Yalıhüyük	5 575
3	GAZİANTEP	Büyükşehir	949 559	850	KASTAMONU	Hanönü	5 545
4	KONYA	Büyükşehir	830 796	851	BOLU	Kıbrısçık	5 534
5	MERSİN	Merkez	733 660	852	KÜTAHYA	Dumlupınar	5 494
6	DIYARBAKIR	Merkez	721 463	853	KARABÜK	Ovacık	5 455
7	ANTALYA	Merkez	714 129	854	KİLİS	Polateli	5 450
8	KAYSERİ	Büyükşehir	632 354	855	KARAMAN	Kazımkarabekir	5 442
9	ŞANLIURFA	Merkez	534 706	856	YALOVA	Termal	5 404
10	ESKİŞEHİR	Merkez	519 602	857	KASTAMONU	Seydiler	5 269
11	KAHRAMANMARAŞ	Merkez	465 370	858	ELAZIĞ	Ağın	5 246
12	MALATYA	Merkez	457 566	859	SIİRT	Aydınlar	5 054
13	SAMSUN	Merkez	437 189	860	BİLECİK	Yenipazar	4 916
14	KOCAELİ	Gebze	421 932	861	BURDUR	Kemer	4 714
15	DENİZLİ	Merkez	400 719	862	ERZİNCAN	Otlukbeli	4 651
16	ERZURUM	Merkez	389 619	863	RİZE	Hemşin	4 435
17	İSTANBUL	Büyükçekmece	384 089	864	KASTAMONU	Abana	4 273
18	KOCAELİ	Merkez	373 034	865	KASTAMONU	Ağlı	4 193
19	VAN	Merkez	356 494	866	KIRKLARELİ	Koçgaz	4 166
20	MERSİN	Tarsus	348 205	867	AFYON	Kızılören	4 132
21	HATAY	Merkez	345 320	868	TUNCELİ	Pülümür	4 063
22	ELAZIĞ	Merkez	344 698	869	BİNGÖL	Yayladere	4 050
23	SAKARYA	Merkez	340 825	870	ESKİŞEHİR	Han	3 681
24	SİVAS	Merkez	299 935	871	BİNGÖL	Yedisu	3 623
25	BALIKESİR	Merkez	287 709	872	ÇANAKKALE	Bozcaada	2 427

ŞEHİRLEŞME ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Şehirleşme Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Şehirleşme Oranı (%)
1	ÇANAKKALE	Bozcaada	100,00	848	KASTAMONU	Doğanyurt	15,20
2	İSTANBUL	Sultanbeyli	100,00	849	ESKİŞEHİR	Seyitgazi	15,12
3	KOCAELİ	Derince	96,62	850	DENİZLİ	Çal	14,96
4	KONYA	Yalıhüyük	95,61	851	SİNOP	Dikmen	14,80
5	KIRIKKALE	Karakeçili	94,64	852	NİĞDE	Çiftlik	14,39
6	KAYSERİ	Hacılar	94,06	853	DENİZLİ	Çameli	14,35
7	ISPARTA	Yenişarbademli	93,15	854	TOKAT	Almus	14,26
8	ESKİŞEHİR	Merkez	92,92	855	YALOVA	Altınova	14,17
9	ERZURUM	Merkez	92,71	856	ÇANAKKALE	Yenice	14,05
10	BURSA	Büyükşehir	91,81	857	AFYON	İhsaniye	13,44
11	SİİRT	Merkez	91,58	858	ANTALYA	Kaş	13,39
12	KIRIKKALE	Merkez	91,14	859	ERZURUM	Şenkaya	13,30
13	BATMAN	Merkez	90,43	860	OSMANİYE	Sumbas	12,54
14	GAZİANTEP	Büyükşehir	89,89	861	KİLİS	Polateli	12,53
15	MARDİN	Yeşilli	89,44	862	BARTIN	Ulus	12,48
16	KONYA	Büyükşehir	89,39	863	VAN	Özalp	11,68
17	ISPARTA	Uluborlu	88,44	864	KİLİS	Musabeyli	11,19
18	ISPARTA	Merkez	86,99	865	KARS	Digor	10,78
19	ADANA	Büyükşehir	86,77	866	BİTLİS	Mutki	10,73
20	KARABÜK	Merkez	86,25	867	SAMSUN	Asarcık	10,54
21	KAYSERİ	Büyükşehir	84,82	868	BALIKESİR	Balya	10,15
22	ŞIRNAK	Cizre	84,82	869	AFYON	Sincanlı	9,95
23	EDİRNE	Merkez	84,71	870	İSTANBUL	Büyükçekmece	9,34
24	ANTALYA	Merkez	84,47	871	HATAY	Altınözü	9,05
25	KASTAMONU	Abana	84,02	872	ŞANLIURFA	Halfeti	8,04

NÜFUS ARTIŞ HIZINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Nüfus Artış Hızı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Nüfus Artış Hızı (%)
1	İSTANBUL	Büyükçekmece	98,84	848	BOLU	Dörtdivan	-34,83
2	ANTALYA	Kemer	86,17	849	DENİZLİ	Baklan	-34,93
3	İSTANBUL	Sultanbeyli	75,82	850	SİVAS	Hafik	-35,20
4	BİTLİS	Adilcevaz	71,96	851	ERZURUM	Olur	-35,45
5	TEKİRDAĞ	Çerkezköy	69,36	852	RİZE	İkizdere	-35,63
6	ANTALYA	Alanya	68,86	853	SİNOP	Erfelek	-35,94
7	ŞANLIURFA	Harran	64,23	854	ERZİNCAN	İliç	-36,33
8	MUĞLA	Marmaris	63,92	855	KARABÜK	Eflani	-36,47
9	ESKİŞEHİR	Sarıcakaya	62,68	856	KIRŞEHİR	Akçakent	-38,12
10	ŞANLIURFA	Viranşehir	62,59	857	ARDAHAN	Posof	-38,24
11	AYDIN	Didim	56,58	858	SİNOP	Dikmen	-38,34
12	TOKAT	Reşadiye	54,97	859	KASTAMONU	Pınarbaşı	-38,39
13	MUĞLA	Bodrum	54,31	860	ERZİNCAN	Kemah	-38,50
14	TEKİRDAĞ	Çorlu	54,01	861	MARDİN	Ömerli	-39,92
15	VAN	Merkez	53,93	862	KASTAMONU	Azdavay	-42,76
16	ERZİNCAN	Üzümlü	52,81	863	SİVAS	İmranlı	-44,42
17	YALOVA	Çiftlikköy	52,43	864	TUNCELİ	Mazgirt	-48,47
18	ŞANLIURFA	Siverek	52,16	865	BİNGÖL	Kığı	-52,28
19	YOZGAT	Çandır	51,99	866	HAKKARİ	Çukurca	-56,39
20	ANTALYA	Manavgat	51,68	867	SİİRT	Eruh	-56,91
21	KONYA	Hadım	51,25	868	TUNCELİ	Ovacık	-58,61
22	MARDİN	Midyat	50,25	869	BİNGÖL	Adaklı	-58,65
23	TRABZON	Beşikdüzü	49,69	870	BİNGÖL	Yedisu	-59,26
24	KOCAELİ	Gebze	49,53	871	DİYARBAKIR	Lice	-63,79
25	ISPARTA	Atabey	49,47	872	TUNCELİ	Pülümür	-81,11

NÜFUS YOĞUNLUĞUNA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Yoğunluk (kişi/km ²)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Yoğunluk (kişi/km ²)
1	İSTANBUL	Sultanbeyli	7321	848	KAYSERİ	Pınarbaşı	10
2	İSTANBUL	Büyükçekmece	1746	849	MALATYA	Arguvan	10
3	TRABZON	Merkez	1499	850	TUNCELİ	Nazımiye	10
4	BURSA	Büyükşehir	1143	851	ESKİŞEHİR	Mihalıçcık	10
5	TRABZON	Beşikdüzü	751	852	SİVAS	Kangal	10
6	KOCAELİ	Gebze	722	853	ERZİNCAN	Otlukbeli	10
7	KIRIKKALE	Merkez	721	854	SİVAS	Gürün	10
8	ADANA	Büyükşehir	692	855	ERZİNCAN	Refahiye	10
9	SAKARYA	Merkez	624	856	BİNGÖL	Yayladere	9
10	SAMSUN	Merkez	591	857	BURDUR	Kemer	9
11	YALOVA	Merkez	525	858	VAN	Gürpınar	9
12	KOCAELİ	Gölcük	520	859	KIRKLARELİ	Kofçaz	9
13	RİZE	Merkez	509	860	ANTALYA	İbradı	9
14	MALATYA	Merkez	503	861	SİVAS	Divriği	9
15	DENİZLİ	Merkez	502	862	BOLU	Kıbrısçık	8
16	ORDU	Merkez	497	863	SİVAS	Hafik	8
17	ORDU	Çatalpınar	493	864	ERZİNCAN	Kemaliye	8
18	BATMAN	Merkez	484	865	BİNGÖL	Yedisu	7
19	MARDİN	Yeşilli	459	866	KARAMAN	Ayrancı	7
20	HATAY	İskenderun	451	867	KONYA	Halkapınar	6
21	RİZE	Derepazarı	445	868	ERZİNCAN	İliç	6
22	GAZİANTEP	Büyükşehir	444	869	TUNCELİ	Ovacık	6
23	TRABZON	Of	441	870	KARAMAN	Kazımkarabekir	6
24	RİZE	İyidere	438	871	ERZİNCAN	Kemah	4
25	KOCAELİ	Derince	436	872	TUNCELİ	Pülümür	3

NÜFUS BAĞIMLILIK ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Bağımlılık Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Bağımlılık Oranı (%)
1	VAN	Özalp	133,06	848	ISPARTA	Merkez	40,41
2	VAN	Çaldıran	130,72	849	TEKİRDAĞ	Çorlu	40,21
3	SİİRT	Şirvan	127,07	850	EDİRNE	Keşan	39,81
4	ŞIRNAK	İdil	126,37	851	ANTALYA	Manavgat	39,65
5	VAN	Bahçesaray	125,47	852	BİLECİK	Merkez	39,35
6	AĞRI	Diyadin	122,60	853	KOCAELİ	Gölcük	39,34
7	ADİYAMAN	Gerger	117,61	854	TUNCELİ	Ovacık	39,28
8	BATMAN	Beşiri	117,07	855	AYDIN	Kuşadası	38,95
9	ERZURUM	Karayazı	115,28	856	ISPARTA	Uluborlu	38,06
10	DİYARBAKIR	Çınar	114,74	857	ÇANAKKALE	Gelibolu	37,54
11	VAN	Saray	113,30	858	EDİRNE	Merkez	37,03
12	ERZURUM	Tekman	113,18	859	İZMİR	Çeşme	36,78
13	VAN	Muradiye	113,07	860	TUNCELİ	Nazımiye	35,95
14	SİİRT	Kurtalan	112,48	861	YALOVA	Altınova	35,52
15	BİTLİS	Güroymak	112,01	862	TUNCELİ	Hozat	35,03
16	AĞRI	Hamur	110,77	863	ÇANAKKALE	Merkez	34,94
17	VAN	Çatak	110,19	864	MUĞLA	Bodrum	34,93
18	MARDİN	Dargeçit	110,01	865	ÇANAKKALE	Bozcaada	34,40
19	SİİRT	Baykan	109,57	866	ISPARTA	Gönen	32,03
20	ERZURUM	Karaçoban	109,38	867	EDİRNE	Süloğlu	30,21
21	ŞIRNAK	Cizre	108,40	868	MUĞLA	Marmaris	29,81
22	VAN	Gürpınar	108,07	869	ÇANAKKALE	Gökçeada	28,72
23	MUŞ	Korkut	107,56	870	İZMİR	Foça	27,65
24	SİİRT	Pervari	106,81	871	BİNGÖL	Yayladere	24,57
25	BATMAN	Sason	106,63	872	ANTALYA	Kemer	24,46

ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Ortalama Hanehalkı	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Ortalama Hanehalkı
1	MARDİN	Yeşilli	10,91	848	MANİSA	Sarıgöl	3,36
2	KONYA	Taşkent	9,93	849	BURDUR	Çeltikçi	3,34
3	MUŞ	Hasköy	9,89	850	BALIKESİR	Erdek	3,32
4	MUŞ	Korkut	9,55	851	BALIKESİR	Burhaniye	3,31
5	AĞRI	Patnos	9,53	852	AYDIN	Karpuzlu	3,29
6	BİTLİS	Adilcevaz	9,12	853	BALIKESİR	Edremit	3,28
7	VAN	Özalp	9,07	854	DENİZLİ	Güney	3,28
8	BATMAN	Sason	9,06	855	İZMİR	Dikili	3,26
9	VAN	Saray	9,00	856	ÇANAKKALE	Merkez	3,25
10	VAN	Muradiye	8,98	857	ÇANAKKALE	Eceabat	3,25
11	BİTLİS	Güroymak	8,97	858	BALIKESİR	Ayvalık	3,23
12	ŞIRNAK	İdil	8,94	859	MUĞLA	Marmaris	3,23
13	BATMAN	Kozluk	8,91	860	MUĞLA	Ula	3,23
14	MUŞ	Malazgirt	8,88	861	ÇANAKKALE	Yenice	3,22
15	ŞIRNAK	Cizre	8,79	862	BALIKESİR	Havran	3,21
16	ERZURUM	Karaçoban	8,75	863	ÇANAKKALE	Ezine	3,21
17	DİYARBAKIR	Silvan	8,73	864	BALIKESİR	Gömeç	3,20
18	MUŞ	Bulanık	8,71	865	ÇANAKKALE	Bayramiç	3,16
19	ŞIRNAK	Silopi	8,67	866	MUĞLA	Bodrum	3,16
20	ERZURUM	Karayazı	8,65	867	BURDUR	Karamanlı	3,15
21	BİTLİS	Mutki	8,63	868	AYDIN	Yenipazar	3,11
22	ŞANLIURFA	Siverek	8,60	869	MUĞLA	Datça	3,07
23	MARDİN	Dargeçit	8,52	870	BALIKESİR	Balya	3,04
24	ERZURUM	Hınıs	8,48	871	ÇANAKKALE	Ayvacık	3,03
25	ŞIRNAK	Güçlükonak	8,48	872	ÇANAKKALE	Bozcaada	3,01

TARIM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLAR ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Tarımda Çalışanlar Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Tarımda Çalışanlar Oranı (%)
1	ŞANLIURFA	Harran	96,13	848	DENİZLİ	Merkez	26,00
2	OSMANİYE	Sumbas	91,96	849	YALOVA	Merkez	25,51
3	MALATYA	Pötürge	91,53	850	SAMSUN	Merkez	25,31
4	KİLİS	Musabeyli	91,49	851	ANTALYA	Merkez	24,91
5	MUŞ	Bulanık	91,42	852	ANTALYA	Kemer	24,21
6	YOZGAT	Kadıışehri	91,03	853	KONYA	Büyükşehir	23,49
7	KARS	Arpaçay	90,59	854	KAYSERİ	Büyükşehir	23,10
8	SİNOP	Dikmen	90,59	855	ADANA	Büyükşehir	23,08
9	MALATYA	Kuluncak	90,53	856	KIRIKKALE	Merkez	21,17
10	ADIYAMAN	Gerger	90,48	857	HAKKARİ	Çukurca	20,62
11	DİYARBAKIR	Çınar	90,33	858	EDİRNE	Merkez	20,44
12	ERZURUM	Tekman	90,27	859	SİİRT	Merkez	19,58
13	GİRESUN	Yağlıdere	90,25	860	GAZİANTEP	Büyükşehir	19,54
14	ORDU	Akkuş	90,18	861	ISPARTA	Merkez	19,38
15	KÜTAHYA	Aslanapa	90,16	862	TUNCELİ	Merkez	19,14
16	AFYON	Hocalar	90,14	863	KARABÜK	Merkez	19,13
17	KİLİS	Polateli	89,99	864	TEKİRDAĞ	Çorlu	18,26
18	MUŞ	Korkut	89,90	865	ÇANAKKALE	Gökçeada	17,13
19	NİĞDE	Çiftlik	89,81	866	ERZURUM	Merkez	16,67
20	TOKAT	Sulusaray	89,77	867	ÇANAKKALE	Bozcaada	16,60
21	MALATYA	Yazıhan	89,75	868	KAYSERİ	Hacılar	13,09
22	MALATYA	Doğanyol	89,75	869	ESKİŞEHİR	Merkez	12,64
23	ERZURUM	Şenkaya	89,58	870	BURSA	Büyükşehir	10,41
24	ERZURUM	Köprüköy	89,52	871	KOCAELİ	Derince	9,62
25	AĞRI	Hamur	89,46	872	İSTANBUL	Sultanbeyli	1,46

SANAYİİ SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLAR ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Sanayide Çalışanlar Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Sanayide Çalışanlar Oranı (%)
1	KAYSERİ	Hacılar	48,13	848	VAN	Bahçesaray	0,50
2	DENİZLİ	Babadağ	46,91	849	BİNGÖL	Yedisu	0,50
3	TEKİRDAĞ	Çerkezköy	42,12	850	VAN	Çatak	0,50
4	TEKİRDAĞ	Çorlu	41,16	851	HAKKARİ	Çukurca	0,49
5	BURSA	Büyükşehir	38,80	852	DİYARBAKIR	Kulp	0,49
6	İSTANBUL	Sultanbeyli	36,31	853	AĞRI	Diyadin	0,47
7	TEKİRDAĞ	Murathı	34,95	854	BİNGÖL	Karlıova	0,47
8	ISPARTA	Gönen	34,59	855	AĞRI	Tutak	0,45
9	BİLECİK	Bozüyük	33,12	856	DİYARBAKIR	Dicle	0,45
10	İZMİR	Aliağa	31,95	857	ERZURUM	Karayazı	0,44
11	DENİZLİ	Merkez	31,54	858	KARS	Digor	0,44
12	GAZİANTEP	Büyükşehir	30,52	859	ARDAHAN	Çıldır	0,43
13	ARTVİN	Murgul	29,98	860	SİİRT	Şirvan	0,42
14	KARABÜK	Merkez	29,77	861	VAN	Saray	0,41
15	KOCAELİ	Gebze	29,12	862	MARDİN	Derik	0,41
16	BURSA	İnegöl	28,46	863	VAN	Çaldıran	0,40
17	ÇANAKKALE	Çan	28,26	864	MUŞ	Bulanık	0,40
18	KIRKLARELİ	Lüleburgaz	28,15	865	ŞIRNAK	Beytüşşebap	0,38
19	BURSA	Kestel	27,71	866	SİİRT	Pervari	0,34
20	TEKİRDAĞ	Saray	27,40	867	BİNGÖL	Adaklı	0,34
21	DÜZCE	Gümüşova	26,43	868	AĞRI	Hamur	0,34
22	UŞAK	Merkez	26,33	869	VAN	Başkale	0,34
23	ESKİŞEHİR	Merkez	26,21	870	HAKKARİ	Şemdinli	0,32
24	MANİSA	Soma	26,15	871	BİTLİS	Mutki	0,27
25	ESKİŞEHİR	İnönü	25,97	872	ŞANLIURFA	Harran	0,16

HİZMETLER SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLAR ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Hizmetlerde Çalışanlar Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Hizmetlerde Çalışanlar Oranı (%)
1	ÇANAKKALE	Gökçeada	80,33	848	KASTAMONU	Doğanyurt	9,55
2	HAKKARİ	Çukurca	78,89	849	SİVAS	Yıldızeli	9,48
3	TUNCELİ	Merkez	78,88	850	MALATYA	Yazıhan	9,40
4	ÇANAKKALE	Bozcaada	76,02	851	ERZURUM	Tekman	9,21
5	ERZURUM	Merkez	75,22	852	MALATYA	Doğanyol	9,09
6	SİİRT	Merkez	74,86	853	ADANA	Feke	9,08
7	ANTALYA	Kemer	72,32	854	DİYARBAKIR	Çınar	9,05
8	MUĞLA	Marmaris	69,14	855	TOKAT	Artova	9,04
9	TUNCELİ	Hozat	69,04	856	AFYON	Hocalar	8,98
10	ŞIRNAK	Merkez	68,87	857	NİĞDE	Çiftlik	8,90
11	TUNCELİ	Nazımiye	68,42	858	ERZURUM	Şenkaya	8,89
12	AYDIN	Kuşadası	66,92	859	KİLİS	Polateli	8,88
13	KOCAELİ	Derince	66,31	860	ORDU	Akkuş	8,75
14	ISPARTA	Merkez	65,76	861	GİRESUN	Yağlıdere	8,64
15	EDİRNE	Merkez	65,26	862	KARS	Arpaçay	8,49
16	ANTALYA	Merkez	65,20	863	SİNOP	Dikmen	8,42
17	TUNCELİ	Ovacık	64,86	864	MALATYA	Kuluncak	8,30
18	İZMİR	Foça	64,53	865	YOZGAT	Kadışehri	8,20
19	BİNGÖL	Yayladere	63,22	866	MUŞ	Bulanık	8,18
20	İSTANBUL	Sultanbeyli	62,23	867	KÜTAHYA	Aslanapa	8,16
21	SAMSUN	Merkez	62,15	868	ADIYAMAN	Gerger	8,08
22	ÇANAKKALE	Merkez	62,01	869	KİLİS	Musabeyli	7,52
23	ARTVİN	Merkez	61,53	870	MALATYA	Pötürge	7,42
24	ESKİŞEHİR	Merkez	61,15	871	OSMANIYE	Sumbas	7,02
25	ŞIRNAK	Cizre	60,80	872	ŞANLIURFA	Harran	3,71

İŞSİZLİK ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	İşsizlik Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	İşsizlik Oranı (%)
1	MARDİN	Yeşilli	32,02	848	MANİSA	Gördes	1,68
2	BATMAN	Merkez	29,12	849	DENİZLİ	Acıpayam	1,65
3	KIRIKKALE	Karakeçili	27,75	850	ANTALYA	Kaş	1,63
4	ISPARTA	Yenişarbademli	26,33	851	AFYON	Sincanlı	1,62
5	ŞIRNAK	Cizre	22,91	852	KARABÜK	Eflani	1,61
6	RİZE	Ardeşen	21,95	853	MANİSA	Sarıgöl	1,61
7	ŞANLIURFA	Viranşehir	21,51	854	VAN	Özalp	1,59
8	VAN	Merkez	21,39	855	AYDIN	Karpuzlu	1,57
9	RİZE	Hemşin	20,88	856	KÜTAHYA	Aslanapa	1,55
10	OSMANİYE	Merkez	20,73	857	KARS	Diğor	1,54
11	SİİRT	Merkez	20,12	858	AYDIN	Koçarlı	1,53
12	MARDİN	Nusaybin	19,24	859	BOLU	Dörtdivan	1,52
13	HAKKARİ	Merkez	19,21	860	BAYBURT	Demirözü	1,51
14	BİTLİS	Ahlat	18,90	861	KASTAMONU	Doğanyurt	1,51
15	KONYA	Yalıhüyük	18,87	862	BURSA	Keles	1,48
16	KOCAELİ	Derince	18,78	863	MANİSA	Saruhanlı	1,47
17	DIYARBAKIR	Merkez	18,63	864	DENİZLİ	Tavas	1,38
18	BİTLİS	Tatvan	18,54	865	SAMSUN	Asarcık	1,33
19	ISPARTA	Uluborlu	18,46	866	KIRKLARELİ	Koçaz	1,30
20	OSMANİYE	Bahçe	18,44	867	SİNOP	Dikmen	1,26
21	MARDİN	Kızıltepe	18,00	868	BOLU	Mudurnu	1,20
22	ADANA	İmamoğlu	17,93	869	DENİZLİ	Çameli	1,19
23	İSTANBUL	Sultanbeyli	17,81	870	SAKARYA	Kaynarca	1,07
24	ŞANLIURFA	Siverek	17,52	871	BİLECİK	Yenipazar	0,98
25	MARDİN	Dargeçit	17,45	872	HATAY	Altınözü	0,88

OKUR-YAZAR NÜFUS ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Okur-Yazar Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Okur-Yazar Oranı (%)
1	MUĞLA	Marmaris	96,92	848	ŞIRNAK	Beytüşşebap	61,22
2	ÇANAKKALE	Bozcaada	96,32	849	MARDİN	Dargeçit	61,16
3	ISPARTA	Uluborlu	96,21	850	ŞANLIURFA	Akçakale	60,87
4	İZMİR	Çeşme	96,12	851	ŞANLIURFA	Siverek	60,87
5	ANTALYA	Kemer	96,07	852	HAKKARİ	Şemdinli	60,85
6	İZMİR	Karaburun	95,84	853	ŞIRNAK	İdil	60,27
7	MUĞLA	Bodrum	95,75	854	DİYARBAKIR	Silvan	60,14
8	AYDIN	Kuşadası	95,22	855	DİYARBAKIR	Kocaköy	59,91
9	ISPARTA	Gönen	94,87	856	SİİRT	Şirvan	58,52
10	YALOVA	Termal	94,76	857	DİYARBAKIR	Hazro	58,37
11	TEKİRDAĞ	Çorlu	94,57	858	BATMAN	Sason	58,25
12	İZMİR	Foça	94,55	859	BİTLİS	Mutki	58,14
13	İZMİR	Urla	94,39	860	DİYARBAKIR	Kulp	58,03
14	İZMİR	Seferihisar	94,37	861	DİYARBAKIR	Hani	57,77
15	TEKİRDAĞ	Marmaraeğlisi	94,25	862	DİYARBAKIR	Çınar	57,15
16	ÇANAKKALE	Gökçeada	94,24	863	VAN	Çaldıran	56,89
17	ESKİŞEHİR	Merkez	94,24	864	AĞRI	Diyadin	55,59
18	KOCAELİ	Gölcük	94,23	865	ŞANLIURFA	Harran	55,16
19	İZMİR	Aliğa	94,14	866	VAN	Başkale	54,68
20	İSTANBUL	Çatalca	94,11	867	VAN	Çatak	53,97
21	YALOVA	Armutlu	94,10	868	DİYARBAKIR	Dicle	53,83
22	ISPARTA	Merkez	94,04	869	SİİRT	Pervari	53,10
23	TEKİRDAĞ	Çerkezköy	93,86	870	DİYARBAKIR	Eğil	52,92
24	KIRKLARELİ	Lüleburgaz	93,84	871	BİTLİS	Hizan	51,56
25	ANTALYA	Alanya	93,77	872	VAN	Bahçesaray	39,61

BEBEK ÖLÜM ORANINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Bebek Ölüm Oranı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Bebek Ölüm Oranı (%)
1	ARDAHAN	Damal	115,54	848	BURDUR	Çavdır	16,06
2	SİNOP	Durağan	111,46	849	RİZE	Pazar	15,90
3	VAN	Bahçesaray	104,73	850	SİVAS	Akıncılar	15,81
4	ERZURUM	Tekman	98,83	851	KONYA	Tuzlukçu	14,29
5	GİRESUN	Çanakçı	96,06	852	TUNCELİ	Pülümür	14,29
6	VAN	Çatak	95,74	853	ESKİŞEHİR	Günyüzü	14,18
7	SIİRT	Pervari	93,95	854	YOZGAT	Çandır	13,76
8	KASTAMONU	Doğanyurt	93,68	855	KONYA	Yalıhüyük	13,61
9	ADANA	Feke	89,34	856	SİNOP	Saraydüzü	13,16
10	ERZURUM	Pazaryolu	88,79	857	TRABZON	Köprübaşı	12,77
11	ERZURUM	Şenkaya	87,88	858	KIRIKKALE	Balışeyh	12,69
12	DÜZCE	Yığılca	87,05	859	GİRESUN	Eynesil	11,93
13	SİNOP	Dikmen	86,42	860	AFYON	Kızılören	11,90
14	BİNGÖL	Karlıova	85,16	861	KIRIKKALE	Yahşihan	11,71
15	ERZURUM	Pasinler	83,97	862	MUĞLA	Ula	11,32
16	KARS	Sarıkamış	83,58	863	KONYA	Emirgazi	10,75
17	ERZURUM	Karaçoban	81,83	864	RİZE	İkizdere	10,68
18	ERZURUM	Horasan	81,65	865	ERZİNCAN	Kemaliye	10,53
19	ERZURUM	Karayazı	81,54	866	MALATYA	Arapkir	10,45
20	ERZURUM	Köprüköy	80,25	867	KASTAMONU	Bozkurt	10,10
21	AĞRI	Taşlıçay	79,44	868	TRABZON	Dernekpazarı	9,17
22	BİTLİS	Hizan	78,62	869	ÇANKIRI	Atkaracalar	8,40
23	VAN	Gevaş	78,04	870	KIRŞEHİR	Boztepe	6,08
24	KASTAMONU	Azdavay	78,01	871	MALATYA	Doğanyol	5,71
25	KARS	Digor	77,15	872	ÇANKIRI	Korgun	4,83

FERT BAŞINA GENEL BÜTÇE GELİRİNE GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Fert Başına Genel Bütçe Geliri (Bin TL)
1	KOCAELİ	Körfez	26 987 130	848	MUŞ	Hasköy	4 961
2	İZMİR	Torbalı	6 074 916	849	KAHRAMANMARAŞ	Çağlayancerit	4 942
3	BURSA	Mudanya	2 350 936	850	KONYA	Derbent	4 893
4	TEKİRDAĞ	Marmaraereğlisi	2 273 538	851	ERZİNCAN	Üzümlü	4 777
5	KOCAELİ	Gebze	1 684 752	852	KİLİS	Polateli	4 712
6	BURSA	Gemlik	1 423 043	853	GİRESUN	Çamoluk	4 636
7	KOCAELİ	Merkez	1 280 224	854	VAN	Saray	4 580
8	İZMİR	Aliğa	1 009 454	855	BİTLİS	Mutki	4 574
9	SAMSUN	Ondokuzmayıs	909 524	856	YALOVA	Termal	4 438
10	ZONGULDAK	Ereğli	811 220	857	DİYARBAKIR	Kulp	4 370
11	TEKİRDAĞ	Çerkezköy	787 745	858	MUŞ	Korkut	4 340
12	BALIKESİR	Bandırma	706 831	859	MALATYA	Doğanyol	4 307
13	HATAY	İskenderun	701 393	860	MALATYA	Kuluncak	4 268
14	ANTALYA	Alanya	558 996	861	KİLİS	Musabeyli	4 243
15	TEKİRDAĞ	Merkez	553 868	862	ERZURUM	Tekman	4 056
16	ŞIRNAK	Merkez	552 801	863	KONYA	Taşkent	3 873
17	İZMİR	Kemalpaşa	511 203	864	MARDİN	Dargeçit	3 809
18	KIRKLARELİ	Lüleburgaz	466 391	865	VAN	Çaldıran	3 545
19	ANKARA	Kazan	454 986	866	KAYSERİ	Talas	3 488
20	ARTVİN	Merkez	450 531	867	ADİYAMAN	Sincik	3 487
21	ANKARA	Akyurt	447 868	868	ERZURUM	Karaçoban	3 480
22	MERSİN	Merkez	447 420	869	ELAZIĞ	Arıcak	3 457
23	ANKARA	Elmadağ	445 003	870	VAN	Bahçesaray	3 361
24	BURSA	Büyükşehir	436 056	871	ŞIRNAK	Güçlükonak	2 269
25	BURSA	Orhaneli	416 778	872	KOCAELİ	Derince	2 176

GELİR VE KURUMLAR VERGİSİNİN ÜLKE İÇİNDEKİ PAYINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)	872 İlçe İçinde Sırası	İl	İlçe	Vergi Gelirlerinin Ülke İçindeki Payı (%)
1	BURSA	Büyükşehir	2,37737	848	KONYA	Ahırlı	0,00045
2	ADANA	Büyükşehir	1,70397	849	KASTAMONU	Ağlı	0,00045
3	KOCAELİ	Körfez	1,09048	850	DİYARBAKIR	Kocaköy	0,00045
4	KOCAELİ	Gebze	1,00706	851	KIRIKKALE	Yahşihan	0,00044
5	KOCAELİ	Merkez	0,97359	852	BİNGÖL	Adaklı	0,00042
6	ANTALYA	Merkez	0,85428	853	VAN	Bahçesaray	0,00040
7	ESKİŞEHİR	Merkez	0,73746	854	TOKAT	Başçiftlik	0,00038
8	KAYSERİ	Büyükşehir	0,67239	855	KONYA	Halkapınar	0,00037
9	KONYA	Büyükşehir	0,65345	856	SİİRT	Aydınlı	0,00036
10	MERSİN	Merkez	0,59826	857	BATMAN	Hasankeyf	0,00036
11	DENİZLİ	Merkez	0,53908	858	OSMANİYE	Hasanbeyli	0,00035
12	GAZİANTEP	Büyükşehir	0,51670	859	MALATYA	Doğanyol	0,00035
13	İSTANBUL	Büyükçekmece	0,50569	860	GİRESUN	Çamoluk	0,00034
14	İZMİR	Aliğa	0,36399	861	SİVAS	Doğanşar	0,00029
15	MANİSA	Merkez	0,34676	862	ESKİŞEHİR	Han	0,00029
16	TRABZON	Merkez	0,33968	863	KİLİS	Musabeyli	0,00028
17	HATAY	İskenderun	0,33556	864	ŞIRNAK	Güçlükonak	0,00028
18	SAMSUN	Merkez	0,33110	865	ERZİNCAN	Otlukbeli	0,00028
19	BALIKESİR	Bandırma	0,32643	866	SİVAS	Gölova	0,00027
20	DİYARBAKIR	Merkez	0,32004	867	KARAMAN	Başyayla	0,00027
21	SAKARYA	Merkez	0,31281	868	KIRIKKALE	Bahşılı	0,00026
22	BALIKESİR	Merkez	0,29968	869	BİNGÖL	Yedisu	0,00021
23	ZONGULDAK	Ereğli	0,29913	870	KİLİS	Elbeyli	0,00018
24	ERZURUM	Merkez	0,28558	871	YALOVA	Termal	0,00013
25	MALATYA	Merkez	0,28145	872	KİLİS	Polateli	0,00013

TARIMSAL ÜRETİM DEĞERİNİN ÜLKE İÇİNDEKİ PAYINA GÖRE İLK VE SON 25 İLÇE

İLK 25 İLÇE				SON 25 İLÇE			
872 İlçe			Tarımsal Üretimin	872 İlçe			Tarımsal Üretimin
İçinde Sırası	İl	İlçe	Ülke İçindeki Payı (%)	İçinde Sırası	İl	İlçe	Ülke İçindeki Payı (%)
1	ADANA	Büyükşehir	1,49545	848	ERZİNCAN	Otlukbeli	0,00343
2	KARAMAN	Merkez	1,24716	849	KASTAMONU	Şenpazar	0,00341
3	NİĞDE	Merkez	1,19477	850	TRABZON	Hayrat	0,00339
4	MUĞLA	Fethiye	1,16167	851	RİZE	Pazar	0,00336
5	MERSİN	Merkez	1,15413	852	ANKARA	Çamlıdere	0,00334
6	MERSİN	Tarsus	1,14587	853	KASTAMONU	Abana	0,00323
7	SAMSUN	Çarşamba	1,01815	854	ŞIRNAK	Beytüşşebap	0,00303
8	ANTALYA	Merkez	0,96791	855	TUNCELİ	Hozat	0,00281
9	BURSA	Karacabey	0,88648	856	VAN	Saray	0,00272
10	SAMSUN	Bafra	0,76779	857	RİZE	Çayeli	0,00248
11	RİZE	Merkez	0,76176	858	RİZE	Çamlıhemşin	0,00226
12	ŞANLIURFA	Merkez	0,71556	859	TUNCELİ	Nazımiye	0,00189
13	İZMİR	Ödemiş	0,70675	860	SİVAS	İmranlı	0,00178
14	DİYARBAKIR	Merkez	0,70653	861	RİZE	Kalkandere	0,00160
15	ANKARA	Polatlı	0,64851	862	KASTAMONU	Ağlı	0,00156
16	ADANA	Ceyhan	0,61976	863	TUNCELİ	Pülümür	0,00142
17	ANTALYA	Alanya	0,60572	864	ERZURUM	Çat	0,00127
18	BURSA	Mustafakemalpaşa	0,58248	865	BİNGÖL	Yedisu	0,00115
19	MERSİN	Erdemli	0,57964	866	RİZE	Güneysu	0,00108
20	MANİSA	Akhisar	0,57845	867	RİZE	Derepazarı	0,00101
21	ADANA	Karataş	0,57509	868	BİNGÖL	Yayladere	0,00093
22	ANTALYA	Kumluca	0,57246	869	RİZE	İyidere	0,00068
23	MANİSA	Salihli	0,54262	870	RİZE	Hemşin	0,00042
24	ŞANLIURFA	Viranşehir	0,53817	871	KOCAELİ	Derince	0,00002
25	ANTALYA	Serik	0,53620	872	İSTANBUL	Sultanbeyli	0,00000